

Voščimo Vam lepe
prvomajske praznike

Uredništvo

GLAS *Odprite strani*

Ljubljanska banka
Gorenjska banka Kranj
GORENJC IN BANKA FORMULA PRIHRANKA

Prvomajsko sporočilo

Z nageljnom v gumbnici, ob zvokih budnic smo se desetletja pod geslom »Delu čast in oblast« srečevali na prvomajskih prireditvah. Tudi delovne zmage so bile in kruha za vse. Tisto o delu, časti in oblasti smo sicer doživljali kot frazo, spremljajočo parolo srpa in kladiva. Delavske pravice so se zdele samoumevne, socialna varnost zagotovljena vsem. Šele danes, ko se delu jemlje čast, oblast pa je slej ko prej stvar prestiža posameznikov, se ponovno zavedamo pomena delavskih bojev in svojega položaja ob izteku drugega tisočletja. Plačilo za delo je pogosto le še socialna pomoč, kako preživeti, je ugan-ka številnih delavskih družin, brezposelnost je prihodnost mladih.

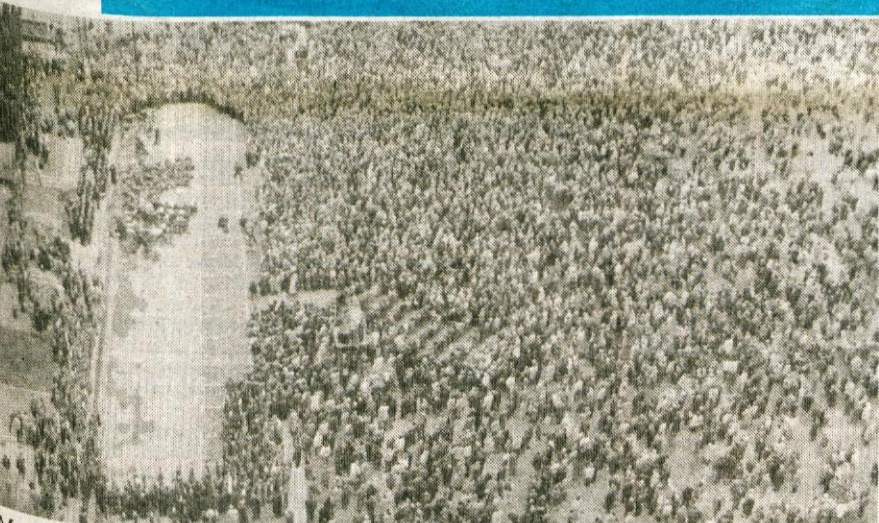
Verjamem, da bi vse to lažje povedala Jožica iz neke tekstilne tovarne na Gorenjskem, ki prosi za pomoč, čeprav dela in je v najboljših letih. Pravi, da je srečna, ker ima delo, vendar s 3.000 din plače ob stroških bivanja 2.200 din ne more preživeti sebe in invalidnega sina, ki mu drugega ne more dati kot materinsko ljubezen.

Ali Vinko, gozdni delavec v škofjeloških gozdovih. Pravi, da delavce družba obravnava, kot da niso ljudje in sestavina časa, v katerem živi. Smo res tako malo vredni, pravi, da nas je mogoče čez noč zavreči in pozabiti. Mar nismo ljudje, prav tako kot tisti bogati, ki bodo po sodbi te družbe in v »imenu ljudstva« še bolj bogati. Tako malo vreden in ponižan pravi, da še ni bil v svojem življenju. Potem ko je v gozdu pustil svojo mladost, zdravlje, ko je postal invalid v njegovem podjetju, zanj ni več dela. Sam pravi, da ni postal tehnološki ali ekonomski, temveč politični presežek.

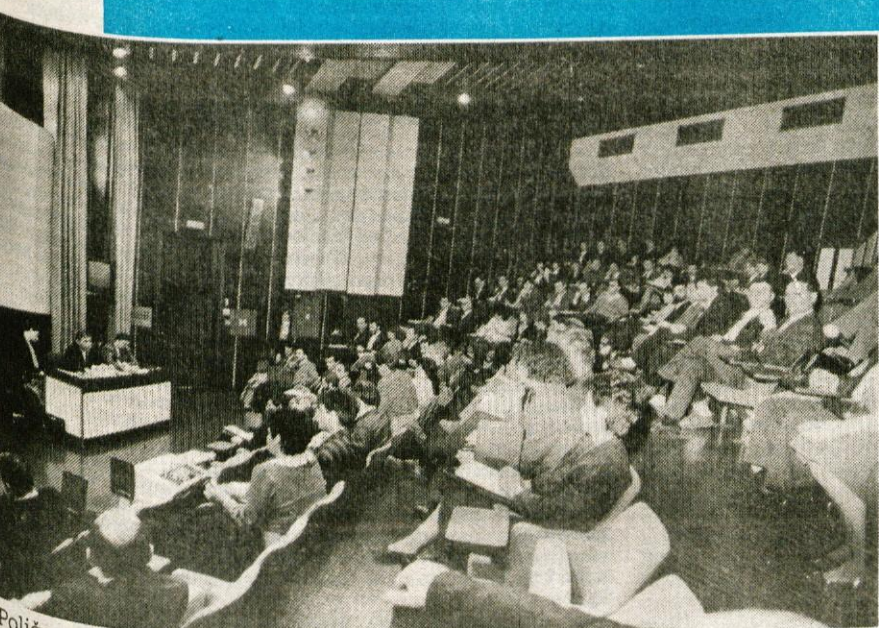
Veliko je takih izpovedi Jožice in Vinka v nekdanji najbolj razviti slovenski regiji. Izračunali so, da bo na Gorenjskem ob koncu leta že 15 odstotkov nezaposlenih, mnogi stečaji podjetij in prihod mlade generacije iz šol bodo armado nezaposlenih še povečali.

Železniki, 26. aprila - V tovarni Niko so slovesno odprli novo galvaniko in s tem proslavili 45-letnico kovinarstva v Železnikih, kamor danes poleg tovarne pisarniškega materiala Niko sodijo tovarna elektromotorjev in gospodinjskih aparatov Iskra in tovarna laboratorijske opreme Tehtnica. Naložbo, ki je tudi ekološko pomembna, je predstavila direktorica Tina Nastran, slavnostni govornik je bil Izidor Rejc, slovenski minister za industrijo. Pohvalil je izvozno naravnost Nika in občutek odgovornosti, saj ja galvanika tehnološko občutljivo področje in 30 odstotkov naložbe ima ekološki značaj. Več na 10. strani. M. V., Foto: J. Cigler

Množice na proslavi v Ljubljani - Slovesnosti ob 50-letnici ustanovitve OF in začetka oborožene vstaje slovenskega naroda se je v soboto na Trgu revolucije v Ljubljani udeležilo blizu dvajset tisoč ljudi. Slavnostni govorniki so bili predsednik slovenske borčevske organizacije Ivan Dolničar, član predsedstva Republike Slovenije Ciril Zlobec, zvečer na slavnostni akademiji v Cankarjevem domu pa predsednik Predsedstva Republike Slovenije Milan Kučan. - Foto: D. Dolenc

Poljčane pri Begunjah, 26. aprila - Elanovi upniki so se na petkovem zboru v Poljčah 96,1-odstotno odločili za prodajo Elana kot celote, 66 odstotkov pa se jih je že strinjalo s pretvorbo njihovih terjatev v delnice. Elan bo prodan na licitaciji, izklicna cena se bo sukala od od 70 do 170 milijonov mark, dokončno bo znana v dvajsetih dneh. Licitacijo, ki jo bo opravilo sodišče, lahko pričakujemo najkasneje do 15. junija. Več o petkovem zboru na 10. strani. M. V., Foto: J. Cigler

Dve tretjini delavcev gorenjskih tovarn ustvarja izgubo v svojih podjetjih. Plače, pa čeprav v povprečju za 35 odstotkov nižje od najnižjih izhodiščnih pri splošni kolektivni pogodbi in v nekaterih podjetjih še nižje od zakonsko zajamčenih osebnih dohodkov, se izplačujejo z zamudami, celo z nekajmesečnimi.

V podjetjih pravijo, da ni denarja; stanovanjska skupnost, elektrogospodarstvo, komunala, živilske trgovine, banke zahtevajo takojšnjo poravnavo računov, sicer sledi izklop, izselitev, prepoved prodaje hrane, zamudne obresti...

Zivimo v času nekontroliranega približevanja gospodarskemu zlomu. Doslej sprejete spremembe gospodarskega sistema so povsem neučinkovite, posledice pa se kažejo v poglobljanju socialne krize, v hitro naraščajoči brezposelnosti, vse večjem nezadovoljstvu, vse manjši varnosti zaposlitve in zaščite delavca, kar nas odmika od standardov razvite Evrope.

Z osebnimi dohodki v višini 250 - 300 DEM in na teh podlagah grajenih socialnih pomoč, živi več kot polovica gorenjskih delavcev in njihovih družin na pragu revščine, saj ne morejo več pokriti niti minimalnih življenjskih stroškov.

Sprejeta je bila protidelavska delovno-pravna zakonodaja, ki se v mnogih podjetjih krši, grobo se kršijo tudi določbe kolektivnih pogodb, delavci se pogrezajo v že zdavnaj preživete mezdne odnose, družbeni kapital prehaja podvrednoten v zasebne roke, delavci pa izgubljajo delo in zaposlitev brez ustrezne pravne, socialne in materialne varnosti.

Boječi v strahu, da ne bi izgubili še tega, kar mu dajejo, sprašujejo, kaj je ostalo od predvolilnih programov in obljub, kjer je pravna država, učinkovit gospodarski sistem, blaginja, demokracija, soupravljanje, demilitarizacija. Svetli obeti so poniknili kot voda v pesku. Za večina delavstva, upokojencev, mladine postaja trda realnost revščina, negotovost, strah...

Pa kljub temu bomo šli na prvomajsko srečanje, saj to je naš praznik. Želimo ga preživeti dostojno, pa čeprav z grenkobo v srcu, vendar trdno odločeni izboriti se tisto, kar nam pripada.

Vsem gorenjskim delavcem in občanom čestitamo k prazniku in želimo na svidenje na naših skupnih prvomajskih srečanjih.

Sandi Bartol

Naslednja številka bo izšla v torek, 7. maja.

- informatike
- prodaja
- obrt
- široka potrošnja

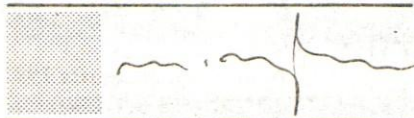
16.
SEJEM
OBRTI IN
PODJETNIŠTVA

- obrt, zadruga
- podjetništvo
- Kooperacija
- trgovina

KRANJ, 7. - 10. 5. 91

Club
CAULOISES BLONDES

ZUNANJEPOLITIČNI KOMENTAR

MIHA NAGLIČ

Gledamo v prihodnost

Prejšnji teden je iz Beograda prišel v Ljubljano ameriški veleposlanik v Jugoslaviji Warren Zimmermann in pred Slovenskim svetom Evropskega gibanja spregovoril o svojem videzu Slovenije v novi varnostni ureditvi Evrope. Poslušalstvo si je še posebej zapomnilo tole izjavo: *Mislím, da je v Jugoslaviji preveč zgodovine, začnite že gledati v prihodnost...* Ne vem, koliko so bile te besede premišljene in iskrene (Američani svoje zunanje politike niso nikoli gradili na kakšnem posebej globokem poznavanju tujih dežel in na razumevanju njihovih problemov, ampak predvsem zasledujoč svojo korist), oporekati jim skorajda ni mogoče. Slovenci, Hrvaši in Srbi, vodilni nacionalni subjekti vsakršne Jugoslavije, so vsaki po svoje obremenjeni s spomini na svojo prvo in davno državnost. Gre za kneževino Karantanijo (Koroško), Raško (Kosovo) in za prvo hrvaško kraljestvo s prestolnico v Kninu (Krajini), za državne tvorbe, ki so po navedenem vrstnem redu nastale v sedmem, osmem in devetem stoletju in katerih ozemlja so danes krizna in nacionalno v vsakem primeru izgubljena. Toda ne gre le za zgodovino in za hrepenenje po izgubljenih zibelih, v igri so današnji in v prihodnost zasrti interesi. Tisto, kar se dogaja na Kosovu in v Kninski krajini, je prava politična drama, nedavni zaplet s karantanskim knežjim kamnom pa vsaj opereta. Jörg Haider, koroški deželni glavar, je zavrnil prošnjo organizatorjev Svetovnega slovenskega kongresa, da bi jim posodil knežji kamen, z utemeljitvijo, da na Koroškem ni nikoli bilo slovenskih knezov, ampak le karantanski?! - Hic Rhodus, hic salta; tu je priložnost, da pokažete, kaj znate, bi lahko rekli slovenskim zgodovinarjem, politikom pa veleni, naj se ozirajo na prihodnost.

Za Republiko Slovenijo je zdaj vprašanje, kako udeležiti na plebiscitu izraženo voljo po osamosvojitvi tako, da bo združljiva s tistim, kar od nas v tem oziru pričakuje tujina. Ljubljana že gleda v prihodnost, bi lahko odvrnili W. Zimmermannu, a težava je v tem, da drugače, kot na to isto prihodnost gledajo v Beogradu, v Bonnu in na Dunaju, v Rimu, Parizu, Moskvi ali Washingtonu. Za Moskvu bi bila osamosvojitve Slovenije nespodbudni spomin na prihodnost. Rim sicer podpira obstoj sedanje in enotne Jugoslavije, vprašanje pa je, kako bi se, glede na dejstvo, da italijanski parlament še ni ratificiral Osimskih sporazumov, obnašal v primeru njenega razpada in spreminjanja njenih meja. Pariz, krstni boter prve Jugoslavije, vidi tudi njeno dednjo v "sanitarnem kordonu", ki onemogoča prehitro in premočno širjenje nemškega vpliva v srednjo in vzhodno Evropo. V Beogradu se baje vse bolj ogrevajo za švicarsko formulo: Jugoslavijo bi po odcepitvi Slovenije in likvidaciji Makedonije razdelili na kantone (regije), oblikovane po versko-narodnostnem načelu. Tako bi dobili srbske (pravoslavne), hrvaške (katoliške) in muslimanske kantone. V vseh bi govorili isti jezik in dani bi bili pogoji, da se končno le začne oblikovati enotna jugoslovanska nacija. Za nameček se zdi, da je ta formula realna alternativa državljanski vojni med Srbi in Hrvati. Taka Jugoslavija bi bila tudi po volji Dunaja in Bonna; Slovenija, ponovno razdeljena na tradicionalne kronske dežele, podobne avstrijskim zveznim deželam, bi seveda sodila v nemški intresni prostor, Slovenci pa bi spet postali "ein windisches Volk, alias Veneti" - torej prav tisti, ki je po Haiderju svoj čas ustoličeval karantanske kneze. In če je taka nemška volja, potem bo morala Francija slejko prej podpreti zamisel o zvezi držav (konfederaciji) v mejah sedanje Jugoslavije. Nekaj takega so menda dali vedeti Lojzetu Peterletu ob njegovem nedavnem obisku v Parizu...

Kje je sredi vsega tega naša prihodnost? To bi res radi videli in vedeli. "Zakaj si za osamosvajanje ne bi vzeli še nekaj časa, saj ste komaj lani izpeljali prve demokratične volitve. Pogajajte se...", predlaga ameriški veleposlanik. Saj se, pogajamo se, obremenjeni z zgodovino in hkrati zagledani v samosvojo prihodnost. A tisto, kar vidimo, je sila negotovosti.

Mladi krščanski demokrati v Škofji Loki

Škofja Loka, 18. aprila - Marjan Pogačnik piše, da je bil v Selcih v Krekovem domu ustanovni sestanek Mladih krščanskih demokratov za škofjeloško občino. Udeležil se ga je tudi predsednik Mladih krščanskih demokratov Slovenije (MKD) in republiški poslanec Peter Reber. MKD naj bi poizvil dejavnost mladim na najrazličnejših področjih, za kar že deluje več komisij: ekološka, kulturna, športno-rekreativna, komisija za mednarodne odnose itd. V pogovoru so mladi ocenili, da med njimi ni čutili posebnega zanimanja za politiko, MKD pa naj bi s svojim delovanjem odpravljali nezaupanje v politiko. Na zboru so izpostavili predvsem problematiko, ki se tiče mladim kot šolstvo, brezposelnost ter sindikalno organiziranost. Problemi se ne morejo reševati stihistično, ampak organizirano. Izvoljen je bil sedemčlanski odbor, ki vabi vsi, ki jim ni do neplodnega politiziranja in kritiziranja, k sodelovanju. Odbor ima sedež v Škofji Loki, Titov trg 4 b. ● J. K.

GORENJSKI GLAS

Ustanovitelj in izdajatelj: Časopisno podjetje GLAS, Moše Pijadeja 1, Kranj
Uredniška politika: neodvisni nestrankarski politično informativni poltendek s poudarkom na dogajanjih na Gorenjskem
Predsednik Časopisnega sveta: Ivan Bizjak
Direktor ČP Glas in glavni urednik: Marko Valjavec
Odgovorna urednica: Leopoldina Bogataj
Novinarji in uredniki: Danica Dolenc, Helena Jelovčan, Jože Košnjek, Lea Mencinger, Stojan Sajc, Darinka Sedej, Vilma Stanovnik, Marija Volčjak, Cveto Zaplotnik, Danica Završlebir, Andrej Zalar, Stefan Žargi
Oblikovanje: Igor Pokorn
Tehnično urejanje: Ivo Sekne, Mirjana Draksler, Nada Prevc
Lektoriranje: Marjeta Volžić, Fotografija: Gorazd Šinik, Jure Cigler
Tisk: Podjetje DELO - TČR, Tisk časopisov in revij, Ljubljana
Uredništvo: Moše Pijadeja 1, telefon: 211-860, telefax: 213-163
Naročnine, uprava, propaganda, oglasi: Cesta JLA 16, telefon: 218-463, telefax: 215-366
Mali oglasi: telefon: 217-960 - sprejemamo neprekinjeno 24 ur dnevno na avtomatskem odzivniku; uradne ure: vsak dan 7.-13.30, ob sredah do 16.30 (Cesta JLA 16)
 Časopis izhaja ob torkih in petkih. Cena 15,00 din/izvod. Naročnina: tromesečni obračun, individualni naročniki imajo 20 odstotkov popusta. Oglasne storitve: po ceniku (osnova: 200 din/col em). Naročnina za tujino: obračun enkrat letno 140 - DEM oz. preračun v ostale valute. Oproščeno plačila prometnega davka (Ur. list Republike Slovenije 7.91).

STRANKARSKE NOVICE

Vroča seja Sveta Slovenske demokratične zveze

Iskanje politične identitete ob nepravem času

Ljubljana, 26. aprila - V prostorih Skupščine Republike Slovenije je bila danes 5. seja Sveta Slovenske demokratične zveze. Poleg poročil o pripravah na osamosvojitve Slovenije, ki so jih podali štiri ministri te politične stranke v slovenski vladi, je bila osrednja pozornost namenjena politični identiteti SDZ in v zvezi s tem sklicu predčasne kongresa.

Vroč razpravo o položaju v stranki je najavil že zaplet ob dnevnem redu. Kljub temu da je po zelo jasnem poudarku predsednika SDZ dr. Dimitrija Rupla osrednja programska naloga stranke osamosvojitve Slovenije, je že na začetku seje Sveta SDZ, ki šteje 85 članov, prišlo do oporekanja predlogu dnevnega reda. Poročila o pripravah na osamosvajanje so bila pred razpravo o sklicu predčasnega kongresa stranke, vendar so nekateri člani sveta zahtevali, da se vrstni red spremeni. Sama poročila ministrov za zunanje zadeve, pravosodje, notranje zadeve in obrambo, ki so člani SDZ, niso povedala nič posebno novega, kar javnosti že ne bi bilo znano. Prevladoval je vtis, da je bilo dejansko stanje priprav nekoliko oteženo, oziroma, kot se je pokazalo pri naslednji točki dnevnega reda, da ni bilo povedano vse. Razprave ob poročilih ni bilo.

V uvodnem poročilu k pripravam na predčasni kongres SDZ je dr. Dimitrij Rupel poudaril vse prej kot lahko delo pri pripravah na osamosvojitve, saj se pred odločilnimi dejanji tega projekta pojavljajo tudi znotraj vladajoče koalicije Demos resne razlike in nasprotovanja. Vse preveč je ukvarjanja s preteklostjo in premalo upoštevanja realnosti, čeprav bodo prav dosežki pri spreminjanju te realnosti, odločilno vplivali na prihodnji položaj stranke. Po predsednikovem mnenju naj bi SDZ ostala laična stranka centra s konservativnim obeležjem, ki bi na prihodnjih volitvah nastopila samostojno. Osamosvajanje ne pomeni le državotvornosti, pač pa mora biti SDZ razpoznavna tudi v svoji zahtevi ter prispevku k spremembi družbenega in gospodarskega sistema in s tem evropeizaciji Slovenije. Zavzel se je za uravnoteženo zastopanje stališč stranke v javnosti, proti "fundamentalizmu", ki da je strankinemu ugledu škodoval. SDZ naj ostane stranka kompetentnih ljudi. V imenu Izvršnega odbora je predlagal večjo enotnost in proti drobljenju na frakcije, ter kritiziral tako imenovano "horizontalno povezovanje" občinskih odborov mimo Izvršnega odbora, pri čemer je omenil tudi Kranj.

Kar štiriurni razprava je pokazala mnoga zelo različna mnenja članov. V pripravah na to sejo so se sestali občinski in tako imenovani regijski odbori, ki so se zlasti do bodoče identitete in imena stranke različno opredeljevali. Nemalo članov je govorilo o očitnem razpotju in možnem razkolu stranke, ki ga je mogoče preseči le s čimprejšnjim kongresom in zamenjavo vodstva. Poglobljeno razmišljanje Spomenke Hribar o treh, za SDZ v krizi, pomembnih vprašanjih: svetovni nazor in strankarsko opredeljevanje na tej osnovi, odnos do polpreteklega obdobja ter odnos do komunizma, navezani na ta temeljna vprašanja pa: o aktualnih odnosih do SKD, dogodkov v zvezi s praznovanjem obletnice ustanovitve OF ter odnosa do opozicije, sklenjeno s pozivom za vrnitev k nekaterim izvirnim načelom SDZ, so v razpravi preglasili včasih prav nestrpni pozivi k desni in konzervativni opredelitvi bodočega položaja SDZ. Tudi član Sveta iz Kranja Andrej Šter, ki je kritiko "horizontalnega povezovanja" zavrnil s trditvijo, da je "to sol, ki lahko reši stranko", se pritožil nad slabim sodelovanjem med Izvršnim odborom in občinskimi, podvomil v pravico Izvršnega odbora do "tektonskih sklepov" in s tem problematiziral sejo tega odbora na, po mnenju kranjskega odbora tudi sicer problematičnem Brdu, je zahteval čimprejšnji predčasni kongres. Po zaključku razprave je številnim kritikam oporekal vidno razbujeni dr. Dimitrij Rupel, ki je celo zagrozil z izstopom iz stranke, ki ji predseduje. Podvomil je v trditve o krizi stranke, saj da izhajajo iz irelevantnih podatkov in anket ter terjal svobodo razmišljanja o bodoči taktiki in strategiji. Svet se je z prepričljivo večino odločil, da bo kongres v oktobru, potem ko je Janez Janša obrazložil trenutno stanje v slovenski vladi po opravljeni inventuri stanja predodrejenih priprav. Razkol v SDZ v času "ko resno grozi kriza vlade, v stanju ko je eden od podpredsednikov odstopil, premier je v tujini, finančni minister pa ne hodi v službo in ko v tej nekompetentni vladi dela le jedro ministrov iz SDZ", kot je dejal Igor Omerza, bi bil za prihodnost Slovenije lahko usoden. ● S. Žargi

Redni letni zbor kranjskih krščanskih demokratov

Novo vodstvo

Pregled dela, izvolitev novega vodstva in aktualna vprašanja našega vsakdana.

Kranj, 30. aprila - Pretekli četrtek so se na svojem rednem letnem zboru sestali kranjski krščanski demokrati. O aktualnem političnem trenutku in o vlogi njihove stranke naj bi jim spregovoril tudi gost Izidor Rejc, predsednik Sveta SKD in minister za industrijo. Žal se je gost opravičil in v Kranj ga zaradi obilice drugega dela ni bilo. Med ostalimi gosti je bil tudi Peter Vencelj, minister za vzgojo, izobraževanje in telesno kulturo, ki je odgovarjal na vprašanja obiskovalcev.

Dosedanji predsednik občinskega odbora SKD Kranj Ivo Bizjak je spregovoril nekaj o dogajanjih v preteklem letu in o delu stranke. Po njegovem mnenju je bilo preteklo leto zelo dinamično. "Ni možno spreminjati sistema brez tega, da bi se karkoli spremenilo." Ni s svojim poročilu ugotavljal Ivo Bizjak. Za SKD Kranj je dejal, da so se zelo trudili, da bi bila njihova stranka "prekravljena". Skušali so ustanoviti čimveč krajevnih odborov. Trenutno jih je v kranjski občini sedem, osem pa naj bi jih še ustanovili. Skrbeli so za tekoče informiranje svojih članov, izdali so štiri številke svojih obvestil. V prihodnje mislijo na tem področju storiti še marsikaj. Članstvo se je v tem času (od nastanka stranke) podvojilo. Vendar si, po besedah predsednika, niso prizadevali za kvantitativni napredek, ampak predvsem za kvaliteto.

Zbor krščanskih demokratov je pozdravila tudi predsednica njihovega podmladka, ki pa je trenutno še maloštevilno, saj šteje po besedah predsednice Irene Kadivec, samo trideset članov.

Na volitvah, ki so bile zelo demokratične, saj so člani stranke lahko poleg že predlaganih kandidatov za posamezne funkcije, predlagali tudi svoje (odprta lista), so izvolili za novega predsednika občinskega odbora SKD Kranj, predsednika kranjskega izvršnega sveta Vladimirja Mohoriča, podpredsednika pa sta dva in sicer Peter Metlikovič (dosedanji podpredsednik SKD Kranj) in Ivan Meglič. ● M. Peternej

Dan Slovenske zastave

Zvezda Go Home

Kranj 26. aprila - Na Trgu revolucije v Kranju je bilo zadnje čase kar pestro, saj so pred nekaj dnevi štrajkali delavci Tekstilindusa, za njimi dijaki kranjskih srednjih šol, včeraj je v senci že opevanih kipov predaval dobri človek iz Negove, danes na predpolodnevne dneve OF pa se je s promenadnim nastopom Pihalnega orkestra Kranj, na trgu pred kranjsko Gimnazijo, kot je v vabilu napisala organizatorica Slovenska demokratična zveza, začela javna prireditev "Dan slovenske

STRANKARSKE NOVICE

zastave". Kakih sto navzočih članov SDZ, Demosovih veljakov, najkjučnih pasantov, tradicionalnih firbcev in drugih, ki se sami ne vedo, kako da so se znašli na tej domoljubni prireditvi, je najprej pozdravil kranjski župan Vitoimir Gros, hkrati pa je vse prijatelje prave slovenske zastave (tradicionalne trobarvne, brez zvezde seveda) pozval, da vzamejo zastave, ki so jih v zameno za prostovoljni prispevek na dveh provizoričnih štanti ponujali aktivisti SDZ.

Govorniki, republiška poslanka Anton Tomazič in Zvone Žagar ter predsednik SDZ Kranj Leon Petrevčič, ki so se v nadaljevanju zvrstili za mikrofonom, so se v svojih nastopih, poleg opisovanja simbolic, ki jo je belo - modro - rdeča fana imela v različnih obdobjih Slovenske zgodovine in jo bo brez sedanje ideološko orientirane zvezde v epicentru imela tudi v prihodnji samostojni Sloveniji, dokazali tudi nepotrebnosti in nesprejemljivosti nadaljnega praznovanja 27. aprila kot dneva OF. V rokah Antona Tomaziča, nedvomno najbolj ambicioznega med govorniki, je tudi zaplapolala prava slovenska zastava (brez), z neko mero opreznosti pa so mu v senci mogočih kipov iz postrevolucionarnega obdobja pritegnili tudi navzoči. Ko se je z zadnjim "komadom kranjskih pihalcev zadeva prevela h koncu, so se na sceni prikazali še belokranjski folkloristi (po naključju so bili gosti v sosednjem hotelu Creina) in s kratkim nastopom prispevali tudi svoj delež k praznovanju dneva slovenske zastave.

Navzoči so tako imeli priložnost zastoj dobiti lično izdelane zastave, za katere lahko z gotovostjo pričakujemo, da bodo nekoč postale državne, kaj bo na sredini, Triglav, lipa, kaj drugega ali pa nič, pa prepuštimo v odločitve tistim, ki so za to strokovno usposobljeni. Državljeni Slovenije bomo kajpak došli, kar bodo rekli, saj nam je to tako ali tako že v navadi. ● I. Kavčič

Javna seja Stranke demokratične prenovne Slovenije

Zgoraj aktovka, spodaj škorenj

Takšna je po sodbi Milana Balazica sedanja slovenska oblast, ki uvaja slovensko varianto militarizma, sili državne uslužbenke v državno partijo, zavrača soodločanje in zato sama spodbuja štrajke "neposlušne delovne sile."

Stražišče, 26. aprila - Javne seje politične direktije Stranke demokratične prenovne Slovenije v Stražišču se je udeležila večina članov vodstva po številu poslancev najmočnejše stranke v slovenskem parlamentu. Zbor je nagovoril predstavnik kranjske Liberalnodemokratske stranke Rastko Tepina, aplavza pa je bilo deležno sporočilo, da se Slovenska demokratična zveza, ki je tega dne zasedala v Ljubljani, odpoveduje protikomunistični vsebini delovanja stranke.

Za ustavo in volitve

V praznični izjavi ob 27. aprilu in 1. maju so se prenovitelji izrekli za spoštovanje ljudi, ki so gradili slovensko državnost in obsodili zanikanje OF kot pomembnega, protifašističnega in državotvornega dejanja slovenskega naroda. Zavzeli so se za v svet odprto Slovenijo, za soupravljanje delavcev in njihovo socialno varnost, za novo ustavo in predčasne volitve ter pravično delitev družbene lastnine.

Alenka Kovšca, predsednica kranjskih prenoviteljev je povedala, da ima stranka v občini nad 1000 članov in da se število povečuje. Pri pomoči starim industrijskim središčem mora za Mariborom priti na vrsto tudi Kranj, občina pa mora imeti po novem avtonomne vire financiranja, njena vloga mora biti posebej zapisana v ustavi, Slovenija pa mora imeti regije, sicer bo hudo centralistična država. Sandi Ravnikar, vodja strankinega poslanskega kluba je povedal svoje videne položaja v kranjski občinski skupščini in ob tem dejal, da je Kranj v marsičem poskusni poligon za reševanje določenih stvari v skupščini, da je značilnost skupščine produkcija konfliktov, da se za skupščino, ki so bile dogovorjene, ne uresničujejo, nesprejeti stvari pa se, za hrbtom skupščine, da so bili v Kranju ukinjeni sestanki vodij poslanskih klubov in sta značilnost skupščinskega dela neudeležba in obstrukcija poslancev, napovedal pa je možnost skupščinske krize. Dr. Ciril Ribičič, Milan Balazic, Miran Potrč, Emil Milan Pintar, dr. Lev Kreft, Sonja Lokar in Borut Pahor so številnemu občinstvu povedali, da vladajoča koalicija skriva svojo nesposobnost z napadi na vrednote preteklosti, da stranka zahteva čimprejšnje sprejetje ustave (z resnim delom ustavne komisije bi razhajanja lahko uskladili v sorazmerno kratkem času) in razpis volitev, da sedanja oblast ukinja celo tiste pravice, ki so običajne za zahodne demokracije, da Demos vidi povsod samo komunistično nevarnost in zato zavrača tudi socialdemokratske ideje in drugačnemisleče, da mora opozicija iskati sodelovanje s sindikati, graditi na socialdemokratskih projektih in pripeljati do nezaupnice vladi. Prepripi med sindikati in med strankami večina hip škodljivi, jasno pa je videti, da želi peščica bogatih vladati večini revnejših in da odnosi med vlado, skupščino in predsedstvom niso dobri. Vlada je zagrešila najmanj 11 napak, začeni pri gozdovih, medijih, davčnem sistemu in osnutkih nekaterih zakonov, gospodarska politika pa je predvsem v funkciji zadržanja na oblasti. Stranka ne rabi nobene protekcije, ampak samo nove volitve. ● J. Košnjek

Izjavi Slovenske demokratične zveze

Ljubljana, 24. aprila - Gospodarska komisija Slovenske demokratične zveze je poslala apel vodstvu Republike Slovenije, v katerem pravi, da napete in nepredvidljive razmere zaradi hrvaško-srbskega spora, srbskega pritiska na druge jugoslovanske republike, nevarnosti posega JLA, grozijo, na kar kažejo že prve izkušnje tistih slovenskih podjetij, ki izdelujejo investicijsko opremo po posebnih naročilih kupcev, da bo prišlo do popolne prekinitve sodelovanja s tistimi nemškimi podjetji, s katerimi Slovenije že leta sodeluje in tja izvažajo. Nemci zahtevajo kljub dosedanjim dobrim izkušnjam povečanje varovanja dobav z garancijo nemške banke z 10 na 20 odstotkov. Pri varovanju se sklicujejo na nevarnost zaprtja meja in ne nezmožnost slovenskih podjetij izpolniti pogodb. Zaradi osebne varnosti nečesto poslani predstavnikov k nam, ampak zahtevajo pogovore izven Slovenije. Ti primeri se hitro širijo in lahko povzročijo doslej največjo gospodarsko in socialno krizo. Izvoz kot naša usmeritev preživetja doživlja pravo blokado zahoda. Zato naj se politična kriza čim prej reši, Slovenija pa naj se zavaruje pred kriznimi območji v Jugoslaviji.

V Stališču stranke do upokojencev pa je rečeno, da pokojnina ne sme biti socialna pomoč, ampak vračanje deleža, vloženega med aktivno življenjsko dobo. Stari režim je uničil predvojni pokojninski sistem, ki je bil zasnovan na fondu nepremičnin, vrednostnih premoženj, in delnic in se je obrestoval ter povečeval, kot vsako premoženje in davko da pokojnine niso bile odvisne od države, od prispevkov in davkov, kar je značilnost sistema po vojni. Pokojnina mora biti izražena v plačilu vsakega zavarovanca med aktivno zaposlitvijo. Tako upokojenci ne bodo podpiranci, ampak rentniki na osnovi preteklega vlaganja. SPIZU je treba vrniti vse premoženje, kar bo osnova za oblikovanje pokojninskega fonda. Vanj naj se vložijo tudi večji del družbene lastnine v okviru privatizacije. To bi zagotovilo pokojnine, ki ne bi bile odvisne od vplačil trenutno zaposlenih. ● J. K.

Z velike slovesnosti ob 50-letnici OF in vstaje slovenskega naroda

Bodimo ljudje, čas je že

Ljubljana, 27. aprila - Čeprav je slabo vreme v jutranjih urah letos zvalo manj ljudi po Poteh spominov in tovarištva okrog Ljubljane, pa se je na ploščadi Trga revolucije ob 11. uri zbralo ljudi, kot menda še nikoli za ta praznik; moralo jih je biti okrog 20 tisoč. Prišli so nekdanji borci in aktivisti z vseh koncev Slovenije, da potrdijo, da so še tu, trdni in uporni, da jih ni strah, če se nekaj zlikovcev paglavsko loti njihovih spomenikov, če nekateri strankarji hočejo izničiti, izbrisati njihov pravični boj. Prav zato jih je prišlo še več. In prišli so mladi. Sama proslava, polna rdečih praporov in zvezd, lepa domača in-partizanska pesem pa je izvenela kot en sam klic k spametovanju slovenskega naroda, naj se zavzame svojih korenin, dni, ko se je odločala njegova usoda, ko je sleherni pošten, zaveden Slovenec stopil na pot upora in s tem tvegval vse, kar je imel, tudi svoje življenje. Bil je to klic na streznitev ob ustvarjanju nove samostojne Slovenije.

Ljubljana se je ta dan zbudila posuta z drobnimi lističi, na katerih je z rdečim pisalo kot nekoč: Živela OF! V boj proti okupatorju! V dokaz, da gredo lahko še enkrat v ilegalo, če hočejo. In čeprav posebnega navdušenja ni bilo slišati iz radijskih aparatov, kot nekoč, ko je koračnica sledila koračnici in se je povsod razlegala partizanska pesem, je bila Ljubljana živahna. Posamezne skupine so se športno opravljene odpravljale na Pot spominov in tovarištva. Ljubljana pa se je polnila z avtobusi vseh slovenskih regij, in tudi iz zamejstva.

Enajsta ura je napolnila Trg revolucije, kjer je že igrala miličniška godba na pihala in pel

Partizanski pevski zbor pod vodstvom Petra Škrjanca. Več sto praporščakov je obstopilo tribuno prireditvenega prostora, kovinske zvezde na vrhu praporov so zablistele v soncu, množica pa je tanko prislunila govornikom, recitatorjem, pesmi.

Prvi je spregovoril predsednik slovenske borčevske organizacije Ivan Dolničar, za njim pa je povzel besedo naš kulturnik in član predsedstva Republike Slovenije Ciril Zlobec. Proslava na Trgu revolucije je bila tokrat mogočen protest vsemu dogajanju v naši današnji družbi, ko s sramotanjem slovenskega narodnoosvobodilnega boja in Osvobodilne fronte, ki ga je vodila, nekateri

posredno povečujejo slovensko hlapčevstvo. Slovesnost na Trgu revolucije v praznični Ljubljani so pozdravili tudi predstavniki koroških Slovencev ter Slovencev živečih v Italiji, s pozdravnimi telegrami pa so se jim spomnili tudi ljudje, ki so naš boj spoznali od blizu, ko so se borili z ramo ob ramo z našimi partizani: Bill Deakin, nekdanji šef Britanske vojne misije pri Vrhovnem štabu NOV Jugoslavije, John Blatnik, kapetan ameriške vojske v letih 1944-45 in član ameriške vojne misije pri Glavnem štabu NOV Slovenije, nekdanji ameriški letalec John Rucigay in številni drugi. Po skoraj dveurnem programu pa se Ljubljana ni spraznila. Veliko jih je bilo, ki so počakali še na slavnostno akademijo ob 18. uri v Cankarjevem domu, kjer je zbranim spregovoril Milan Kučan, predsednik Predsedstva Republike, in kjer so jim v kulturnem programu zapeli pevci Slovenskega okteta, Simfonični orkester RTV Ljubljana pa izvedel pod vodstvom dirigenta Marka Muniha simfonijo Bela krajina Marjana Kozine. 50-le

Čisto s severne meje je s svojim vnukom prišel v soboto v Ljubljano Jože Zagorac iz Žepcev pri Gornji Radgoni. 9. maja je koral skozi osvobodeno Ljubljano in za take praznike se vedno znova vrača sem, da dokáže svojo pripadnost. To je bila naša, bela Ljubljana! pravi. - Foto: D. D.

tnico ustanovitve Osvobodilne fronte in začetka oborožene vstaje slovenskega naroda je Ljubljana praznovala, kot se spodobi, zbrane množice pa so dale najglasnejši odgovor, da slovenski narod noče biti in ne bo hlapec nikomur. ● D. Dolenc

Ivan Dolničar:

Uresničevali smo stari sen o združenji Sloveniji

"Za razliko od komunistov v nekaterih drugih deželah so se slovenski komunisti že ob nastopu nacistične nevarnosti in groženj odločili za obrambo svobode svojega naroda. Res pa je tudi, da klic k uporabi ne bi uspel, če ne bi našel na odmev v vseh slojih slovenskega prebivalstva. Sprejem in množična podpora programu Osvobodilne fronte sta omogočila, da smo se Slovenci, prvi v zasedeni Jugoslaviji in med prvimi v Evropi, začeli organizirati upirni mogočnemu vojaško-policijskemu ustroju nacifašizma. To se je zgodilo še pred napadom na Sovjetsko zvezo in pred ustanovitvijo zavezniške protihitlerjevske koalicije. Samo organizirane in zavestno udeležene priprave, ki so v času obupa in razočaranja, v času brezpravja in najhujšega nasilja, spodbujale ponos in pogum ter vplivale ljudem samozaupanje in vero v svojo moč, so lahko zagotovile in omogočile uspešen odpor. In to v izjemno neugodnih geografsko-političnih, vojaško-strateških in okupacijskih pogojih slovenskega prostora. Zato 26. oziroma 27. april, ki ga tradicionalno praznujemo, ni le dan ustanovitve OF. Ta datum označuje hkrati začetek organiziranega odpora proti genocidnim nameram fašističnih okupatorjev zoper slovenski narod, pa tudi nadaljevanje protifašističnega boja, ki so ga že veliko prej začeli primorski in koroški Slovenci. Iz tega odpora in boja se je razvilo mogočno narodnoosvobodilno gibanje. Vanj so se vključevali Slovenci na celotnem narodnostnem ozemlju in s tem uresničevali stari sen o združenji Sloveniji. To gibanje je bilo sestavni del osvobodilnega boja vseh narodov Jugoslavije, samostojen člen odporiških gibanj v državah podjarmljene Evrope in zvest zaveznik naprednih sil v svetovni protinacistični koaliciji. Slovenci smo vse do usodnega 1941. leta v očeh drugih veljali za narod brez državniške in vojaške tradicije, saj smo se vedno - celo takrat, ko so naši očeti pri Doberdolu branili slovensko zemljo - vojskovali za tuja. V boju za svojo svobodo pa je slovenski človek v razmerah najtežje okupacije dokazal, kaj zmore."

Ciril Zlobec:

Bodimo ljudje. Čas je že!

"Polemike, ki so se te dni razmahnile v slovenskem prostoru, ne morejo v ničemer spremeniti tega, kar se je zgodilo, lahko pa veliko povedo o naši današnji zgodovinski, politični in nacionalni zrelosti, pa tudi o našem nacionalnem in človeškem dostojanstvu. Trganje plakatov z znakom OF, žaganje zastavskih drogov je in ostaja predvsem pričevanje o človeški majhnosti tistih, ki to počno. Lahko bi celo rekli: okupatorja ni več, ostanki njegovega sovraštva do upornega slovenskega naroda pa se spet prebujajo. In prav to bi nas moralo skrbeti, ko se ponovno odločamo o svoji prihodnosti. Tokrat že kar današnji. V bistvu stojimo spet pred težko Cankarjevo obtožbo na račun ideološko zadržte slovenske ponigličnosti: s sramotanjem slovenskega narodnoosvobodilnega boja in osvobodilne fronte, ki ga je vodila, ti ljudje posredno povečujejo slovensko hlapčevstvo."

"Če smo že tako oslepljeni od sovraštva, oziroma se nase s pogledom drugih: v letih druge svetovne vojne je bilo partizansko gibanje ob Balkanu do Jadrana, torej tudi naš narodnoosvobodilni boj, neizgledni del zavezniške koalicije proti fašističnim silam osi. In to ne samo po naših, ampak po evropskih zgodovinskih in moralno političnih kriterijih. Na kateri strani so bili tisti, ki se zdaj trudijo, da bi oblatili narodnoosvobodilni boj in njegovo Osvobodilno fronto, pa je tudi že povedala evropska zgodovina."

Vendar bi rad tudi ob današnjih delitvah poudaril pozitivno stran, ki smo ji ob tem praznovanju priče: obeležitev OF in začetka upora proti okupatorju ne podpirajo samo stranke parlamentarne opozicije, liberalno demokratska, prenovitelji in socialisti, ampak tudi tri stranke parlamentarnega Demosa: Slovenska demokratska stranka, Zeleni Slovenije in Slovenska socialdemokratska stranka. V posebno zadovoljstvo mi je, da sta k organizatorjem praznovanja pristopili tudi Slovensko krščansko-socialno gibanje - stranka Krščanskih socialistov v nastajanju, in Slovenska socialdemokratska unija. Slovenska politična večina torej kljub svoji kritičnosti do preteklosti in velikim razlikam med sabo ob današnjih razmerah ohranja svoj odgovoren odnos do zgodovine in do slovenskih nacionalnih ambicij. Zatorej preživimo petdesetletnico OF in začetek upora proti okupatorju kot svoj nacionalni zgodovinski praznik. Brez sovraštva in z dostojanstvom tudi do tistih, ki v teh dneh skušajo ta praznik oblatiti. Bodimo ljudje. Čas je že!"

Pred pastoralnim občnim zborom ljubljanske nadškofije

Je nevarnost klerikalizma izmišljena?

Pastoralni občni zbor ljubljanske nadškofije bo v soboto, 11. maja, na Teološki fakulteti v Ljubljani.

Ljubljana, 25. aprila - Nove razmere, v katerih živijo verniki ljubljanske nadškofije skupaj s celotnim slovenskim narodnim občestvom, jim narekujejo, da med sklepi pastoralnega občnega zbora, ki je potekal spomladi in jeseni 1988. leta, na novo razmislijo o tistih, ki jih še posebej zadevajo spremenjene zunanje razmere. Od dvanajstih sklepov, ki so jih sprejeli na drugem zasedanju, velja to predvsem za tri: za vlogo kristjana in Cerkev v narodu in družbi, za moralno vzgojo in katehezo.

Kot je zapisal prof. dr. Anton Stres v gradivo, ki naj bi udeležencem pastoralnega občnega zbora nakazalo vprašanja za razmisljanje in razpravo, je tudi v spremenjenih družbenih razmerah prvo in bistveno poslanstvo Cerkev izrazito religiozno. Cerkev zavira vsak klerikalizem oz. vsako povezovanje poslanstva Cerkev s političnim uveljavljanjem. Cerkev ni in ne more biti povezana z nobeno stranko in tudi nima ter tudi noče imeti neposrednega vpliva na politične in upravne odločitve nove vlade. Cerkevni ljudje, ki predstavljajo ustanovo Cerkev, se ne morejo politično udeleževati. Vse dejavnosti, ki služijo evangelizaciji ali so z njo povezane (tisk, bogoslužje, karitativna dejavnost) naj bi bile nepolitične. Duhovniki ne morejo delovati v okviru strank in ne uveljavljati svoje pastoralne avtoritete za politično organiziranje določenih strank. Nasprotno pa imajo laiki katoličani vso pravico, da delujejo v politiki. Verniki so vključeni v različne stranke, vodstvo Cerkev pa jih pri tej svobodni izbiri ne more omejevati.

Tretje zasedanje pastoralnega občnega zbora naj bi posebej poudarilo in opredelilo vlogo Cerkev pri moralni obnovi našega naroda. Obnova bo dolgotrajna in bo zahtevala veliko potrpežljivosti in vztrajnosti, tudi zato, ker celo mnogi verniki obupujejo in se vdajajo razočaranju. Potrebno bo tudi več let in mogoče desetletij, da se bodo v javnosti uveljavile drugačne vrednote.

Kar zadeva vzgojo in izobraževanje, se Cerkev med drugim zavzema za nedržavno, svobodno šolstvo in za to, da bi v Ljubljani čimprej odprla svojo srednjo šolo. Izkušnje z znanimi in uglednimi "škofskimi zavodi" v Šentvidu ji kažejo, da bo samo s svojo kvalitetno gimnazijo lahko okreplila vrste javnih delavcev krščanskega prepričanja.

Pastoralni občni zbor, na katerem bodo enakopravno zastopani predstavniki vseh organiziranih oblik cerkvenega življenja v škofiji, kleriki in laiki, moški in ženske, naj bi tudi odgovoril na vprašanje, ali naj bi začeli na novo ustanavljati katoliške organizacije. Obstajajo že skvati kot katoliška mladinska in taborniška organizacija, v Cerkvu pa je čutili še potrebo po posebni organizaciji katoliških izobražencev, organizirali naj bi se katoliški pedagoški delavci, podobno tudi zdravniki. ● C. Zaplotnik

Konfederacija novih sindikatov

Neodvisnost igra z odprtimi kartami

Kranj, 25. aprila - Konfederacija novih sindikatov Slovenije neodvisnost je priredila novinarsko konferenco, da bi uveljavila svoja stališča do sindikalnega pluralizma, privatizacije, lastninjenja in soupravljanja delavcev v podjetjih. Kdove ali je dejstvo, da smo bili edini predstavniki javnosti, pripisati preobilju dogodkov na Gorenjskem ali organizacijski neiznajdljivosti ljudi iz regijskega odbora Neodvisnosti za Gorenjsko.

Kakorkoli, slišali smo kopico že znanih stališč tega lani ustanovljenega sindikata, ki ima v Sloveniji med 100 in 120 tisoč članov, na Gorenjskem pa dokaj ohlapno govore o članstvu med tri in pet tisoč. Slišali smo, denimo, da Neodvisnost ni sindikalna centrala, pač pa je teža odločanja v panogah. Ne naslanjajo se na nobeno politično stranko, pač pa delujejo povsem neodvisno. Sindikalno konkurenco na Slovenskem ocenjujejo kot izziv, potrebno pa je tudi akcijsko povezovanje. O privatizaciji so dejali, da bi morali del lastnine podjetij brezplačno razdeliti med delavce, to premoženje bi dobili v obliki "voucherjev", ki bi jih vlagali v podjetja v interesu solastništva ali ohranitve delovnih mest. Kupčevanje z voucherji pa bi bilo obdavčeno. V pripravi je tudi zakon o soupravljanju, po katerem naj bi delavci v upravne organe družb imenovali svoje predstavnike. O tem bodo v sodelovanju z mariborsko univerzo pripravili strokovno posvetovanje, kjer se bodo ozrli zlasti po zgledih Švedske, Nemčije, Italije in Francije.

Sicer pa so na novinarski konferenci, kjer je poleg članov gorenjskega odbora Neodvisnosti sodeloval tudi član republiškega predsedstva Oštefan Skledar, govorili tudi o dvomih glede kolektivne pogodbe (ta je na pobudo Neodvisnosti na ustavnem sodišču). Sporna je, ker ni podpisana po načelu reprezentativnega sindikata, sopodpisal jo je le vodilni sindikat; ker tudi gospodarske zbornice ne priznajo kot pravega zastopnika delodajalcev; ker naj bi v generalni pogodbi ne bili zakoličeni tarifni razredi, pač pa je to stvar panožnih pogodb. Beseda je bila tudi o nepravilnih razmerjih med plačami vodilnih in delavcev, o nesprejemljivosti njihovih plač v družbenih podjetjih, o brezposelnosti, izgnani pa se niso niti problemov v Tekstilindusu, kjer ima Neodvisnost okoli sto članov.

Štefan Skledar, tudi avtor knjige Sindikalno pravo, ki se je pred kratkim vrnil s Švedske, je nanizal tudi nekaj tamkajšnjih izkušenj. Povprašali smo ga tudi o reprezentativnosti sindikatov, saj je član posebne komisije za pripravo zakona o tem. Povedal je, da članstvo ne sme biti edino merilo za reprezentativnost sindikatov, saj to pomeni, da jih mora država prešteti, kar po mednarodni konvenciji že pomeni kršitev sindikalnih svoboščin. Pač pa je lahko reprezentativen tisti sindikat, v katerem je zastopanih več panog. Na Slovenskem Neodvisnost to prizna sebi in svobodnim sindikatom, morda le še Konfederaciji 90, sicer pa je naša dežela premajhna za preštevilno sindikalno zastopstvo. ● D. Z. Žlebir

Praznovanje 50. obletnice ustanovitve OF

Srečanje naprednih in dobromislečih

Škofja Loka, 26. aprila - Občinska konferenca SDP Škofje Loke je na predvečer 50. obletnice ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda v hotelu Transturist priredila srečanje, ki ga je naslovlila: Srečanje vseh naprednih in dobromislečih občanov Škofje Loke. V prepolni restavraciji hotela - srečanja se je udeležilo več kot 240 ljudi, je navzoče nagovorila predsednica občinske konference SDP Mirjam Jan Blažič, v kulturnem sporedu pa so sodelovali pesnica Neža Maurer, partizanski pevski zbor s solistom Antonom Lovcem in pod vodstvom Petra Škerjanca, program pa je povezoval Franci Černe. Po mnenju mnogih udeležencev je prireditev izredno uspešna. ● Š. Z.

Ljubljana je doživela še eno veličastno politično in kulturno manifestacijo.

Milan Kučan:

Narod, ki svoje miselne energije preveč zaposluje s preteklostjo, ni zrel narod.

"Ta prihodnost je naše potovanje v sodobno, razvito Evropo, ustvarjanje možnosti za priazen sprejem evropskega načina življenja in miselnosti pri nas doma. Naša skupna odgovornost, da do tega pride po mirni strni in postopni poti, zaradi nas in zaradi drugih. Ne le, da bi nas drugačna pot sprla s sosedi in največjim delom širnega sveta, ampak bi tudi ustvarila med nami razkole, kakršne je Slovincem med vojno vsilila neizprosna odločitev. Doslej nismo nasledili izizvajanjem in prepričanjem sem, da jim tudi v prihodnje ne bomo. Enotnost velike večine Slovencev je bila glede tega temeljnega vprašanja izpričana na plebiscitu. Odveč je zato dvomiti o ljudeh zgolj zato, ker so v preteklosti drugače ravnali. Velja zbrati tiste, ki lahko in so pripravljeni največ prispevati k temu, da bo Slovenija država demokracije in blaginje, ki so pripravljene vse svoje sile dati v tem usodnem času na voljo interesom svojega naroda. Odločilna mora biti sposobnost in ne politična, nazorska ali strankarska pripadnost. Zdaj ni čas za politiko diferenciacij in izključevanja, zdaj je opravičljiva - ker je nujna - samo politika združevanja demokratičnih političnih sil. Ta je pogoj, da bomo zmogli to zgodovinsko dejanje, ki naj nas poveže s svobodoljubno, demokratično in sodobno Evropo. Danes je treba znova ugotoviti in poudariti še eno zgodovinsko dejstvo: Osvobodilnega boja Slovencev ni mogel nihče ustaviti. Niti nepojmljivi teror okupatorjev in orožje njegove vojašine, niti nasilna dejanja, usodna tveganja in zmota pričakovanja njegovih slovenskih nasprotnikov. Tragični konec številnih med njimi je žal črna zasenčil zgodovina našega naroda v letih, ko je ta narod bil velik in srčen. Ta narod je takrat ustvaril odporiško gibanje, ki mu je bilo in ostalo vstopnica v evropski razvoj, kakršnega je omogočil prav poraz fašističnih osvajačev. To gibanje je s svojo vojaško, politično in moralno močjo izbojevalo pravico Slovencev do samoodločbe, utemeljilo njihovo lastno državo in doseglo združitev s slovensko Primorsko. S tega edinega gibanja ima narod kot svoj dokaz pred zgodovino. Drugačnjemu gibanju vseh narodov političnih sil? Tako, kot jih, žal, ni tučeno. Če je nova velika priložnost, da preteklost dokončno prepustimo zgodovini. Ni nastanek OF povzročil usodnih delitev v slovenskem narodu. Kali in korenine teh delitev so obstajale že prej. Zal so se razraščale tudi v čas, ki je bil zgodovinsko zrel, da jih presežemo in očitno segajo daleč v današnji dan. Se torej moremo temu svojemu najprejčnejšemu zgodovinskemu dokazu odreči zgolj zato, ker ga ni mogoče ločiti od OF in ker je njen ustanovitelj bila tudi KPS?"

"Osvobodilna fronta je odziv na pobudo, ki je, kot je to zdaj povsem jasno, ni bilo mogoče zavrniti, ker je imela korenine pregloboko v razdaljah Slovencev, v usodi, ki jim je bila namenjena: povrh je segla daleč v prihodnost ter zagotovo zaznamovala vse, kar je na simbolni ravni izraženo s tisto točko njenega programa, ki govori o "novem slovenskem narodnem značaju". V trdih sočutenj s totalitarnimi sistemi smo postali samozavestni kot posamezniki in ne le kot narodna skupnost. In zato je razumljivo, da nikomur ne zunaj in ne doma ne bomo dovolili, da bi nam ravnal možgane in krivil hrbtenico."

Jezerjani gledališko zaživeli

Jezerjsko - Po devetih letih gledališkega molka, ko so na Jezerjskem preurejali kulturni dom, so to sezono Jezerjani dokazali, da jim je gledališče tako rekoč pisano na kožo. Sezono so uspešno sklenili z dvema gostovanjema v Besnici in Lomu nad Trzicem in seveda s predstavo na domačem odru. Z grotesko Iva Brešana Smrti predsednika hišnega sveta, ki bi po težavnosti uprizoritve prav lahko bila na odru z boljšimi tehničnimi in prostorski možnostmi in hkrati ob številčno precej bogati zasedbi, so se prvič po toliko tih letih pokazali, da želijo živeti z gledališčem in zanj. Z voljo, nekakšnim notranjim darom in izrazitim nekako bolj "prirojenim" kot naučenim smislom za oder jim je predstavitev več kot uspela in bi se lahko pravzaprav postavili ob bok tudi tistim, za katere velja ocena, da niso popolni amaterji. Nekaterim izkušenim igralcem se je pridružilo že na začetku precej mladih, vendar se niso "izdali", da so začetniki na poti, ki kaže še nesluteno naprej. Tanja Piskernik, Neža Karničar, Richard Murn, Alenka Mušič ob Danetu Jagodcu, Štefanu Zupanu in Lonci Šavs so ob nadarjenosti pokazali tudi bogato kreativnost. ● (až)

Radioamaterji iz loškega centra slepih

Priprave na radioamatersko srečanje

Škofja Loka, 29. aprila - S pomočjo radioamaterjev v Škofji Loki je v tamkajšnjem centru slepih zaživela samostojna sekcija. V njej delujejo poleg učencev srednje šole tudi nekdanji gojenci centra, ki delajo na Gorenjskem. Sekcija bo pripravila 25. maja srečanje radioamaterjev z motnjami vida, kar ne bo pomembno le za slepe in slabovidne.

Zanimanje za radioamatersko dejavnost je med gojenci centra slepih posebej naraslo po prvem občnem zboru sekcije radioamaterjev začetek leta 1989. Sekcija je pripravila tečaje za operaterje C in E razreda, na katerih je izpito opravilo deset tečajnikov. Pod vodstvom mentorja Darka Kisovca je delo še bolj zaživelo, ko je sekcija dobila svojo UKV-postajo, prilagojeno uporabi za slepe osebe. Lani je 17 članov izvedlo več prireditev; spomladi so štirje člani sodelovali na tekmovanju z UKV-postajo na Planici, na jesenskem izletu na Križno goro pa so postavili anteno in opravili več zvez. Spomladi so začeli z rednimi sestanki v sredo ob 20. uri na frekvenci 145.575 MHz. Udeležili so se srečanja slepih in slabovidnih radioamaterjev Jugoslavije na Reki in srečanja ob 40-letnici organiziranega radioamaterstva v Sloveniji na Travnici gori. Organizirali so tudi piknik in prednovoletno srečanje članov sekcije. Novembra so začeli tečaj za operaterje E razreda. Še boljše možnosti za delo je sekcija dobila z nakupom nove opreme, postavitvijo antenskega sistema in preselitvijo v nove prostore.

Ena najpomembnejših letošnjih nalog sekcije bo organizacija srečanja slepih in slabovidnih radioamaterjev iz Slovenije in Hrvaške. Na prireditvi, ki se bo začela 25. maja ob 10. uri v prostorih sekcije, bodo prikazali tudi delovanje modernih radioamaterskih postaj s posebno opremo za slepe. V družabnem delu srečanja nameravajo pripraviti dobrodelni srečelov, s katerim bi zbrali del potrebne denarja za načrtovani nakup nove kratkovalovne postaje. Radioamaterska oprema in dejavnost je namreč za marsikoga z motnjami vida ena redkih možnosti povezave z okoljem. Prav tako pa člani sekcije želijo, da bi ob srečanju v Škofji Loki seznanili širšo javnost z delovanjem na vidu prizadetih ljudi, ki med normalno videzom še vedno ne najdejo pravega mesta. Obenem hočejo spodbuditi k izgradnji bolj humane družbe, ki bi imela več posluha za težave prizadetih oseb in bi jim omogočila normalno vključevanje v življenje. ● S. Saje

Gobarska razstava bo tudi letos

Franc Žumer

Kranj, aprila - Na rednem občnem zboru so se ta mesec sestali člani Gobarke družine Kranj, ki so se ob pregledu lanskega dela spomnili tudi 20-letnice delovanja družine. Lani februarja je namreč minilo 20 let, odkar je ta kranjska družina postala znana po prirejanju vsakoletnih gobarskih razstav v okviru Gorenjskega sejma, ki si jih vsako leto ogleda več kot tisoč otrok in prav na ta način spoznajo naše gobje bogastvo, obenem pa zvedo veliko novega o pravilnem nabiranju in uživanju gob.

Po zboru nam je predsednik Gobarke družine France Žumer, ki bo predsednik tudi prihodnji dve leti, povedal, da tudi letos Gobarke družina na oktoberskem sejmu v Kranju bo pripravila tradicionalno gobarsko razstavo.

"O razstavi smo se prav pred dnevi dogovorili z vodstvom sejma. Sicer pa nas v prihodnje čaka precej dela tudi pri pripravi zakona o zaščiti gozdov in gozdnih sadežev. Osnova za pripravo tovrstne zakonodaje je zbornik s seminarja Biotehnične fakultete in Gozdarstva, ki je izšel pod naslovom Izkoriščanje in varstvo gozdne mikroflore. Naše stališče v zvezi z zakonom je jasno: treba je zaščititi določene vrste gob in opredeliti dovoljeno količino nabranih gob; podobno, kot je to že nekaj časa v naprednih evropskih državah..."

Tako bodo v prihodnje člani gobarskih družin po sprejetju zakona imeli še veliko večjo vlogo pri osveščanju ljudi. Za letos, kot nam je iz občnega zbora sporočil Božo Malovrh, pa v kranjski gobarski družini načrtujejo redne tedenske sestanke, ki se bodo začele sredi leta. Nanje so vabljeni vsi člani družine in tudi drugi ljubitelji gobarjenja: še posebej mladi. Pohvalo na zboru (trenutno ima družina več kot 60 članov) pa je kranjskim gobarjem izrekel tudi predsednik Zveze gospod Križaj. Kranjski gobarji namreč s svojimi bogatimi izkušnjami večkrat pomagajo tudi ostalim družinam pri organiziranju razstav (Trzic, Škofja Loka, Ljubljana, Ribnica...). Sodelujejo pa tudi v akciji raziskovanja onesnaženosti gob, ki jo vodi Zveza gobarskih družin Slovenije skupaj z Inštitutom Jožef Stefan.

Velika nagradna igra za nakup nad 300,00 din

Tomšičeva 2, tel.: 632-055

Dobimo se v DELIKATESI ROOS
v starem delu Kranja!

Nagrade prispevajo:

- Slovenijales
- Gradbinec
- Omnia sport
- Trgovina As
- Zlatarstvo Brigita Rangus
- Penzion Koral
- Pizzeria Orli
- Kristalin
- Delikatesa Roos

V krajevni skupnosti Sorica so vsa društva kot eno

Da ne bo zmanjkalo za pesek

Krajevna skupnost Sorica je pravzaprav bolj nenavadna kot izjemna. Odločili so se na primer, da bodo vsak mesec sami prispevali za javno razsvetljavo in odvoz odpadkov, saj bi jim sicer zmanjkalo denarja za vzdrževanje cest.

Sorica, 30. aprila - Pa ta odločitev zbora krajanov ni edina posebnost v krajevni skupnosti, kjer je v sedmih vaseh oziroma naseljih (Zgornja in Spodnja Sorica, Spodnje in Zgornje Danje, Zabrdo, Torka in Podporezen) okrog 400 prebivalcev. Ni še tako dolgo, ko so se v prosvetnem društvu odločili za odkup oziroma obnovo domačije Ivana Groharja. Akcija teče in bo letos samo druga faza stala okrog 500 tisoč dinarjev. Številna društva imajo v krajevni skupnosti, pa pravijo, da bi bilo pravzaprav dovolj samo eno, ker so tako ali tako vsi v vseh.

Soriško planino, za katero pravijo, da je poseben problem, smo med zadnjim obiskom "odložili" za naslednje srečanje. Tokrat je bila beseda o njihovi akciji za obnovo Groharjeve domačije in o nekaterih drugih. Miro Kačar, učitelj, ki recimo nima nobene funkcije, je pa povsod, kjer je beseda o kulturi, in v dogajanju, ki je njej blizu, upa, da bo druga faza urejanja domačije letos vendarle uspela. Do srede junija pa bo izšel tudi poseben bilten.

"Vse je pripravljeno, le reklamni oglasi še niso skupaj. Od prodaje nalepk smo tudi pričakovali več. Zdaj obiskujemo obrtnike. Nekako zmanjkuje sape, vendar ne obupujemo. Po praznikih bomo imeli zbiralno akcijo tudi v krajevni skupnosti. Če bi nam uspelo dobiti še toliko, da bi lahko nabavili okna in za ostrežje, potem bi tudi fasado dokončali. Hvala vsem, ki so prispevali in pomagali doslej. Zelo sodeluje z nami tudi predsednik Obrtnega združenja Franc Sifrer. In čeprav smo precej razmišljali, preden smo se odločili glede izvajalca, se zdaj kaže, da smo se že kako prav odločili, ko smo izbrali Tehnika iz Škofje Loke," ugotavlja Miro Kačar.

Kar zadeva Groharjevo domačijo in program obnove, ne bodo odnehali. Tako kot že pri prenekateri drugi akciji niso. Volja, nekakšna zakoreninjena trma je navzoča povsod. Na ta način so uspeli, da so mladi ostali v krajih, da jih ne skrbi, ali bo šola imela dovolj mladež. In prav mladi, ki na primer delajo v prosvetnem društvu, pri gasilcih, v turističnem dru-

štvu, športnem, se tudi sami združujejo. Središče vsega dogajanja je združni dom. In na različnih področjih se dogaja vedno nekaj, da dom nikdar ne sameva. Čeprav jih na primer v krajevni skupnosti povezuje 15 kilometrov lokalnih in okrog 20 kilometrov krajevnih cest, Rdeči križ vedno povabi na srečanje vse nad 70 let stare ženske in moške nad 80 let. Slednjih je seveda le devet od 38 najstarejših v krajevni skupnosti. Najstarejša pa je 92-letna Lojza Taler.

"Letos je pred nami velika telefonska akcija. Zdaj imamo v krajevni skupnosti en telefon, ki dela "po vremenu". Ko se bo osušilo, bomo zakopali in zgradili razvodno omrežje. Material že imamo in centralo tudi. 70 telefonov, upamo, da bo zazvonilo še letos. Vsi bomo delali; tako je pri vseh akcijah in vedno v naši krajevni skupnosti, čeprav bo nekako dve tretjini domačij dobilo telefone. Prispevali smo že po 1500 nemških mark, pa "udarniška" nas čaka. Upamo, da se ne bo zapletlo pri medkrajevnem kablu. Sicer pa imamo tudi še precejšen del prispevka, da bo dovolj denarja za priključke. Pa bomo že; še vedno smo speljali, česar smo se lotili..."

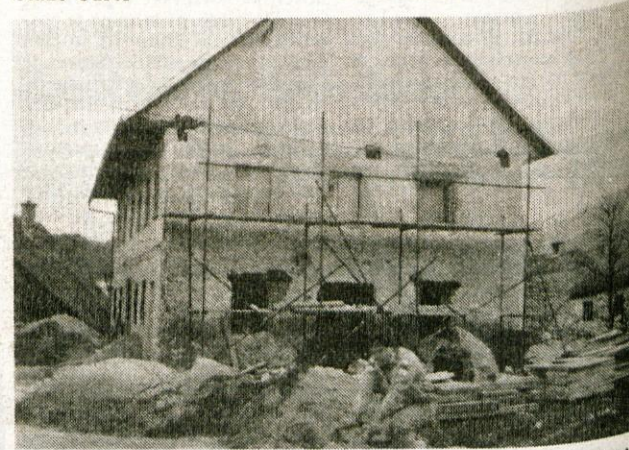
Predsednik 12-članskega sveta krajevnega društva Stane Čufer, ki je pred nedavnim na volitvah "nasledil" prejšnjega predsednika Sreča Kokalja (ki je še vedno član gradbenega odbora za obnovo Groharjeve domačije), pa razlaga, da bo telefonija (poleg Groharjeve domačije) le ena od glavnih akcij. V Zgornji in Spodnji Sorici na-

Stane Čufer

Miro Kačar

Notranja inštalacijska dela in omete so že dokončali. Če bi dobili še denar za okna in ostrežje, bi letos Groharjeva domačija imela tudi fasado. Sape pri akciji sicer zmanjkuje, vendar ne obupujejo...

meravajo letos pripraviti tudi cestišče, da bi ga prihodnje leto asfaltirali. Blizu dveh kilometrov ceste se bodo lotili. Letos bodo začeli pripravljati tudi projekte za ureditev meteornege odvodnjavanja in kanalizacije v Spodnjih Danjah. Pa cesta v Podporezen oziroma vzdrževanje le-te je postalo predrago; saj jih ogromno stane po vsakem deževju. Zato že razmišljajo o asfaltu. Sicer pa jim vzdrževanje makadamskih

cest pobere toliko denarja, da jim ga zmanjka za drago javno razsvetljavo in za odvoz odpadkov. Zato so se za zdaj odločili, da bodo sami zbirali denar za razsvetljavo in odpadke; blizu osem tisoč dinarjev na mesec.

Ko smo se razšli, sem med vožnjo razmišljal, kolikšna je razlika med dolino in Sorico; pa še kakšno njej podobno krajevno skupnostjo... ● A. Žalar

Jutri bo veselo na Slajki

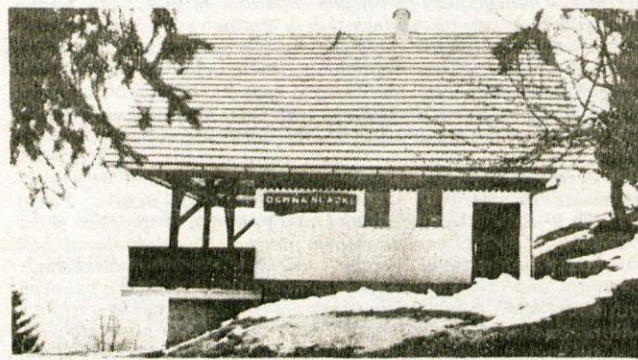
Začelo se je z barako pred 10 leti

Hotavlje, 30. aprila - Bivši dolgoletni predsednik Turističnega društva Hotavlje Janez Šturm, ki je bil vrsto let tudi predsednik gradbenega odbora za gradnjo doma na Slajki, bo jutri odprl Dom na Slajki. Po 13. uri bo potem pri Domu veselo prvomajsko srečanje, kjer bo igral Ansambel Blegoš, člani turističnega društva pa bodo poskrbeli, da ne bo nihče žejen in lačen.

V društvu, ki ima blizu sto članov, in je lani zabeležilo 20-letnico delovanja, so današnji Dom na Slajki, pri Slajkarjevi domačiji na dobrih 800 metrih nad morjem, začeli graditi pred nekako desetimi leti. Ob razumevanju Slajkarjeve družine oziroma Cirila Buha je najprej zrasla baraka. Potem so naredili ploščo za ples in se kmalu tudi odločili, da zgradijo dom.

"Dosej smo imeli v Domu s teraso in ploščadjo le prostor z bifejem in kuhinjo, kjer smo naenkrat lahko postregli 30 do 40 obiskovalcem. Po številnih akci-

jah, ko smo gradili dom, pa smo zdaj v zgornjem delu doma uredili še tri sobe z dvanajstimi posteljami. Tako bo poslej dom, ki ga bomo na vesel način odprli 1. maja popoldne, izletnikom in pohodnikom Loške poti nudil poleg hrane in pijače tudi prenočišče. Odprt bo od maja do konca septembra vedno ob koncu tedna, oskrbnika Janez in Francka Stržinar s Hotavlj pa ga bosta za napovedane skupine odprla tudi med tednom. Sprejemali bomo tudi naročila in najeve po telefonu na številkah 68-449, 68-174 in 68-416," je pred dnevi, pred jutrišnjo otvo-

Pri gradnji doma so jim še posebno pomagali Marmor Hotavlje, obrat Jelovica v Gorenji vasi in krajevna skupnost Gorenja vas. Nazadnje pa je nadzor nad deli imel na skrbi Pavel Klemenčič...

Karel Jezeršek, predsednik društva

Janez Stržinar, oskrbnik Doma na Slajki

ritvijo povedal sedanji predsednik Turističnega društva Hotavlje Karel Jezeršek. Janez Stržinar, oskrbnik Doma pa je dodal, da bo poslej v Domu poleg "zdravila" za žejo tudi vedno kaj za pod zob.

Sicer pa, kot so povedali člani turističnega društva, na Hotavljah in okoliških krajih nimajo posebnih ciljev o "velikem turizmu". Radi bi le popeljali kraj oziroma ta del doline na njihovem območju. Želijo si, da bi jim krajevna skupnost Gorenja vas pomagala, da bi bila cesta na Slajko lepša, čeprav je že zdaj "za silo" prevozna tudi za avtomobile. Pa sodelovanje z gostilno Lipan in bifejem Blegoš bo morda tudi "prerasl" na kaj več, kot le na sedanje obiske, ko se izletniki ustavijo v obeh lokalih po vrntvi s Slajke...

Že maja v društvu načrtujejo postavitev šestih kozolcev oziroma smerokazov. Sicer pa bodo tudi letos pripravili dve, že tradicionalni prireditvi. Prva bo Dan šmarnic z izvolitvijo miss šmarnic prvo nedejo junija na Slajki. Druga pa je Večer pod vaško lipo na Hotavljah, ki bo 10. avgusta, naslednji dan, v nedeljo, po maši, pa Se-manji dan. Obe prireditvi, pomembni za lokalno skupnost, sta sebi večer pod vaško lipo, sta že dobro znani. Letos pa načrtujejo pod vaško lipo tudi srečanje oktetov oziroma pevskih zborov in nadaljevanje lanske igre, ki jo je režirala Marija Potočnik - Nackova mama s Hotavlj. Takrat bodo prvič potegli tudi z domačimi jedli. Za začetek letošnje sezone pa turistični delavci s Hotavlj jutri, 1. maja, vabijo na Slajko... ● A. Žalar

Če delavec dobi knjižico

Odpravnina po sreči?

Dve zgodbi o tem, kako je moč odsloviti odvečne delavce. In še tretja.

Dobrih starih časov, ko je delavec v popolnosti užival dobrohotno varstvo dežave, njegovo delovno mesto pa je bilo nedotakljivo, ni več. Še huje, spreverajo se v svoje nasprotje. Skoraj v vseh podjetjih ugotavljajo, da imajo preveč zaposlenih in iščejo načine, kako se jih rešiti. Ponekod gre z nenadomestljanim naravnega odliva, kjer je delovne sile odločno preveč, pa to store s stečajem ali listami kadrovskih presežkov. Boleče je zlasti prvo. V kranjskih Iskras imajo eno in drugo izkušnjo. Po zaslugi kranjskega sindikata pa pozna- mo še tretjo.

Stečaj je za vse enako krut

Zgodbo Iskrinega razvojno-tehnološkega centra smo v našem časopisu velikokrat priobčili, nazadnje konec marca, ko smo zapisali na oko dobro novico, da je stečajni postopek v tem podjetju končan in da so spet vzpostavljene podjetniške funkcije. Pa novica o srečnem izteku stečajnega postopka ni bila dobra za vse. Za dve tretjini od še lani zaposlenih 90 delavcev že ne, saj jih je stečajni postopek odrinil med brezposelne.

Pogovarjali smo se z zdaj že nekdanjimi delavci RTC, ki so želeli povedati svojo resnico. Z uvedbo stečajnega postopka jim je zakonito prenehalo delovno razmerje. Stečajni upravitelj je za dokončanje del obdržal le 28 ljudi. Z zdaj že bivših 50 delavcev ne boli le dejstvo, da so po tolikih letih ostali na cesti in da njihovo pretežno visoko kvalificirano delo (med odpuščenimi so inženirji, magistri, doktorji), ni več nikomur potrebno. Pač pa se čutijo prikrasane še iz dveh razlogov. V postopku izterjave so se pojavili kot upniki svoje firme, saj jim za lani niso bili v celoti iz-

plačani osebni dohodki, regres in prevozi na delo. Te so jim priznali, ne pa tudi obresti nanje, medtem ko so ostalim upnikom terjatve obrestovali. Druga bolečina pa je dejstvo, da so se jih znebili brez odškodnin. Zakonsko jim odpravnine sicer v stečaju ne pripadajo, pričakovali pa so, da se bo stečajni upravitelj o njih dogovoril z vodstvom Števec, katerim so RTC po prisilni poravnavi, skupaj s 28 delavci priključili. Delavci kot upniki so se namreč obnašali fair, saj so se v interesu uspeha prisilne poravnave odrekli 30 odstotkom svojih terjatev, ostanek pa so dovolili izplačati na daljši rok, v dveh letih in na obroke. Kot pravijo, so se pogajali o odškodnini, ki bi za vsakega delavca znašala šest 70-odstotnih povprečnih OD, za vsakih pet let delovne dobe pa še 70 odstotkov plače. Na občinskem sindikatu so jim svetovali, naj popuste in zahtevajo le 50 odstotkov povprečnega OD za vsako leto v delovni organizaciji. Ena in druga inačica bi pomenilo breme za Števec.

To je bil najbrž tudi razlog, da niso izposlovali ničesar, kar ni bilo pravno nujno. V zakonskem pogledu so Števci sicer čisti, moralno pa ne, jim očitajo delavci.

Odpusti so bili neprijetni, toda korektni

Ko je Iskra Telekom lani izdelala liste presežnih delavcev in prva odpuščala, je bila deležna precejšnje obsodbe javnosti. Kar pa se z odvečnimi delavci v podjetjih dogaja letos, Telekomove postopke postavlja naravnost v idealno luč. Odpuščeni še po stari zakonodaji so imeli Telekomovi delavci več ugodnosti, vsem pa so slovo olajšali bodisi z odpravninami bodisi z dokupi zavarovalne dobe bodisi s čim tretjim. Tako so odpravnine zajemale 24 plač. O tem nam ie Brane

Racič, direktor kadrovskega področja v Iskri Telekom, povedal naslednje:

»Leta 1989 je Iskra Telekom prvič začela proces ugotavljanja tehnoloških presežkov, opuščaj smo namreč manj zahtevna dela in uvajali tako z večjim vložkom znanja. Ko smo isto leto postali mešano podjetje z nemškimi Siemensom, smo sprejeli tudi kadrovske načrte, ki je definirali 25 odstotkov presežkov, kar je pomenilo okoli 4000 ljudi. Reševanja presežkov smo se lotili po principih humanosti, predvsem zaradi ljudi, pa tudi dobrega imena firme. Lani smo rešili 276 presežkov, in sicer s predčasnim upokojitvami, dokupi let, prekvalifikacijami, odpravninami... Seveda je pri teh postopkih z denarjem pomagala tudi družba (republiški sekretariat za delo), del tega pa smo financirali tudi sami iz posebne

planske postavke za kadre. Proces se letos nadaljuje - postopno nas čaka rešitev še 140 odvečnih delavcev.«

Programirani stečaji - genialni umotvor

Delovno mesto ni več sveto in lahko ga izgubiš danes ali jutri. tako je tudi drugod po svetu. Toda v mnogih naših primerih ta proces poteka tako kot v časih najbolj vulgarne kapitalizma.

»Nad presežki nismo navdušeni, odpuščanju tudi ne nasprotujemo, če poteka korektno in v skladu z zakonom.«

pravi Jože Antolin, predsednik Sveta kranjskih sindikatov, ki ima zadnje čase veliko tovrstnih izkušenj. »Vztrajamo na programih reševanja presežkov, pravilnikih, merilih, poštenih selekciji, ki delavcev ne izigra. Zakon predvideva, da podjetje delavcu, ki je ugotovljen kot presežek, še pol leta plačuje nadomestilo. Uživa tudi pravico do odpravnine (za vsako leto delovne dobe pri delodajalcu pol povprečnega posameznikovega OD v zadnjih treh mesecih). Dogaja se, da v podjetjih težkih razmer ne rešujejo pravočasno, potem pa ni več materialnih pogojev, da bi delavcem dali te pravice. Višek organizacijske iznajdbe so programirani stečaji, v njih so delavci ob pravice, ki bi jim šle v primeru, da so ugotovljeni kot tehnološki presežki. Primer dobrega reševanja slednjih je Iskra Telekom. V primeru pričakovanega stečaja Iskre Unitel, kjer bi delavci kmalu ostali na suhem, ker ni bilo stečajne mase, pa smo dosegli dogovor. Sindikati in vodstvo Telekomoma smo se dogovorili, da namesto odpravnin delavcem dajo delnice v novem podjetju. Po enakih poti pojdemo tudi v drugih delih Iskre, Orodjarni, Vzdrževanju, Inženiringu, kjer utegnejo delavce na podoben način prepustiti stečaju.« ● D. Z. Žlebir, Foto: J. Cigler

POMISEL

Kompromisi z boni

Podjetja, ki nimajo dovolj denarja za redna izplačila mesečnih osebnih dohodkov, plače že nekaj časa kombinirajo z vrednostnimi boni. V jeseniški Železarni, kjer lanskega pol leta delavcem niso uspeli izplačati jubilejnih nagrad, stroškov prevoza na delo in drugih vzporednih stroškov dela, jim boni služijo kot način »pobotanja«. Denarja pač ni in ko delavci prihajajo izterjevati svoje minule pravice, jim lahko ponudijo samo to. Edo Kavčič iz tamkajšnjega svobodnega sindikata nam je v začetku tega meseca povedal, da njihovi delavci lahko bone uveljavijo v 11 trgovinah domačega trgovskega podjetja Zarja, v industrijski prodajalni svojega podjetja in v Metalki, člani njihovega sindikata pa imajo pri nakupu z njimi še dodaten popust. Pristavil je tudi, da s kompromisom niso najbolj zadovoljni. Da bi jim devalvacija ne jemala denarja, so se dogovorili za devizno klavzulo in ustrezno obrestovanje, vendar poračun nazadnje ni bil tako narejen, tako da se imetniki bonov utemljeno čutijo nezadovoljne in izigrane.

Pustimo tokrat ob strani take in drugačne monopole, ki prihajajo na površje v podobnih stiskah! Kompromisi z boni so nam tokrat zbudili drugačna razmišljanja. Se ne vračajo morda časi tistega kapitalizma, ko je bila delavcu odmerjena le tolikšna meza, da je preživel, vnovčil pa jo je lahko le v »specializiranih trgovinah« svoja delodajalca ali njegovih najbližjih poslovnih partnerjev? Naši ljudje se nikakor ne morejo navaditi na takšno ponavljanje zgodovine. Tekstilindusovi delavci, denimo, so pred meseci sicer naglo vnovčili bone, ki so jih namesto plače dobili za hrano, malo težje pa je šlo s tistimi za nakup konfekcije. Tudi železarji bi bili še zadovoljni s prehrabeni boni, manj pa jim v vsakdanji stiski za preživetje koristi bon za gradbeni material in pohištvo. Takoj za kruhom in mlekom je namreč prva potreba obubožanih družin plačilo elektrike in stanarine. Razen seveda, če se z vso vsmo ne lotijo prekupečevanja s kompromisnimi boni in je nekaj povsem vsakdanjega, da jih ponujajo med malimi oglasi na radiu. S koliko uspeha, pa je že drugo vprašanje. Kdor danes na primer gradi, si to lahko privoščijo tudi brez bonov, za kupno moč preostalega prebivalstva pa tako vemo, kolikšna je. ● D. Z. Žlebir

Družine z veliko otroki!

Se spominjate vabila, ki smo ga pred mesecem dni objavili na časopisnih straneh? K sodelovanju smo povabili družine, ki si kljub težkim časom upajo imeti večje število otrok. Eno takih smo vam v našem časopisu že predstavili, namreč Balohovo iz Kranja, kjer starša Nada in Jože vzgajata šest otrok. Verjamemo, da številnejše družine na Gorenjskem počasi »odmirajo«, da se starši mlajšega letnika raje odločajo za enega, dva ali največ tri otroke. So pa tudi takšni starši, ki so številnejšim potomstvom poskrbeli, da bi naš rod ne izumrl. Te bi radi izbežali iz anonimnosti in jih predstavili v časopisu. Sodeč po skromnem prvem odzivu jih ni veliko, vendar naj se nam le pogumno oglašijo. Njihova pisma ali telefonske klice bomo sprejemali na naslov: Uredništvo Gorenjskega glasa, Moša Pijadejeva 1, 64000 Kranj (za družino) ali na telefonski številki: 211-860 in 211-835. Po končani akciji, ki bo trajala do jeseni, bomo vse, ki se nam bodo oglašili, v polni zasedbi odpeljali na izlet.

VESTI

Izlet v Benetke

Društvo invalidov Kranj prireja v petek, 24. maja, enodnevni izlet v Benetke. Prijave sprejemajo v pisarni društva v Kranju, Begunjska 10.

Predavanje o bolečinah v križu

Občinski odbor Rdečega križa Kranj vabi vse, zlasti pa upokojence in starejše ljudi, ki imajo težave s križem, na zanimivo predavanje »Preprečimo bolečine v križu«. Predavanje bo v četrtek, 9. maja, ob 17. uri, v veliki sejni dvorani Društva upokojencev Kranj, Tomšičeva 4. Predavala bo fizioterapevtka Marinka Bobnar iz Zdravstvenega doma Kranj. Vstopnine ni.

GRADBENO IN KAMNOSEŠKO PODJETJE
GRADNJE KRANJ, p. o.

JAVNA DRAŽBA

1. Enosobno stanovanje 39 m ³	476.000,00
2. Stroj za izdelavo cementnih izdelkov I. 1979	9.000.000,00
3. Kalup za cementne izdelke	50.000,00
4. Viličar 2 t Indos	70.000,00
5. Mešalec za beton Viktor	20.000,00
6. Prikolica Adria	22.000,00
knj. vrednosti	

Javna dražba bo 7. 5. 91 ob 10. uri, v sejni sobi. Pravico do udeležbe na dražbi imajo vse fizične in pravne osebe, oziroma njihovi zastopniki, ki se bodo izkazali z dokazom (blagajniški prejemek ali virmanski nalog) o plačilu varščine v višini 10 %, žiro račun 51500-601-13752. Informacije dobite na upravi ali po tel.: 214-751.

SALON

POHIŠTVA

KRANJ, Gorenjski sejem
tel.: 216-276

Del. čas: pon., tor., sredo od 12. - 19. ure
čet., pet. od 8. - 15. ure, sobota od 8. - 12. ure

Nov razpis za socialna stanovanja

Hiša za brezdomce?

Škofja Loka, 25. aprila - Novembra bo v Škofji Loki na voljo šest-najst novih socialnih stanovanj. Zaradi tega se je občinski izvršni svet v torek odločil za objavo novega razpisa za zbiranje vlog za socialna stanovanja. Sedanji prednostni vrstni red upravičencev, na katerem je še 98 čakajočih, je bil namreč sprejet že decembra 1989, njegova veljavnost pa se izteka konec maja.

V tem času so se socialne razmere pri marsikaterem upravičencu bistveno spremenile, oglašajo se vedno novi prosilci. Izvršni svet je zato menil, da enostavno podaljšanje veljavnosti sedanjega prednostnega vrstnega reda kljub pričakovani novi stanovanjski zakonodaji ne bi bilo pošteno, ampak je sklenil dati priložnost vsem, ki ne vidijo druge možnosti rešitve svojega stanovanjskega problema kot v kandidiranju za občinska socialna (socialna) stanovanja.

Izvršni svet je razpravljal tudi o pobudi, da bi v Škofji Loki odprli hišo za brezdomce in ljudi z neprilagojenim načinom življenja, v kateri bi bilo tudi nekaj stanovanj za ljudi, ki se izselijo iz družbenih stanovanj. Problem v Škofji Loki trenutno sicer še ni zelo pereč, vendar pa je zlasti število brezposelnih samskih moških, ki zdaj živijo

v družbenih stanovanjih in so zaradi svojega načina življenja moteči za sosovalce ali pa ne plačujejo stanarin, čedalje večje. Poseben problem, ugotavljajo v Centru za socialno delo, so tudi možje, ki po razvezi še naprej živijo z družino in jo maltretirajo.

Kot najbolj primerna za preureditev v hišo za brezdomce, v kateri naj bi bila tudi brezplačna kuhinja, se kaže stavba na Spodnjem trgu, nekdanja ubožnica. V njej trenutno živi nekaj sosovalcev, vendar so bivalne razmere skrajno siromašne. Stanovalce bi lahko preselili v nova socialna stanovanja, hišo pa temeljito obnovili.

Predlog za ureditev hiše za brezdomce je v torek ostal nedorečen, izvršni svet je sklenil, naj ga najprej prouči sekretariat za družbeni razvoj. ● H. Jelovčan

Novost iz loške delavske univerze

Izobraževanje za porod

Škofja Loka, 29. aprila - Strokovna sodelavka škofjeloške delavske univerze Regina Bokan pripravlja v torek, 7. maja, ob 16. uri v osnovni šoli Helene Puhar v Kranju informativno srečanje o Lamazovi metodi priprave na porod.

Metoda francoskega zdravnika Lamaza je v razvitem zahodnem svetu izjemno razširjena. V nasprotju z rusko metodo, ki jo popularizirajo v naših materinskih šolah in za poročno priporočilo pasivno relaksacijo, Lamaz ženo spodbuja in jo uči, naj bo pri porodu aktivna. Poseben vloga namenja tudi možu, ki naj bo navzoč pri porodu, opora ženi, vez med njo in babico.

»Liberalizacija humanih odnosov pri porodih je v razvitem svetu že dokaj uveljavljena,« pravi Regina Bokan. »Pri nas se navzočnost moža pri porodu še vedno tolmači kot nadzor, ne pa pomoč ženi in ne nazadnje tudi babici. Zahteva po novem odnosu pri porodu je prišla prav s strani staršev, mislim, da tu naše zdravstvo zaostaja. Zato smo za matere in očete - oboji se v obdobju pričakovanja naraščajo srečujejo s čustvenimi težavami - pri delavski univerzi ponudili program priprave na porod po Lamazovi metodi. Program bomo predstavili 7. maja v Kranju, izobraževanje pa se bo začelo, tudi v Kranju, 14. maja. Program vsebuje poleg teorije tudi veliko vaj, telovadbe, praktičnih dihalnih vaj, sprostitvenih tehnik, pri čemer bodo nosečnice in njihovi partnerji aktivno sodelovali.« ● H. Jelovčan

Izlet na Veliko Poljano (1479 m)

Planinska sekcija pri Društvu upokojencev Kranj vabi ljubitelje narave in planin, da se udeležijo planinskega izleta na Veliko Poljano pod Storžičem, ki bo v četrtek, 9. maja. Odhod rednega avtobusa je ob 9.25 s kranjske avtobusne postaje, kjer se bodo zbrali ob 9. uri. Peljali se bodo do Trstenika in od tu po Dolencu poti krenili proti cilju, do koder je tri ure zmerne hoje. Oprema naj bo planinska. Izlet bosta vodila Metka Šparovec in Lojze Zelnik.

Zaviramo ali potiskamo

Pod tem naslovom je predsednik Izvršnega sveta OS Škofja Loka g. Vincencij Demšar v Gorenjskem glasu z dne 12. aprila 1991 podal kratek pregled dela IS v preteklem polletnem obdobju. V eni od prejšnjih števil Gorenjskega glasa pa je bilo govora o črnih gradnjah v škofjeloški občini.

Obakrat je izpadlo poročanje o poteku adaptacije Mestne klavnice v Škofji Loki, ki jo za podjetje Mercator Ljubljana - Mesoizdelki Škofja Loka izvaja gradbeno podjetje Tehnik iz Škofje Loke. Čudi me, da investicija, vredna več milijonov DEM, za kakršno v tem klavniškem primeru gre, ne zasluži nikakršne omembe v poročilu. Poleg tega pa je to ena največjih črnih gradenj v občini Šk. Loka, na Gorenjskem ali celo v Sloveniji. Krajani smo namreč na dveh sestankih zastavljali vprašanja, na katera nam ni znal nihče odgovoriti, začeti od lastnine klavniških objektov, lokacijskega, gradbenega dovoljenja, in drugih vprašanj.

Očitno je namreč, da gre v tem primeru za posilstvo med pravno državo, za katero smo sicer občani oddali na aprilskih volitvah 1990 svoj glas.

Po zazidalnem načrtu iz leta 1984 so bili klavniški objekti določeni za rušenje. Mimo vseh veljavnih predpisov Demosova oblast nadaljuje prakso stare real-socialistične oblasti. Vse politične stranke so padle na tem izpitu. Pardon, Zeleni so se sicer enkrat oglasili s svojim stališčem, potem pa tudi obmolknili. Pri strankah prevladuje totalna nezainteresiranost in molk.

Poznavalci slovenske mesarske industrije vedo povedati, da je moral Mercator Ljubljana pred leti v Ljubljani zapreti svojo klavnico, sedaj jo pa gradi, nikjer drugje kot v mestnem jedru zaščitenega srednjeveškega mesta v Škofji Loki. Res prava mesarska logika in politika.

Strokovnjaki povedo, da obratuje v tem času v Sloveniji le približno polovica od obstoječih klavniških kapacitet.

Trgovci z novci (Čitaj: Mercator Ljubljana) so prišli v Škofjo Loko in jih tudi rušilna poplava novembra 1990 nič ne moti. Očitno imajo denarja na pretek!

V zadnjem času slovenski novinarji zelo radi opjevajo svoj pogum in »neodvisnost«. Veliko opravkov imajo sami s seboj in za primere, kot je gornji, očitno nimajo časa. Ali se mogoče motim?

France Kavčič
Škofja Loka
Škofja Loka, 18. aprila 1991

Odmev na Odziv na Izjavo RO SKD

»... karavana gre naprej.« Čas, razsodnik, bo pokazal, in že kaže, komu zvonijo. Zvoni nam. Gospodoma Branku Grimsu in Vitomirju Grosu bi, kot podpisnik Izjave RO SKD, želel reči le to: tudi nam gre za Slovenijo, pa tudi, in predvsem v samostojni Sloveniji - za Slovence, čeprav bi iz vajinega vzklika morda kdo sklepal drugače. Ampak, vzkliki, kakršni že so, nas ne bodo pripeljali dalj od skupščinskih predverij in nikar v suvereno Slovenijo, niti kaj dlje od ljubke demagogije užaljenih in trmastih ljudi, ki so, seveda, vedno prepričani v svoj prav. Ko bi v vajinem Odzivu ne bilo toliko »dobrohotnega« pokroviteljstva do SKD (RO G) bi z molkom vsem odgovoril. Reči hočem: vajino mnenje in mnenje vajinih strank spoštujem, preudiciranje smisla naše Izjave, medtekstovnega podtika nima pa nimam namena komentirati. Verjamem namreč v razsodnost bralcev, najbolj branega kotička Gorenjskega glasa.

Janez Postrak

Loški šolniki zaman prepričevali

V petkovem Glasu z dne 19. 4. 1991, sem prebral poročilo s sestanka IS Škofja Loka »Loški šolniki (zaman) prepričevali«. Čeprav sem zaposlen v gospodarstvu, me v tem poročilu kot potrošnika storitev šole in kot davkoplačevalca marsikaj moti. Ne poznam podatkov o plačah učiteljev. Vendar sodeč po govoricah gotovo niso visoke. Še posebej ne, ker imajo verjetno tudi učitelji višjo ali visoko izobrazbo. Zdi se mi pa (čeprav tudi nimam podatkov), da so še vedno plače delavce v državni upravi precej višje kot v šolstvu ali zdravstvu. Ker v času enopartijske oblasti uradniki (oblastniki) dosledno skrivali realne podatke o plačah v državni upravi in v vodstvih političnih organizacij in nas pitali s »poštenimi« podatki o plačah zavita v večna povprečja, pričakujem, da IS občine Škofja Loka dokaže drugačnost in poštenost oblasti, tako da objavi podatke o plačah za enako izobrazbo v državni upravi, šolstvu in zdravstvu. Tako bomo lahko neposredni proizvajalci, ki prispevamo večji del v občinski proračun le zvedeli iz prve roke,

koliko je resnice v tem, da ima pisarniška delavka (verjetno s srednjo izobrazbo) približno enako plačo kot profesor na šoli ali zdravnik v zdravstvenem domu. Če pa se bodo taki podatki pred davkoplačevalci še vedno skrivali ali prirejali, pomeni, da smo z izvolitvijo novih oblastnikov prišli z dežja pod kap. Ob novih volitvah pa bomo postavljeni pred dilemo, koga sploh še voliti, da mu boš lahko zaupal.

Vsakokratni oblastniki se očitno sploh ne zavedajo, da napredku družbe prispeva le zadovoljen učitelj (primerno plačan za svoje nelahko delo) in ne dobro plačan občinski birokrat, ki s prilagajanjem oblastnikom ohranja le vsakokratno oblast.

Ker imam šoloobvezne otroke, mi je mnogo bolj pomembno, da prispevam več za primerno plačanega učitelja kot za dobro plačanega občinskega birokrata. Zavedam se (in to dnevno doživljam), da nam znanje otrok, ki ga prinašajo iz šole zagotavlja družinsko srečo in lepšo prihodnost otrok in malo manj skrbi za negotovi jutri.

Miha Repše
Trata

Deveto zasedanje vseh treh zborov

V prvi aprilski številki vašega časopisa je bilo na šesti strani objavljeno tudi pismo z naslovom Deveto zasedanje vseh treh zborov Skupščine občine Jesenice. Vljudo vas prosim za objavo naslednjega odgovora:

Rina Klinar
Jesenice

SALON

POHIŠTVA

KRANJ, Gorenjski sejem
tel.: 216-276

Del. čas: pon., tor., sredo od 12. - 19. ure,
čet., pet. od 8. - 15. ure, sobota od 8. - 12. ure

GLASBENA ŠOLA KRANJ, p. o.
64000 Kranj, Trubarjev trg 3

obvešča, da bo sprejemni preizkus za nove učence za šolsko leto 1991/92 v petek, 17. 5., ob 15. uri in v soboto, 18. 5., ob 9. uri v prostorih šole. Vpisovali bomo naslednje oddelke:

KLAVIR, SOLOPETJE, VIOLINA, VIOLONČELO, KLJUNASTA in PREČNA FLAVTA, KLARINET, TROBENTA, ROG, POZAVNA, KONTRABAS, TOLKALA, KITARA, HARMONIKA ter v MALO GLASBENO ŠOLO oz. PRIPRAVNIČNO NG (predšolska glasbena vzgoja za otroke, rojene v letih 1984 in 1985).

Za vse, ki jih zanima glasbena umetnost, pa bo v novem šolskem letu Glasbena šola Kranj odprla oddelek za odrasle s predmetom: ELEMENTI POZNAVANJA GLASBENE UMETNOSTI.

Vse dodatne informacije dobite po telefonu št. 211-159!

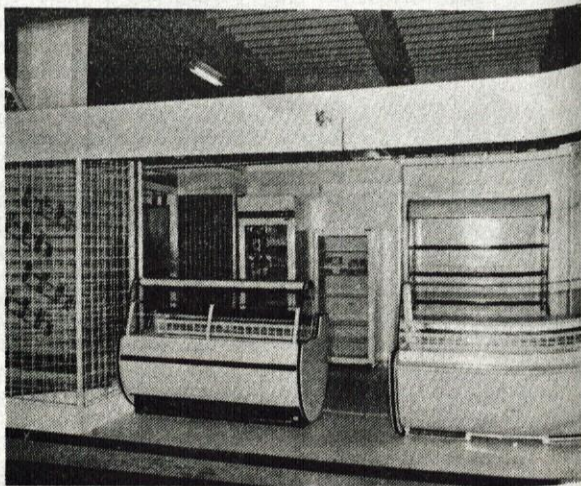
AVTO ŠOLA
RENT-A-CAR
NON STOP tel: 213-619
328-602

Lth

loške tovarne hladilnikov, p. o.
kidričeva 66, 64220 škofja loka

Tudi na Spomladanskem Zagrebškem sejmu (od 16. 4. - 21. 4. 91) je sodelovala tovarna LTH. V dveh paviljonih na približno 200 m² so poleg svojih standardnih izdelkov (zamr. skrinja, hl. omare, hl. pulte, montažne komore itd.) predstavili tudi veliko novosti.

Omeniti moramo novo serijo hladilnih skrinj tipa **GLASS, MIRROR in TINS** ter nove tipe hladilnih vitrin (ki so trenutno zelo iskane). Poleg dosedanjih modelov »SATURN« **SA51** in »VENERA« je veliko pozornosti vzbudila nova vitrina »NEPTUN«.

Hladilne skrinje **GLASS** so namenjene za prodajo ohlajenih pljač, sadja, zelenjave in drugih hladnih živil na ulici. Zaradi dinamičnega načina prodaje imajo vitrine namesto nog vgrajena kolesca. Nadgradnja, ki ščiti izdelke pred prahom in vročino, je steklena. Na hrbtne strani je montirana demontažna delovna polica.

Zamrzovalne skrinje **MIRROR** so namenjene za vzdrževanje in prodajo vseh vrst zamrznjenih živil. Uporabne so predvsem v manjših trgovinah. Posebnost zamrzovalnih skrinj **MIRROR** je nadgradnja iz dekorativnega ogledala, v njej je vgrajena fluorescenčna luč. Ta daje kupcem pregled nad živilom, samo skrinjo pa osvetli in jo tako poudari v trgovini.

Hladilne skrinje **TINS** so namenjene za prodajo pljač v steklenicah ali pločevinkah. Skrinje se lahko postavijo v ali pred trgovine, na mesta, kjer se odvijajo razne športne prireditve, na bencinske črpalke itd. Za skrinje je značilna nadgradnja iz pleksi stekla, ki je osvetljena s fluorescenčno lučjo.

mного takih, ki so tudi nosili ali vlekli ranjence. Vsega skupaj nas je bilo gotovo več kot sto. Zdelo se mi je vse skupaj kakor v čebelnjaku, ko živeče živali odnašajo mrtve.

V tem položaju se je pojavil pred nami mlad oficir v roki z brzostrelko, naperjeno v nas. Zahteval je, da moramo takoj odvreči ranjence in oditi nad sovražnika. Grozil je s streljanjem, če ne bomo takoj ubogali. Toda glej ga vraga v človeški podobi. Res je začel streljati med svoje ljudi, divje je vpil in preklinjal vse od kraja. Tedaj pa se je našel nekdo, ki mu je od zadaj poslal pozdrav v hrbet. Padel je na tla in začel prositi za pomoči. Pobrali smo ranjence, on pa je obležal tam in verjetno so ga zajeli Rusi in tudi obračunali z njim. Taka je pač vojna: zob za zob...

Alojzij Žibert

34

Pod Marijinim varstvom

Spomini Slovenca - nemškega vojaka -
na drugo svetovno vojno v letih 1941 - 1945.

V jarku sem bil sam. Čudna tesnoba me je stisnila, toda to je trajalo le za hip. Nadvladalo je spoznanje, da sem na fronti, v ognjeni liniji, na meji med dvema državama. Kmalu so začele desno in levo regljati puške in streljnice. Komaj sto metrov pred menoj so poletele v zrak ruske rakete in razsvetljevale okolico.

Ponoči so vojaki prinesli do jarka hrano, municijo in pošto od doma. Proti jutru sta prišla k meni še dva vojaka, doma nekje iz Sudetov.

V zgodnjih jutranjih urah pa se je tudi začelo. Najprej so nas napadli ruski zrakoplovi, potem pa so nas začeli obdelovati sovražni minometalci. Njihovi zadetki so bili izredno učinkoviti in točni. Tudi našim se je posrečilo sestreliti ruski zrakoplov, iz katerega pa je skočil padalec. Ta je padel točno pred nemški četni bunker. Imel je številna visoka ruska odlikovanja in bil oblečen v oficirsko uniformo. Tam so imeli zaprtega že nekega drugega ujetnika. Oba so zasliševali, potem pa jih je bilo treba odgnati na bataljonsko poveljstvo. V spremstvo sem bil med drugimi določen tudi jaz. Vsi smo imeli v rokah brzostrelke in strogo nam je bilo naročeno, da moramo ujetnika za vsako ceno privedi do bataljona. Samo v primeru nameravanega pobega ali nenadnega ruskega sovražnega napada jih je treba likvidirati. Ujetnika pa nam nista delala prav nobenih pregledov. Preden smo jih oddali, smo jim dali kruha, konzervo in cigarete. Za prežete

stvari sta bila ujetnika zelo hvaležna in nam govorila o strahotni moči zavezniških sil in gotovem porazu nemške vojske ter svetovala, naj se čimprej predamo silam Rdeče armade, če si hočemo rešiti svoje življenje.

Popoldne so nas rdečearmejci ponovno napadli. Ruska pehota je bila oddaljena od naših položajev komaj štirideset korakov. Bližinski boj je vedno zelo krut in nevaren. Pred samim napadom se ne sme niti premakniti v zaklonišču, ne kihniti in ne dvigniti glave iz zaklonišča, kajti požrešne in izredno budne oči napadalca vedno iščejo živih ciljev. Tudi sedaj je pri nas ogenj dum - dum vedno bolj naraščal, dokler ni prerastel v strahotni bližinski napad.

V tem boju je bil ranjen tudi moj dobri prijatelj in soborec. Naložil sem si ga na ramena in ga vlekel nazaj do obvezovališča. Tedaj pa se nenadoma zablistala in silno počli. Zaslišalo se je podiranje, jecanje... V glavo mi je udaril vroč puh po smodniku. V ušesih mi je močno zašumelo in kakor iz daljave sem slišal silno kričanje. Nedaleč od mene je divjal boj na nož, kakor se temu reče. Komaj nekaj metrov za bojujočo se fronto pa so udarjale salve katjuš - Stalinovih orgel.

Prebudil sem se iz omotičnosti in hitro ocenil položaj ter pograbil prijatelja ranjenca ter ga vlekel nazaj. Poleg mene je bilo še

NAROČAM KNJIGO
ALOJZIJA ŽIBERTA POD MARIJINIM VARSTVOM

KNJIGO MI POŠLJITE NA NASLOV

PLAČAM PO POVZETJU

PODPIS

Knjiga bo predvidoma izšla konec maja, prednaročniška cena je 300 dinarjev (cena v redni prodaji bo 450 din). Izpolnjene naročilnice pošljite na naslov: Časopisno podjetje Glas, Moše Pijadeja 1, Kranj. Knjigo lahko tudi vplačate pri blagajni našega časopisa, Če sta JLA 16, Kranj.

Jože Ciuha razstavlja v kranjski galeriji Bevisa

SLIKARSKI ZAPISI ČASA

Ustvarjalna navzočnost slikarja Jožeta Ciuhe, naj gre za domače ali tuje razstavišče, je vedno srečanje s slikarstvom, ki je v domala štiri desetletja trajajočem loku vedno vznemirjalo z značilnim ciuhovskim razmišljanjem o svetu in človeku v njem, pa naj je govorilo s posmehljivim, ironičnim upodabljanjem živalskih in človeških deformiranih figur, ali pa je odsevalo spoznanja o umetnikovi zasidranosti v prostor in čas na način, ki spodbuja vedno nove odgovore in vedno nove ustvarjalne izzive.

Že vrsto let, menda kar enajst, preživite dobršen del leta v Parizu. Za umetnika, ki sodi med slovenske elitne likovne osebnosti, je verjetno več razlogov za takšno izbiro ustvarjalnega okolja, katerega en del prav zdaj dajete na ogled v kranjski galeriji Bevisa.

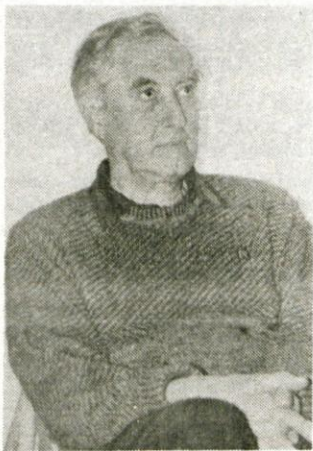
"Več razlogov me je vodilo v Pariz. Eden je prav gotovo ta, da je treba svoje delo, ki naj bi bilo res ustvarjalno, zavarovati pred vsakim vznemirjanjem. Pred leti se se pogosto dogajalo, da so slovenski literati v miru pisateljevali v samostanu Pleterje. Pariz je zame nekakšno Pleterje, kjer me pri delu nihče ne nadleguje, kjer mi zveni vsak hip telefon. Slikar, ki želi nekaj narediti, se mora izogniti kaj narediti, se mora izogniti vsem tem nadležnostim, ki mu drobijo koncentracijo. Slikanje je kontinuiran napor, ki traja neprekinjeno tedne in mesece, zato se je treba vsemu motečemu izogniti. Izogniti pa se je na ta način mogoče tudi vsemu drugemu, kar mrtviči življenje kulture pri nas: provincializem se ponovno pase, tako kot povsod tam, kjer so možnosti omejene. Vse, kar je povezano z bojem za obstoj in prestiž, se izrodi v kruhoborstvo, to pa sodi med igre, ki niso simpatične. Tako pa mislim, da mi je usoda naklonjena: živim od svojega dela in na ta način čuvam svojo svobodo."

Najbrž pa vam Pariz ne pomeni le mesto, v katerem lahko v miru ustvarjate, končno za tišino okoli sebe ni treba ravnati potovati tako daleč.

"Res je. Pariz je zame več kot pa le kraj, kjer lahko v miru delam. Pariz sem odkril tudi kot darežljivo mesto. V nasprotju z drugimi, ki gredo tja, da bi se uveljavili, sem prišel v Pariz že kot formiran umetnik. Poglejte, kako lahko tako mesto vpliva na slikarja: občasne krize, nihanja pri slikanju so nekaj običajnega. V domačem okolju to lahko traja tedne, celo mesece. Če me kaj takega doleti v Parizu, se sprehodim po eni od ulic z galerijami in ko si ogledam slike v dvajseti galeriji, so moji akumulatorji znova polni, spet me žene nazaj v moj atelje. Od Pariza tako pobiram 'smetano'. Po drugi strani pa Pariz pomeni tudi mesto, kjer je koncentracija ustvarjalnih energij neverjetna. Tudi to je del hrane, ki je umetniku nenadomestljiva. Doma doživljamo svet v odmevih, preko informacij, preko reprodukcij, v takšnem mestu, ste sredi dogajanja."

Za slovenske likovne umetnike je v precejšnji meri značilen mrakoben pogled na svet. Vaše slikarstvo je drugačno, ne pozna takšnega temnega predznaka.

"Za ljudi, ki živijo v tem našem podalpskem svetu, je redko značilna dobršna mera mazohizma. Mnogi ustvarjalci izpovedujejo svoj ustvarjalni credo kot tragično spoznanje življenja. Sam doživljam svet drugače. Življenje sem vedno sprejemal kot

avanturo, prihodnost pa kot odprt prostor, ki se širi pred menoj; skušal sem ga naseljevati, kolikor se je pač dalo s preseganjem privajenosti. Navsezadnje se človek vse prehitro lahko zabubi sam v sebi in to je vedno znak hitrega staranja. Ravnam se pač po prepričanju, da ni čas tisto, kar ponuja prihodnost, pač pa je treba sproti naseljevati in koristiti. Najti je treba lastno svobodo. To sem našel v delu, zato sem najbolj cel takrat, ko delam. Druge stvari me manj vznemirjajo, pa tudi manj dajejo. Ko delam,

strani pa je tudi res, da nosimo v sebi tragično dediščino minulosti in ta je seveda navzoča v načinu našega izpovedovanja."

Ali drugje likovnim umetnikom 'sijejo milejše zvezde', jim je lažje kot našim?

"Umetnost, sla po ustvarjanju, se poraja kot želja, ki pa mora prekositi iti skozi mesoreznicno možnosti. Pri tem poklicu ni vnaprejšnjega zagotovila, da se bo investicija v poklic tudi povrnila. Lahko se vse skupaj konča zelo tragično. Takih primerov ni malo še celo pri nas, ker je prostor relativno majhen, slikarjev pa veliko, družba pa mlada in relativno revna. Vse te pičle gnotne in prostorske možnosti povzročajo nenehne težave. Umetnik je nenehno v nekakšnem ringu. Seveda tudi veliki svet vse to pozna, toda tam je arena neprimerno bolj široka, lahkotnejša, do neke mere bolj dobrotljiva..."

Pravzaprav ste v svojem likovnem ustvarjanju nenehno težili k temu, da bi bili drugačni, nenehno vas je zanimalo tisto, česar še niste imeli pri-

umetnik končno tudi refleksi širšega sveta.

"Da, tako so nastali ciklusi slik posvečenih Francu Kafki. Ko sem namreč začel slikati, je pri nas prevladoval tako imenovani socialistični realizem, obdobje, ki mu Slovenija ni kaj prida podlegala. Moram reči, da do tega nisem imel afinitete, čeprav izhajam iz partizanskih vrst in sem se kot intelektualca vedno počutil levičarja. Zame je bilo v povojnih časih inspirativno srečanje z Makedonijo, predvsem s srednjeveškimi freskami. Poslej sem slikal ruralne motive, nekakšne impresije iz Makedonije. Pa sem se vprašal, mar ne živi človek v času svoje neponovljive sedanjosti? Iz takih razmišljanj so nastali hommagei Francu Kafki, človeku, ki je v moderni literaturi našel problem odtujenosti. Sproti sem iskal lastno drugačnost. Tudi se nisem hotel opredeliti za nekaj, kar je samo naše: končno smo del sveta, zato svoja iskanja nisem hotel zamejevati z mejami in ceneno nostalgijo."

Je bilo podobno s slikarskim ciklusom posvečenem Felliniju?

"Fellinijevi filmi so me vznemirili, zato je nastal tudi slikarski hommage temu ustvarjalcu. V svoje filme, v poljubno filmsko zgodbo vnaša elemente, kot so fantazmagorija, svet sanj, pričakovanj, prividov in spominov, ki se vrtijo vzporedno s filmsko zgodbo, da bi z njo izpovedal nekakšno vseobsegajočo resnico. Sam sem v mojo dotlej dvodimenzionalno sliko vnesel trodimenzionalni detalj, ki je bil neredko kar hiperrealističen."

Pisanje vas je poleg slikanja spremljalo ves čas. Napisali in objavili ste tri knjige - je pisanje nekakšno dopolnilo vašemu slikarskemu izražanju?

"Slikar, ki potuje, ne vleče ateljeja s seboj. Doživlja pa so dragocena in vredna, da se zabeležijo. Tako so nastale moje knjige o popotovanjih. Moram pa tudi reči, da sem večji del življenja stalno pisal, nekaj časa dnevnik, tudi poezijo, vendar tega nisem objavjal. Vselej sem se zanimal za literaturo, saj sem na začetku študija vpisal primerjalno književnost. To, da se ustvarjalci preizkušajo v večjih načinih izražanja, ni redek pojav. Omenim naj Canakarja, Puškina, Hugoja, Schönberga, Kleeja itd... Vsak izbira svoj način izpovedovanja važna je pač komunikacija, nič posebnega, če se kdo preizkuša na več načinov. Sicer pa je tako tudi z iskanjem v enem samem mediju: v rabi sredstev. V možnostih, ki jih ponujajo materiali. Tako je bilo pri meni tudi z barvo: barvno sem se razživel šele z akvareli in pa zadnjem obdobju, ko sem ponovno začel slikati na platno in papir. Taka je pač logika iskanja in možnost pustolovščine, ki jo ponuja življenje." ● Lea Mencinger, Foto: Gorazd Šinik

JOŽE CIUHA: Pikova dama, barvni sitotisk, 1990

sem v tistem ustvarjalnem stanju, ki je najbližje vsem možnostim svobode. Svoboda je zelo intimna stvar - nikakor pa ne tisto, kar politika tako rada meša z državljanskimi svoboščinami."

Na Slovenskem živi in ustvarja množica likovnikov. Se vam zdi, da je to nekakšna naša značilnost?

"Kot narod smo se obdržali predvsem s trdoživostjo in z jezikom, kot družba pa se še nismo povsem strukturirali, niti izpovedali; v sebi nosimo velike latentne naboje ustvarjalnih energij. Po drugi

ložnost početi: prepotovali ste svet, da bi s slikanjem razmišljali na svoj poseben način o človeku v prostoru in času..."

"Problem drugačnosti je bil zame vedno eno osnovnih izhodišč mojih prizadevanj - če ta prizadevanja racionalno sploh skušam opredeliti, ker gre predvsem za iracionalne vzgibe, mi se pa trudimo, da bi jih vklesčili v sisteme, v standarde, v predalčke. Umetnost pa sama po sebi teži za tem, da vse zakonitosti podira."

To svojo drugačnost ste doživljali tudi v prepričanju, da je

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V Prešernovi hiši razstavlja Vinko Hlebiš. V galeriji Mestne hiše je na ogled razstava Nove pridobitve v etnološki zbirki Gorenjskega muzeja 1988 - 1990. V prostorih Gorenjskega muzeja, Tavčarjeva 43 sta na ogled zgodovinski razstavi Po sili vojak in Gorenjski kraji in ljudje v I. in II. svetovni vojni ter razstava keramike akad. kiparke Sonje Rautar Zelenko in Nine Zelenko. V galeriji Bevisa razstavlja akd. slikar Jože Ciuha.

JESENICE - V razstavnem salonu Dolik je na ogled razstava likovnih del Franceta Vandota, člana Dolika.

RADOVLJICA - V Ljubljanski banki, enota Radovljica, razstavlja slikar Joža Horvat iz Radovljice.

ŠKOFJA LOKA - V Groharjevi galeriji je na ogled razstava slik iz ciklusa "zavržene stvari" akad. slikarja Franceta Persina. V galeriji Loškega muzeja je na ogled razstava del gorenjskih likovnih skupin. Stalne zbirke Loškega muzeja so odprte vsak dan, razen ponedeljka, od 9. do 17. ure. V galeriji Fara razstavlja fotografije člani Fotokino klub Radovljica.

ŽELEZNIKI - Muzejska zbirka v železnikih je odprta vsak dan, razen ponedeljka, od 9. do 13. ure. Ob nedeljah in izven tega časa je ogled možen za prej najavljene skupine na naslov: Muzej Železniki, Na Plavžu 58, Železniki.

TRŽIČ - V galeriji Kurnikove hiše je na ogled razstava izdelkov domače obrti mojstrov Jerneja in Mateja Kosmača. V razstavišču Paviljona NOB je na ogled razstava oljnih del Rojstvo idola slikarja Vena Dolenca.

KAMNIK - V razstavišču Veronika razstavlja slikar Dušan Lipovec in fotograf France Stele.

LJUBLJANA - V Moderni galeriji razstavlja nemški slikar Joseph Beuys.

ORGELSKI RECITAL

Kranj - V kranjskin župnijski cerkvi bo v torek, 7. maja, ob 20. uri orgelski recital, v katerem bo na povabilo Glasbene šole Kranj nastopil Draško Baumgarten z Reke. Vidnejši organist mlajše generacije je študiral v Ljubljani in v Zagrebu, nastopal pa je tako doma kot tudi v tujini, predvsem v Avstriji in Nemčiji. Za kranjskem koncertu bo Draško Baumgarten igral glasbo J. S. Bacha, F. Dugana, C. Francka ter eno svojo skladbo.

RAZSTAVE V MODERNI GALERIJ

Ljubljana - V Moderni galeriji je še do nedelje, 5. maja, odprta razstava Nove tendence v nemški holografiji, odprta pa je tudi razstava slik iz stalne zbirke slovenskih avtorjev 20. stoletja. V Mali galeriji Moderne galerije razstavlja skulpture Rene Rusjan. V nedeljo, 5. maja, zadnji dan razstave Nove tendence v nemški holografiji, bo po razstavi vodil Vito Oražem, vodja holografskega laboratorija v Osnabrücku in eden od avtorjev na razstavi. Obe galeriji sta odprti danes, v torek, od 10. do 18. ure, v sredo je zaprto, v četrtek, 2. maja, je odprto od 10. do 13. ure.

SREČANJE GORENJSKIH LIKOVNIH SKUPIN

Škofja Loka - Razstava s tem naslovom je bila odprta v galeriji Loškega muzeja v četrtek, 18. aprila, v organizaciji ZKO Škofja Loka. Zajela bi skoraj vse likovne skupine, če razstave ne bi nekatere abstinalirale.

Na razstavi smo zaman iskali predstavnike iz tržiške občine, niso se odzvale likovne skupine iz Kranja, kar je sploh poseben problem. Veliko likovnih amaterjev deluje v Kranju, a kaže, da sploh niso povezani v eno izmed likovnih skupin. Ker smo že začeli s tem problemom, ga skušajmo še podrobneje opisati. Zveza kulturnih organizacij Kranj ne skrbi za posamezne likovne skupine na svojem občinskem področju, niti ne za likovno skupino Iskre in ne za ono v Savi, pa sta zato navzoča na pričujoči razstavi le dva: Martin Goričanec in Branko Škofic, ki sta se razstave udeležila na osebno povabilo. ZKO Kranj sodeluje na razstavi z izdelki udeležencev tečajev keramike in vitraža, kar pa ne predstavlja tistega hotenja, ki je zajeto v želji po združevanju likovnikov v likovne skupine. To so ugotovili tudi na razgovoru pred samo otvoritvijo razstave, na katerem je bil osvojen tudi predlog, da bi udeleženci raznih likovnih tečajev predstavljali svoje delo na posebnih razstavah, kajti na takih preglednih skoraj nimajo kaj iskati. Tečajnikov je veliko, ne samo tistih v Kranju. Nekateri zagnani individualno obiskujejo razne druge tečaje, celo tiste, ki jih organizira Akademija za likovno umetnost v Ljubljani.

Sicer pa je bila udeležba na razstavi, ki je bila precej strogo selekcionirana, saj so izpadli vsi naivno usmerjeni slikarji: iz Radovljice in selektor Andrej Pavlovec izbral le delo Vinka Bogataja, iz Kamnika le Greto Boltar in Lojzeta Kalinška in iz Domžal dela Ide Rebule, Danice Smrdel ter Marjane Tavčar. Iz jeseniškega Dolika je za razstavo izbral dela enajstih likovnikov: Janeza Ambrožiča, Danice Gala - Bem, Franceta Kreuzerja, Slavimira Mihajloviča, Antona Modrijana, Marka Rolca, Drage Soklič, Cveta Velikajneja in Marjana Židanka. Pri vseh teh pogrešamo še nekatere dobre jeseniške slikarje kot na primer Pavla Lužnika in morda še kakšnega. Škofjo Loko zastopajo poleg štirih likovnikov iz likovne skupine Iskra Železniki: Štefan Bertoncelj, Franc Rant, Lojze Tarfila in Stane Zgaga, še nekateri slikarji novega društva likovnikov amaterjev: Lojze Ferenc, Marijan Jesenovec, Janez Justin, Jure Marguč, Gregor Nartnik, Edi Sever, Peter Zirkelbach in Stane Žerko.

Splošna ocena del na pričujoči razstavi Srečanja gorenjskih likovnih skupin je ugodna, ker je razstava skrbno izbrana. Odpadli so vsi naivci in vsi tisti slikarji, ki v svoji kvaliteti niso prerastli začetniških težav oziroma diletantske ravni. Tako kot smo bili na podobnih razstavah navajeni prevladujoče vloge krajinarjev, je tudi na pričujoči razstavi delež slikarjev, ki se ukvarjajo s krajino, daleč največji. Razstavljena so samo tri tihožitja in samo dve figuralni kompoziciji. Stilno bi lahko razstavljena dela razvrstili vse od nove romantike in celo nekatere poskusov historičnega slikarstva in zvestih posnemovalcev motiva do koloristov, ki se že borijo za svoj osebni slog.

Andrej Pavlovec

Nemci so nas dolgo poznali le po svetovnih prvenstvih in posebej po Planici

Tisk nas sedaj bolje razume kot politika

Da Slovenija zadnjih 30, 40 let za Nemčijo medijsko ni bila posebej zanimiva, je več razlogov: nismo imeli prodornih umetnikov in književnikov ter pomembnih desidentov (dr. Pučnik je bil do zadnjih let v Nemčiji skoraj povsem neznana osebnost), Jugoslavija pa je bila predstavljena tako, kot da ne bi bila sestavljena iz posameznih republik in pokrajin.

Ljubljana, 23. aprila - Razen tega tudi v Sloveniji posebnih prizadevanj in aparata za učinkovito promocijo v svetu ni bilo, na naših konzularnih in diplomatskih predstavništvih pa marsikje Slovencev sploh ni. V Bonnu imamo še srečo, saj imamo veleposlanika in svetovalca za tisk. Sploh pa je bilo za jugoslovansko diplomacijo znano, da je morala biti nacionalno neopredeljena, česar ne bi smeli vzeti za dano oziroma kar ni res.

Zvezna republika Nemčija, mišljena je še "klasična" pred združitvijo s sestro Nemško demokratično republiko, je glede medijske prisotnosti Slovenije zanimivejša tudi zato, ker nas v tej državi bolje poznajo kot na primer na splošno v Italiji, čeprav smo sosedje, in v Franciji. V Nemčiji je le veliko naših ljudi, meddržavno sodelovanje ali sodelovanje delov obeh držav je utečeno in človek bi pričakoval, da Slovenija le ni neznana.

Med obiskom nekaterih nemških novinarjev v Sloveniji, v okviru Tedna nemške kulture v Sloveniji, je bil v Društvu novinarjev Slovenije zanimiv pogovor o prisotnosti Slovenije v nemških medijih. Marjan Sedmak, dopisnik Dela in Radiotelevizije Slovenije v Bonnu je naša pričakovanja postavil na realna tla z ugotovitvijo, da je bila medijska privlačnost Slovenije v zahodnonemških medijih zadnjih 30, 40 let nizka in se je skrčila predvsem na športne, nepolitične dogodke, kot so razna svetovna prvenstva in seveda Planica. Do konca 80. let, tja do leta 1978, so nam manjkali prodorni umetniki in književniki, pa znani desidenti. Dr. Jože Pučnik je bil kot žrtev našega režima do zadnjih let v Zvezni republiki Nemčiji neznana osebnost, čeprav je 24 let živel tam. Temu se v bistvu ne moremo čuditi. Profilirane slovenske politike sploh ni bilo, ni bilo učinkovitega aparata za promocijo Slovenije, Jugoslavija pa se je sploh prikazovala kot enotna država, ne pa kot zbir republik in pokrajin. Posledica tega je kadrovska zasedba na konzularnih in diplomatskih predstavništvih, kjer pa osebje ni nacionalno neopredeljeno. Zato bodo promocijska učinkovitost ob političnem profilu Slovenije v očeh tujine ter sposobnost naših predstavnikov na tujem pomembne naloge slovenske države, ne glede, ali bomo popolnoma samostojni ali pa suverena država v jugoslovanski konfederaciji.

Gorbačov nam je pomagal

Marjan Sedmak je našel pet dogodkov, ki so pomagali k večjemu medijskemu zanimanju Zvezne republike Nemčije (v državi izide vsak dan okrog 250 časnikov) za Slovenijo. Prvi je bil obisk Gorbačova v Ljubljani, kamor se je v času obiska preselila večina tujega časnikarstva, vezanega na Beograd, prišla pa so tudi posebne ekipe iz tujine. Slovenija je bila prikazana kot dežela, ki ji je tudi v socializmu uspelo doseči sorazmerno dobre rezultate in kjer je dobil ta sistem celo nekaj človeških potoz. Drugi korak k odkrivanju Slovenije je bil kosovska kriza. Bolj se je Slovenija zoperstavljala terorju na Kosovu, večje je bilo zanimanje Nemcev za nas. Tretji mejnik je bil razpad Zveze komunistov Jugoslavije in odhod slovenske delegacije z njega. Četrto, za Zahodno Nemčijo odmevno dejanje je bila vloga liberalnega dela slovenskega komunizma s Kučanom na čelu, ki je sodeloval pri elegantnem in mirnem prehodu z enopartijskega sistema v večstrankarsko družbo. To dejanje je bilo v Nemčijo deležno večje pozornosti kot pri nas doma in zato ni čudno, da je nedavni obisk Kučana v Zvezni republiki Nemčiji dobil veliko pozornost, da so o predsedniku Slovenije pisali prave slavonspeve in da je bila prav to glavna tema pogovora z Brandtom. Peto področje, ki povzroča medijsko pozornost, pa je slovensko osamosvajanje in zapletu Slovenije z Jugoslovansko ljudsko armado.

Nasploh kaže zahodnonemški tisk za Slovenijo več razumevanja kot uradna politika. Nemci so za dialektično razreševanje jugoslovanske krize in nič čudnega ni, da je bil Milan Kučan na predavanju uglednim diplomatom in gospodom, ki ponavadi zaploškajo le na začetku in na koncu, deležen tudi vmesnega odobravanja, ko je dejal, da se Slovenija razdružuje

zato, da bi se lahko potem v Evropi in Jugoslaviji lažje povezovala. Ta formulacija je potrditev nemških želja po demokratični transformaciji Jugoslavije. Nemcem niso posebej po godu razne "vroče" izjave o enostranski odcepitvi oziroma osamosvajanju, ki bi bilo samemu sebi namen. Nemčija namreč še ni pozabila Tita in marsikdo se misli, da bi lahko Jugoslavo- ni dobili novega. Zato ni čudno, da so bili v tej državi očarani zaradi Mikulića, pa potem kar dolgo nad Miloševićem, sedaj pa pri njih visoko kotira Marković.

Razpad ne bi bil katastrofa

V Nemčiji, verjetno bolj kot v drugih državah Evropske gospodarske skupnosti, spoznavajo, da razpad Jugoslavije ne bi bila katastrofa. Na pomembnem simpoziju v Münchnu so to tezo potrdili, vendar so dodali, da mora biti razpad nadzorovan in da se morajo nove državne tvorbe vključevati v novo evropsko arhitekturo. Ti pogoji seveda še niso dani. Volja zahoda po evropeizaciji Balkana še ni zgubljena, izraža pa se v modelu konfederativne ureditve Jugoslavije, v modelu konfederacije suverenih republik, ker bi tako vsaj deloma še obstala Jugoslavija. To je želja Evrope. Vodilne države tudi ne razumejo nacionalnega prebijanja malih narodov in njihove želje po državotvornosti. Za Nemčijo je to še posebej značilno. Zgodovinsko je obremenjena z nacionalizmom in zato pogosto krepitev nacionalne zavesti zamenja z "grdim nacionalizmom". Slovenski nacionalizem ni enak poljskemu, ukrajinskemu, vendar ga v Nemčiji radi vržejo isti koš. Integracija je zanje ta hip najvišja vrednota (ustvarjena je bila z združitvijo obeh Nemčij) in ta integracija ima enak imenovalec kot Milošević pri nas, ki želi integrirati vse Srbe, živeče v Jugoslaviji.

Skupna ugotovitev nemških časnikarjev in tudi slovenskih, ki so bili ali so še službeno vezani na Nemčijo, je, da se mora Slovenija obnašati evropsko in dokazovati, da njena opcija ni protievro- paska. Zakaj ne bi bila Slovenija tista nova država, ki bi nadomestila Nemško demokratično republiko v Konferenci o evropski varnosti in sodelovanju. KEVS ima sedaj eno članico manj, se je vprašal eden od navzočih. Predvsem Slovenija si bo morala s celovito strategijo prizadevati, da bo Nemčijo in ostali del Evrope prepričala, da ohranjanje sedanje Jugoslavije ni prispevek k miru, ampak bo veliko večji učinek, če bo Evropa sposobna integrirati nove države v svoje gospodarske, socialne in politične tokove. Elementi nacionalnega bi s tem dobili pozitivni naboj. ● J. Košnjek

Prvomajska anketa

Delavcem naj ostane njihov praznik

Po sili političnih razmer, ki so takšne, kakršne že so, letos veliko govorimo o praznikih: novih in starih. Med ljudmi srečujemo različna mnenja, pojavljajo se polemike ZA in PROTI državnim praznikom, ki smo jih v zadnjih desetletjih praznovali in o tistih, ki naj bi jih na novo uvedli.

1. maj je bil pri nas in je po svetu še vedno delavski praznik - pa naj ga obračamo kakorkoli že hočemo. Če pa naj bi bil v prihodnje tudi državni praznik v državi Sloveniji, se pa še ne ve.

Ko smo o 1. maju - in ne o najboljšem »spornem« 27. aprilu - vprašali nekaj Kranjčanov, so nam tisti, ki so nam sploh odgovorili, večinoma rekli, naj se 1. maj še naprej praznuje in naj delavski praznik politika lepo pusti pri miru. To so bili večinoma mladi ljudje in starejši, naključno izbrani, anketirancev srednjih let pa kljub večkratnim poizkusom nismo uspeli prepričati, da bi nam v stavku ali dveh povedali, kaj si o praznovanju 1. maja mislijo. Zdaj ljudje odklanjajo odgovore že na taka vprašanja, kot so prazniki. Očitno je, da se je slovenska družba hudo spolitizirala in polarizirala in da še ni prišel čas, ko bodo brez predsodkov in strahu pred posledicami tudi javno povedali, kaj si mislijo.

Andreja Škulj iz Kranja: »Dobro je to, da smo doma - drugače pa je vse brez veze - ta prepiranje ali naj bo ali ne! Meni je vseeno!«

Miha Kozelj iz Kranja: »1. maj je praznik, ki so ga delavci vedno praznovali in mislim, da ga je treba praznovati tudi naprej. Sam grem za praznike v toplince.«

Tanja Vidmar iz Kranja: »Prav je, da ga ljudje praznujejo; še bolj prav pa je, da bomo kar ves teden doma. Sama sicer ne bom za praznike šla nikamor, bo pa doma bolj veselo.«

Goran Kabič iz Kranja: »Precej se ukvarjam s športom, zato tudi prvomajske praznike običajno preživim v športu. Naj se 1. maj še kar naprej praznuje, mene nič ne moti.«

Jaro Razinger iz Kranja: »Prvi maj je bil delavski praznik in nič nimam proti temu, da se praznuje. Sam sicer ne praznujem na način, da bi za prvega maja hodil na Jošta ali kam drugam, nič pa me ne moti, če imajo drugi radi taka srečanja.«

Erich Hübl iz Ljubljane: »Po vsem svetu praznujejo 1. maj, le pri nas se pojavljajo mnenja, naj ne bi bil državni praznik. Ni tudi nobene potrebe, da zdaj podirajo spomenike po Ljubljani. Le zakaj je treba vse odstraniti in vse podreti, ko pa je tudi to del naše zgodovine?«

Lazar Bonin iz Kranja: »Naj si nihče ne predstavlja, da delavski 1. maj kar tako - meni nič, tebi nič - lahko hudič odnese! Velja tudi za OF! Saj smo ja veliko pretrpeli in veli- ko »skoz dali«, preveč, da bi kdaj naenkrat kar vse ukinili. In spomenikov tudi ni treba podirati!«

Sašo Mekina iz Kranja: »Obiskujem osnovno šolo Lucijan Seljak iz Kranja in tako kot drugi sošolci sem vesel, da bomo toliko časa prosti. Zame je zato fino, da je 1. maj praznik: s starši pa bom odšel v Italijo, v Milano.«

Mitja Hajsinger iz Celja: »Delavski 1. maj ni nekaj, kar bi bilo povezano s tako ali drugačno politiko: to je enostavno delavski praznik. Škoda je le, da je tako malo denarja, da bi si za praznik lahko kaj več privoščili.«

Minka Sušnik iz Kranja: »Praznuje naj, kdor pač praznuje, kdor tako čuti in kdor si tako želi. Mislim, da ljudje 1. maj na splošno radi praznujejo, gredo v hribe ali kam drugam. Sicer pa: kakor komur drago.« ● D. Sedej

SOCIALISTIČNA
STRANKA SLOVENIJE
OBMOČNI ODBOR KRANJ

čestita vsem članom Kranja
ob prazniku 1. maja.

Okrogla miza sindikatov v Trzinu

Boj za delavske pravice se še začneja

Trzin, 25. aprila - Na vabilo Občinskega odbora SDZ Trzin so se na okroglo mizo o sindikatih in delavski zaščiti zbrali predstavniki vseh pomembnejših sindikalnih organizacij v Sloveniji. V zanimivi razpravi so ugotovili, da je po izrednih spremembah v družbi napočil čas, ko mora delavec ob pomoči sindikata novo urediti svoj položaj v podjetju, kot osnovo, za boj za svoje pravice. Za to pa je potrebno veliko novega znanja in drugačnega razumevanja vloge sindikata. Na vsa zanimiva vprašanja, ki so bila pripravljena za to srečanje, ni bilo mogoče dobiti odgovora.

Predstavnik organizatorja okrogle mize je v uvodu poudaril, da jih je k vabilu na tak posvet spodbudil težak položaj gospodarstva v Trzinu in stiska delavstva, ki se ob tem zaostuje. Že pojasnilo o tem, kako naj se problem delavcev v novem sistemu družbenoekonomskih odnosov, ki nastajajo, lotijo, bo dobrodošlo. Vabilu so se odzvali predstavniki Konfederacije neodvisnih sindikatov Slovenije, Svobodnih sindikatov Slovenije, Sindikalne konfederacije 90 in Sindikata nezaposlenih in socialno ogroženih. Sodelovali so tudi predstavniki Zavoda za zaposlovanje Gorenjske, odziv valjenih direktorjev, kadrovikov in socialnih delavcev iz tržiških podjetij pa je bil skromen.

Kateri sindikat je pravi

Na izziv kolegice Andrine Jager, ki je vodila okroglo mizo, kateri sindikat je demokratičen, smo slišali pregled nastajanja sindikalnega pluralizma - mnoštva različnih samostojnih sindikalnih organizacij, ki je v svetu demokratičnih družb, normalna oblika organiziranja sindikalnega povezovanja delavcev. Začetki v Sloveniji segajo v leto 1987, za leto 1991 pa bi lahko ugotovili, da je proces dosegel stopnjo "kristalizacije", ko se sindikalne organizacije utruje od medsebojnega boja, pogostokrat obremenjene tudi medsebojnim prestižnim klevetanjem, in organizacijskih težav, začno vedno bolj ukvarjati z zadevami, zaradi katerih so bile ustanovljene. Tudi na tej okrogli mizi ni bilo izpuščenih veliko priložnosti zato, da bi ne kritizirali ali vsaj zbadljivo poudarjali razlik do konkurenčne organizacije - največ težav je seveda imel pri razlagi "levitve" predstavnik Svobodnih sindikatov - vendar so si bili povsem enotni o tem, da je taka organiziranost sindikatov edino primerna. Čas in izkušnja ob sprejemanju "delavske" zakonodaje v slovenski skupščini je pokazal, da je med različnimi sindikalnimi organizacijami nujno sodelovanje in celo enoten - torej usklajen nastop, zato je prav za-

ključek te okrogle mize v spoznanju o potrebnosti organizacijske različnosti in akcijski enotnosti slovenskih sindikatov. Prostovoljno odločanje delavcev za to, v kateri sindikat se bodo vključili, konkurenčno spodbujeni boj za čim učinkovitejšo zaščito delavskih pravic, so najboljši poroki za kvalitetno delo. In še nekaj: sindikati so se v preteklosti ukvarjali kot družbenopolitična organizacija s številnimi tudi povsem nesindikalnimi zadevami, kar je pogosto pripeljalo to organizacijo v nasprotujočo si položaj. Razmere terjajo strogo selekcijo in maksimalno strokovnost pri izključno sindikalnih problemih.

Soodločanje ali stavka

Pri urejanju delavčevega položaja v podjetju predvsem ne gre spregledati, da v veliki večini podjetij, zaradi neizvedene privatizacije, še ni normalne strukture: delavci - poslovojdost - lastnik(i). Ob bistvenih, vendar še v mnogem nedorečenih spremembah zakonodaje, so delavci ostali v pravno povsem neurejenem položaju. Sindikati si bodo prizadevali za sprejem Zakona o delavskem soupravljanju (v sodelovanju z Univerzo v Mariboru, Sekretariatom za delo in Sekretariatom za zakonodajo pripravljajo seminar, ki naj bi omogočil pregled rešitev in izkušenj v vsej Evropi) in na tem temelju ustvarjanje o socialnega partnerstva. V podjetju je mogoče urediti položaj in pravice delavca le z delovnimi (podjetniškimi) pogodbami in pri tem smo še na samem začetku. Predstavnik Kranjskih sindikatov je povedal, da so začeli z akcijo sklepanja pogodb v približno 30 podjetjih, predstavnik Svobodnih sindikatov pa ocenil, da v Trzinu na tem še ni nič storjenega - celo nasprotno: do te ureditve je veliko nerazumevanja. Samo v normalnih razmerah, ko je v okviru socialnega partnerstva urejeno tudi soodločanje ter s kolektivnimi in individualnimi delovnimi pogodbami urejen položaj delavca, je stavka sredstvo boja proti kršenju pravic ali za nove. Pri nas ostaja še stvar stihije, obupa,

brez pravega naslovnika in pogosto brez pravih možnosti razrešitve.

Kruta stvarnost sedanjosti

Ker je bilo med udeleženci okrogle mize tudi nekaj republikanskih poslancev, je bil iz občinstva slišan tudi očitke o skrajnem poslabšanju položaja delavcev s sprejetjem nove delovne zakonodaje. France Tomšič je tako trditelj zavrnil z razlago, da je nova zakonodaja v bistvu le priznavanje grobe stvarnosti tržnega gospodarstva (namesto socialne demagogije, ki nas je v tak položaj pripeljala). Razvoj se bo začel šele po izvedeni privatizaciji, s katero prav zato ne moremo odlašati, ko bodo ustvarjeni pogoji za tržna vlaganja svežega domačega in tujega kapitala. Poslanci si bodo prizadevali za krepitve intervencijskih skladov, ki so že marsikje omilili položaj podjetij pred stečajem (po uradnih ocenah je bilo s temi sredstvi rešena tretjina podjetij, ki bi sicer morala v stečaj, za enak delež pa bi se povečala tudi brezposelnost) in za socialne programe, ki naj omogočijo preživetje in preusmeritev tistih, ki jih neresljive težave izločijo iz produktivnega dela. Trenutno je v Sloveniji 63.000 brezposelnih, kot zgornja meja še znosne brezposelnosti pa je ocenjena pri 150.000. K blažitvi socialnih razlik in težav bo po Tomšičevem mnenju prispeval tudi novi davčni sistem, ki s progresivno lestvico obremenjuje večje zaslužke, lajša in razbremeni pa skromnejše. Andrej Magajna član DPZ Skupščine Slovenije je ob tem opozoril še dosežen popravek Zakona o delovnih razmerjih, ki pri odpuščanju delavcev določa arbitražni postopek, spremeni se se predpisi o razporejanju stečajne mase, del sredstev republiškega proračuna pa je namenjen za aktivno zaposlovalno politiko. In končno: na delavčev položaj slabo vpliva izredno slaba ekonomska politika Jugoslavije. Ko bomo "vajeti" vzeli v svoje roke, lahko vsaj postopoma pričakujemo izboljšanje tudi zaradi tega.

In Trzin?

Posebne recepta za tržiške težave na tej okrogli mizi seveda niso mogli ponuditi. Sandi Bartol, ki se je v imenu gorenjskih Svobodnih sindikatov zadnje dni večkrat mudil v Trzinu in sodeloval pri reševanju nastalih problemov, je povedal, da je precej očitna huda kadrovska vrzel, ki ovira hitrejšo sanacijo nastalega položaja. Če so v podjetju okrnjene vitalne podjetniške funkcije (navedeno je primer trženja in financ) ob znanih gospodarskih težavah z likvidnostjo, deviznim tečajem in preobremenjenostjo za javno porabo, potem je za reševanje malo upanja. Primer ZLIT-a kaže, kaj je s pravočasnimi pogovori moč rešiti tudi brez stavke. Ko se bo premaknilo tudi pri sklepanju delovnih pogodb v podjetjih - doslej so po Bartolovem mnenju direktorji "razumeli" le del, ki se nanaša na njihov položaj - bo tudi za tržiške delavce možnost, da si položaj uredijo. ● Š. Žargi

Delo enote za reševanje s psi

Pomoč človeku v raznih stiskah

Kadar je odnos med psom in vodnikom trden, je žival pripravljena tvegati vse za izpolnitev zastavljene naloge. Največkrat iskanje pogrešanih oseb.

Naklo, 23. aprila - Vsak torek popoldne se zbere na vadišču ob robu gozda pri nakelski gramoznici del enote za reševanje Kinološkega društva Naklo na rednih vajah. Vodniki usposablajo pse za reševanje iz ruševin in izpod plazov ter za iskanje pogrešanih oseb. Gre za ljubitelje psov, ki jim ni dovolj le sprehajanje s svojimi štirinožnimi prijatelji, ampak skušajo sposobnosti živali izkoristiti za plemenite namene.

Slovenski kinologi so poleg gorskih reševalcev že vrsto let usposabljali pse za reševanje izpod plazov. Ob ustanavljanju specialnih enot v civilni zaščiti so v tej organizaciji kmalu spoznali, kako koristna je pomoč izurjenih psov tudi pri reševanju iz ruševin in iskanju pogrešanih oseb. Zato so na pobudo občinskih štabov civilne zaštite pri nekaterih kinoloških društvih sestavili enote za reševanje pse. V Kinološkem društvu Naklo se je to zgodilo pred približno dvema letoma in pol.

»Naša enota ima deset stalnih članov, med katerimi nas je šest žensk,« predstavlja svojo skupino vodja Julka Korenčan iz Kranja in razlaga: »Večina nas je doma iz kranjske občine, le trije člani so iz okolice Medvoda. Ob stalnih članih imamo še nekaj kinologov, ki lahko po potrebi zamenjajo katerega od članov. Enota je namenjena reševanju iz ruševin in izpod plazov

da je za izpolnitev te naloge nujen trden in prijateljski odnos med lastnikom in živaljo, v nasprotnem je vsako delo s psom brez uspeha.

S svojo psico Julijo, triinpolletno labradorko, sem bil na tečaju za poslušnost, kjer sem zvedel

Vodnica Julka Korenčan s psico Keno v ospredju in Nataša Klemenčič z Lipo v ozadju pri vaji v premagovanju enostavnih ovir

za ustanavljanje enote za reševalne pse,« se spominja Herman Mubi iz Predoselj in naglašaja: »Z resnim delom nama je doslej uspelo opraviti oba izpita za reševanje v plazovih, letos pa se bova lotila treh izpitov za reševanje iz ruševin. Vzgoja psov za take namene se mi zdi koristna, zato bom začel kasneje uriti za reševalske naloge tudi mlajšo psičko.«

Učenje premagovanja raznih ovir terja od vodnika več vztrajnosti. Ko pes premaga manj zahtevno oviro, se začne urjenje na novi napravi. Kos

Koliko so pripravljeni za take naloge, večkrat ugotavljajo na skupnih vajah reševalskih enot, ki so obenem priložnost za usklajevanje načina dela s psi in izmenjavo izkušenj. Na Gorenjskem se največkrat srečajo z enoto iz Trzinu, ki je enoti iz Naklega veliko pomagala pri začetnem delu. Stike imajo tudi s kamniškimi in domačskimi kinologi. Seveda je najtesnejše sodelovanje s člani matičnega društva, ki ob štabu civilne zaštite najbolj podpira razvoj enote.

»Letos se pripravljamo na pomembno nalogo, ki jo bomo izvedli prvi teden junija v okviru prireditve ob kranjskem sejmu opreme in sredstev civilne zaštite,« napoveduje Julka Korenčan in dodaja: »Takrat bomo na Jezerskem izvedli 24-urno vajo v iskanju pogrešanih oseb na terenu in v ruševinah, ki se je bodo udeležili reševalci iz Italije, Avstrije, Nemčije, Švice, Tirolskega in Slovenije. Z njo bomo preizkusili usposobljenost vodnikov in psov za nekatere reševalske veščine, prvič pa bomo tudi organizatorji tako velike prireditve.«

Poleg tega enota načrtuje večdnevni jesenski tabor na Primorskem, kjer se bodo ob sodelovanju kinologov iz Ajdovščine usposabljale gorenjske enote za reševanje na neznanih terenih. Na domačem vadišču, ki so ga pred leti uredili s prostovoljnim delom, pa namenjajo obnoviti nekatere polomljene naprave za urjenje psov. ● Stojan Saje

Psica Julija poišče Hermana Mubija v še tako skritem kotičku Foto: S. Saje

mora biti hoji po ozki gredi, preskakovanju nižjih in višjih ovir, vzpenjanju po lestvi v višino in počasnemu spuščanju navzdol, plazenju skozi rove pa še marsikateri težavi preizkušnji. Da je moč s trdno voljo vse to doseči v kratkem času, potrjuje mlada članica enote Nataša Klemenčič, ki zadovoljno pove: »Svojo psico Lipo sem hotela naučiti nečesa koristnega, kar nama je uspelo v komaj letu dni. Sedaj se pripravljava za prvi izpit, potem pa bova z urjenjem nadaljevali. Zelo rada imam labradorje, pa tudi delo v skupini mi je všeč.«

JEAN-PIER

KRANJ, KOROŠKA C. 16.
tel.: 212-249

koruza 3,80 din/kg

AGROPROMET - PLEVEL CERKLJE
Ul. 4. okt. 10, tel.: 42-366

večjo količino dostavimo na dom!

Ostala ponudba:

- krmila za molznice 5,40
- krmila za nesnice 6,20
- sončnične tropine 3,90
- živinska sol 4,50
- bro - finiše 7,60

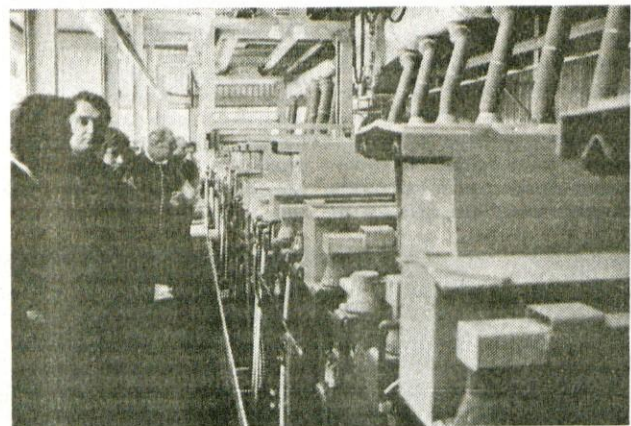
45 let kovinarstva v Železnikih

Nova galvanika v Niku

Železniki, 26. aprila - Ob 45-letnici kovinarstva v Železnikih so v tovarni Niko slovesno odprli novo galvaniko, ki je veljala dobrih 5 milijonov mark. Izdelki bodo kvalitetnejši, proizvodnja mehanizmov pa bodo z 18,6 povečali na 25 milijonov komadov letno, kar 90 odstotkov jih bodo izvozili.

Slavostni govornik je bil Izidor Rejc, slovenski minister za industrijo, ki je pohvalil 360-članski kolektiv Nika, predvsem njegovo usmerjenost v izvoz, saj so lani na zahtevne zahodne trge prodali 46 odstotkov proizvodnje, letos pa nameravajo 53 odstotkov. Hkrati je naložba odraz resnosti in odgovornosti, je dejal Rejc, saj je galvanika občutljiva tehnologija in kar 30 odstotkov naložbe ima ekološki značaj. Spregovoril je tudi o aktualnih političnih razmerah in dejal, da vlada pospešeno pripravlja program osamosvojitve, upoštevajoč vse možnosti, od črnih do svetlejših, ker smo v Jugoslaviji zelo povezani, bodo vrata ostala priprta, saj lahko ostanemo prijatelji. Poteze pa moramo vleči hitro, kakor svetuje Sachs, spremeniti mišljenje in se prilagoditi zahodni ekonomiji, saj nas bo svet le tako videl in opazil v vzhodni množici.

Nikovo galvaniko so slovesno odprli natančno ob 45-letnici kovinarstva v Železnikih, saj je bila 27. aprila 1946 na pobudo pokojnega Nika žumra ustanovljena proizvodna zadruga.

ga Niko, z njim pa je bilo še 15 ustanovnih članov, pet še živeli. Danes so v Železnikih tri kovinsko predelovalne tovarne: Iskra, Niko in Tehtnica, vse tri uspešno poslujejo, vse tri izvažajo na zahtevne zahodne trge.

Novo galvaniko so v Niku začeli graditi konec leta 1989, predračunska vrednost naložbe je bila 36,6 milijona dinarjev oziroma 5.233 tisoč mark. Gradbeni objekt ima v naložbi 5,9-odstotni delež, oprema 82,2-odstotnega, od tega dve tretjini uvožene. Približno 30 odstotkov opreme je namenjene varovanju okolja - čistilni napravi s pripadajočo opremo. Galvanika ima zaprt sistem vode, dodajanje kemikalij je avtomatsko, namestili so tudi naprave za odsesovanje onesaženega zraka. V naložbi imajo tuja posojila kar 44,6-odstotni delež, domača posojila 23,8-odstotnega, slovenski razvojni dinar 11,9-odstotnega in lastna sredstva 16,4-odstotnega. ● M. V., Foto: J. Cigler

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Manjše obresti, prava revalorizacija

Stanovanjska komunalna banka Ljubljana, ki ima po prevzemu hranilnih vlog propadle Komercialno hipotekarne banke svoje poslovalnice tudi na Gorenjskem, bo spremenila posojilne pogoje. Realne obresti se bodo z dosedanjih 14 odstotkov znižale na 9 odstotkov, večja pa bo pri dolgoročnih posojilih revalorizacija. Posojiljemalci bodo lahko izbirali med dvema različicama, da mu bodo glavnicu posojila revalorizirali glede na vrednost deviz (t.i. devizna klavzula) in bodo pri tem obresti še vedno 14-odstotne, ali pa bodo upoštevali mesečno inflacijo (rast maloprodajnih cen) in bodo obresti 9-odstotne. Upoštevali bodo torej, da uradni tečaj dinarja ne sledi tržni ceni, kar seveda pomeni, da revalorizacija pri odplačevanju posojil posojil bolj realna in za odplačevalce še večje breme kot doslej. Stanovanjska komunalna banka uvaja tudi hipotekarna posojila s 14-odstotno obrestno mero in lombardna posojila z 11-odstotno obrestno mero. Ta depozite pa bo obrestna mera še naprej 5-odstotna.

Elektrika se ne bo spet podražila

Zaradi devalvacije dinarja so se že podražila nafta, goriva, vse pa kaže, da se vsaj nekaj časa elektrika še ne bo podražila, saj ni minil niti mesec dni od zadnje podražitve. V javnem podjetju Elektro-Slovenija so te dni elektrarnarji in distributerji podpisali medsebojne pogodbe, vendar pa vse še niso podpisane, saj niso razčiščeni odnosi z jedrsko elektrarno in premovalniki ter z velikimi porabniki elektrike, mednje sodi tudi jeseniška Železarna. Povprečna cena elektrike iz naših elektrarn je 8,30 pfeniga za kilovatno uro, najdražja je iz toplotnih elektrarn na premog. Po tej ceni pa je ni mogoče prodati v tujino, kjer jo je s kratkoročnimi pogodbami moč dobiti po 7 pfenigov za kilovatno uro, dražje jo je moč prodati le pozimi. Znižati bo torej potrebno stroške, kar vključuje tudi prezaposlenost. Avstrijski svetovalci, ki pripravljajo študijo o učinkovitosti in produktivnosti našega elektrogospodarstva, pravijo, da ima 30 odstotkov zaposlenih preveč. Direktor Elektro-Slovenije pravi, da bodo letos zaposlenost zmanjšali za 5 odstotkov, od tega dva do tri odstotke z odhodi v pokoj.

Kranj, Likovarjeva 1, ekspozitura Trzič, Cankarjeva 1

☎ 212-857

☎ 50-189

vse vaše denarne skrbi
**SLOVENSKA HRANILNICA
IN POSOJILNICA uredi**

Kranjska Sava ohranja finančno trdnost

Sava je bila le prehlajena

Dve tretjini odpisanih terjatev, ki so ob koncu lanskega leta povzročile izgubo, so zdaj že uspeli izterjati.

Kranj, 26. aprila - Kranjska Sava je lansko leto zaključila s 194 milijoni dinarjev izgube, ki predstavljajo 4,9 odstotka lastnih virov v premoženju podjetja. Izgubo predstavljajo odpisane terjatve, ki so jih zdaj že 60- do 70-odstotno uspeli izterjati. Sava je bila torej le prehlajena, kakor je slikovito dejal direktor računovodstva Vinko Perčič, navkljub težkim gospodarskim razmerah je uspela ohraniti finančno trdnost, ki jo je uspela ustvariti s petnajstletnim realnim bilansiranjem, tudi v časih najhujše inflacije.

Izgubo, ki so jo povzročile odpisane terjatve, so likvidnostno uspeli pokriti z neporabljenimi sredstvi amortizacije, lani so jo obračunali kar za 477 milijonov dinarjev in od tega približno 200 milijonov dinarjev uporabili za zagotavljanje kratkoročne likvidnosti. Zato Sava lani niti dneva ni imela blokiran žiro račun, redno so izplačevali plače, ki so bile najvišje med kranjskimi podjetji z več kot tisoč zaposlenimi, plačali so vse prispevke in druge obveznosti. Z uporabo amortizacijskih sredstev za zagotavljanje kratkoročne likvidnosti so seveda ogrozili investicijsko dejavnost, vendar bo kot vse kaže prišlo le do zamika in je ne bo treba bistveno zmanjšati, saj so uspeli že 60- do 70-odstotno izterjati odpisane terjatve, računajo, da bo vsaj 80-odstotna.

Zaradi izgube trpi ugled tovarne

Vedeli smo, da bo zaradi izgube trpel ugled Save, nismo pa pričakovali tako enostranskega in nestrokovnega kome-

Sindikati slovenski skupščini in vladi poslal odprto pismo, v katerem zahtevajo spoštovanja splošne kolektivne pogodbe in oprostitev terjatev od minimalnih plač. Javno pa sprašuje, kako so poslanci lahko plače povečali za 22 odstotkov, zakaj negospodarstvo povečuje plače, gospodarstvo pa propada.

tiranja izgube, kakor si jo je privoščila kranjska vlada v svoji analizi, so se na petkovi tiskovni konferenci jezili vodilni iz Save in pripovedovali, da so informacije o tem šle tudi v svet. V tovarni se je oglasila celotna članica Sachsove komisije, je dejal direktor Viljem Žener, vendar je odšla z bistveno drugačnim mnenjem. Vinko Perčič, direktor računovodstva, je dejal, da bi morali vsi, ki ocenjujejo izgubo, pogledati kaj več kot znesek prihodka in izgube, saj je med hudo boleznijo in prehladom velika razlika. Iz bilance premoženja je razvidno, da Sava še vedno ohranja dolgoročno finančno stabil-

nost, kar je odraz realnega bilansiranja in trezne oziroma gospodarne delitve v preteklih letih. V zaključnem računu za lansko leto je bilo kljub izgubi 283 milijonov dinarjev akumulacije, kar je predstavljalo 10,5 odstotka fakturirane realizacije. Poleg tega so stopnjo samostojnosti (delež trajnega kapitala v celotnih sredstvih) uspeli s 68 odstotkov povečati na 69 odstotkov, v kolikor bodo uspeli izterjati vseh 200 milijonov dinarjev dolgov kupcev jo bodo povečali na 74 odstotkov. Takšnih podjetij je pri nas malo, saj se stopnja samostojnosti jugoslovanskih giblje okoli 10 odstotkov, slovenskih pa okoli 20 odstotkov. Koeficient splošne (dolgoročne) likvidnosti pa je bil v Savi 2,3 (trajni viri in dolgoročne obveznosti so 2,3 krat večje od kratkoročnih), po mednarodnih standardih pa je podjetje stabilno že, če je ta količina večja od 1.

Vse večji izvoz

V izvozu vse bolj iščemo prostor pod soncem, je dejal komercialni direktor Slavko Koren, trdnješe aranžmaje tudi pri drugih izdelkih, ne le pri gumah. Lanski izvoz je bil na ravni leta poprej, kar pomeni, da niso uspeli izvoziti 5 odstotkov več, kot so načrtovali. V letošnjih prvih treh mesecih pa so pospešili izvoz, ki je znašal

Že leta 1989 je komisija začela preverjati presežke delavcev, delo je končala novembra lani, ko je delavski svet sklenil, da je v Savi 615 delavcev preveč. Doslej se je že zmanjšalo za 184, ostaja jih torej še 431, kar je približno tretjina zaposlenih v režiji. Nekaj jih bodo prerazporedili v proizvodnjo, nekatere upokojili, preostali bodo dobili odpravnine, zanje bo verjetno dosti zanimanja.

27,1 milijona dolarjev, kar je za 27,4 odstotka večji kot lani v enakem razdobju in celo 3,3 odstotka nad planom. Če bo med letom tako naraščal, bo konec leta znašal 90 milijonov dolarjev, morda celo 100 milijonov dolarjev, nedvomno pa bo večji od uvoza. Lani ni bil, saj je izvoz znašal 84,1 milijona dolarjev, uvoz pa 89,2 milijona dolarjev.

Lani so se namreč zavestno odločili za kreditiranje domačega trga, kar je ob koncu leta povzročilo izgubo, razlog pa seveda lahko najdemo v tečaju dinarja. V letošnjem prvem četrtletju je domača prodaja padla za 20 odstotkov, povečujejo pa izvoz. Janez Bohorič, direktor novega podjetja Sava Trade, je dejal, da prodaja v Srbiji ponovno oživlja, hkrati pa se izboljšuje tudi kvaliteta prodaje. Maja bodo odprli novo prodajno skladišče v Ljubljani, kasneje v Banjaluki, pripravljajo se na gradnjo v Splitu, sledil bo Osijek. V Trstu že posluje novo podjetje, predstavništvo odpirajo v Budimpešti, svojega agenta imajo v Kanadi, jeseni bodo predstavništvo odprli v Nemčiji, skratka vztrajno širijo domačo prodajno mrežo in ne izvažajo le v države EGS, temveč tudi v ZDA, Kanado, na Madžarsko. ● M. Volčjak

Zbor največjih Elanovih upnikov

Elan bo prodan kot celota

Za pretvorbo terjatev v delnice glasovalo 66 odstotkov upnikov, stečajna ekipa jih je skušala pridobiti še več.

Poljče pri Begunjah, 26. aprila - Petkovega zbora Elanovih upnikov v prostorih republiškega centra v Poljčah se je udeležilo več kot 80 največjih Elanovih upnikov, ki so se skorajda soglasno odločili za prodajo Elana kot celote, 66 odstotkov navzočih oziroma približno 40 odstotkov vseh pa se je že strinjalo s pretvorbo terjatev v delnice.

Na zbor upnikov je bilo posebej povabljenih 89 Elanovih upnikov, ki imajo 91 odstotkov vseh terjatev, znašajo dobrih 2,8 milijarde dinarjev, kar po nedavni devalvaciji predstavlja 215 milijonov mark. Zbora se je glede na terjatve udeležilo približno 60 odstotkov vseh upnikov, vsekakor pa smo v dvorani lahko opazili največje.

Poročilo je najprej podal stečajni upravitelj Igor Triller, ki je kot tretji po vrsti s svojo ekipo prišel v Elan 10. decembra lani, ko je bil račun blokiran v višini 1,9 milijona dinarjev, tovarna pa v razsulu, ni bilo skupne kulture podjetja, obstajalo je rivalstvo med oddelki. V štirih mesecih so uspeli oživiti proizvodnjo, prenesti poslovanje na sedem novih podjetij (hčere), ki imajo letošnjo proizvodnjo 70-odstotno pokrito z naročili, v prvih treh mesecih so ustvarila 315 tisoč mark dobička, Elan v stečaju pa je uspel za 2,1 milijona mark povečati stečajno maso. Plače so s 4.200 povečali na 12.000 dinarjev. Slovenska vlada je iz naložba kapitalizacije delovnih mest Elanu odobrila 63 milijonov dinarjev, doslej so prejeli 8 milijonov dinarjev. Analiza izdelkov je pokazala na rentabilnost enajstih, le enega se pogojno splača izdelovati.

Predsednik upniškega odbora Mario Porobija, je dejal, da so podprli zamisel o oživitvi in preoblikovanju Elana, odbor deluje dobre tri mesece, vse odločitve z izjemo ene so bile soglasne. Zdaj podpira zamisel o prodaji Elana kot pravne osebe, torej kot celote, saj sodi, da bi to dalo najboljši rezultat.

Prodaja Elana s pretvorbo terjatev v delnice upnikov bo zapletena operacija, o njenih pravnih aspektih je spregovoril prof. dr. Jakša Barbič iz Zagreba. Gre za prvi takšen primer v Jugoslaviji, ki pa je pravno uresničljiv. S prodajo Elana v stečaju (matere) bi ohranili zakupne odnose z Elanovi podjetji (hčerami), upniki bi z nakupom terjatve pretvorili v delnice, ki bi predstavljale osnovni kapital, delniška družba pa ne bi odgovarjala za morebitne nove dolgeve Elana. Upniki bi tako postali lastniki Elana, denarja ne bi dobili, računajo pa lahko na dividendo, še pomembnejša pa bo vrednost delniške družbe, ob poslovanju z dobičkom bi vrednost delnice

Izključna cena Elana na licitaciji bo znana v dvajsetih dneh, sukala se bo od 70 do 170 milijonov mark, skrajni rok za licitacijo je 15. junij. Medtem bodo verjetno stvari že bolj jasne, saj vo verjetno razrešeno tudi vprašanje hipotek.

narasla in kasneje jih seveda lahko prodajo. Za takšno rešitev pa se mora odločiti vsak upnik, če bi se strinjali vsi, bi upniki postali lastniki glede na deleže nespornih terjatev. Upniki, ki se zanje ne bodo odločili, bi bili izplačani, v njihovem deležu od vrednosti Elana, kar seveda pomeni, da bi bili lahko poplačani tudi le 5 odstotno. Možna je prodaja Elana na licitaciji ali pa s konzorcijsko pogodbo upnikov.

V razpravi so upniki načeli vprašanje hipotek, ki jih imajo nad Elanovih premoženjem predvsem bankirji. Elan jih izpodbija, v teku so tožbe, če bodo obstale, jih bo delniška družba seveda morala prevzeti. Dobili so pojasnilo, da konzorcij zdaj sestavlja 20 upnikov, odprt pa je tudi za druge, za njegovo delovanje pa bodo namenili približno 4 odstotke terjatev. Za sporne terjatve lahko rezervirajo del delnic, če jih ne bodo potrebovali, jih lahko razdele med delničarje ali prodajo. Upniki se seveda zanimajo, kakšna bo izključna cena na licitaciji, Igor Triller je dejal, da je Elan knjigovodsko vreden od 70 do 80 milijonov dolarjev, švicarski bankirji (Schweizerische Bankverein) pa so vrednost Elana ocenili na 170 milijonov mark, ceno pa bo glede na soglasje upnikov določil stečajni senat. Konzorcij je stečajnemu senatu že predlagal neposredno pogodbo

Za prodajo Elana kot celote je glasovalo 96,1 navzočih upnikov oziroma 57,53 vseh, glede na obseg terjatev seveda. Za pretvorbo terjatev v delnice je glasovalo 66 odstotkov navzočih upnikov oziroma 39,51 odstotka vseh. Igor Triller je bo tem dejal, da je to za prvo glasovanje zelo ugoden rezultat in da bodo imeli v naslednjih dneh posamične dogovore z upniki, zato pričakuje še večje soglasje in izrazil prepričanje, da bodo dosegli potrebno 70-odstotno soglasje vseh upnikov.

med upniki, vendar se je odločil za licitacijo, poprej pa želi imeti strokovno oceno. ● M. Volčjak

Kranj (v Hotelu Creina) tel. 064/213-650

petek, 3. 5. 1991

VIDEO NOČ
direktni
TV prenos
GOSTI VEČERA:
Don Mentoni Band
Vocal Art
Viješnice
Ritmoloco
Club je odprt vsak dan od 21. - 03. ure nedelja in ponedeljek zaprto

Torek, 30. aprila 1991

Bojan Štih

Kratke in izmišljene zgodbe iz let 1941 - 1945

LII

Zapis v nekem partizanskem dnevniku: »Zdaj mislimo o sebi najbolje in najlepše. Tako kako bo čez petdeset let? Ali bodo naša dobra dela in hudi greh pravično ovrednoteni? Bojim se, da bodo čez pol stoletja govorili in pisali o nas, da smo bili le prosovjetski idealisti, ubijalci in konspiratorji, pa še tatovi. Vidim daleč naprej, ker poznam zgodovino. Brskali bodo po naših napakah, ki jih je veliko. Je že tako, francosko revolucijo je ukrotil Napoleon, o Cromwellu pa tako ali tako vsi mislijo, da je vodil fanatike in in prestopnike. Kaj je mislil Trocki o Stalinu, vemo, kaj pišejo razočarani revolucionarji o Leninu in boljševikih, je tudi znano. Ko je revolucija v zenitu, se rodi njen mit, ko se revolucija izgubi v zgodovini, se razkrije njen dvojni protislovni obraz. Ampak ni zgodovinskega dogodka, ki ne bi bil ali ne bi poznal človeške stiske. V teh stiskah pa človek blodi in tava, zato v imenu prihodnje pravičnosti zagreši marsikateri zločin. Greh, ki je bistvo zgodovinskega procesa. Zgodovinski dogodek najprej zažari v čudoviti lepoti, potem sije s svojo novo pravico,

nato zbledi v večnem dvomu ljudi in končno ugasne kot čisti nesmisel in greh. Tako bo tudi z nami. Toda tisti, ki nas zdaj ubijajo, so boljši od onih, ki nas bodo čez petdeset let secirali in žalili.

Ne pišem o politiki in njenih funkcionarjih, ki so negativno bistvo vsake revolucije, v mislih imam človeška upanja in hrepenenja! Zdaj, ko sem videl oblast na osvobojenem ozemlju, vem, da smo že poraženi zmagovalci. Lenin je bil oče oktobrske revolucije, toda obenem je bil tudi njen grobar. Pisec tega dnevnika je padel, njegovo pisanje pa so našli v nahrbtniku. Ko je član varnostne službe prebral dnevnik, je predlagal komisarju, da s poveljem prepove pisati dnevnike. Če pa že res kdo mora pisati dnevnik, mora vsak svoj zapis pokazati komandi in varnostni službi. Predlog je bil sprejet in povelje o načinu, kako pisati dnevnike, je bilo ustno sporočeno vsem bojevnikom enote. Šele čez sto let, ko bo že vse varno in tudi mrtvo, bodo ljudje zvedeli, kolikor partizanov je tudi po tem povelju pisalo svoje »resnične« dnevnike...

Urednikova beseda

Današnje Odprte strani so prvomajske - začenjamo jih s spomini na praznovanja prvega maja v desetletjih nazaj - na vznesene besede zapisane v časopisnih uvodnikih. Sredico smo odprli okrogli mizi Gorenjskega glasa o brezposelnosti in revščini v Kranju, na zadnji strani pa objavljamo intervju z našim zunanjim ministrom dr. Dimitrijem Ruplom o osamosvajanju Slovenije.

Naslednji petek bodo izšla Snovanja. Želimo vam lepe prvomajske praznike!

Leopoldina Bogataj

Odprte strani

ŽIVEL 1. MAJ

Nismo garači za rusko blaginjo

Hoteli so nas zaslužniti v poslušne satelite in garače za rusko blaginjo, odrekli so nam pravico, da ostanemo gospodarji svoje zemlje in svojega premoženja, hoteli so nam odjesti sadove našega nadčloveškega napora. Toda urezali so se nad našo svobodoljubnostjo, enotnostjo in pravo socialistično zavestjo. Pozabljamo, da nismo klavni satelitski osvobodenci, ampak v težki in krvavi borbi preizkušeno ljudstvo... Tako ljudstvo kot avantgarda delavskega razreda. Kakor je naša Komunistična partija, nista rojena za satelite, ampak za svobodo in za neodvisnost. Čestitamo k proletarskemu prazniku in želimo mnogo uspehov pri graditvi socialistične domovine.

Gorenjski glas, leta 1952

Brez strank, a svoboda posameznika

Ugled Jugoslavije je zaradi doslednosti našega ljudstva pri izgradnji lepše prihodnosti močno narasel. Kljub vsem poskusom, da se naša država osami, smo dosegli sodelovanje z naprednimi silami v svetu in z miroljubnimi državami. V mednarodnih forumih je Jugoslavija bistveno prispevala k utrjevanju miru v svetu. Naša praksa v povojnih letih je vsemu svetu dokazala, da je na svetu pot v tisto družbeno ureditev, kjer obstaja družbeno lastništvo proizvodnih sredstev, brezrazredna družba in resnična demokracija brez strank, a s toliko globljo svobodo posameznika. Ob letošnjem prvem maju lahko ugotovimo, da smo za korak, ogromen korak, bliže socializmu.

Glas Gorenjske, leta 1954

Rastle bodo nove tovarne

Naš delavski razred je z družbenim upravljanjem dobil v roke izredno moč. Pot družbenega upravljanja in samoupravljanja se je pokazala kot pravilna in je bogato obrodila. Družbeno upravljanje je postalo šola za tisoče upravljalcev - delavcev, ki sami odločajo, kaj in kako bodo delali. Istočasno se naš delavski razred zaveda, da bomo lahko še bolje živeli, če bomo več in bolje proizvajali. Rastle bodo nove tovarne, nastajali bodo novi izdelki, gradili bomo še več stanovanj, izdelali še več proizvodov za široko potrošnjo, naša polja bodo bolje obdelana, bolj bodo rodovitna. Vsakomur po njegovem delu, po učinku, po storilnosti...

Glas Gorenjske, leta 1959

Duh prvega maja v vse doline in vasi!

Prvi maj. Čestitajmo! Čestitajmo vsem!

Tako kot nezadržna, dišeča in cvetoča pomlad naj duh prvega maja prodre v vse doline in vasi, naj se razlije po mestnih naseledih, naj se razbohoti po delavnicah in uradih, v stanovanjih in na vrtovih, naj dopolni aromo novega življenja ob Savi in Kokri, naj se ovije okrog škofjeloških gričev in okrog Uskovnice in Mežakle.

Prvi maj! Z uresničevanjem gesla Tovarne delavcem! se je vsebina prvega maja v celoti spremenila. Pravice in dolžnosti so na strani delavcev. Zato naj naš Prvi maj z vsemi izbojevanimi zmagami pomeni ponosni pregled prehojene poti, pregled dela in samoupravljanja, trenuten počitek, sprostitve vseh misli in težav, da se zatem znova vrnemo na delo s še večjim elanom...

Glas, leta 1961

Naj ne bo nikogar, ki prvega maja ne bi čutil...

Žene imajo glede na položaj v proizvodnji, v družini in v družbi še posebej mnogo eksplozivne snovi za razmišljanje. V čem in koliko je samoupravni socializem izpolnil njihova pričakovanja? V čem in koliko je dovolj, da se uredi varstvo otrok, bolnikov, starejših oseb? Če pričakujejo, da bodo za to našli prostore, sredstva in strokovno usposobljene moči poslanci, odborniki in direktorji podjetij ter ustanov, se seveda predajajo lepim sanjam. Le politično prebujene ter kulturno in moralno - etično osveščene žene bodo kos problemom, ker bodo javnost sproti obveščale o stanju stvari in o možnih rešitvah... Naj ne bo nikogar med nami, ki bi 1. maja ne čutil, da nam je drag kot človek z vsem, kar je v njem neponovljivo, enkratno in vikanostno zgodovino človeštva...

Glas, leta 1968

OF gre posebno mesto...

Poleg ustanovitve OF imamo še en važen mejnik v našem osvobodilnem boju; to je tako imenovana dolomitska izjava, v kateri so se osnovne skupine sporazumele o popolnoma enotni, več delno koalicijski organizaciji OF. S tem je bila vnaprej neomejena možnost cepeljenja slovenskih osvobodilnih sil, ta onemogočena možnost cepeljenja slovenskih osvobodilnih sil, tako da je v skladu s temeljnimi točkami OF po osvoboditvi lahko

prevzela oblast v Sloveniji Osvobodilna fronta kot celota. Zgodovinsko gledano smo v slovenski OF vnaprej zavestno preprečili taka dogajanja, ki so jih utrpela mnoga zelo uspešna osvobodilna gibanja, da so namreč po zelo herojskem in uspešnem boju po zmagi šla narazen, se razbila v klike ter se med seboj začela tolči za oblast. Najbolj vidni primeri so v Alžiru, delno v Italiji, Franciji... Slovenski OF gre posebno mesto po originalnosti kot tudi po uspešnosti med vsemi osvobodilnimi gibanji tako v Jugoslaviji kot tudi v svetu...

Glas, leta 1971

Za razvoj samoupravnih odnosov!

Ustavi se ob letošnjem prazniku pridružuje tudi razprava o osnutku zakona o združenem delu. Po sprejetju ustave je to najbolj pomemben zakonski dokument, ki pomeni nov korak naše celotne družbe pri uresničevanju izjemnega socialistično - samoupravnega sistema. O družbeni reprodukciji naj po določilih novega zakona odloča delovni človek... Slehernemu delovnemu človeku, ki mu je pri srcu vsestranski napredek in nadaljnji razvoj samoupravnih odnosov, je dana možnost za neposredno in ustvarjalno delo pri nadaljnji preobrazbi naše družbe.

Vsem delavcem in delovnim ljudem Gorenjske k delavskemu prazniku priskrbe čestitke!

Glas, leta 1976

Po Titovi poti

Za nas in za vse miroljubne ljudi sveta po Titovi poti, poti bratstva, enakosti, medsebojnega tovarštva in spoštovanj, po poti, ki pa ni brez ovir in sovražnih namer. Vsako naklepno dejanje, usmerjeno v rušenje dela in sadov misli in rok, idejnih ciljev in vseh dosežkov nasploh, moramo v kali zatreti in uničiti. Vse preveč je bilo krvi in solz, trpljenja in tlačenja človeškega dostojanstva, vse preveč borb in bitk, da bi najbolj dragocene vrednote, ki jih danes uživa delovni človek, poteptali... Delavci živijo v svobodni, demokratični, samoupravni in socialistični državi... Praznik dela je praznik nas vseh, naprednih in dobroslečnih...

Glas, leta 1981

Delu čast in oblast

Željni smo smelih zamisli in praktičnih korakov v prihodnost, vendar ne kratkovidnih in kratkega trajanja brez učinkov, temveč korakov, ki bodo vsebovali razumevanje razvojnih zakonitosti. Otresti se moramo vnaprejšnjega prepričanja, da je delavec samo tisti za strojem, v modrem kombinezonu, sodelavec v beli halji pa je manj vreden, manj koristen, skratka človek, ki troši za strojem ustvarjeni dohodek. Takšno pojmovanje je eden najhujših napadov na naš razvoj in na našo prihodnost, katere cilj je delavski razred... Samoupravljanje delavca in njegova glavna beseda pri ustvarjanju in delitvi rezultatov dela, to je odločitev delavca, vsestransko in objektivno seznanjenega s položajem in možnimi najboljšimi rešitvami. Samo s spremenjenim odnosom do naše sedanjosti in prihodnosti lahko vrnemo sijaj tolikokrat zapisanemu in izgovorjenemu geslu: delu čast in oblast!

Gorenjski glas, leta 1986

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

OKROGLA MIZA GORENJSKEGA GLASA: Kranj še ni mesto brezposelnosti in revščine

Filozofija dela bo morala zamenjati filozofijo čakanja na pomoč države

Kranjska občina ima 73.000 prebivalcev, zaposlenih je 34.000, brezposelnih 3100, kar je 9,1 odstotka zaposlenih, oziroma 4,2 odstotka vseh prebivalcev Kranja. Zaposlenost je začela upadati v obdobju 85-89, lani pa se je število brezposelnih povečalo za skoraj 2000, napovedi pa pravijo, da bo konec tega leta v Kranju 10 do 12 tisoč brezposelnih, če se stvari ne bodo obrnile na bolje. Ob množični brezposelnosti bi se poglobila tudi socialna stiska, ki je zdaj v industrijskem središču Gorenjske še ne pozna veliko ljudi. Kaj storiti, da Kranj ne postane mesto brezposelnosti in revščine, kakor smo hipotetično postavili za naslov druge javne okrogle mize Gorenjskega glasa, na kateri so sodelovali: JOŽICA PUHAR, ministrica za delo, VLADIMIR MOHORIČ, predsednik kranjske vlade, SLAVKO KALAN, direktor kranjskega zavoda za zaposlovanje, RADO PAVLIN, direktor Centra za socialno delo Kranj, MILAN HUDOBIVNIK in ANKA RUPNIK, direktor in socialna delavka iz Tekstilindusa. Udeležilo se je tudi nepričakovano veliko poslušalcev, saj mnogo ljudi živi v negotovosti za-jutri.

Rdeča nit - Tekstilindus

Nič čudnega, da je mnogim razpravam in vprašanjem za okroglo mizo za iztočnico služil Tekstilindus. Tovarna je ta čas v Kranju na najtrajnejših nogah, socialni položaj njihovih delavcev pa obupen. Zato smo k besedi povabili tudi dva njihova človeka.

Direktor Milan HUDOBIVNIK je govoril o težkem stanju v tekstilni industriji, ki je docela podkapitalizirana, vendar verjame v njeno rešitev, saj ima Tekstilindus priznano blagovno znamko, priznan je v Evropi in Ameriki, torej ima prihodnost. V tovarni je 1700 delovnih mest; kolikor bi jih mogli, bi jih ohranili. Podjetje, ki mu manjka zlasti sposobnih strokovnjakov, bi se rešilo, če bi pomagala tudi država. Za primer je navedel mariborsko Metalno, ki jo rešujejo tudi z občinskimi in republiškimi

sredstvi. Anka RUPNIK pa je orisala zlasti življenjske stiske Tekstilindusovih ljudi. Okoli 900 jih že prejema z jamčeni dohodek 2.830 dinarjev, nekateri od teh pa dajejo tudi do 1.500 dinarjev mesečno za prevoze na delo. Podjetje je moralo nekaterim izplačati celo razliko do zamenjane OD od 500 do 1.500 din, ker zaradi razli-

čnih vzrokov (bolniški staleži ali drugo) niso dosegli 2.830 din. Februarja je bilo v Tekstilindusu zaposlenih 1690 delavcev, marca so to število znižali na 1650. Od 700 do 985 delavcev je potrebnih širše družbene pomoči, saj z zjamčeno plačo ne morejo pokriti stroškov. Med ogrožene kategorije sodijo tisti, kjer sta oba zakonca zaposlena v Tekstilindusu, samohranilci, družine s tremi ali več otroki, tudi če je partner zaposlen v drugem podjetju. Družine rešujejo v sodelovanju s centrom za socialno delo, izplačujejo denarne pomoči otrokom, ki so bile mnogim delavcem premostitveni dohodek do izplačila OD. 403 družine prejema otroški dodatek za 706 otrok, vsi zaposleni v Tekstilindusu pa imajo 1475 otrok. Vrh vsega je okrnjen tudi skupni socialni standard tamkajšnjih delavcev, saj ne morejo več zagotavljati ključnih zdravstvenih, zaprti so tovarniško ambulantno, več let pa tudi ne rešujejo stanovanjskih vprašanj. Delavce je zlasti strah breizhodne situacije in zato hočejo vedeti, čigavi bodo.

O Tekstilindusovi agoniji je govoril tamkajšnji sindikalist Marjan Ojsteršek, ki je predlagal, da bi tovarno reševali kot delajo Italijani in Francozi, ki v krizi odpišejo dolgove in država vloži v ozdravitev. Brez zagotovila, da jih bodo skušali rešiti, zdaj delavci nočejo pogrniti strojev. Prizade-to je Tekstilindusovo stisko komentiral nekdanji delavec in sedanji Sivi panter Jože Potrebuješ. Dejal je, da je bila njega dni tekstilna industrija v Kranju nosilna in tako uspešna, da je lahko vlagala v infrastrukturo (v most čez Kokro je menda 1961. leta vložila 80 milijonov dinarjev), zdaj pa je od vseh pozabljena. Kdaj Tekstilindus lahko pričakuje rešitev? Direktor Milan Hudobivnik preobrat na bolje obeta šele na jesen, saj poletni meseci niso najboljši za prodajo. 70 odstotkov Tekstilindusove proizvodnje gre na zahodno tržišče, to je 500 tisoč metrov tkanine, kar bo prineslo 2,2 milijona nemških mark, za domači trg pa imajo plan 400 tisoč metrov in 32 milijonov dinarjev priliva. Če bo plan uresničen, bodo lahko povečali plače do 50 odstotkov.

Tekstilindus v sedanjem obsegu ne bo mogel obstati, razen zmanjševanja števila zaposlenih bi ga rešil tudi velik kapital, pa seveda sposobni

ljudje. O kadrovskih kombinacijah v tovarni je bilo tudi za našo okroglo mizo veliko slišati, seznanili pa so nas tudi s snovanjem nove firme, ki bi Tekstilindusu ohranila zdravo jedro.

Socialnega programa še ni

Socialnega programa v Kranju še ni izdelanega, je pa v pripravi, je na naše vprašanje odgovoril Vladimir Mohorič.

Ne glede na to pa problem Tekstilindusa rešujejo kot prvenstveno nalogo. Vodstvo pripravlja načrt nove tovarne. Kaže, da je na temeljih nekdanje Tiskanine moč zagotoviti proizvodnjo za kakih 200 ali 300 delavcev, za Intex pa bi bilo pametno razmišljati o združitvi tega dela tovarne s kako drugo tekstilno tovarno. Realno bi se dalo rešiti največ 700 do 800 zaposlenih v Tekstilindusu, za ostale pa pride v poštev mehanizem, ki ga naša družba predvideva za nezaposlene: odpravnina, nadomestila, zavod za zaposlovanje. Treba je tudi delati na ustanavljanju novih podjetij, tisti z odpravninami pa naj bi vložili v novo proizvodnjo. Kranj je potreben novih programov, pospeševati kaže drobno industrijo, mala podjetja in delati na programu samozaposlova-

nja, kar trenutno dela tudi izvršni svet v sodelovanju z zavodom za zaposlovanje.

V Tekstilindusu ni niti plač, sočasno pa si lahko v državnih organih in družbenih ustanovah delijo visoke regrese, je govoril Marjan Koren. Med drugim je ugotovil tudi, da je stečajni zakon krivičen do delavcev, saj ob razsulu podjetja ostanejo brez pravic do deleža firme (odpravnine), medtem ko jih tehnološki presežkom pripada vsaj nekaj. Vladimir Mohorič je poudaril, da je osnovna intencija stečajnega zakona poplačanje upnikov in ne socialni zakon, zato tako kruto ravna z delavci podjetij v stečaju. Zato se je

Stečajev se je treba ogibati

Pogovor o Tekstilindusu je nanesel tudi na stečaj, ki se ga mnoge propadle firme poslužujejo kot rešilne bilke. Stečaj je po naši zakonodaji pot k likvidaciji programa firme, je dejala Jožica Puhar. Med ljudmi pa se je razširila teza, da je dobro iti v stečaj, ker bi delavce prevzela na pleča država. Dokler je družba še dovolj produktivna in lahko zagotavlja sredstva za socialno varnost, ni sporna. Če pa bi se taka filozofija razširila, z njo pa stečaji, potem ne bi bilo več ekonomskega potenciala za socialno podpiranje. Ljudje naj bodo usmerjeni k temu, da je treba čimveč delati in ustvarjati, ne pa izbrati varnega zavetja države, pokoj ali brezposelnost. Tudi tovarne, ki so se odločile za stečaj, so uvidele, da ta postopek spontano sproži nekatere nepričakovane učinke: sesuje se trg, ni mogoče dose-

Jožica Puhar:

Nezaposlenost - stranski produkt trga

»Kranj je eno od mnogih slovenskih mest, v preteklosti razvito, z veliko predelovalne industrije, veliko zaposlenimi, zastarelo tehnologijo, velikim številom podzaposlenih delavcev, eno tistih mest, ki se z večjo resnostjo srečuje s problemi v obdobju družbenoekonomske in političnih sprememb in ko gremo v družbo tržne ekonomije. To pomeni pretres in temu se povsod, tudi v Kranju, pridružuje velika gospodarska recesija, ki je rezultat prizadevanj, da bi obvladali inflacijo in postali konkurenčni v svetovnem tekmovalnem tržnem ekonomij, da bi se programsko, tržno in drugače prestrukturirali. Temu se pridružuje tudi odsev ukrepov, ki jih imamo v Jugoslaviji, pa tudi odsev ekonomske recesije v nekaterih drugih državah Evrope. Eden od produktov teh problemov je tudi rast brezposelnosti, ki jo srečujemo v povečani dinamiki v primerjavi z v preteklosti manj razvitimi območji. Značilnejša je za občine, ki imajo visoko stopnjo industrijske organizacije.«

či izterjav, dobavitelji nehajo dobavljati, zato je stečaj res skrajno sredstvo.

O stečaju, oziroma prisilni poravnavi, ob kateri je bilo v Iskri RTC ob delo dve tretjini delavcev, je govoril Marjan Koren. Med drugim je ugotovil tudi, da je stečajni zakon krivičen do delavcev, saj ob razsulu podjetja ostanejo brez pravic do deleža firme (odpravnine), medtem ko jih tehnološki presežkom pripada vsaj nekaj. Vladimir Mohorič je poudaril, da je osnovna intencija stečajnega zakona poplačanje upnikov in ne socialni zakon, zato tako kruto ravna z delavci podjetij v stečaju. Zato se je

Slavko Kalan:

S šolanimi ljudmi do prestrukturiranja

»Na ta način se bo izboljšala kadrovska struktura v Kranju, kar pomeni, da bomo s šolanimi kadri lahko prestrukturirali gospodarstvo. Mlada generacija razume trenutne težave gospodarstva in se ne gre več šolat v klasične poklice (kovinarji, električarji), pač pa prevladujejo poklici, za katere prej ni bilo razumevanja, za gostinstvo in turizem. Tu je še podatek o štipendijah: od bogatih let, ko smo imeli na leto več kot 1000 kadrovskih štipendij, jih je zdaj razpisanih le še 133, to pa pomeni velik pritisk na štipendije iz združenih sredstev. Število teh se je povečalo na blizu 1700. Hude gospodarske razmere in težave pri štipendiranju lahko sprožajo dvom, ali bodo naši starši sploh še sposobni šolati svoje otroke. Zato še enkrat: strah pred brezposelnostjo in revščino nas mora v Kranju združiti in s skupnimi napori moramo iskati nova delovna mesta, za generacijo, ki prihaja in ki trenutno išče zaposlitev.«

treba stečajev ogibati. Naš stečajni zakon je narejen po avstrijskem vzoru, ki predvideva poravnavo upnikom in skrbi, da je na trgu delovne sile tudi vedno dovolj ponudbe, kar omogoča nove zaposlitve. Pri nas slednjega ni, zato ima stečajni zakon tako negativne posledice. Peter Katrašnik je z govnikomoma polemiziral o tem, ali ni stečaj tudi sanacija, saj se tedaj menjata program in nespodobno vodstvo. Jožica Puhar je temu deloma pritrdila, kar zadeva programsko prestrukturiranje, dodala pa, da je treba stremeti k ohranitvi zdravih programov, ne pa k razprodaji.

Čigavo je razsuto gospodarstvo

Edo Resman je predstavnik občinske in republiške vlade skušal izzvati k odgovoru, ali se vlada ukvarja zgolj s sistemskimi zakoni ali tudi s krutim dejstvom, da se vsi industrijski centri podirajo.

Občina menda nima nobenih pooblastil v gospodarstvu, republika se ukvarja le s sistemom, bodočo ureditvijo, osamosvojitvijo, vse urejajo federalni zakoni, torej se z akutnimi problemi gospodarstva ne ukvarja nihče.

Ministrica je odgovorila, da je cilj gospodarstva ustvarjanje dobička, produkcija in plasiranje na trg; funkcija države pa ustvarjati pogoje in zakonsko regulirati, da se taka funkcija lahko odvija, hkrati pa država opravlja tudi svojo socialno funkcijo. »To je čisti koncept, kjer naj vsak odigra svojo vlogo. Ker pa smo v prehodni fazi, da moramo oživeti tržno ekonomijo, da še ni lastnine, da imamo večino produkcije še vedno v družbeni lastnini in se še ukvarjamo s procesi lastninjenja, se ne moremo tega držati vsak svoje vloge. Ukvarjamo se tudi s konkretnimi problemi gospodarstva, posameznih panog, položajem dejavnosti, celo organizacij. Veliko energije je vloženo v osamosvajanje, zato smo v marsičem malo krat-

ki. Ni pa finančnih možnosti, da bi se lahko kadrovske bolj okrepli in učinkoviteje delovali.« Podoben odgovor je dal tudi Vladimir Mohorič, češ da izvršni svet ni generalna direkcija kranjske industrije, ki bi jo moral operativno voditi in ji določati programe. To postavlja gospodarstvo samo.

Za mlade zaposlitev in ne socialna podpora

12 tisoč nezaposlenih konec leta 1991 je nabolj črna varianta, ki se lahko zgodi Kranju, po razlagi Slavka Kalana pa je realno pričakovati pol manjšo številko. Vendar tudi take napovedi terjajo razvojno strategijo. Je ta res v našes industrijskem Kranju, kjer v drobnem podjetništvu, kjer niti miselnost niti prostorske možnosti niti razpoložljivi kapital temu niso naklonjeni?

GLAS

GORENJSKI GLAS

TOREK, 30. APRILA 1991

Urednica priloge: Darinka Sedej; sporedi Leja Colnar;
oblikovanje Igor Pokorn; lektorica Marjeta Vozlič

na
vsakem
koraku v
starem delu
mesta Kranja

Elita

Srečanje pihalnih orkestrov v Fiumicellu

Pred kratkim je Pihalni orkester občine Kranj z dirigentom Brankom Markičem igral na 15. srečanju s Pihalnim orkestrom Tita Michelas iz Fiumicella v Furlaniji, ki ga vodi Gino Comisso. Obenem pa je bilo to drugo srečanje trojnega sodelovanja tudi s pihalnim orkestrom iz Železne Kaple Vellachtaler Trachtenkapelle pod vodstvom Vladimirja Kordescha, za katero so se dogovorili lani in je bilo prvo že v Kranju. To sodelovanje pa je potekalo tudi že drugo leto v okviru skupnosti Alpe Jadran (v Italiji prvič). Idejo o uvrstitvi kulturnih sodelovanj v program AJ, ki se je porodila na pevskem srečanju v italijanskem Tržiču (Monfalcone), smo uspeli realizirati prav na kranjskem ZKO, saj smo po dolgotrajnih vlogah in osebnih razgovorih uspeli prepričati mednarodno komisijo skupnosti o pomembnosti kulturnih sodelovanj, ki kot je znano, vedno orjejo ledino in odpirajo možnosti sodelovanja tudi drugim področjem. Tako trenutno pod okriljem skupnosti sodeluje 11 pevskih zborov in trije pihalni orkestri - iz Kranja so trije zbori in orkester; verjetno pa se bo sodelovanje razširilo tudi na folklorno in druga področja.

Po uradnem sprejemu župana občine, ogledu Ogleja, je bil svečan koncert vseh orkestrov v občinski dvorani ob 16. uri. Koncert je izvenel na visoki poustvarjalni ravni pred navdušenim občinstvom. Programska odlika, ki jo je predstavil naš orkester, so bile skladbe naših avtorjev, torej naše ustvarjalnosti, ki se uspešno uveljavlja tudi v tujini, tudi s pomočjo takih sodelovanj. Sledili so nagovori predstavnikov občin; v imenu Kranja je srečanje pozdravil predsednik IS Občine Kranj Vladimir Mohorič. Po izmenjavi daril je srečanje zaključilo s skupno zaigrano Avenikovo Ostanimo prijatelji.

Pri realizaciji srečanja je tudi tokrat pomagalo podjetje Živila Kranj.

Mihael Plajbes

Lepo vreme za praznike

Za sredo, 1. maja, pratika napoveduje jasno vreme, za četrtek, 2. maja, stanovitno, za petek, 3. maja, toplo, za soboto, 4. maja, stanovitno, za nedeljo, 5. maja, jasno, za ponedeljek, 6. maja, veter, za torek, 7. maja, zadnji krajec, za sredo, 8. maja, dež, za četrtek, 9. maja, dež in za petek, 10. maja, meglo.

Lunine mene

Ker se Luna spremeni v torek, 7. maja, ko bo zadnji krajec ob 01. uri in 46 minut, bo po Herschlovem vremenskem ključu vreme lepo!

Koledar imen

Sreda, 1. maja: Izток, Jože, Maja, Greta
Četrtek, 2. maja: Živa, Bor, Borko, Ati
Petek, 3. maja: Aleksander, Milica, Filip, Jakob
Sobota, 4. maja: Florijan, Cvetko, Moni, Žan
Nedelja, 5. maja: Anže, Juta, Judita, Miran
Ponedeljek, 6. maja: Domen, Manja, Manca, Jan
Torek, 7. maja: Gizela, Aldo, Dunja, Stanko
Sreda, 8. maja: Mihel, Željko, Bono, Viktor
Četrtek, 9. maja: Gregor, Irma, Kek, Kekec
Petek, 10. maja: Nino, Antonin, Iza, Januš...

POSOJILNICA - BANKA
ZILA BELJAK / VILLACH

Beljak / Villach, Kaiser Josef Platz 6, Tel 9943-4242-2737
Brnca / Hart, vznožje Korenskega sedla - ob glavni cesti
(odprto tudi ob sobotah!!!)
Ziljska Bistrica / Feistritz Gail

☆ VISOKE OBRESTI ZA VLOGE ☆ BANČNA TAJNOST ☆
☆ UGODNA MENJAVA ☆ SLOVENSKA POSTREŽBA ☆

V naši nagradni igri, igri presenečenja, smo minuli vikend na letališču v Lescah z aero taksijem peljali naša dva nagrajenca. Na sliki: družina Šumec s pilotom Alpskega letalskega centra Lesce. - Foto: D. Sedej

Prvi koraki zdraviliškega turizma - V depandansi hotela Jelovica, v Bogatinu na Bledu, so se z otvoritvijo centra za kontaktne leče začeli prvi obetajoči koraki na poti k uveljavitvi zdraviliškega turizma na Bledu. Center so ustanovili v sodelovanju s hotelom Jelovica in gospo Jano Krnaič - Premrou, ki ima poudoben center že v Torinu. V centru imajo najsodobnejše aparature za merjenje dioptrije. Center bo vodila znana okulistka Marija Zupan iz Ljubljane, prvih deset pacientov pa bo dobilo kontaktne leče zastonj. Ustanovitelji upajo, da so to zametki novega podjetja...

TRGOVINA
UGODNIH NAKUPOV

ŠPAROVEC

SPAR MARKET

STRUGA - STRAU

Tel.: 9943-4227-2349

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 8.50 Video strani
9.00 TV mozaik
9.00 Klub Klobuk
10.05 Kraljična na zrnu graha, ameriški mladinski film
10.55 Velik zasuk, ponovitev francoske nadaljevanke
13.30 Video strani
13.40 Dan zemlje, ameriški film
15.20 Sova, ponovitev
16.50 EP Video strani
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV dnevnik
17.05 TV mozaik: Tednik, ponovitev
18.05 EP Video strani
18.10 Spodbe od otroke in mlade
18.10 Zgodbe o Poluhcu: Kako je Poluhec odšel v beli svet, lutkovna igrice
18.25 Hči morskih valov, norveška nadaljevanke
19.05 Risanka
19.15 TV okno
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Zrcalo tedna
20.20 Izgubljeni svetovi, izginula življenja, angleška poljudnoznanstvena oddaja
21.05 Heroji, avstralska nadaljevanke
21.55 EP Video strani
22.00 TV dnevnik
22.20 Sova
Dragi John, ameriška nanizanka
Modri ovrtnik, ameriški film
0.35 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 15.30 SP v hokeju na ledu skupine A: 3 - 1, posnetek iz Turkuja
17.30 Regionalni programi TV Slovenija - Studio Maribor: Tele M
19.00 Videomeh, ponovitev
19.30 TV dnevnik
20.00 Žarišče
20.30 Oči kritike
21.10 Koncert simfoničnega orkestra Slovenske filharmonije, posnetek iz Cankarjevega doma
21.50 Videonoč
1.50 Yutel, eksperimentalni program

1. PROGRAM TV HRVATSKA

- 9.15 Poročila
9.20 TV koledar
9.30 Živeti kakor vsi normalni ljudje, dokumentarna serija za otroke
10.00 Šolski program: Edukon, konfaktna oddaja
12.00 Poročila
12.10 Video strani
12.20 Staro za novo
16.30 Video strani
16.45 Poročila
16.50 TV koledar
17.00 Pogovori o znanosti
17.30 Živeti kakor vsi normalni ljudje, dokumentarna serija za mlade
18.00 Hrvaška danes
18.45 Nora hiša, ameriška nanizanka
19.10 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 Dvojica, nemški film
21.35 Duoptrija, talk show
22.25 TV dnevnik
22.45 Slike časa
23.45 Yutel
0.45 Videonoč, vključitev
1.50 Poročila

TV HRVATSKA 2

- 16.05 Video strani
16.10 Dober dan
Sprevedali ste - poglejte
16.30 Splošna praksa, ponovitev avstralske nanizanke
17.10 Kvizkozeke, ponovitev
18.35 Twin Peaks
19.20 Dober večer
19.30 Glasbeni vsakdan
20.00 Risanka
20.10 Zgodba za lahko noč
20.25 Pakistan - dežela in ljudje, topisna serija
20.55 Nostalgija
21.35 Alf
22.05 Ljubim show
23.05 Poročila
23.25 Neučakana pištola, ameriška nanizanka

TV KOPER

- 16.00 Športne oddaje
18.30 Program v slovenskem jeziku
18.45 Odprta meja
19.00 TV dnevnik
19.30 Čarobna svetilka, otroški program
G. T., risana serija
Dober dan, Chuk, risana serija
20.10 Rojeni za življenje, dokumentarna oddaja
21.30 Leteči zdravnik
22.20 TV dnevnik
22.30 Športna rubrika

TV AVSTRALIJA 1

- 9.00 Jutranji program: Čas v sliki
9.05 Družinske vezi
9.30 Ruščina
10.00 Šolska TV
10.30 Indiskretno, ponovitev ameriškega filma
12.10 Fred Basset, risanka
13.00 Čas v sliki
13.10 Mi, ponovitev
13.35 Roseanne, serija
14.00 Liebling Kreuzberg, Male ribe
14.45 Mojstri jutrišnjega dne
15.00 Otroški program
15.05 Ostržek
15.30 Am, dam, des
15.55 Zeleni pašnik
16.10 Dusty, avstralska serija
16.35 Mozartov kviz
17.00 Mini čas v sliki
18.00 Čas v sliki
18.05 Mi
18.30 Baywatch, Morski psi
19.22 Znanje danes
19.30 Čas v sliki
19.53 Vreme
20.00 Šport
20.15 XY - nerešeno, policija prosi za pomoč
21.15 Znale osebnosti kuhajo
21.25 Pogledi s strani
21.35 Rocky II, ameriški film
23.25 Šport
23.50 XY - nerešeno, odmevi gledalcev
0.00 Obmejna patrolja, ameriški film
1.45 Čas v sliki

TV AVSTRALIJA 2

- 8.30 Blagoslov za kardinala Mindszentyja
9.30 Pannonia Sacra - sveta Madžarska, portret kardinala Pálja krste kardinala Mindszentyja na mejnem prehodu Keldorf
16.05 Venerin dotik, ameriški film

- 17.30 Upanje za umirajočo kulturo
18.00 Družinske vezi, serija
18.30 Milijonsko kolo, nagradna igra
19.00 Lokalni program
19.30 Čas v sliki
20.00 Kultura
20.15 Prodani in izdani, Kurdi med vesilami
21.00 Znanost
21.15 Šiling
22.00 Čas v sliki
22.30 Dame Edna Megastar, Najbolji nori show na svetu
23.15 Spitting image, ameriški film
1.45 Čas v sliki

1. PROGRAM RADIO SLOVENIJA

- 4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 9.05 Glasbena matineja - 11.05 Petkov srečanje + glasba - 12.00 Poročila - na današnji dan - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Studio ob 17.00 in glasba - 18.05 Vodomet melodij - 19.00 Radijski dnevnik - 19.45 Z zabavnimi ansambli - 20.30-23.00 Slovenscem po svetu - 23.05 Literarni nočno - Vladislav Stres: Izgon iz raja - 23.15-4.30 Nočni program - glasba

1. RADIO ŽIRI

- 16.00 - Napoved programa - EPP - obvestila - 17.00 - Pustolovščina - 19.00 - Odpoved programa -

RADIO TRIGLAV JESENICE

ODDAJNIKI RADIA TRIGLAV BRVOGI JESENICE BLEJSKA DOBRAVA ŠPANOV VRH VOGEL

FREKVENCE:

- 96,8 Mhz
89,8 Mhz
96,0 Mhz
87,7 Mhz
101,1 Mhz

Gornjesavska dolina mesto Jesenice
Radovljica, ostala Gorenjska
Jesenice, Radovljica, Gorenjska Bohinj

KINO

CENTER amer. akcij. krim. film ROOKIE - ULIČNI POLICAJ ob 16., 18. in 20. uri
STORŽIČ amer. akcij. film RAMBO III. ob 18. in 20. uri
ŽELEZAR amer. kom. BRUC (FRESHMAN) ob 18. in 20. uri
KOMENDA amer. akcij. vojni film NAVY SEALS - OKORELI SPECIALISTI ob 20. uri
LAZE amer. film POD KLJUČEM ob 19. uri
ČEŠNJICA amer. akcij. kom. NEKONTROLIRANE PIŠTOLE ob 20. uri
ŽELEZNIKI amer. ris. film MALA SIRENA ob 17. uri, amer. avant. film DNEVI GRMENJA ob 19. uri
ŠKOFJA LOKA amer. horor PETEK 13 - VII. del ob 18. in 20. uri
RADOVLJICA hongkon. karate film ŽIVLJENJE NINJE ob 20. uri, amer. zab. film ZLOČINI IN PREKRŠKI ob 20. uri

SLOVENIJA 1 SOVA DRAGI JOHN

John, ki je stricu Jacku na smrtni postelji obljubil, da bo po njegovi smrti skrbel za teto Emmo, se znajde pred težko nalogo. Izpolniti mora obljubo, obenem pa ne sme dopustiti, da bi teta spremeniла njegovo življenje. Svetuje ji, naj se pridruži kakšni skupini... teta Emma nasvet upošteva in pride v Klub osamljenih src. Čeprav John ne misli ravno na to skupino! Članom se osamljena vdova, ki ima težave s srcem, sicer smili. To pa ne pomeni, da so pripravljeni prenašati njeno ukazovanje.

11.45 - Začetek - 12.00 - Opoldanski telegraf - 12.15 - Horoskop - 13.00 - Opoldanski poročevalec - prenos Radio Slovenija - 14.30 - Domače novice 1 - 15.00 - Petkov cvrček - 15.30 - Dogodki in odmevi - prenos Radia Slovenija - 16.00 - Obvestila - 16.30 - Domače novice - 17.00 - Tema - 18.00 - Čestitke poslušalcev in EP - 18.30 do 18.40 - Neposredni prenos večernih novic radia BBC - 18.59 - Odpoved programa

RTL PLUS

6.00 Halo Evropa, jutranji program
9.20 Zrhljani živci, ameriška krimi komedija
11.10 Ponovitve: Tvegano
11.35 Nakupovalni magazin
12.00 Cena je vroča
12.35 Policijsko poročilo
13.00 Poročila
13.10 Hammer
13.35 Kalifornijski klan
14.24 Springfieldova zgodba
15.10 Divja Roža
15.25 Poročila
15.55 Domače melodije
16.45 Tvegano!
17.10 Cena je vroča
17.45 Sterntaler, filmski kviz
17.55 Poročila
18.00 Ženska za šest milijonov dolarjev, akcijska serija
18.45 Poročila
19.15 Nazaj v preteklost, ameriška serija
20.10 Loto
20.15 Grad ob Vrbskem jezeru, nemška serija
21.15 Grad ob Worthseeju, nemška serija
22.15 Lov za krili na Kilimandžaru, nemška erotična komedija
23.45 Poročila
23.55 Tutti-frutti, kviz s slanejem
0.55 Rokoborec, ameriška komedija
2.30 Najemnika, ameriški pustolovski film
3.55 Formula ena

EUROSPORT

6.00 Poslovna poročila
7.00 DJ Kat Show, za otroke
8.30 Evrobika
9.0 SP v hokeju v Turku, finale, ponovitev
11.30 Evrobika, ponovitev
12.00 Tenis, v živo, mednarodno prvenstvo Madrida, četrtfinale
16.00 SP v hokeju v Turku, finale
18.00 Festival borilnih športov, ponovitev
18.30 Worlds Sports Special
19.00 Ameriški nogomet, svetovna liga
19.30 Eurosport - poročila

3. maja

S tehnologijo upravljata dve vrsti ljudi: tisti, ki dojemajo, s čim ne upravljajo in tisti, ki upravljajo, česar ne dojemajo...

Šolski razglednici

Otroci v šoli počnejo še marsikaj drugega, bolj zanimivega, kot je pisanje nalog in guljenje iz knjig. V objektiv smo ujeli delček tega drugega.

V radovljiški osnovni šoli A. T. Linharta smo zmotili deklice iz tretjega in četrtega razreda, ki so pridno vadile za nastop na kranjskem srečanju plesnih skupin. Imenujejo se Rock deklice, vodi jih mentorica Maruša Rovčanek, plešejo pa, kot pove že ime, rock. Nastopile so že v vseh podružničnih šolah, na Dobjem, povsod pa jim tako mladi kot starejši veliko ploskajo.

Na spodnjem posnetku pa so četrtošolci z Oreška pri Kranju. Toliko starega papirja seveda niso zbrali sami, pomagali so jim tudi mlajši vrstniki, kot "glavnim" v šoli pa jim je vendarle pripadla čast, da so smeli papir nagrmaditi v kontejner. ●
Foto: H. J.

Moj dežnik

Za rojstni dan sem dobila lep, pisan dežnik. Bila sem ga zelo vesela. Bil je lep sončen dan, jaz pa sem si želela dežja. Zvečer sem dežnik vzela s seboj v posteljo. Sredi noči sem zaslišala glas: "Greva ven, Barbara!" Pogledala sem in videla, kako se mi dežnik smeji. Dežnik se je odpel in zletel proti oknu. Prijela sem se ga in poletela sva v temno noč. Močan veter naju je nosil in gledala sva lučke ter temna drevesa. Oba sva se smejala. Spomnilasem se na mamico in prosila dežnik, naj me pelje nazaj. Obrnilasva se in pristala v moji sobici. Skobacala sva se pod toplo odejo in zaspala. Zjutraj, ko sem se zbudila, sem najprej pogledala skozi okno. Deževalo je. Vesela sem vzela dežnik in odšla v šolo.

Barbara Kosmač, 2. a r. OŠ Petra Kavčiča, Škofja Loka

V beli pasti

Petošolci smo letos imeli srečo. Zapadlo je dovolj snega, da smo se marca lahko šli šolo v naravi na Pokljuki. Ne bom pisal, kako sem smučal, kajti najbolj mi bo ostal v spominu doživljanje s sprehoda po okolici hotela.

Kdo bi hodil le po poti! Skočil sem v globok sneg in vdrlo se mi je do pasu. Hotel sem zleči iz snega, pa mi ni uspelo. Na pomoč mi je priskočil prijatelj Rok. Potegnil me je iz bele pasti. Žal pa se mi je sezul škorenj in ostal v snegu. Začel sem kopati, da bi rešil obuvalo. Medtem so pritekli sošolci, da bi mi pomagali. V silni vnevi so mi zasuli mesto, kjer je bil škorenj zakopan. Kar naenkrat je bilo vseokrog polno lukenj in sploh nisem več vedel, kje se mi je vdrlo v sneg. Ugotovil sem, da bom moral bos v hotel.

Tudi domov sem odpotoval brez škornja, ki čaka na Poklju-

ki na pomladansko odjugo.
Miha Bogataj, OŠ Josipa Broza
Tita Predoslje

Kaj je v meni dobrega?

Sem dobrega srca in rada pomagam drugim. (Tanja D.)
Sem tovariška. Če je kdo bolan, mu nesem zvezke. (Vesna)
Pomagam, če je kdo v stiski. Ne kregam se s prijatelji. Ne tepem bratca in sestrice. (Anita)
Rada imam naravo, živali in svoje starše. (Željka)
V meni je dobro to, da spoštujem starejše ljudi. Nekega dne, ko sva se z mamico peljala v avtobusu, sem starejši ženski odstopil svoj prostor. (Cene)
V meni je dobro to, da rada nekemu nekaj posodim ali dam. (Marija)
Mislim, da bi lahko šel za prijatelja po kostanj v žerjavico. Rad pomagam vsem, kadar le morem. (Rok)

Katero svojo slabost bi rad(a) odpravil(a)?

Rada bi se odvadila grizenja nohtov. (Tanja D.)
Rada bi, da ne bi bila tako površna. (Vesna)
Popravila bi rada to, da bi mamico ubogala na prvo besedo. (Anita)
Rada bi se odvadila jesti sladkarije. (Željka)
Rad bi odpravil svojo pozabljivost. Nekega dne, ko se mi je mudilo v šolo, sem hitro stekel po stopnicah v stolpnici. Šele potem sem opazil, da sem pozabil torbo. (Cene)
Želim si, da se ne bi kregala, lagala in prepirala. (Marija)
Moja slabost pa je v tem, da sem v odločilnih trenutkih premalo zbran. (Rok)
Učenci 4. c r. OŠ Ivana Groharja, Škofja Loka

Na tleh je ležal kruh

Na tleh sem našel kos kruha. Pomislil sem, nekdo je bil presit in ga je vrget. Premišljeval sem, kaj bi z njim. Odneseš sem ga domov. Dal sem ga lačnim putkam. Takrat ga je še muček jedel, ker ga drugače ne.

Darko Gartner, 2. r. OŠ Sorica

Če bi bila bogata

"Če bi bil bogat, bi si kupil, bazen, vilo, avto..."

Jaz pa bi si v visokih gorah zgradila leseno kočico. Tja bi hodila vsak dan, na rekreacijo. V dolini pa bi imela vrtec za majhne otroke. Ti bi ob spremstvu vzgojiteljice hodili v lepem vremenu v gozd in v naravo. Malo večji otroci bi se učili tudi pisanja, drugače pa bi veliko risali in se igrali. Zase bi imela avto jugo 45, saj močnejšega ne bi potrebovala, vrtec pa bi imel svoj avtobus. Vrtec bi bil moderno opremljen.

Preostali denar bi dala v delnice v tovarni, ki ne misli na stečaj. Če bi mi še kaj ostalo, bi denar imela v govarici ali vikend kočici.

Svoje stalno stanovanje bi imela kar v vrtcu. Zaradi delnic bi stroške vrtca poravnala tovarna. Bili bi precejšnji, saj bi otroci jedli le naravno hrano. V vrtcu bi poleg mene delala še izučena vzgojiteljica. Otroke bi vzgajali po zahtevi staršev.

Kakšno leto pa bi bilo otrok premalo, zato bi vrtec zaprla in živela tisto leto v planinski kočici.

Maja Markun, 7. b r. OŠ Matije Valjavca, Preddvor

Če problem zahteva mnogo sestankov, postanejo sestanki pomembnejši od problema...
Zakonitost sestankovanja

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 8.25 Video strani
8.35 TV mozaik
8.35 Angleščina - Follow me
9.00 Radovedni Taček: Miza
9.10 Zbis: Tillove dogodivščine
9.30 Zgodbe o Poluhcu: Kako je Poluhec odšel v beli svet, lutkovna igrara
9.45 Alf, ameriška nanizanka
10.10 Norčije v živalskem vrtu: Tigr in leopardi
10.15 Ex libris: O tobaku
11.15 Zgodbe iz školjke
12.10 Pesmi porabskih Slovencev
12.40 Večerni gost: Mitja Saje
13.30 Oči kritike
14.50 Video strani
15.50 Marlboro music show, ponovitev
16.15 EP Video strani
16.20 Sova, ponovitev
16.50 EP video strani
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV dnevnik
17.05 Za zlato medaljo - Zgodba o Billu Johnsonu, ameriški film
18.35 Grdi raček, japonska pravljica
18.55 Že veste?
19.05 Risanka
19.15 TV okno
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Utrip
20.20 Žrebanje 3 x 3
20.35 Lovci na med, francoska poljudnoznanstvena oddaja
21.00 Rim: Izbor pesmi za Evrovizijo '91, prenos
0.00 EP Video strani
0.05 Poročila
0.10 Sova
Na zdravje!, ameriška nanizanka
Twin Peaks, ameriška nadaljevanka
1.25 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 11.55 Turku: SP v hokeju na ledu skupine A, prenos tekme za 3. mesto
14.00 Satelitski programi - poskusni prenos
15.55 Turku: SP v hokeju na ledu skupine A, prenos tekme za 1. mesto
18.25 Zagreb: Rokomet (Ž), 1. tekma finala za pokal IHF: Lokomotiva - Bayer, prenos
19.50 Muppet show: Buddy Rich
20.15 Filmske uspešnice: Nora zapornika, ameriški film
22.10 Satelitski programi - poskusni prenos
23.30 Yutel, eksperimentalni program
0.15 Satelitski programi - poskusni prenos

1. PROGRAM TV HRVATSKA

- 8.15 Poročila
8.20 TV kolelar
8.30 Vesela sobota, spored za otroke
10.00 Izbor šolskega programa
10.00 Za zelenimi vrati
10.30 TV gledališče: Komedija
11.00 Vojna krajina: Od obleganja Dunaja do Napoleona
11.30 Danes skupaj
12.00 Izbrali smo za vas
13.00 Dirt Bike Kid, ameriški mladinski film

- 14.30 Mikser M, zabavna oddaja
15.15 Sedmi čut, oddaja o prometu
15.25 Ciklus filmov B. Marjanovića: Planinski svet, dokumentarni film
15.40 Narodna glasba
16.10 TV teden
16.25 Poročila
16.30 TV avkcija
18.00 Vrnitev na otok zakladov, angleška nadaljevanka
18.55 Denver, poslednji dinosaver, ameriška risana serija
19.30 TV dnevnik
20.00 Intervju tedna
20.15 Dokumentarni film
21.00 Rim: Izbor pesmi za Evrovizijo '91, prenos
0.00 Poročila
0.05 Športna sobota, oddaja TV Sarajevo
0.25 Yutel
1.10 Poročila

1. PROGRAM RADIO SLOVENIJA

- 4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani + pionirski tednik - 9.05 Z glasbo v dober dan - 10.05 Kulturna panorama - 11.05 Radijski kabaret - 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 14.40 Radijski Merkurček + EP - 15.30 Dogodki in odmevi -

SLOVENIJA 1 17.05

ZA ZLATO MEDALJO - ZGODBA O BILLU JOHNSONU

ameriški barvni film; igrajo: Anthony Edwards, Dennis Weaver, Sarah Jessica Parker, Deborah Van Valkenburgh.
Film Zgodba o Billu Johnsonu je gotovo zanimiv posebej zato, ker nas bo spomnil na zimske olimpijske igre v Sarajevu leta 1984, ki so pomaleh že potonile v pozabo. Seveda ne za tekmovalce, še posebej so si jo zapomnili zmagovalci. Eden izmed njih je Bill Johnson, ameriški smučar, na katerega ni nihče resno računjal, pa je nazadnje postal ameriški heroj, saj je prismočal Ameriki prvo zlato medaljo v smuku. Fant je od svojega osmega leta sanjiral o tem, da bi se uvrstil med najboljšie smučarje, vendar bil svojo športno kariero kmalu zapravil zaradi vlomov in kraje avtomobilov, če mu oče ne bi pomagal, da se je izmuznil ječi in da so ga sprejeli na kolidž, kjer so imeli tudi smučarski program. Z voljo in vztrajnostjo je napredoval, kljub temu da je med njim in tovariši marsikdaj prišlo do trenj. Med zimskimi počitnicami je delal v Aspnu, kjer je vadila ameriška smučarska reprezentanca. Ko je kasneje zmagal na tekmovalstvu v Lake Placidu, mu je to prineslo uvrstitev v ameriško ekipo. To je bil najpomembnejši korak na poti do zlate medalje v Sarajevu.
V filmu nastopajo priljubljeni ameriški igralci vseh generacij, ki jih poznamo tudi pri nas. Zanimivo je, da je film nastal v koprodukciji z Jadransko filmom, zato so večji del zgodbe posneli v Jugoslaviji. Ekipo se je mudila tudi v Ljubljani, ki je posodila podobo enemu znanih evropskih smučarskih centrov.

NOVOSTI IZ ZABAVNE GLASBE

Pidži: Country - na gruntu

Milan Pečovnik - Pidži, slovenski country solist prihaja iz Črne na Koroškem. Pravi, da je country Slovence blizu, pa vendar je malo glasbenih ustvarjalcev te zvrsti. Po njegovem je slovenski country polka in valček skupaj. Koroški Štajerc, kot pravi, da je, se zgleduje po ameriški tovrstni glasbi, dodaja pa ji slovenska besedila.

Deloval je v skupini D'Drava Country Dečki, kasneje v znanem bendu Pohorje Express, potem pa se je kot country solist podal po lastni poti. Pred tremi leti je izdal kaseto Prve brazde in se kot osamljeni »kavboj« slovenske cene, lotil novega

projekta. Pri Helidonu mu je izšla sedaj že druga kaset, ki ima naslov Na gruntu. Kot kantavtor je s pomočjo svojih godcev posnel deset skladb. Celotno avtorsko delo po glasbeni plati in z besedilom je Pidži zaokrožil v skladbah: V moje vas nikoli ni pripeljal vlak, Na vasi, Ne pijem več in Katarina. Skladbe so razpoloženske, ljubezenske, ob njih se lahko zabavate, klepetate ali popivate... meni Milan Pečovnik v usmeritvi svoje glasbe. Segel je tudi po priljubljenih tradicionalnih pesmih, dodal pa tipično slovensko besedilo: Tom Dolley, Suzana, Padel je mrzli sneg in Mariborski Štef.

RADIO TRIGLAV JESENICE

11.45 - Začetek - 12.00 - Opoldanski telegraf - 12.10 - Duhovna obzora - 12.30 - Horoskop - 13.00 - Opoldanski poročevalec - prenos Radia Slovenija - 13.40 - Kuharski nasvet - 14.30 - Domače novice 1 - 15.00 - Tečaj angleškega jezika - ponovitev - 15.30 - Dogodki in odmevi - prenos Radio Slovenija - 16.00 - Obvestila - 16.30 - Domače novice 2 - 17.00 - Zabavno glasbeno oddaja - 18.00 - Čestitke poslušalcev in EP - 18.59 - Odpoved programa

1. RADIO ŽIRI

16.00 - 19.00 - Razvedrilno popoldne na valovih Radia Žiri - vmes EPP - pogovor s sponzorjem oddaje - 19.00 - Odpoved programa -

KINO

4. maja

CENTER amer. akcij. krim. film ROOKIE - ULIČNI POLICAJ ob 17. in 19. uri, prem. amer. akcij. kom. NEKONTROLIRANE PIŠTOLE ob 21. uri
STORŽIČ amer. thrill. LEPI JOHNNY ob 16. uri, amer. trda erot. DEKLETA IZ TAXIJA ob 18. in 20. uri
ZELEZAR prem. amer. mlad. akcij. kom. ČAROVNIK ob 17. uri, prem. amer. akcij. voj. filma NAVY SEALS - OKORELI SPECIALISTI ob 19. in 21. uri
DUPLICA amer. akcij. film RAMBO III. ob 19. uri, nem. trda erot. MERYLIN ob 21. uri
TRŽIČ amer. thrill. JAKOBOVA LESTEV GROZE ob 18. in 20. uri
ZELEZNIKI slov. drama DO KONCA IN NAPREJ ob 20. uri
ŠKOFJA LOKA amer. avant. film DNEVI GRME-NJA ob 18. in 20. uri
RADOVLJICA amer. grozil. MISSISSIPI V PLAMENU ob 18. uri, amer. akcij. film ODPOREN ZA KROGLE ob 20. uri
BLED amer. glasb. film PLESALČ STEP ob 18. in 20. uri
BOHINJ amer. erot. film DEVET IN POL TEDNOV ob 20. uri

NOVO V KINU

NEKONTROLIRANE PIŠTOLE (Loose Cannons)

ameriška akcijska komedija; režija: Bob Clark; igrajo: Gene Hackman, Dan Aykroyd, Dom de Luise, Ronny Cox, Nancy Travis.
Izkušeni policaj Mac dobi novega partnerja, ki mu povzroča samo probleme: Ellis je namreč svoj čas pretrpel živčni zlom, potem pa se je moral, preden si je opomogel, vrniti na delovno mesto, tako da sedaj izigrava najrazličnejše osebnosti. Pozneje se pokaže, da jih Elisova nevrotičnost občasno potegne iz težav, v katere pa seveda ne prestopa padajo...
V akcijski komediji Nekontrolirane pištole prednjačita dva odlična igralca, Gene Hackman in Dan Aykroyd, pripadnika različnih generacij, ki pa sta se odlično znašla v tem tandemu. Film je skupek filmov Smrtnosno orožje, Polnočna dirka in Policaj iz Beverly Hillsa.

Količina strokovnosti je obratno sorazmerna s številom izjav, ki jih je občinstvo razumelo...

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 8.35 Video strani
8.45 Otroška matineja, Živ žav
9.35 Hči morskih valov, norveška nadaljevalka
10.15 V znamenju zvezd: Ribi, ponovitev nemške dokumentarne serije
10.45 Muppet show: Buddy Rich, ponovitev
11.10 Po domače z ansamblom Pugalj, Vesna in nagelj
11.40 Obzorja duha
12.00 EP Video strani
12.05 Zelena ura, ponovitev
13.05 Video strani
13.10 ONA + ON
14.40 Saga o Forsythih, angleška nadaljevalka
15.30 Sova, ponovitev
16.50 EP Video strani
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV dnevnik
17.05 Le Grand Chemin, francoski film
18.50 Risanka
19.00 TV mernik
19.15 TV okno
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
20.05 Posel je posel, slovenska nanižanka
20.40 Zdravo
22.00 TV dnevnik, šport, vreme
22.20 Sova
Krempilji in praske, ameriška nanižanka
Bluegrass, ameriška nadaljevalka
23.35 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 14.00 Športno popoldne
17.55 Zrenjanin: PEP v rokometu Proleter: Barcelona
19.30 TV dnevnik
20.00 Bajke na Slovenskem: Usoda, dokumentarna oddaja
20.30 Ciklus filmov R. W. Fassbinderja: Obup - Potovanje v svetlobo, nemški film
22.25 Kvalifikacije za svetovno prvenstvo v speedwayu, reportaža iz Ljubljane
23.10 Športni pregled, oddaja TV Črna Gore
23.55 Yutel, eksperimentalni program

1. PROGRAM TV HRVATSKA

- 9.45 Poročila
9.50 TV koledar
10.00 Nedeljsko popoldne za otroke
12.00 Kmetijska oddaja
13.00 Poročila
13.05 Serijski film
13.55 Družinska oddaja
14.25 Nedeljsko popoldne: Sestanek brez dnevnega reda
18.45 Risana serija
19.10 TV sreča
19.30 TV dnevnik
19.55 EPP
20.00 Dramski program
21.35 Popularna serija
22.25 TV dnevnik
22.45 Športni pregled, oddaja TV ČG
23.30 Glasbena oddaja
0.30 Yutel
Poročila

1. PROGRAM RADIO SLOVENIJA

- 5.00-8.00 Jutranji program, glasba
8.05 Radijska igra za otroke - 9.05

Pomnjenja - 10.05 Nedeljska matineja - 11.03-16.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 16.00 Lojtrca domačih - 17.30 Humoreska tega tedna - 18.00 Prikljubljene operne melodije - 19.00 Radijski dnevnik - 20.00-22.00 V nedeljo zvečer - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nohtur - Jems Tate: Pesmi - 23.15-04.30 Nočni program, glasba

1. RADIO ŽIRI

9.00 - Napoved programa - EPP - radijski koledar - kino - 10.00 - Minute za sport in rekreacijo - 10.15 - Alpetourvo turistično okence - v živo - 11.00 - Novice in dogodki - obvestila - mali oglasi - 12.00 - Nedeljska duhovna misel - 12.15 - EPP - 12.30 - Čestitke in pozdravi - 13.30 - Odpoved programa -

RADIO TRIGLAV JESENICE

8.00 - Začetek - 8.05 - Oddaja za otroke - 9.15 - Horoskop - 9.45 - Špirov kot - 10.15 - Slovenci v svetu - 10.45 - Nasvet za nedeljsko kosilo - 11.00 - Radijski sejem - 12.00 - Čestitke poslušalcev - 13.00 - Tema - 14.00 - Čestitke - 15.00 - Razgovor - 16.00 - Čestitke poslušalcev - 17.00 - Tema - 18.00 - EPP - 18.59 - Odpoved programa -

SLOVENIJA 2 20.30

OBUP - POTOVANJE V SVETLOBO

nemški barvni film; igrajo: Dirk Bogard, Andrea Ferreol, Volker Spengler, Klaus Lowitsch
Glavnina filma se dogaja v Berlinu, zgodba pa je postavljena v čas pred izbruhom nemške diktature, ko je bil strmoglavljen socialdemokrat Herman Müller, zadnji kancler weimarske republike. Tovarnar čokolade Hermann Hermann, baltiški Rus v izgnanstvu, poročen z žensko, ki nenehno zveči sladkarije in ga vara s svojim bratrancem, je tenkočuten, svetovljanski esteta. Da je ga svetobolje, trpi zaradi sebe in svojega okolja, zaradi osamitve, ki jo je sam izbral. V glavo si zapiči idejo, da bi ušel kultiviranemu dolgočasju in socialni brezbriznosti svojega okolja in začel novo življenje. Odloči se, da bo zamenjal identiteto in to ga pože v izbruh blaznosti. Zdi se mu, da je v potepuhu, na katerega je naletel, ugledal svojo zrcalno podobo. To ga pripelje tako daleč, da ustrelj domnevnega dvojnika in pobegne v njegovi obleki v Švico. Ko mu tam kmalu pride na sled policija in ga prime, je razpad njegove osebnosti popoln, njegova emigracija iz realnosti v norost, je uspela.

SLOVENIJA 1 20.05

POSEL JE POSEL

Želite zvečer v gledališče, v gostilno, na zabavo in imate doma majhnega otroka? Nič lažjega, pokličite Ultraservis. Specialist za čuvanje otrok je Dergi. Samo malo živčen je...

GLASBENE NOVIČKE

Jimmie Vaughan, vodja skupine Fabulous Thunderbirds, starejši brat Stevija Rayja, ki je lansko poletje tragično preminil, vsaj na zunaj ne žaluje več. "Po bratovi smrti sem mesece in mesece samo sedel doma in skušal preboleti bolečino. Premišljeval sem tudi o tem, da bi pustil glasbo." Vendar sedaj je Jimmie drugačnega mnenja. "Če bi Stevie še živel, bi me brnil v zadnjico, ko bi mu omenil, da bi prenehal z glasbo. Enostavno dolžan sem mu, da igram blues."

Mute - glasbena založba, ki jo je leta 1978 ustanovil Daniel Miller. Neodvisna založba, ki je lansko leto - 1990 - dobila naziv "Naj inovativna založba desetletja". Vzpon se je začel leta 1980 s skupino DAF (LP - Die Kleinen un die Bözen) in leta 1981 s prvencem Depeshe Mode "Speak am spell". Druga imena so tudi: Erasure, Laibach, Birthday Party, Crime and the City solution. Založba je znana po nenavadnih zvokih vseh skupin, ki snemajo za njih.

Delovni dnevi so se zaključili. Prihaja pa skupina Working Week z njihovo zadnjo malo ploščo "Positive". Pozitivno je to, da so nazaj, da so posneli tudi vleiko ploščo, Black and Gold.

Denar je denar. Skupina Free, od mnogih pozabljena, je tu z zbirko najboljših pesmi. A. Fraser, P. Rodgers, P. Kossoff in Si. Kirke - The Free. Naslov originalen - The Best of.

Ne igra se z mojim srcem - 12 inch skupine Matronix. Plesna glasba za vse mlade in plesno nadarjene. Matronix The incredible Sound machine.

Poznate Davida Knopflerja. Sodeloval je s skupino Dire Stars na prvih dveh albumi, nato pa so se poti s skupino razšle. David je zael na svoje svoje in to zelo uspešno. Po nekajletnem premoru, je tu novo ploščo, ki ima naslov "Lifelines". Življenjska črta Davida Knopflerja je zanimiva in polna nepričakovanih obratov.

Joni Mitchell je v svoji dvajsetletni karieri posnela veliko glasbenih motivov. Občudovana s strani mlajših kolegov, je glasbenica iz Kanade še enkrat presenetila. Glasbo je namerila v folk korenine. Med nami z novim LP "Night Ride Home". Prislunhite ji.

Običajno niso več, kar so bili. Njihov čas je minil. Dokaz za to je pred nami. "Twenty 1" je naslov zadnje plošče. Bo to le dovolj?

Z. Bavdek

KINO

5. maja

CENTER amer. akcij. krim. film ROOKIE - ULICNI POLICAJ ob 17. in 19. uri, prem. amer. drame POD KLJUČEM ob 21. uri STORŽIČ amer. karate film NINJA BOJEVNIKI ob 16. uri, nem. trda erot. MERYLIN ob 18. in 20. uri ŽELEZAR amer. akcij. vojni film NAVY SEALS - OKORELI SPECIALISTI ob 17. in 19. uri, prem. amer. trde erot. SEKS V ZAPORU ob 21. uri DUPLICA amer. karate film NINJA BOJEVNIKI ob 10. uri, amer. akcij. kom. NEKONTROLIRANE PIŠTOLE ob 17. in 19. uri, amer. trda erot. DEKLETA IZ TAXIJA ob 21. uri TRŽIČ amer. thrill. LEPI JOHNNY ob 18. in 20. uri DOVJE amer. akcij. film DENARIJ NA PRETEK ob 19.30 uri ŽELEZNIKI amer. horor PETEK 13 - VII. del ob 19. uri ŠKOFJA LOKA amer. avant. film DNEVI GRMENJA ob 18. in 20. uri RADOVLJICA hongkon. karate ŽIVLJENJE NINJE ob 18. uri, amer. grozil. MISSISSIPI V PLAMENU ob 20. uri BLED amer. zab. film ZLOČINI IN PREKRŠKI ob 18. uri, amer. erot. film DEVET IN POL TEDNOV ob 20. uri BOHINJ amer. glasb. film PLESALEC STEPA ob 18. in 20. uri

NOVO V KINU

POD KLJUČEM (Lock Up)

ameriška drama; režija: John Flynn; igrajo: Sylvester Stallone, Donald Sutherland, John Amos.

Človeško sovraštvo in želja po maščevanju nimata meja. V tem filmu, narejenem v najzloglasnejšem zaporu v ZDA, vidimo Donalda Sutherlanda v izedni vlogi negativca in Sylvestra Stalloneja v klasični vlogi človeka, ki se bori da bi preživel pod nečloveškimi pogoji.

Razkošnost sprejemnega urada neke firme je v obratnem sorazmerju z njeno solventnostjo...
Zakon o institucijah

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 8.50 Video strani
9.00 Mozaik, ponovitev
9.00 Ciciban, dober dan: Čebelica leti z neba
9.10 Pojdi nekam, ne ve se kam: Ne vse se kam, lutkovna igrice HTV
9.25 Družinsko petje
10.00 Utrip
10.15 Zrcalo tedna
10.30 TV mernik
10.50 Video strani
10.50 Obzorja duha, ponovitev
10.50 Sova, ponovitev
10.50 EP Video strani
10.55 Poslovne informacije
17.00 TV dnevnik
17.05 TV Mozaik: Zdravo, ponovitev
18.25 EP Video strani
18.30 Spored za otroke in mlade
18.30 Radovedni Taček: Goba
18.45 Alf, ameriška nanizanka
19.10 Risanka
19.20 TV okno
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
20.05 Operacija Cartier, TV film
21.40 Osmi dan
22.30 TV dnevnik, vreme
22.50 400 let slovenske glasbe
23.30 Sova:
Gledališče Rayja Bradburyja, angleška nanizanka
Bluegrass, ameriška nadaljevanja
0.45 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 16.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
16.20 Povečava, oddaja o filmu, ponovitev
17.30 Regionalni programi TV Slovenija - Studio Ljubljana
19.30 TV dnevnik
19.55 Pesem je ženska: Vita Mavrič
20.30 Po sledih napredka
21.00 Sedma steza, športna oddaja
21.20 Omizje
Yutel, eksperimentalni program

1. PROGRAM TV HRVATSKA

- 9.15 Poročila
9.20 TV koledar
9.30 Otroška serija
10.00 Šolski program
10.10 Poročila
12.10 Video strani
12.20 Satelitski program, Staro za novo
16.30 Video strani
16.45 Poročila
16.50 TV koledar
17.00 Šolski program
17.30 Hrvaška danes
18.15 Otroška serija
18.45 Dokumentarna oddaja
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 Dramski program
20.50 Zunanja politika
21.20 TV dnevnik
21.45 Kinoteka Hollywooda
23.15 Yutel
Poročila

1. PROGRAM RADIO SLOVENIJA

- 4.30-8.00 Jutranji program, glasba
7.00 Druga jutranja kronika - 8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani - 10.00 Dopoldanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Izbrali smo... 12.30 Kmetijski nasveti - 14.20 Mladi na glasbenih revijah in tekmovanjih - 15.15 Radio da-

nes, radio jutri - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.05 Pihalne godbe vam igrajo - 20.00 Sotočja (prenos iz studia Radia Maribor) - 21.05 Zaplešite z nami - 23.05 Literarni nohturno - Anka Petričević: Ponovno te kličem - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

1. RADIO ŽIRI

16.00 - Napoved programa - reklame - obvestila - 17.00 - Zakajčkova mini šola - 17.30 - Vročna tema - 18.00 - Spoznajmo se med seboj - 19.00 - Odpoved programa -

RADIO TRIGLAV JESENICE

11.45 - Začetek - 12.00 - Opoldanski telegraf - 12.15 - Horoskop - 12.30 - Športni pregled - 13.00 - Opoldanski poročevalec - prenos Radio Slovenija - 14.00 - Glasbena rubrika: klasična glasba - 14.30 - Domače novice 1 - 15.30 - Dogodki in odmevi - prenos Radio Slovenija - 16.00 - Obvestila - 16.30 - Domače novice 2 - 17.00 - Tema - 18.00 - Čestitke poslušalcev in EP - 18.30 do 18.40 - Neposredni prenos večernih novic radia BBC - 18.59 - Odpoved programa -

SLOVENIJA 1 18.30

RADOVEDNI TAČEK: GOBA

Goba je užitna ali pa strupena, z njo lahko krpaš nogavice, karkoli pobrišeš, zanetiš ogenj, če nimaš pri roki vžgalic, če jo imaš v želodcu, si kar naprej žejen in če pri njihovem nabiranju nisi pazljiv, greš lahko po gobe. Toda Taček je previden, saj bi rad še dolgo živel in rasel kot goba po dežju.
Scenarij Berta Golob, sodelujeta Nace Simončič in Marko Okorn. Scena Tomaž Marolt, dramaturg Jože Rode, glasbena oprema Ivo Meša, redakcija Irena Struna Arko, režija Boštjan Korbar.

SLUŽBA DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA V REPUBLIKI SLOVENIJI PODRUŽNICA 51500 KRANJ

objavlja prosto delovno mesto

VIŠJI PROGRAMER

za določen čas s polnim delovnim časom, do 31. 12. 1991.

Pogoji:

- VI. stopnja strokovne izobrazbe - programski inženir, inženir računalništva ali druga smer z znanjem računalništva
- 18 mesecev ustreznih delovnih izkušenj
- psihološki preizkus

Vloge z opisom dosedanjih del in z dokazili o izobrazbi sprejema kadrovska služba SDK v RS, podružnica 51500 Kranj, Trg revolucije 2, v 8 dneh po objavi.
Kandidate bomo o izidu objave obvestili v 15 dneh po sprejemu sklepa o izbiri.

SMEH JE POL ZDRAVJA

Sosedje

Razgovor z balkona na oknu:

»Tako ne bo šlo več naprej! Moja hči je morala prekiniti pouk petja, ker vaš pes neprestano tuli.«

»Ni moja krivda, sosed, vaša hči je začela s tuljenjem!

● Špela Kok, Kranj

Nenamernost

Slon in miš igrata nogomet. Pri tem se zgodi, da slon po nesreči stopi na miš in jo zahodi v mehka tla. Precej časa traja, preden se živalca spet priklopi na beli dan. Slon se skrušeno opravičuje.

»Oh, saj ni nič,« velikodušno odmahne miš. »Šport je šport! Saj bi se meni lahko primerilo isto!« ● Špela Kok, Kranj

Miličnik s pingvinčkom

Pozimi najde miličnik na cesti pingvinčka. Prinese ga na postajo milice in vpraša komandirja:

»Kaj naj naredim z njim?«

»Pelji ga v živalski vrt,« mu reče komandir.

Popoldne, ko gre komandir iz službe, zagleda na cesti miličnika s pingvinčkom.

»Ali ga nisi peljal v živalski vrt?« ga vpraša.

»Sem, popoldne. Zdaj greva pa še v kino,« odvrne miličnik. ● Špela Kok, Kranj

Zvoki Fallerjevih orgel iz leta 1680

V okviru Glasbe dežele Kranjske - 18. stoletja je pri Založbi kaset in plošč RTV Slovenija izšla kaset Fallerjeve orgle - 1680, producenta Milka Bizjaka. Dvanajst skladb (arije, pastoreli in sonate) so bile posnete lanskega 15. oktobra v križevniški cerkvi v Ljubljani v sodelovanju s Festivalom Ljubljana. Izid kasete pa so omogočili: Republiški sekretariat za kulturo Slovenije, Restavratski center Republike Slovenije in Občina Kamnik - Kulturna dejavnost.

Na ovitku kasete je Milko Bizjak zapisal, da je bil lani restavriran pozitiv ljubljanskega mojstra Janeza Fallerja. Te majhne orgle, ki so bile prvotno izdelane za frančiškansko cerkev v Kamniku in kasneje prenesene v Sv. Primoža nad Kamnikom, sodijo med najstarejše tovrstne instrumente na območju Slovenije. Obnovitveni postopek je potekal v dveh delih: instrument je obnovil restavrador orgel Boštjan Černe, orgelsko omaro pa Darko Tratar, restavrador pri Restavratskem centru Republike Slovenije. Ob zaključku je bil instrument predstavljen na razstavi v Narodni galeriji v Ljubljani in tudi na dveh celovečernih koncertih. Snemanje je potekalo v naravnem akustičnem prostoru v križevniški cerkvi v Ljubljani. Posnetke so poleg na kaseti, natisnili tudina laserski plošči. Posnetki niso bili filtrirani, da ne bi oškodovali zvočne slike. Ob pavzah je zaznati šum elektromotorja, ki poganja mehovje, pri uporabi tišjih registrov pa je zaznati tudi ropot tipk in ročic za odpiranje registrov.

Drago Papler

KINO

6. maja

CENTER amer. kom. BRUC ob 16., 18. in 20. uri **STORŽIČ IN ŽELEZAR** Danes zaprt! **RADOVLJICA** ODPOREN ZA KROGLE ob 20. uri **BLAD** hongkon. karate film **ŽIVLJENJE NINJE** ob 20. uri

Če jih ne moreš prepričati, jih zmedi...
Trumanov zakon

22. izdaja Slovenske kuharice

Brez nje ne sme biti nobena bala

Ljubljana, aprila - Menda ni doma primera, pa tudi v svetu je redek, da bi kakšna kuharska knjiga, razen morda razkošnega Pellaprata, izšla kar dvaindvajsetkrat. Našo kuharsko knjigo Felicite Kalinšek SLOVENSKA KUCHARICA pa je doletela ta čast: pretekli petek je Cankarjeva založba v gostilni Žabar v Ljubljani predstavila najnovejšo, 22. prenovljeno in dopolnjeno izdajo te obsežne, cenjene in pri vseh naših gospodinjah silno spoštovane kuharske knjige.

Zanimiva je njena zgodovina. Prvič je izšla leta 1868 pod naslovom "Slovenska kuharica ali Navod okusno kuhati navadna in imenitna jedila", sestavila pa jo je Korošica Magdalena Pleiweisova s pomočjo prijateljice Neže Lesarjeve, ki je njeno pripoved zapisala. Leta 1912 je šolska sestra in učiteljica gospodinjstva Felicita Terezija Kalinškova knjigo povsem preuredila in ji dodala veliko novega, tako da je sčasoma postala kar njena in še danes, čeprav jo urejajo in prenavljajo povsem drugi, ostaja na naslovnici njeno ime.

Zadnji dve, ki sta knjigo prenavljali, sta sestra Izabela Terezija Gosakova in sestra Vendelina Marija Ilčeva. Slednja skrbi za dediščino Felicite Kalinšek še danes.

Čas teče, tempo življenja je vse hitrejši in temu primerno je najnovejša izdaja Kalinškove kuharice tudi prirejena. Marsikateri recept, je poenostavljen, oziroma daljši, zahtevnejši pripravi jedi, peciva ali podobnega,

Za zadnje izdaje slovite Kalinškove kuharice je skrbela sestra Vendelina Marija Ilčeva. Zaujala pa nam je, da v to delo uvaža že naslednico, tako da se tudi za naslednje izdaje ni bati.

dodan nov, preprostejši, včasih tudi manj kalorični recept. Izločeni so tisti stari recepti, ki so opisovali pripravo mesa bobrov, vider, kljunačev in podobnega, česar danes zagotovo ne bi več dali na mizo. Spremenjena je tudi razvrstitev receptov v knjigi, tako da je vse lažje najti, vse pa je tudi v abecednem seznamu receptov na koncu kuharice.

Naše mlade gospodinje torej ne bodo v zadregi. Na knjižnih policah naših založb je novih 10.000 izvodov kuharske knjige, ki ne sme manjkati v nobenem gospodinjstvu. Tako vrednota je, da sodi v balo sleherne slovenske neveste. ● D. Dolenc

TA MESEC NA VRTU

Gomolje gladiol sadimo aprila. Biti morajo zdravi, saditi pa jih moramo vsako leto na drugo mesto.

Če smo poleti opazili na gladiolah bolezenske znake, moramo gomolje razkužiti, preden jih spomladi sadimo. Za razkuževanje je primerna 0,25-odstotna (25 g na 10 litrov vode) raztopina ceresana in germisana (ali drugih razkužil, ki jih dobimo v naših trgovinah). Preden gomolje razkuži, moramo odstraniti vse suhokožne liste. Šele popolnoma gole gomolje obesimo za pol ure ali za eno uro v razkužilno raztopino. Najbolje je, če jih potem takoj posadimo. Sadimo jih 10 cm globoko, da veter rastlin ne podira.

Če posajene gomolje gladiol pokrijemo s šoto ali preperehim hlevskim gnojem, si prihranimo veliko dela z zalivanjem in okopavanjem. Tla lahko pokrijemo do 5 cm na debelo. Šele ko gredo pokrijemo, jo tudi krepko zalijemo.

SETVENI KOLEDAR

Naj vas še enkrat spomnimo, katero zelenjavo lahko te dni sadimo ali sejemo: danes, v torek, 30. aprila, je dopoldne čas za sajenje rož, popoldne in oba naslednja dneva, 1. in 2. maj, pa sta primerna za sajenje in sejanje zelenjave, kot so solate, ohrovt, motovilec, cvetača, zelje, ohrovt, blitva in podobno. V petek, 3. maja, v soboto, 4. (razen nekaj ur popoldneva), ter v nedeljo dopoldne, bo čas za sajenje rastlin z nadtalnimi plodovi, kot so fižol, paradiznik, sadje in podobno. V nedeljo, 5. pod večer, in ves ponedeljek, 6. maja, boste lahko sadili rastline s podtalnimi plodovi, kot so korenje, peteršilj, krompir, repa, pesa, čebula, česen in podobno, v torek, 7. maja, bo čas za nadtalne plodove, sredo in četrtek, 8. in 9. maja, pa bomo spet sadili rožice.

IZ BABIČINI BUKEV

Kako trdo meso mehko skuhaš?

Da trdo meso mehko skuhaš, prilij, ko se je meso v loncu spenilo, nekoliko žganja ali ruma (na 4 kg zadošča eno žlico). Najbolj trdo meso postane mehko ter nima nobenega okusa po žganju.

Kakovost mesa

Dobro volovsko meso je svetlordeče, mast bela. - Kravje meso je manj rdeče, mast rumenkasta. - Dobro teleče meso je trdo, od premlade živinice je kakor goba. - Dobro kostrunovo meso je temne, manj vredno bledordeče barve. - Dobra prašičevina je bledorožnata, dobra sveža divjačina temna.

In še dva recepta iz Kalinškove kuharice za prvomajske praznike:

Pehtranova ali drobnjakova potica

kvašeno testo; 2 žlici presnega masla, 5 žlic drobtin, 3/4 l smetane, 3 žlice sladkorja, 2 rumenjaka, 2 žlici drobno zrezanega pehtrana ali drobnjaka, trd sneg beljakov.

V maslu precvri drobtine, primešaj smetano, sladkor, rumenjaki, pehtran ali drobnjak in rahlo zamešaj trd sneg beljakov. Dobro vzhajano testo tanko razvaljaj, namaži z nadevom, tesno zvij, daj v pomazan model in vzhajano pomaži z jajcem ter speci. Po nadevu lahko potreseš tudi rozine.

Rezanci z orehi

30 dag rezancev, sol, 2 žlici margarine, 2 žlici sladkorja, 10 do 15 dag zmletih orehov.

Kuhane rezance odcedi, zabeli z margarino, stresi na krožnik in jih potresi z orehi, pomešanimi s sladkorjem.

Ali: Speni v maslu sladkor in zamešaj vanj orehe z dišavami. K temu stresi kuhane in odcedene rezance, premešaj in postavi za kratko v pečico ter takoj postreži.

MODA

Vse mogoče predvideva letošnja moda, od najkrajšega mini krila do dolžin, ki segajo skoraj do tal. Naj pa bo ženstvena ta moda, pravijo, in elegantna. Spet je v modnih žurnalih videti chanel-look, včasih tudi v malce športni kombinaciji, kot kaže tale naš primer: belo chanel jopico z gumbi, ki jih zlahtni bisserovina, si je manekenka oblekla na bele kavbojke, vendar pa le-te objema pas, ki se lepo ujema z gumbi na jopici. Pa še to: bela barva bo tudi letošnje poletje modna.

Vse, kar se dobro začne, se slabo konča. Vse, kar se slabo začne, se konča se slabše...
Pudderjev zakon

»Če sem dejal, da je nekaj zeleno, ne morem danes reči, da je to nenadoma rdeče...«, tako nekako je slikovito komentiral svoj odstop podpredsednik slovenske vlade dr. Jože Mencinger. Še dobro, da je ta sposoben ekonomist, ki ga politika in novodobne ideologije čisto nič ne zanimajo, uporabil še kar nevtralnimi barvami: rdečo in zeleno. Bog nas varuj, če bi bil dejal: »Če je nekaj rdeče, ne more biti belo...« ali obratno, kajti pri priči bi sprožil ideološki strankarski plaz uganjanj in sumničenj, ostrih ugovorov in protestov.

Saj priznamo: ko so se pred volitvami in po njih začele formirati nove stranke, seveda nismo pričakovali, da se bodo pristasi strank na levi in desni ali v centru kaj posebno ljubili med seboj! Kje pa! Mislili pa seveda smo, da strankarski pluralizem prinaša s seboj višjo civilizacijsko in kulturno raven, ki se bo izkazoval tudi v javnem nastopu, v pojavnosti posameznih strank in njihovih predstavnikov. Zdaj pa se dogaja, da naša demokracija ven in ven zardeva, saj smo pričali tako abotnim nastopom in včasih takemu burkaštvu, da se za sila normalnim obrača želodec. Iz dnevnopolitičnih rubrik veje eno samo strankarsko nastopaštvo, polemike pa so se zreducirale na politično marginalne zadevice, s pritlehno bojevitostjo: kako nasprotnika najbolj gnusno zatolči? No, kdaj ste pa zadnjič brali kakšno strokovno polemiko, podprto z argumenti in z občutkom spoštljivega odnosa do človeka, ki drugače misli?

Pri nas pa gre vse na horuk! Z macšolo med oči, pa da pade ta zagamana svojati, ki ni naša... In ker ni naša, je proti nam! Mar smo res ne veke vekov obsojeni na pridne in one druge, na poštene in one druge, na dobromisleče in one druge, na napredne in one druge? Mar smo res na vekov veke obsojeni na to, da bomo brali in poslušali, kdo je tepec in kdo je idiot, kdo rdeč in kdo bel in kdo zelen in kdo marogast? Mar res ne more biti že konec tega, da vladajoče stranke pozabljajo na eksistenčne probleme prebivalstva in tratijo čas in energijo za uganjanjem, kakšna bo zastava in kakšen bo grb, opozicija pa si v ozadju mane predvolilne roke: »Čim slabše, tem boljše!« Kakšna zagamana in zatohla podalpska provincialna pamet!

Dvignite stranke, svoja ušesa!

Pa kdo sploh še ima toliko živcev, da bo ven in ven poslušal, ali 1. maj JE delavski praznik ali NI; ali je bil 27. aprila pravzaprav začetek narodove nesloge in smrtnega sovraštva? Naj v miru božjem in ob državnem blagoslovu praznuje, kdor že hoče in kdor tako čuti! Praznovati tako ali tako nimamo ob čem, saj smo revni kot cerkvene miši. Naj bo praznik zapovedan ali odpovedan - le kaj bi z njim, če nimamo niti za malo boljše prigrizek?

Da so stranke vsaka na svojem bregu, je že prav. Da si ne pošiljajo poljubčkov, je tudi v redu. Da sem in tja slišimo kakšno kosmato, je tudi zabavno. Da pa nas iz ure v uro posiljujejo s svojimi primitivnostmi, neslanostmi in otročarijami, je pa že prehuda!

V nekem dokumentarcu smo pred kratkim videli, kako so se pred vojno zmerjali otroci na ulici. Z ene strani so otroci staršev, ki so bili pri orlih, vpili: »Opice, ki imate rdeče jopice,« na drugi strani pa so se pobalinčki staršev, ki so bili pri sokolih, drli: »Vzdignite orli svoja ušesa, da vas povleče Korošec v nebesa!«

Priporočam, da se te pomenljive poslanice rahlo modificirajo in v skladu s sedanjo omiko in prakso uvedejo direktno v parlamentu. Kajti očitno bo preteklo še veliko Save, preden bodo vse naše stranke prebolele oslovski kašelj in ošpice. Kaj šele, da bi bile voljne in dvignile ušesa ter vsaj na pol prisluhnile, v kakšni revščini in bedi živi njihova volilna baza. Pri priči bi jih minilo zganjati cenenost in politikantstvo... ● D. Sedej

»Da se bom danes Ne me hecat!«

Suzana Šumec: rada bi presenecnila očeta...

V naši igri, igri presenečenja, smo ob koncu minulega tedna ustregli Mateji Pikec iz Kranja in Suzani Šumec z Javornika pri Jesenicah.

Takole nam je pisala Suzana Šumec, Alojza Travna 17, Jesenice:

»V Gorenjskem glasu sem zasledila vašo rubriko, ki me je takoj pritegnila k pisanju. Zelo sem navdušena, da ste se tudi vi tega domislili. Stara sem 18 let, rada pa bi svojemu 41-letnemu očetu omogočila en polet z letalom. Že od nekdaj si želi leteti z letalom, seveda kot potnik... Zelo rada bi ga razveselila, zato upam, da mi bo z vašo pomočjo to tudi uspelo...«

Podobno je pisala tudi Mateja Pikec, Žlato polje 11 c, Kranj:

»...Moj osebni prijatelj Boštjan se že od malih nog zanima za letalstvo v vseh oblikah - od zbiranja modelov raznih letal, aktivnega vključevanja v Aero klub Kranj, kjer sami delajo letala na daljinsko vodenje do tega, da redno prebira novice o letalstvu. O tem, da se zelo rad tudi vozi z letali - potniškimi in športnimi - sploh ne bi govorila. Tu pa pridemo do želje, da bi rad preživel nekaj zanimivih uric v pilotovi kabini. Koliko se ta želja lahko izpolni, ne vem, vendar pa bi vam bila hvaležna, če bi se uresničila...«

Ob ljubeznivem sodelovanju vodstva Alpskega letalskega

centra v Lescah smo se začeli dogovarjati s Suzano in Matejo. Namen naše igre je seveda v tem, da vaše sorodnike ali znanke zares tudi presenetimo. Kako Suzaninega očeta in Matejinega Boštjana pripeljati na letališče v Lescah, ne da bi kakorkoli sploh pomislila, zakaj sta na letališču? V dogovorih nam je večkrat ponagajalo tudi vreme. No - nazadnje nam je »bila sreča mila« in ob minulem vikendu sta se oba s cesso popeljala nad Gorenjsko.

Saj si se hotel peljati, zdaj se pa pelji!

Simpatična Suzana Šumec je stara 18 let in obiskuje srednjo železničarsko šolo v Ljubljani. Z mamo Jožico, ki je zaposlena v Gorenjskih oblačilih na Javorniku, in z očetom, ki dela v hladni valjarni na Beli, stanuje na Alojza Travna 17. Ko smo v petek popoldne pozvonili, je bila Suzana sama doma, oče in mati sta bila na vrtu.

S Suzano smo tuhtali in tuhtali, kako bi zadevo uredili tako, da bi bil oče zares presenečen. Ker Suzana ni vedela, ali ima naslednji dan »šiht« ali ne, ni ostalo drugega, kot da mu gremo povedat.

Suzana je bila kajpak presenečena - pisala nam je že pred

Franci Šumec: da se bom peljal z avionom?

časom - in ni prav vedela, kako bo novico, da se bo naslednji dan prvič peljal z letalom, sprejel njen oče.

Ko je stvar zavožena, jo z vsakim poskusom, da bi jo izboljšali, še poslabšamo...

...es z avionom peljal?

Igra: presenečenje

Doslej smo izpolnili že nekaj želja naših bralcev, ki sodelujejo v igri presenečenja. Vsi, ki ste nam pisali - malo potrpljenja, večinoma boste vsi prišli na vrsto, saj so domala vse želje, kako bi presenetili prijatelja, znanca, sorodnika, v »okviru naših zmožnosti« in jih bomo z vašim sodelovanjem postopoma tudi uresničili.

Prosim vas za razumevanje, saj nekaj časa ne bomo upoštevali takih želja, kot sta jih imeli Mateja in Suzana - namreč polet z letalom. Pričakujemo pa druge skrite želje vaših bližnjih. Samo za primer: tudi na Gorenjskem imamo že vrsto zanimivih športov, ki bi jih vaši prijatelji radi pobliže spoznali, pa so jim iz takega ali drugega vzroka nedostopni. Ali seveda kaj drugega, saj le vi veste za skrite želje sorodnikov in znancev...

Včasih se neradi »spravimo k pisanju«, zato ni nujno, da nam pišete. Vaše želje nam lahko sporočite po telefonu vsako sredo, od 10. do 12. ure po telefonu 211-835: za igro presenečenja.

Suzana Šumec z mamo Jožico in očetom Francijem, ki se je prvič peljal z letalom.

- Foto: Jure Cigler

Boštjan Žepič s svojo prijateljico Matejo Pikec na letališču v Lescah

»Dober dan, gospod Šumec, mi smo z Glasa. Vaša hčerka nam je pisala, da bi se radi peljali z avionom. No, mi smo vam željo izpolnili - jutri se boste peljali! Ne sicer z velikim, potniškim avionom, ampak s taksijem Alpskega letalskega centra nad Gorenjsko!«

Mateja Pikec: rada bi presenetila Boštjana...

Franci Šumec je bil v precejšnji zadregi:

»Kaj? Jaz? Z avionom...« In je presenečeno pogledoval zdaj hčer, zdaj ženo.

»Saj si vedno pravil, da bi se rad peljal,« je rekla Suzana, nakar je ostal brez besed. Ob novici ni vedel, kaj bi, v očitni zadregi nas je povabil: »Pojdimo no gor, boste kaj pojedli in popili...«

V soboto popoldne je bilo pri Šumčevih doma - nervozno. Malo manj sta bili Suzana in Jožica, ki sta se z letalom že peljali, oče Franci pa je kar priznal, da ga obhaja prav čuden občutek. Smo se že nameravali malce pošaliti, da z letalom tako ali drugače »vsak pride dol«, pa smo bili raje tiho... »Saj si vedno pravil, kako rad bi se peljal, zdaj se pa pelji,« je bila spet odločna Suzana.

Bilo je vse po sreči: ko je minil polet nad Gorenjsko, je oče Franci dejal, da se ni prav nič bal in da je bilo imenitno, mama Jožica pa je rekla, da jo je bilo pošteno strah.

Bilo pa je doživetje, ki ga Šumčevi ne bodo pozabili, zahvaljujoč hčerki Suzani, ki je želela, da se očetu izpolni njegova želja...

Zakaj sem na letališču? Prijateljica čakam...

Tudi Mateja Pikec iz Kranja, s katero smo se dogovarjali po telefonu, je bila vesela, da ji bo-

Boštjan Žepič: jasno, da sem presenečen!

mo vsaj deloma ustregli, že od vsega začetka pa je bila odločna, da Boštjana preseneti tako, da bo za polet zvedel šele na letalskem letališču.

Bili smo že dogovorjeni, da se srečamo na letališču, ko je nenadoma začelo deževati. Nič! Naslednji dan! Ne vemo sicer, kako je take nenadne odločitve pri Boštjanu »zrihtala« prikupna Mateja, bila pa je zanesljivo prepričljiva. V nedeljo dopoldne ga je Mateja pripeljala na letališče, napotila sta se pred letališko stavbo in sedla na ograjo. Mateja nam je mimogrede namignila, da »Boštjan nič ne ve...«

»Dober dan, mi smo z Gorenjskega glasa,« smo nagovorili Boštjana Žepiča, ki je slonel na ograji, Mateja pa se je smejó oddaljila in gledala v stran. Kako bo reagiral?

»Ja,« nas je nezainteresirano pogledal Boštjan, »in...?«

»V Glasu imamo igro presenečenja...«

»A res?«

»Res,« smo mu zagotovili. »A pa vi veste, zakaj ste danes tukaj?«

»Seveda vem. Prijatelja čakam.«

»Ne bo držalo! Mateja je poskrbela za presenečenje. V naši nagradni igri ste dobili polet z aero taksijem nad Gorenjsko za tri osebe! Zato ste danes na letališču.«

Boštjanu je začelo iti na smeh. Obrnil se je k nasmejani Mateji: »Ah, ti...«

»Ste kaj presenečeni?«

»Jasno, da sem presenečen! Niti pomislil nisem, da se bom danes peljal...«

Mateja nam je povedala, da je pripeljala Boštjana na letališče pod pretvezo, da mora tam počakati prijateljico. Ko sta jo tako čakala, je Boštjan pogledoval k aero taksiju in ji dejal: »A se ne bi bilo fajn danes malo peljat...« In se je kasneje peljal, zahvaljujoč Mateji, ki nam je pisala in prijetno presenetila svojega prijatelja... ●

D. Sedej

Pod pritiskom gredo stvari še slabše...

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 8.50 Video strani
9.00 TV mozaik
9.00 Zgodbe iz šoljke
10.00 Šolska TV: Zemljepisne posebnosti
10.55 Angleščina - Follow me
11.20 Sedma steza, ponovitev
11.40 Osmi dan, ponovitev
12.25 Omizje, ponovitev
14.55 Video strani
15.05 TV mozaik: Angleščina, ponovitev
15.30 Sova, ponovitev
16.50 EP video strani
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV dnevnik
17.05 TV mozaik: Šolska TV, ponovitev
18.00 EP Video strani
18.05 Spored za otroke in mlade
18.05 Periskopov raček: Programski jezik Logo
18.20 Sinjemodri Peter, predstava LGL Maribor
19.00 Risanka
19.20 TV okno
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
20.05 Strast in paradiz, ameriška nadaljevanka
21.05 Knjižna novost: Vojaška organizacija na Slovenskem v 16. stoletju
21.20 Oživiljeni rock'n roll - Toronto '69, ameriška glasbena oddaja
22.15 EP Video strani
22.20 TV dnevnik, vreme
22.40 Sova
Črnigad, angleška nanizanka
Bluegrass, ameriška nadaljevanka
23.55 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 16.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
17.30 Regionalni programi TV Slovenija - Studio 2 Koper
19.00 Pesmi Porabskih Slovencev, 2. del
19.30 TV dnevnik
19.55 Sarajevo: Košarkarska tekma: Yu all stars, prenos
22.30 Zrebanje lota
22.35 Umetniški večer za vedno James Dean, angleški dokumentarni film
23.35 Yutel, eksperimentalni program

1. PROGRAM TV HRVATSKA

- 9.15 Poročila
9.20 TV koledar
9.30 Program za otroke
10.00 Šolski program
12.00 Poročila
12.10 Video strani
12.20 Satelitski program
16.30 Video strani
16.45 Poročila
16.50 TV koledar
17.00 Šolski program
17.30 Hrvatska danes
18.15 Program za otroke
18.45 Znanost
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 Serijski film, Loto
21.00 V velikem planu, kontaktna oddaja
22.30 TV dnevnik
22.55 Kinoteka Evropa
0.25 Yutel
Poročila

1. PROGRAM RADIO SLOVENIJA

- 4.30-8.00 Jutranji program, glasba -
8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani - 11.00 Danes smo izbrala - 14.05 Čestitke poslušalcev - 18.05 Za ljubitelje lahke glasbe - 19.45 Z zabavnimi ansambli - 20.39 Glasbeni intermezzo - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nočno - Jan Kochanowski: Pesmi - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

1. RADIO ŽIRI

- 16.00 - Napoved programa - EPP - obvestila - 17.00 - Po poti vaših vprašanj in pobud, kajti vsak zakaj ima svoj zato - 19.00 - Odpoved programa -

RADIO TRIGLAV JESENICE

- 11.45 - Začetek - 12.00 - Opoldanski telegraf - 12.15 - Horoskop - 13.00 - Opoldanski poročevalec - prenos Radio Slovenija - 14.30 - Domače novice 1 - 15.30 - Dogodki in odmevi - prenos Radio Slovenija - 16.00 - Obvestila - 16.30 - Domače novice 2 - 17.00 - Torkov popoldan z Bracom Korenom, vmes čestitke poslušalcev in EP - 18.30 do 18.40 - Neposredni prenos večernih novic radia BBC - 18.59 - Odpoved programa

OPTIKA

VERVEGA NEVENKA
Tavčarjeva 1, Kranj
tel.: 217-610
(nasproti delikatese)

Vam nudi hitro in kvalitetno izdelavo vseh vrst očal z navadnimi in specialnimi lečami. Izdelujemo na recept in brez njega. Računalniški pregled vida. Okulist dela vsako sredo popoldne od 14.30 do 15.30

VSEM OBČANOM
ČESTITAMO OB PRAZNIKU
DELA

Okamenelo življenje v jeseniškem prostoru

V razstavnem salonu Dolik DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice je do vključno 24. aprila odprta razstava okamnin, rud in mineralov iz zbirke Jeseničana Jožeta Bediča in Tehničnega muzeja. Na ogled je le tretjina eksponatov iz, kakor navaja dr. prof. Anton Ramovš, doslej prve in edinstvene zbirke okamelega življenja iz majhnega prostora, ki prikazuje toliko okamelih ostankov različnih živalskih skupin iz starega, srednjega in novega zemeljskega veka.

Strokovna literatura navaja, da so se stratigrafska in paleontološka raziskovanja na jeseniškem področju začela že v sredini 19. stoletja in se z manjšimi rezultati nadaljevala vse do sredine tega stoletja, ko se je začela nova doba tovrstnih raziskovanj. Pobudnik sistematičnih geoloških raziskav je bil Tehnični muzej Železarne Jesenice, oziroma tedanji vodja muzeja pokojni Miloš Magolič. Dela se je intenzivno lotil prof. dr. Anton Ramovš s številnimi domačimi in tujimi sodelavci. Le-tem se je pridružil vnet zbiralec okamelega življenja na jeseniškem področju Jože Bedič.

Okamnine imajo velik pomen za jeseniški prostor pa tudi za znanost. Odkrivajo nam pregled davnega življenja na tem majhnem koščku slovenske zemlje. Še poseben pomen imajo še za spoznavanje učeče se mladine in odraslih o davnem življenju nasploh in še posebej v naših krajih.

Okamnine jeseniškega prostora so v strokovnih publikacijah pridrle tudi v znanstveni svet in danes jih navajajo raziskovalci ustreznih skupin in geoloških časov po vsem svetu. Večina skupin je po zaslugi prof. dr. Antona Ramovša doma in v tujini moderno obdelanih in objavljenih v številnih znanstvenih prispevkih.

Jeseniška paleontološka zbirka, ki je po mnenju strokovnjakov edinstvena v Evropi, je delo Jožeta Bediča, ki se že leta in leta predaja nabiranju okamnin, njihovem prepariranju in fotografiranju. Zbirko je pred leti odkupila Kulturna skupnost Jesenice, hkrani pa jo Tehnični muzej Jesenice. Velika škoda je, da te naravne znamenitosti, ki imajo kot naravna dediščina posebno kulturno, znanstveno, zgodovinsko pa tudi estetsko vrednost, ne samo za jeseniško območje, temveč za celotno Slovenijo in znanstveni svet, niso postavljene v stalne razstaviščne prostore in se le del zbirke tu in tam pojavlja na občasnih razstavah.

J. V.

Muzejski dan na Ajdnu

V okviru spomladanskega programa prireditve Muzejskega društva Jesenice sodi tudi Muzejski dan na Ajdnu, ki bo 18. maja ob 11. uri, z ogledom arheološkega najdišča in piknikom. Ker bo muzejski dan na Ajdnu organizacijsko zahtevnejši, Muzejsko društvo Jesenice prosi vse, ki bi želeli priti, da se prijavijo - pogostili jih bodo tudi z malico. Na Ajdno lahko pridete s Koroške Bele - zbor bo ob 9. uri pred samopostrežno trgovino, iz Most - zbor bo ob 9. uri pred gostilno pod Stolom. Prijave sprejemajo na naslov: Muzejsko društvo Jesenice, Titova 64, Jesenice ali po telefonu: 82-061 ali 81-441, interna 21-70.

GORENJSKI GLAS

KINO

7. maja

CENTER amer. kom. BRUC ob 16., 18. in 20. uri **STORŽIČ** nem. trda erot. MERYLIN ob 18. in 20. uri **ŽELEZAR** amer. drama POD KLJUČEM ob 18. in 20. uri **ŠKOFJA LOKA** amer. trda erot. LEPO NORENJE ob 20. uri **RA-DOVLJICA** Ni predstavljen **BLED** amer. akcij. film ODPOREN ZA KROGLE ob 20. uri

Prvi mit o upravi je, da obstaja...
Uradniška zakonitost

Alpski večer na Bledu

V soboto, 11. maja, bo v športni dvorani na Bledu Alpski večer, ki ga pripravlja glasbena agencija Knific iz Kranja.

Nadaljujemo s predstavitvijo ansamblov, ki bodo nastopili na Alpskem večeru. Med drugim pa bo nastopil tudi ljubljani Avsenikov Franci Košir.

Ansambel Slovenija

Ansambel Nagelj

Franc Košir

NAGRADNA IGRA

Za vse vas, drage bralke in bralci, ljubitelje narodnozabavne glasbe, smo pripravili nagradno igro. Med izžrebanje, ki bodo pravilno odgovorili na naše vprašanje, bomo razdelili 20 vstopnic za Alpski večer, ki bo 11. maja, na Bledu.

Odgovore pošljite do ponedeljka, 6. maja, - na dopisnicah - na naslov uredništvo Gorenjskega glasa, Moše Pija-deja 1, 64000 Kranj - za Alpski večer.

Naše vprašanje se glasi: naštejte vsaj tri člane Alpskega kvinteta v novi sestavi, kvinteta, ki je bil pobudnik in organizator alpskih večerov na Bledu, in ki letos praznuje 25-letnico.

Kupon

Ime in priimek

Naslov

Odgovor

Uspeh, sto posto!

Sobotni gost v klubu Gauloises Blondes - Dino Dvornik

Kranj, 26. aprila - Pretekli vikend je bilo v klubu Gauloises Blondes izredno vroče. Vročje in »drenasto«. Cel kup mladih, srednje mladih in ostalih je »pridrl«, da bi si od blizu ogledali Dina Dvornika, uspešnega dalmatinskega funkyjaša, ki je tudi med Slovenci dokaj znan. Dino je s svojim nastopom uspel spraviti na noge še tiste redke obiskovalce, ki so ob začetku njegovega nastopa morda še sedeli. Pravo huronsko navdušenje pa je požela njegova znana »Zašto praviš slona od mene?« Po napornem nastopu, v katerem si je privoščil tudi posnemanje MC Hammerja, nam je v kratkem pogovoru povedal...

V intervjuju za glasbeno revijo Grom ste izjavili, da ne nastopate več v diskotekah. Gauloises Blondes res ni samo to, pa vendarle, zakaj ste se odločili za današnji nastop?

Dino Dvornik: »To, da sem rekel, da ne nastopam več po diskotekah, je dezinformacija. Bil sem na »živi« turneji po Jugoslaviji in med tako turnejo res ne morem nastopati s celim bendom v diskoteki. Sicer pa najboljši zaslužek prinašajo ravno nastopi v diskotekah. Zakaj naj bi se jih branil?«

Se vam je večja komercialnost vaše druge plošče z naslovom Kreativni nered obrestovala? Ste se vsidrali na lestvicih tako, kot ste si želeli?

Dino Dvornik: »Prva in druga plošča se izredno dobro prodajata. Dosegel sem veliko, skoraj vse, kar sem si želel. Vendar je lahko uspeti, težje pa se je obdržati. Trenutno delam material za tretjo ploščo, ki jo bom posnel v enem najboljših studijev v ZDA, v Chicagu, kjer snema tudi Prince. To bodo popolnoma nove skladbe, v angleščini seveda. Mislim, da je tam tudi zame še dovolj prostora. To bo uspeh, sto posto!«

Kako usklajujete družinsko življenje (žena, majhna hčerka) s svojo glasbeno kariero?

Dino Dvornik: »Popolnoma normalno. Res je, da veliko potujem, skušam pa to nadoknaditi, kadar sem skupaj s hčerko

in ženo. Imam zelo razumno ženo in najbrž tudi srečo, da sva se spoznala pred mojim uspehom. Popolnoma sprejema moj način življenja in ne verjamem, da bi me še kaka druga tako potrpežljivo prenašala.«

Vaša turneja je šla po vseh večjih krajih v Jugoslaviji, razen Slovenije. Zakaj?

Dino Dvornik: »V Sloveniji nisem bil še dovolj popularen, da bi si lahko privoščil tako turnejo. To bi bil zelo »rizičen« posel.«

Mislite, da ste dobra naložba?

Dino Dvornik: »Mislim, da sem »dober biznis«. Kot vsi dobri »biznismeni« pa sem zapostavljen, zaradi nestabilnosti naše države. Cena mi pada, namesto enega koncerta moram narediti npr. tri. Ampak, saj sem še mlad.«

Ste kdaj tekmovali z očetovo popularnostjo (igralec Boris Dvornik)?

Dino Dvornik: »Med menoj in očetom ni bilo nikoli nobenega tekmovanja v popularnosti. Med nama je normalen odnos, oče - sin. Sploh ni pomembno, da je igralec.«

Današnji vtisi po koncertu?

Dino Dvornik: »Super. Včasih bi se mi »zdelo« marginalno, da grem nastopat v Kranju. Danes pa ni več tako. Če me je kdo opozoril na hladnost občinstva? Kjer nastopam jaz, ni hladnega občinstva.«

Mojca Peterneš

Tenorist Gilbert - Louis Duprez je počasi izgubljal glas. To je potožil kolegu Rubiniju, ki ni imale takih težav.

»Le kako si mogel ohraniti tak glas?« ga je vprašal Duprez.

»Dragi moj«, je rekel Rubini. »Ti si izgubil glas, ker se zmeraj pel z vsem kapitalom, jaz pa zmeraj le z obrestmi.«

Predlog za preložitve sestanka je vedno sprejet.
Parkerjevo pravilo parlamentarnega postopka

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 8.50 Video strani
9.00 TV Mozaik, Živ žav, ponovitev
9.50 Mozaik
9.50 Operacija Cartier, ponovitev TV filma
11.20 Strast in paradiž, ponovitev ameriške nadaljevanke
15.20 Video strani
15.30 Sova, ponovitev
16.50 EP Video strani
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV Dnevnik
17.05 TV Mozaik: Bajke na Slovenskem: Dobro in zlo, ponovitev dokumentarne oddaja
17.35 EP Video strani
17.40 Spored za otroke in mlade
17.40 Risanka
17.50 Klub Klobuk, kontaktna oddaja
19.00 Risanka
19.15 TV okno
19.30 TV Dnevnik
19.55 Vreme
20.05 Film tedna: Tatovi koles, italijanski film (čb)
21.35 Fluid, zabavnoglasbena oddaja HTV
22.20 EP Video strani
22.25 TV dnevnik
22.45 Sova
Alf, ameriška nanizanka
Bluegrass, ameriška nadaljevanke
V znamenju zvezd: Oven, nemška dokumentarna serija
0.30 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 16.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
18.30 Mostovi
19.00 TV Slovenija 2 - Studio Mari-bor
19.00 Poslovna borza
19.15 TV ruleta
19.30 TV dnevnik
20.00 Športna sredi: Nogomet 1. tekma finala UEFA, v odmoru kolesarska dirka Alpe Jadran, reportaža
22.00 Svet poroča
22.45 Yutel, eksperimentalni program

1. PROGRAM TV HRVATSKA

- 9.15 Poročila
9.20 TV Koledar
9.30 Otroška serija
10.00 Šolski program
12.00 Poročila
12.10 Video strani
12.20 Satelitski program, Staro za novo
16.30 Video strani
16.45 Poročila
16.50 TV koledar
17.00 Šolski program
17.30 Hrvatska danes
18.15 Otroška serija
18.45 Videoboomna oddaja
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 Filmski večer
22.00 TV dnevnik
22.25 Dokumentarni program
22.55 Intervju
23.55 Yutel
Poročila

1. PROGRAM RADIO SLOVENIJA

- 4.30-8.00 Jutranji program, glasba -
8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani - 9.05 Glasbena matineja

- 12.10 Pojemo in godemo - 14.05 Športna novoletna oddaja - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.30 Na ljudsko temo - 19.00 Radijski dnevnik - 20.00 Zborovska glasba po želji poslušalcev - 21.05 S knjižnega trga - 23.05 Literarni nohturno - Leonardo Boff: Zakrament cigaretnega ogorka - 23.15-4.30 Nočni program - glasba -

1. RADIO ŽIRI

16.00 - Napoved programa - EPP - obvestila - 17.00 - Za ljubitelje narodno-zabavne glasbe - 18.00 - Boom - gostje ansambel The Others - 19.00 - Odpoved programa

RADIO TRIGLAV JESENICE

11.45 - Začetek - 12.00 - Opoldanski telegraf - 12.15 - Horoskop - 13.00 - Opoldanski poročevalec - prenos Radio Slovenija - 14.00 - Novosti iz narodno-zabavne glasbe - 14.30 - Domače novice 1 - 14.45 - Radijski sejem - 16.00 - Obvestila - 16.30 - Domače novice 2 - 17.00 - Tema - 18.00 - Čestitke poslušalcev - 18.30 do 18.40 - Neposredni prenos večernih novic radia BBC - 18.59 - Odpoved programa

GORENJSKI GLAS

SLOVENIJA 1 20.05

TATOVİ KOLES

italijanski črno-beli celovečerni film; režija: Vittorio De Sica; igrajo: Lamberto Maggiorani, Enzo Staiola, Lianella Carelli, Elena Altieri in drugi

Antonio Ricci dobi delo lepila plakotov. Ker je Rim veliko mesto, potrebuje kolo. Toda njegove sanje o lepem življenju se razblinijo, ko mu kolo ukradejo tatovi. S sinom Brunom začne iskati tako dragoceno kolo... Režiser se ni zadovoljil s socialno razsežnostjo zgodbe. Zadoščalo mu je, da je že v prvih prizorih pokazal pomanjkanje dela v prvih povojnih letih v Rimu, vrste čakajočih na delo in polne zastavljalnice. Toda bolj kot Antonio Ricci, v družbi s sinom Brunom, išče kolo, bolj De Sica (režiser) izpostavlja svojo drugo veliko temo: samoto posameznika soočenega z množico. Zmeraj znova se Antonio srečuje z množico, pa naj bodo to ljudje, ki imajo svoja kolesa, ali sosedje, ki branijo morebitnega tatu kolesa ali... Brez kolesa je Antonio brez dela, in kot tak je odrinjen, izrinjen iz sanj o sreči, velikih načrtov, upov. Kljub svoji nesreči, nemoči, Antonio ni sam. Njegov sin Bruno ga gleda z velikimi očmi; zaupa v svojega očeta, sledi vsakemu njegovemu koraku, kretnji. De Sica je uspelo, da je z izjemno toplino orisal odnos očca - sina; kljub porazom, ponižanju je oče še zmeraj oče, v sinovih očeh je še zmeraj največji, najboljši. Film Tatovi koles je tako prepričljiv kot socialna drama, pretresljiv kot individualna usoda, izjemen v svoj upodobitvi odnosa med očetom in sinom.

Pred začetkom zadnje skušnje za Samo s kamelijami se je gospodična Doche, nosilka glavne vloge, delala močno sramežljivo, čemur Dumas ni kaj verjel.

»Kakšno obleko naj po vašem oblečem, da bi kar najbolj prepričljivo oblikovala osebnost kokete?«, je vprašala.

»Mislim, da bo tista, ki jo nosite vsak dan, prav primerna,« je odgovoril Dumas.

Dahnili so da:

Na Jesenicah: Mirjam Oblak in Zoran Janjč z Jesenic; Simona Anderlič in Robert Pajk z Blejske Dobrave. Čestitamo!

PESMARICA TRŽIŠKIH LJUDSKIH PESMI: »S'M TRŽIČAN«

»Sem Tržičan, daleč poznan. Delam in pojem, rad se štemam...« je začetek ponarodele pesmi znanega tržiškega ljudskega pesnika Vojteha Kurnika, ki je pred davnimi leti o še cehovskem tržiškem življenju šuštarjev in usnarjev napisal prve ljudske pesmi, ki so se ohranile med ljudmi. Kurnikov Zadovoljni Tržičan je uvodna pesem tudi v posebni pesmarici tržiških ljudskih pesmi z naslovom »S'm Tržičan«, ki jo je pred kratkim izdala Zveza kulturnih organizacij Tržiča, namesto vstopnic pa so jo prejeli tudi udeleženci minulega srečanja ljudskih godcev in pevcev Tržiča v Jelendolu. Sedem pesmi ljudskega porekla: V Tržiču je tako, Sem Tržičan, Tržičski venček, Vrh Ljubelja, Kje je moj mili dom, Ko jesen se poslavlja in Tam, kjer gamse zalezujem.

Med štiriindvajsetimi pesmimi pa je 16 pesmi umetnih tržiških ljudskih pesnikov, za katere pa upravičeno rečemo, pa čeprav so nekatere najnovejšega datuma, da so se že vsidrale med ljudi, še zlasti tiste, ki jih prepeva planinci v hribih. Jurij Bocak je avtor Smučarske in Mi smo pa Tržičani, Hrabroslov Perne pa pesmi Poslušam Kovača.

Mato Mežek je prispeval Tržiško dolino in pesem Čeprav Tržič je lukna, edina tržiška pesnica, ki je med šestimi pesniki, pa je Dorca Kraljeva, vsem znana kot mama Dorca s štirimi besedili: Oj, Storžič, Zelenica, Kriška gora, Kjer visoke so planine, Janez in Micka, Mladi alpinisti ter Z vrvmi in klini. Knjižica v primerni velikosti žepnega formata, ki naj bi postala spremljevalec planincev, pohodnikov in veselih družb ob različnih priložnostih, je izdana v 1000 izvodih, natis pa je omogočil Gorenjski glas. Pesmarico je izdala Zveza kulturnih organizacij Tržič, urednik izdaje pa je Boris Kuburič.

Tako kot so že pred osmimi leti v Tržiču pričeli s tradicionalnim prirejanjem srečanj ljudskih godcev in pevcev, sedaj to bogato področje dopolnjujejo s tiskano besedo, v obliki knjižice ljudske poezije. Popularizirajo ljudske in umetne ponarodele tržiške pesmi in v prvi izdaji niso mogli objaviti vseh, ki so doma na tržiškem koncu. Po besedah tajnika ZKO Tržič Borisa Kuburica pa je v pripravi tudi druga pesmarica, ki bo opremljena tudi z notami.

Drago Papler

KINO

8. maja

CENTER amer. drama POD KLJUČEM ob 16., 18. in 20. uri
STORŽIČ nem. trda erot. MERYLIN ob 18. in 20. uri
ZELEZAR amer. karate film NI-NJA BOJEVNIKI ob 18.-uri, amer. trda erot. SEKS V ZAPORU ob 20. uri
DUPLICA amer. akcij. film RAMBO III. ob 20. uri
ZELEZNICI amer. znan. fant. film POPOLN SPOMIN ob 20. uri
ŠKOFJA LOKA amer. trda erot. LEPO NORENJE ob 20. uri
RADOVLJICA amer. grozlj. MISSISSIPI V PLAMENU ob 20. uri
BLED Ni predstave!

Kdor najglasneje kriči, dobi besedo...
Swipplerjevo pravilo

Rezka bo spekla potico, lahko pa tudi pizzo

Tržič, aprila - Čez praznike bodo odprte vse tržiške planinske postojanke, Kofce pa že od danes. Za naše dobro počutje bosta skrbela Rezka in Vinko Švab, ki ravnokar končujeta že deseto zimsko sezono na tej menda najbolj priljubljeni tržiški planini.

Ko so zadnjič tržiški planinci po časopisju objavljali, da iščejo oskrbnike za vse tržiške koče, me je kar pri srcu stisnilo: Kaj se je pa vendar zgodilo, da sta Rezka in Vinko popustila. Pa je bilo tisto objavljanje le formalnost, običajni vsakoletni razpis. Rezka in Vinko Švab sta zdrava, čila in bosta še naprej odlična planinska gostitelja. Menda takih oskrbnikov ni: v desetih letih ni bila koča na Kofcah niti eno soboto in nedeljo zaprta. Pardon, le eno soboto, ko je bilo toliko snega, da so ga do vratu gazili od Matizovca gor, ampak v nedeljo je bilo pa že odprto!

Te dni se že vsi Švabovi pripravljajo na praznike. Danes, v torek, 29. aprila, bo ob devetih zjutraj koča že odprta in je ne bo dolgo zaprli vse do nedelje, 5. maja. Rezka bo dobro kuhala, kot vedno. Zadnje čase vam postreže celo z divjačino, lovec iz Jelen-dola jo oskrbuje z njo, in zato pri njej ni nič posebnega gamsov golaž. Vedno je na voljo kaj toplega, vsaj goveji ajmoht in še kakšna druga enolončnica. Vse leto se pri njej dobi masovnek, ob nedeljah navadno speče orehovo potico in domač kruh, če so pa večje družine in si zaželi pizze, pa speče tudi te. Kar v štedilni-kovi pečici.

Tokrat na Kofcah še leži sneg, kakšne pol metra ga je. Rezka pravi, da so ji Kofce najbolj všeč, kadar jih čisto na novo zapade sneg in je vse naokrog deviška belina. V soncu je enkrat en pogled na kočo, ko pridejo po stezi tamle do roba gozda. No, pa tudi te dni bo lep pogled nanje, čeprav bodo že shojene gazi po nazadnje zapadlem snegu.

Saj veste, kako se pride do Kofc. Rezka svetuje pot iz Pod-ljubelja in čez Matizovca, potem pa kar po njihovi poti. Do Matizovca je cesta suha, naprej pa še leži sneg. Le dobro se obujete, če jih le imate, si nataknite gamaše, da vam ne bo sneg lezel za čevlje. Pa lep, sončen dan imejte! ● D. Dolenc

Mastodonti na ogled in za spominek

Kranj, aprila - Letošnja razstava mineralov in fosilov v Tržiču 11. in 12. maja bo v znamenju mastodonta, velikan-skega fosila, ki so ga leta 1965 velenjski rudarji našli pri kopanju premoga v rovih pod Šaleško dolino. Kopija tega mastodonta bo največja atrakcija razstave.

Ta originalni primerek, ki so ga naši antropološki strokovnjaki sestavili in postavili na ogled na Velenjskem gradu si danes lahko ogledujejo obiskovalci. Gre za 3 metre visoko in 6 m dolgo žival z lopatastimi okli, ki spominjajo na viličarja. Zagrebška umetnika, akademska kiparja Ljiljana Tucakovič - Mujagić in Stanislav Tucakovič sta šaleškega mastodonta oblikovala iz umetne mase in ta bo v dneh razstave na ogled na ploščadi pred OŠ heroja Bračiča v Tržiču.

Šaleški mastodont je tako zanimiva figura, da bi jo marsikdo rad odnesel domov za spominek, če bi ga le dobil. Organizatorji so pomislili tudi na to in izdelave miniaturnih mastodontov iz bronu so se lotili dijaki Rudarske srednje šole iz Velenja, keramičnih pa Martin Cigler iz Kranja, ki se s kerami-miko že vrsto let ljubiteljsko ukvarja.

Torej, zbiratelji živalskih miniatur, tokrat boste prišli na svoj račun. - Na sliki: Martin Cigler pri oblikovanju masto-donta. - Foto: J. C.

Če želiš zlesti višje, se strinjaj...
Rayburnovo pravilo

HOROSKOP

Oven

Poskušajte živeti tako, kot ste se pred kratkim namenili in pozabite na minule težave, ki so vam v preteklosti pošteno zagrenile počutje. Neka oseba vas hudo pogreša. Oglasite se ji in izkoristite priložnost!

Bik

Nekdo vam bo poskušal dobronamerno svetovati, vendar ste v zadnjem času zelo trmasti in nikakor ne boste razumeli, da je treba delati drugače. Nekaj časa bo še šlo, potem pa vam bo za trmoglavost pošteno žal!

Dvojček

Obetajo se vam zanimivi dnevi, polni čustvenih doživetij. Svetujemo, da ste previdni, kajti večkrat vas prerado zanese, potem vam je pa žal. Ne zanemarjajte svojega dela, kajti sodelavci prav zdaj pričakujemo od vas največ!

Rak

Ne mislite kar naprej in naprej na maščevanje, kajti kdor drugim jamo koplje, sam - prej ali slej - vanjo pade! Kdaj se vam bo vendarle posvetilo, da je včasih veliko bolj modro stisniti zobe in potrpeti!

Lev

Vaša vztrajna nedostopnost in aroganca gre nekomu zelo na živce, zato se vam je že začel izogibati. Ob koncu tedna si boste nakopali vrsto dodatnih težav, ki pa jih boste uspešno premagali.

Devica

Nekdo vztrajno misli na vas in si želi vaše bližine. Ne odklanjajte ljudi, ki vas cenijo in upoštevajo! Zavedajte se, da so dobri prijatelji zelo dragoceni!

Tehtnica

Spet se vam obetajo precejšnje denarne težave. Iz stiske vas bo rešilo naključje, vendar se nikar ne tolažite, ampak rajši živite bolj varčno in zmerno. Uspeh v službi.

Škorpion

Vaša odločnost vam bo v naslednjem tednu prišla zelo prav, kajti obetajo se vam sitnosti v družini. Pazite na zdravje, ki ga že nekaj časa preveč zanemarjate.

Strelec

Že nekaj časa so za raznorazne službene probleme krivi drugi, čeprav odgovornost vztrajno prelagajo na vas. Konec tedna se vam obeta prijeten večer v veseli družbi.

Kozorog

Dobili boste zanimivo pošto, ki se je boste na moč razveselili. Takoj odgovorite na ugodno ponudbo, saj se vam obeta enkratna priložnost. Ob koncu tedna bo nekaj težav, vendar jih boste ugodno premagali.

Vodnar

Zakaj se tako neznansko dolgočasi? Oprimite se svojega konjička in si poiščite razvedrilo. Življenje je prekratko, da bi ga zapravili s poležavanjem...

Riba

Nekdo vam pomeni veliko več kot drugi, ampak tega ne boste pokazali - pa bi bilo prav! Opravite že delo, ki ga vztrajno odlagate za kasnejši čas...

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 8.50 Video strani
- 9.00 TV mozaik
- 9.00 Grizli Adams, ameriška nani-zanka
- 9.25 Mostovi
- 9.55 Heroji, avstralska nadaljevanka
- 15.20 Video strani
- 15.30 Mozaik, ponovitev Mostovi
- 16.00 Sova, ponovitev
- 16.50 Video strani
- 16.55 Poslovne informacije
- 17.00 TV Dnevnik
- 17.05 Mozaik, ponovitev
- 17.05 Čas negotovosti, angleška do-kumentarna oddaja
- 18.00 Po sledih napredka
- 18.30 EP Video strani
- 18.35 Spored za otroke in mlade
- 18.35 Novosti založb: Prelistajmo skupaj
- 18.45 Zbis: T. Pavček: Marko na be-lem konju jaše
- 19.00 Risanka
- 19.15 TV okno
- 19.20 Dobro je vedeti
- 19.30 TV dnevnik
- 19.55 Vreme
- 20.05 Velik zasuk, francoska nadalje-vanka
- 21.00 Tednik
- 22.00 EP Video strani
- 22.05 TV dnevnik, vreme
- 22.25 Sova
- Ti in jaz, angleška nanizanka
- Na poti k mavrici, kanadska na-daljevanka
- 23.45 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 16.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
- 17.30 Regionalni programi TV Slove-nija studio Ljubljana
- 19.30 TV dnevnik
- 20.00 Žarišče
- 20.30 Moški ali ženska, nizozemska dokumentarna oddaja
- 21.20 Mali koncert: Novi ljubljanski pihalni trio
- 21.30 Svet na zaslonu
- 22.00 Retrospektiva filmov. Jožeta Babiča: Trčenje na vzporedni-cah, hrvaški film (čb)
- 23.20 Yutel, eksperimentalni pro-gram

1. PROGRAM TV HRVATSKA

- 9.15 Poročila
- 9.20 TV koledar
- 9.30 Otroška serija
- 10.00 Šolski program
- 12.00 Poročila
- 12.10 Video strani
- 12.20 Satelitski program
- 16.30 Video strani
- 16.45 Poročila
- 16.50 TV koledar
- 17.00 Ljubitelji narave
- 17.30 Hrvatska danes
- 18.15 Otroška serija
- 18.45 Poljudnoznanstvena oddaja
- 19.15 Male skrivnosti velikih moj-strov kuhinje
- 19.30 TV Dnevnik
- 20.00 Spektar, politični magazin
- 21.05 Kvizkoteka
- 22.20 TV dnevnik
- 22.40 Glasbena oddaja
- 23.45 Yutel
- Poročila

1. PROGRAM RADIO SLOVENIJA

- 4.30-8.00 Jutranji program, glasba -
- 8.05 Znanja široka cesta - 9.05 Z glas-bo v dober dan - 12.30 Kmetijski na-sveti - 12.40 Domača glasba - 14.05 Oddaja o jeziku - 14.25 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti - 15.55 Zabavna glasba - 18.05 Minute z Big bandom RTV Lju-bljana - 18.30 Zborovska glasba - 19.45 Z zabavnimi ansambli - 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in na-povov - 21.05 Literarni večer - J. W. Goethe: Faust - 22.20 Iz naših spore-dov - 23.05 Literarni nočno - Tio-dor Rosić: Ikona svetega Konstantina - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

1. RADIO ŽIRI

- 16.00 - Napoved programa - EPP -
- 17.00 - Minute za šport in rekreacijo -
- 17.30 - Novosti na knjižnih policah -
- 18.00 - Novice in dogodki - obvestila - mali oglasi - 18.40 - Iz zgodovine naših krajev - 19.00 - Odpoved pro-grama -

RADIO TRIGLAV JESENICE

- 11.45 - Začetek - 12.00 - Opoldanski telegraf - 12.15 - Horoskop - 13.00 - Opoldanski poročevalec - prenos Ra-dio Slovenija - 14.00 - Zimzelene me-lodije - 14.30 - Domače novice 1 - 15.00 - Teaj angleškega jezika - 15.30 - Dogodki in odmevi - prenos Radio Slovenija - 16.00 - Obvestila - 16.30 - Domače novice 2 - 17.00 - Tema - 18.00 - Čestitke poslušalcev in EP - 18.30 do 18.40 - Neposredni prenos večernih novic radia BBC - 18.59 - Odpoved programa

GORENJSKI GLAS

SLOVENIJA 2 ura

NA VZPOREDNICAH

hrvaški črno-beli film; režija: Jo-že Babič; igrajo: Mića Orlović, Boris Kralj, Jelena Jovanović - Žigon

Film pripoveduje o sodobnem zakonskem paru. Oba, mož in že-na sta zaposlena in imata pre-cejšnje profesionalne ambicije in s tem povezane službene obvez-nosti. Tudi žena mora službeno veliko potovati in mož je zaradi njenih službenih potovanj ljubo-sumen. Njegova ljubosumnost in neupravičena nezaupljivost je vir zakonskih prepirov. Žena namreč mora s svojim šefom na daljšo službeno pot in možovo ljubo-sumje izbruhne do konca na plan. Ne more se namreč sprijaz-niti, da gre žena s tujim moškim na pot. No, ona ga vseeno ospe pregovoriti in pomiriti njegovo ljubosumnost, in vse že kaže, da ji bo mož zaupal. Toda ljubosum-nost mu ne da miru in skrivoma sledi ženi na njeno službeno pot. S filmom Na vzporednicah je Ba-bič segel v aktualno problemati-ko odnosov v zakonu, ambicioz-nosti žene in njene emancipira-nosti in problemov patriarhalne miselnosti v našem prostoru, za Babiča izlet v drugo okolje in druge teme.

SLUŽBA DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA V REPUBLIKI SLOVENIJI PODRUŽNICA 51500 KRANJ

vabi k sodelovanju

DIPLOMIRANE EKONOMI-STE ALI DIPLOMIRANE PRAVNIKE Z ZNANJEM RA-ČUNOVODSKO-FINANČNE-GA POSLOVANJA

za opravljanje KONTROLNIH PREGLEDV.

Od kandidatov pričakujemo večletne ustrezne delovne iz-kušnje in pripravljenost spre-jeti zaposlitev za določen čas.

Nudimo možnost kasnejše zaposlitve za nedoločen čas. Vloge z opisom dosedanjih del in z dokazili o izobrazbi sprejema kadrovska služba SDK v RS, podružnica 51500 Kranj, Trg revolucije 2, v 8 dneh po objavi.

Kandidate bomo o izidu raz-pisa obvestili v 15 dneh po sprejemu sklepa o izbiri.

SLOVENIJA 2 ura

MOŠKI IN ŽENSKA

nizozemska dokumentarna odda-ja

Večina ljudi zanesljivo ve, ali so moški ali ženske. Toda ali je res tako preprosto?

Navadno se zanašamo na frizu-ro, modro barvo za dečka in ro-žnato za deklico... in pri odraslih na postavbo. A marsikdo se ne more živeti niti v vlogi moške-ga niti ženske. Oddaja pripove-duje o občutjih in izkušnjah teh ljudi ter o dognanjih psihiatra Johna Moneyja, ki je vse življe-nje posvetil raziskavam spola. V slovnica različnih jezikov je poi-skal vse besede, ki zaznamujejo slovnični spol in ta izraz je prene-sel v psihologijo in seksologijo - odtlej je pisal o problemu genu-sa, ki ima po njegovem mnenju enake značilnosti kot materinšči-na - ko se enkrat vkorenini v mo-žganjih, tam tudi ostane.

GORENJSKI GLAS

Lipa, knez, žir?

Veliko se razpravlja o novem slovenskem denarju, manj piše. Dodal bi s tem rad samo svoje razmišljanje o imenovanju našega, novega denarja. »Žir« (za dinar) in 100 »ježic« (za pare) bi lahko imenovali novi denar. Za stotinko bi mogoče bilo primerno tudi »riž« ali »grah«.

Žir je preprosto, lepo slovensko ime, za plod bukke, ki ga pred uporabo izluščimo iz ježic. Doslej ta izraz ni bil v nikakršni rabi, kar je določena prednost. Za nova den-ar, naj bi bil nove izraz, za razliko z »lipo«. Lipa je res lepo, domače ime. Lipov list je lep kot slovenski simbol. Tako naj bi tudi ostalo. Ker se »lipa« imenujejo že trgo-vine, založbe, gostilne, ansambel, lipa sprave in še mogo-če kaj drugega, se mi zdi to ime že preširoko uporablje-no in zato ne preveč primerno za naziv novega denarja. Ker Slovenci radi po svoje nazivamo posamezne bankov-ce, bi rekli tisočaku (včasih je bil »jur«) »vejica« in iz-govarjali »vej'ca«, za milijon bi uporabili lahko kar »ve-ja« ali »bukev« in po domače izgovarjali »buka«, kakor Gorenjci. 50 ježic bi lahko imenovali »grozd«, 25 ježic pa »strok« (grahov, fižolov) kot nekdan krona.

Moje razmišljanje sprejmite kot izziv in še sami napi-šite, kako razmišljate o tem, naj pridemo demokratično do imena denarja. Ime naj bo domače in preprosto, za vrednost in veljavo se bomo pa potrudili vsi.

V mislih imam večkrat tudi možnost za našo zastavo. Da bi zbrisali tisto, česar ne maramo in imeli, kar imamo radi razmišljam takole: zgornja polovica pravokotnega polja bela, srednja četrtna modra, spodnja četrtna rde-ča, na sredini polovice belega polja, pri drogu, zelen li-pov list. Na drogu bi lahko imeli stiliziran »Triglav«. Bar-va droga naj bi uskladila vse barve.

Pavel Bešter

KINO

9. maja

CENTER amer. drama POD KLJUČEM ob 16., 18. in 20. uri STORŽIČ nem. trda erot. MERYLIN ob 18. in 20. uri ŽELEZAR prem. amer. akcij. fil-ma POLICA IZ VRTCA ob 18. in 20. uri DUPLICA amer. akcij. film STRA-HOVIT UDAREC ob 20. uri ŠKOFJA LOKA amer. kom. ROCK & ROLL DETEKTIV ob 20. uri RADOVLJICA amer. pust. film NAKLJUČNI POPO-TNIK ob 20. uri BLEED amer. grozlj. MISSISSIPI V PLAMENU ob 20. uri BOHINJ amer. akcij. film ODPOREN ZA KROGLE ob 20. uri

GORENJSKI GLAS

Čas trajanja sestanka je število udeležencev na kvadrat.
Zakonitosti sestankovanja

Moških je več, zato ženske lahko izbirajo

Zdenka Gradišnik iz Tržiča že leto dni vodi agencijo za ženitno posredovanje v Kranju. Primorci si želijo Gorenjk. Avanturisti so izključeni. Afrodita klub, klub za sprostitev, katerega člani so lahko samo neporočeni.

Leto dni mineva, odkar se je **Zdenka Gradišnik** iz Tržiča, odločila, da odpre zasebno agencijo Afrodita, agencijo za ženitno posredovanje in svetovanje. Dobila je prostor v poslovnem centru Planina 3 v Kranju, kjer je za svoje sedanje in bodoče stranke dosegljiva prve tri dni v tednu od 8. do 14. ure in ob četrtek in petek od 14. do 19. ure (telefon 324-258).

Zdenka Gradišnik je socialna delavka po duši in po srcu. Zato svojo agencijo tudi tako vodi: Zdenka je dostopna, prijazna in razumevajoča za teža-ve ljudi, ki jo prosijo za pomoč. In kar je najpomembnejše: Zdenka zares vzbuja zaupanje, ki si ga zasluži tudi zato, ker pošteno in po svojih najboljših močeh vodi svojo agencijo Afrodito.

»Leto dni mineva, odkar ste odprli agencijo za ženitno posredovanje in svetovanje. Kaj ugotavljate po letu dni? Je bila odločitev pravilna?«

»Popolnoma pravilna! Tudi po letu dni ugotavljam in ponovno poudarjam, da je taka agencija najprimernejši in najcenejši in tudi najuspešnejši način, da človek, ki ima realne potrebe in tudi realna pričakovanja, pride do partnerja.«

»Poznamo seveda tudi druge načine: male oglase, denimo.«

»V agencijah za ženitno posredovanje in svetovanje - če jih le vodijo resni ljudje, ki jim je za uspeh in ne samo za hiter zaslužek - je uspeh skoraj zagotovljen. Nad oglasi po časopisih pa so ljudje velikokrat zelo razočarani.«

»Najbrž bi si marsikdo, ki je v stiski in bi si rad poiskal tudi preko agencije sopotnika ali partnerja, v zadregi, saj si zaradi zakoreninjenih predsodkov ne upa. Ali pa se tudi boji avanturistov, ki verjetno tudi posredujejo želje preko agencij.«

»Se vedno je med ljudmi močno zakoreninjeno mnenje, da si preko agencije ne moreš iskati prijatelja, moža ali žene.

Vse to so zelo osebne zadeve, ki jih skrbno varujejo pred sosedi in znanci, če se že napotijo k meni. Pri nas je pač že tako, da ljudje takšnega načina še ne sprejemajo, se mu posmehujejo ali ga kako drugače odklanjajo. Prepričana pa sem, da bo čas prinesel svoje in nove, drugačne poglede tudi na tem področju. Kar se pa tiče avanturistov: takoj bi jih izključila, če bi se pojavili. A pri meni jih doslej še ni bilo. Sicer pa imam kot socialna delavka že toliko izkušenj, da bi jih takoj spoznala.«

»In je v Afroditi diskretnost zagotovljena?«

»Absolutno! To je predpogoj, da sploh lahko delam in nadaljujem. Mislim, da so ljudje, ki prihajajo k meni, zadovoljni, saj včasih kdo tudi takole reče: »Po telefonu sva se tako dobro zmenila, da vas moram videti.« Brez medsebojnega zaupanja, brez diskretnosti in poštenega odnosa ne bi bilo okoli 300 primerov in že kar precej uspehov.«

»Na primer?«

»Kar precej jih je že, ki so se ob mojem posredovanju poročili in že pričakujejo otroke... Zgodilo se je tudi, da se je naše dekle poročilo z zdomcem iz Amerike. Odsla je z njim v Ameriko...«

»Torej daljava ni ovira?«

»Daljava sploh ni taka ovira, kot si marsikdo misli. Če sta si dva všeč, sploh ni važno, kako daleč živita. Zanimivo je, na primer, da je v Afroditi precej Primorcev, ki izražajo željo, da bi za sopotnico radi dobili Gorenjko!«

»In kako si to razlagate?«

»Zakaj si želijo prav Gorenjke, ne bi vedela natančno povedati. Vem pa, da se jih veliko dnevno vozi na delo v Italijo, doma imajo svoje hiše in nekaj malega kmetije in sploh nimajo časa, da bi si poiskali družico.«

»Dobro situirani samci torej...«

»Zanimivo je, da je večina moških, ki prihajajo k meni, dobro situiranih, s premoženjem in urejenim življenjem:

so vdovci, samski, hodijo v službo in še kaj malega popoldne doma delajo in tako nimajo priložnosti, da bi spoznali partnerico. Če pravim: dobro situirani, s tem seveda mislim, da socialno nikakor niso šibki in zares prihajajo zato, ker so osamljeni. Na drugi strani pa so mlada dekleta in ženske: mlada, osamljena dekleta, so nesrečna, ker mislijo, da pač nikoli ne bodo dobila primerne partnerja, kar nekaj pa je samskih žensk z otroki in nizkimi osebnimi dohodki, ki si želijo najti partnerja in obenem z dvema dohodkoma lažje preživeti. Mislim, da je slednjih še veliko v naši okolici, le da si ne upajo storiti prvega koraka: poklicati agencijo in navezati stik...«

»Se vam zdi, da ženske še vedno nočejo na kmetije?«

»Zato nočejo, ker jim nismo vzgojili ljubezni do zemlje, ženske pa je tudi strah, da ne bi bile delu na kmetiji kos. Bojijo se, kako jih bo sprejelo novo okolje, družina na kmetih, ki seveda živi v drugačni skupnosti kot v mestu.«

»Tovrstno pomoč išče več moških kot žensk?«

»Moških je precej več in tako ženske lahko izbirajo.«

»Kakšen je običajni postopek? Kakšne podatke je treba posredovati?«

»Če stranke želijo, k meni niti ni treba priti, po pošti jim pošljem vprašalnik o izobrazbi, starosti in drugih osebnih podatkih. Potem sama ocenim in samo predlagam, ničesar ne vsiljujem in nikogar ne prepričujem. Kot socialna delavka človeka kar precej dobro ocenim in se zavedam, da nikogar ne bom mogla spremeniti. Ljudje smo takšni, kakršni smo in če imata dva enaka nagnjenja in sorodne poglede na življenje, ob medsebojni strpnosti lahko shajata skupaj. Prav pred nedavnim sem bila zelo vesela, ko sta se »našla« in »ujela« dva, ki bi se brez posredovanja le težko srečala: gre za osebe, ki so rahlo prizadete in ki v družbi nikakor ne morejo najti partnerja. Če pa se najdeti dva, ki imata približno enako hibo, če se ujameta, lahko zelo srečno zaživita skupaj. Sicer pa se moški in ženska ob

Zdenka Gradišnik

mojem posredovanju nato lahko zmenita po telefonu ali tako, kot se pač dogovorimo.«

»Agencija Afrodita poleg posredovanja tudi svetuje?«

»Tudi svetujem. Tistim, ki se ob ločitvah ali v drugačnih življenjskih priložnostih ne znajdejo in ne vedo, kam bi se obrnili po pomoč. To so predvsem razne zakonske stvari, zato moram biti stalno na tekočem s predpisi in zakoni. Tega je kar precej - še posebej moški se pri urejanju družinskih zadev le malo znajdejo. Razen tega pa sem uvedla še eno novost: Vsi člani Afrodite in ostali, ki jih to zanima, se lahko včlanijo v klub Afrodita, klub za sprostitev. Edini pogoj je, da niso poročeni. Klub pa ima program za vse leto in pripravlja razna srečanja: od družabnih večerov s plesom enkrat mesečno, do planinskih pohodov, enodnevnih izletov, martinovanja, silvestrovanja... Tako naj bi se na spontan način srečevali ljudje, ki nimajo družbe. Tudi prvi uspeh tega kluba že imamo: dva, ki sta se srečala v hribih, že hodita skupaj... Članarina je enkratna in simbolična: le 150 dinarjev.

»Kakšne pa so sicer cene ženitnega posredovanja?«

»Zanesljivo sem med najcenejšimi tovrstnimi agencijami pri nas: primer ženitnega posredovanja stane le 800 dinarjev. Mislim, da si tak strošek lahko privoščijo tudi mama, ki mora preživljati otroka.«

»So vam tedaj, ko najdejo primerne partnerja, kaj hvaležni?«

»O, ja! Številni pokličejo in se zahvalijo, sicer pa je tako kot povsod v življenju: bolj je človek preprost, bolj je hvaležen. Meni pa je največje plačilo prav to, če se dva osamljena najdeti in zaživita skupaj...« ●

D. Sedej

Oblast stremi k temu, da daje naloge tistim, ki so najmanj sposobni za njihovo izvrševanje.
Šefovski zakon

NAGRADNA KRIŽANKA

Prijetne praznike in veliko zabave pri reševanju vam želi sponzor križanke in sodelavci Gorenjskega glasa.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	21	22	23	24	25	26	27	28	

Če s pomočjo številke prenesete črke iz križanke v gornji lik, boste dobili poziv sponzorja reševalcem.

Nagrade:

1. nagrada - ročni baterijski sesalec
2. nagrada - baterijski izvijač
3. nagrada - kavni mlinček
- 4., 5. in 6. nagrada - praktično darilo Gorenjskega glasa

Ker so pred nami prvomajski prazniki, imate tokrat več časa za reševanje križanke. Izpolnjeni nagradni kupon z vpisano rešitvijo nalepite na dopisnico ter ga pošljite v uredništvo Gorenjskega glasa, Moša Pijadeja 1, 64000 Kranj. Pri zbiranju bomo upoštevali vse rešitve, ki bodo prispele do četrta, 9. maja, do 8. ure. Ne pozabite pripisati svojega naslova.

		SODOBNI AMERIŠKI PISATELJI (-GOLI IN MRTVI)-	ZAGREBSKA HUMORISTKA ERŽIŠNIK		RAJKO KORITNIK	SL. AVTOR RISKANJA O ZVITOREPCU (MIKI)	NOETOVA BARKA	ZIMBABVEJSKI POLITIK (JOSHUA)	ZATEMNITEV NE-BESNEGA TELESA	ANTON AŠKERC		REKA V SRBIJI, PRITOK KOLUBARE	ANG. PISEK DETEKTIVK WALLACE	RIKO DEBENJAK
		MEĐENA ROSA NA LISTJU	27		14					23				11
GORENJSKI GLAS	STOJALO V LISTIČE ZVALJAN KOSITER			21	NENADEN DIVIG					PEČAT ROLETA, NAVOJNICA				LAURA STRAVS
PTIČ PEVEC					MARIBOR TOVARNA OČVIRK ANTON				POLICA ZA KNJIGE OČETOVA SESTRA					
OBLAČILO V ANTIČNEM RIMU	7				AMER. MOŠ. IME (BOKSAR LOUIS)	24	10	PESNIK ŽUPANČIČ LOVRO KUJAR		1		RUDI ŠELIGO FRNIKOLA		4
DANSKI OTOK				ITALIJ. NAFTNI KONCERN	ANGLESKI GROF NIKOLA ERIGONJA			PISATELJI PELIN MITOŠKI LOVEC	28					ZRAČNI DUH V -VIHARJU-
ANG. FILM IGRALEC (DAVID)			18		SLOV. PUBLICISTKA ŠUKLIJE	DALMAT. ŽEN. IME	KRAJ V IME DUMURJU, OB MURU ZORANA ZEMLJA	12						
POTOVALNI NAČRT				8			RUDI AVČIN ZORAVILO	20		MIT. PRVI LETALEC IVAN OMAN				
OVČJI SAMCI					LETOPIS STRAST, POZELENJE			26		VELIKO FINSKO JEZERO LOŠČ	3			
TUJE ŽEN. IME				JAMAR GR. POKRAJINA NA PELOPONEZU (ELISI)	19	16						VIDA ERŽEN TENORIST LANZA	17	
AVTOR KRIŽANKE R. NOČ	ODKLADNIKA V KRAŠKIH JAMAH	DOMAČE ŽEN. IME	PISATELJI-CA PEROCI SRŠENAR			RUDARSKI KRAJ V MEŽIŠKI DOLINI	ORIENT. BARVA ZA LASE JANEŽ			ZIDNA OBLOGA	MELIŠČE RUSKI LINGVIST, -OČE- JAFETIT TEORIJ			
LEPLJIV IZODEK DREVES	9			ČHOV ANTON OLMI ERMANN	5		JAPONSKA NABIRALKA BISEROV	GLOBOKA NEZAVEST TONE ANDERLIČ				MARIB. ČASOPIS, TABLOID	ST. SLOV. IGRALEC RANER	
SREDIŠČE ROMUNSKJE MOLDAVJE				SLOVESNA, OBREDNA OPRAVA BORIS URBANČIČ					NEMŠKA DEN. ENOTA TONE SVETINA					25
			22	2										
SREDIŠČE ŠVIČARSK. KANTONA AARGAU				13	STARO - JUDOVSKI KRALJ								15	6

Najmanj 70 odstotkov ljudi je zaposlenih v veliki industriji in v njej naj bi tudi ostali, je dejal Vladimir Mohorič. Tem bo treba zagotoviti take pogoje, da bodo lahko delali in živeli. To pa presega moči in sposobnosti občine, ker za to ni strokovnega znanja, za to je treba angažirati velika finančna sredstva, ki so v bankah in ne v občini. Ta je dolžna samo spodbujati, omogočati pogoje za razvoj tako velike industrije kot drobnega podjetništva in obrti. Pri opravljanju te funkcije je občina v nemogočih razmerah, ko mora gasiti težave v Tekstilindusu, Iskrah in drugih občinskih kriznih žariščih. Prihodnost je še bolj pesimistična, kot razlog za njo pa je Vladimir Mohorič navedel Markovičev program, ki obeta novo stagnacijo. Povedal je še, da je bila proizvodnja v kranjski industriji za 18 odstotkov manjša, čeprav se nezaposlenost ni večala, leto prej je padla za 10 odstotkov, za letos pa napovedan nov padec. V takih okoliščinah niti republiški niti občinski vladi ne ostaja nič drugega kot gasilstvo, reševanje ljudi, ki padajo v skrajno stisko.

O strategiji zaposlovanja v Kranju je govoril član občinskega izvršnega sveta Miran Tivadar. V njej sodeluje več resorjev, v letošnjem občinskem proračunu pa so temu cilju namenili 8,5 milijona dinarjev, del za programe samozaposlovanja in del za programe podjetništva. Konec lanskega leta je izvršni svet razpisal natečaj za programe, ki bi Kranju pomagali pri razreševanju te problematike. Dobili so 72 predlogov, naredili izbor in te bodo financirani iz proračuna občine, kar bo pomenilo dela za 300 ljudi. Dodal je tudi, da je malo občin, ki so v proračunu namenili sredstva za ta namen.

Sindikalist Sandi Bartol, je nanizal več vprašanj: o prihodnjem položaju izsolane mladine in delavcem, ki jim bodo na zavodu za zaposlovanje prenehale pravice; o centralizaciji družbenega kapitala, ki občine prikrajšuje za možnost izdelave socialnih programov; o kršitvah delovnopравne zakonodaje in kolektivnih pogodb; o problematičnih socialnih programih ob trendu razbremenitve bruto plač in hkratne neposredne obremenitve delavčevega žepa.

Ko smo delali zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti, smo se spraševali, ali mladim brez zaposlitve dati neke individualne dajatve ali ne, je razmišljala Jožica Puhar. Prevladala je načelo zavarovanja, kjer ima prednost tisti, ki je vlagal. Za mlade pa je predvidena čimprejšnja delovna anga-

žiranost, vključevanje v programe izobraževanja za podjetništvo, morda javna dela, usposobitev do te mere, da bodo našli svoje mesto v obliki samozaposlitve ali česa podobnega. Kar pa zadeva njihovo socialno varnost v primeru, da nimajo nobenega vira preživljanja, bi uredili s socialnim zakonom, kar bi kazalo uskladiti v fazi priprave te zakonodaje.

Po prenehanju nadomestila za primer brezposelnosti socialno šibki še nekaj časa uživajo socialno pomoč. To bo resen problem za vse skrbstvene sklade, ker bodo ljudje pritisnili nanje, ko ne bo več drugih virov. Zato pa poskušajo prek drugih programov, denimo, spodbujanja podjetništva, samozaposlovanja, ustvarjanja novega dela, kjer se da omogočiti, da bi ti ljudje čimprej začeli delati. To je na prvi pogled melati iluzorno glede na sedanjo stisko, a ocenjuje, da se ljudje prebujajo, vsaj sodeč po razvoju podjetništva in odziva na program 1000 novih delovnih mest. To bo šlo ob pomoči države, ki se povezuje z bankami za financiranje projektov podjetništva, vendar počasi, ker so tudi banke v težkem položaju.

Do kršitev kolektivnih pogodb in delovne zakonodaje prihaja, ker odpovedujejo prejšnji kontrolni mehanizmi in še ni jasno njihovo mesto (družbeni pravobranilec samoupravljanja, sodišča združene dela). Pač pa bo treba delovanje inšpekcijskih služb obrniti od pretežno od varstva pri delu na kontrolo izvajanja delovne zakonodaje. Ne moremo pa biti preveliki optimisti, saj je premalo pravnikov na tem področju, te službe so prešibke tudi ob skopih proračunskih sredstvih.

Socialni program države je naravnan k temu, da vsak posameznik poskrbi zase, je ministrica vrnila vrženo žogico. Država namreč v smislu »socialnega inženiringa« ne more ustvarjati sreče za vse. Ob nizkem standardu pa je ta opcija za mnoge dele prebivalstva težko breme. Vladimir Mohorič pa je ocenil, da kljub centralizaciji družbenega kapitala tudi iz kranjskega občinskega proračuna namenimo socialni več kot prej.

V Kranju ni le Tekstilindus v stiski, pač pa kar 70 odstotkov delavcev dela v podjetjih, ki so v preteklih letih ustvarila izgubo, zaradi česar ni ogroženo le gospodarstvo, pač pa tudi proračunska sredstva. Med večjimi izgubarji je Sava, čeprav je ena

redkih z zdravno poslovno filozofijo. Predsednik kranjske vlade je ocenil, da so se vodstva podjetij zadnja leta neodgovorno obnašala, ko so le štela, koliko imajo preveč ljudi in za koliko je treba zmanjšati proizvodnjo, ne da bi slednjo nadomestili z novimi programi. To je odvisno od vodstev podjetij in ne od občine, kar je ilustriral z anekdoto o dveh muhah, ki sta padli v mleko. Ena se je potopila, druga pa je toliko časa brčala, da je naredila maslo in odletela. Prevladala naj bi filozofija dela za trg, tega pa je treba znati poiskati.

Ogroženi delavci in upokojenci

Stane Boštjančič je spregovoril o dveh skupinah ljudi, v katerih domove se tudi že plazijo revščina. Eni so delavci z nizkimi plačami (ti nosijo pretežno breme razbremenjevanja režijskih stroškov podjetij), drugi upokojenci. V podjetjih s presežki na veliko pošiljajo ljudi v predčasni pokoj. Vse to pritiska na pokojninske fondе in kmalu se utegne zgoditi, da bo en zaposleni preživljal bodisi enega nezaposlenega bodisi enega upokojenca. Koliko časa bo 34.000 zaposlenih v Kranju še ustvarjalo dohodek za nezaposlene in upokojence, bo to pripeljalo tudi do nujnega padca pokojnin?

Jožica Puhar je omenila spremenjeni zakon, s katerim bo starostna pokojnina predstavljala 85 odstotkov povprečne plače. Zdaj je sicer večja, toda dolgo ne bo več in bati se je, da bo ob gospodarstvu, kakršnega imamo, težko zagotavljati celo 85 odstotkov.

Delež aktivnega prebivalstva pada, upokojitve naraščajo, ker se podjetja hočejo hitreje razbremeniti podzaposlenih delavcev. Razmerja, kjer gre za naraščanje starega prebivalstva in podaljšanje dobe preživetja, so značilna za vso Evropo.

Tudi naša davčna politika, kolikor je že posodobljena, bi morala biti še bolj v vlogi prerazporeditve družbenega bogastva, je sodila ministrica Puharjeva. Vse tiste, ki danes z lahkoto živijo, ki trgujejo z nepremičninami, kupujejo drage avtomobile, bi bilo treba bolj obdavčiti. Ni zastrašujoče to, da imajo nekateri visoke dohodke, pač pa to, da stvari niso institucionalno tako urejene, da bi se celotno bogastvo pravičnejše prerazporedilo in se razlike ne bi poglobljale. Z davki moramo uspeti vzeti tam, kjer je in kanalizirati tja, kjer ni.

Brezposelnost še ni na vrhuncu

Da brezposelnost v Kranju še ni prebila magične meje, so dokazovali tudi glasovi iz občinstva. Dva zasebnika (gostinska in računalniška dejavnost) sta omenila izkušnjo, ko na razpisana dela nista mogla dobiti delavcev. Zaradi pičlega odziva sta novačila tudi na zavodu za zaposlovanje. Tam prijavljeni ljudje menda izračunajo, da se jim bolj splača sloneti na plečih države, kot delati. Slavko Ka-

Vladimir Mohorič:

Niz "zgodovinskih" odločitev

»Gospodarsko stanje v Kranju je podobno onemu v vzhodni Evropi, ko po zlomu socialističnega sistema in socialistične ekonomije z velikimi naporimi gradimo tržno gospodarstvo. Pojavi, ki jih ugotavljamo v Kranju, so enaki v vseh deželah in mestih vzhoda, in ne specifika, ki bi se lahko ob drugačnem občinskem vodstvu dala obrniti na bolje. Druga značilnost je, da se gospodarstvo v Kranju odvija po predpisanih pravilih iz Beograda, saj je vpliv Slovenije na slovensko gospodarstvo minimalen, zlasti po zadnjih Markovičevih ukrepih, za katere se bojim, da smo doživeli le slabe posledice tega sistema. Tretja značilnost Kranja je vrsta "epohalnih" odločitev, ki jih pomni v svoji jugoslovanski zgodovini. Po letu 1920. je bila to odločitev za izgradnjo tekstilne industrije, kar je Kranj dvignilo na vodilno mesto v industrijskem razvoju in pod vplivom te koristne odločitve se je kranjska industrija dolga leta razvijala. Leta 1960 je prišlo v Kranju do negativne odločitve, ki je vodila k likvidaciji tekstilne industrije: prišlo je do združitve Intexa in Tiskanine, ukinitve Špika, Mladega rodu, odpovedali smo se panogi, ki jo je Kranj obvladal, in se odločili za Iskro. Bojim se, da ta industrija ni izpolnila pričakovanj. Še ena epohalna odločitev pa je bila širitev ekstenzivne industrije, ko se je hitro večalo število zaposlenih, kar je povzročilo negativne posledice, od prehitre rasti mesta do pretirane izgradnje in sedanje brezposelnosti.

V zvezi z brezposelnostjo še pretiravamo. Pri skupnem številu zaposlenih (34.000) je 3100 nezaposlenih še v normalnih mejah zahodnega sveta. Priznam, da je opaziti tendenco po večanju nezaposlenosti, ne pričakujem pa alarmantne številke 10 ali 12 tisoč. Problema se v Kranju dobro zavedamo, v našem izvršnem svetu smo zato postavili posebnega človeka, ki se s tem ukvarja. V Kranju v slabih ekonomskih razmerah ni pričakovati posebnih uspehov, uspeh bo že, če bomo zadržali vsaj povprečja gospodarskega stanja v Jugoslaviji.

lan je odvrnil, da v primeru odklonitve dela, kar sta doživela zasebnika, brezposelni na zavodu izgubi nadomestilo, zato kaže o takih primerih obveščati. Na misel, da ljudem še ne prede pretrda, pa je odgovoril, da brezposelnost ne narašča tudi zato, ker zavod skupaj z ministrstvom za delo sledi načelom aktivne politike zaposlovanja: skrbi za prekvalifikacijo in dokvalifikacijo ljudi, ki bi bili sicer brez dela, sofinancira pripravnništvo, stimulira dodatne zaposlitve, izobražuje... Brez tega bi bilo na trgu delovne sile še več ljudi. Nekdo iz občinstva je tudi dejal, da kot iskalec zaposlitve na zavodu ni dobil dovolj informacij. Slavko Kalan zatrjuje, da se tam zaposleni svetovalci trudijo, toda ker jih je še prav toliko kot tedaj, ko je imel Kranj samo 300 brezposelnih, so nemočni.

Kranj ni edina občina, ki ugotavlja brezposelnost, za določena dela pa ni zanimanja, je dejala Jožica Puhar. Poenostavljeno je reči, da ljudem še ni dovolj hudo. Problem ima namreč več dimenzij, ena od njih je, denimo, estetika dela. V glavih ljudi še prevladujejo načela, ki so velikokrat močnejša od eksistenčne nuje. Soglašala pa je zlasti s predlogi, da je treba iskalec dela izobraziti, da bodo imeli na trgu več možnosti.

Več govornikov je omejevalo tudi slab položaj drugih podjetij v Kranju, denimo Iskre, kjer je petim podjetjem tudi že sojen stečaj. Nekdanja Kibernetika namreč razpada na več samostojnih firm, pri tem pa so čez noč prepuščene trgu (in propadu) »podporne« dejavnosti in žrtvovane na oltar finalistov. Vladimir Mohorič je to politiko ocenil kot napačno odločitev v podjetju, ki bi bilo lahko enovito. Sicer pa tudi Iskra občina rešuje z enako skrbjo in zavzetostjo kot Tekstilindus.

Skrb zbujajoče je dejstvo, da je več iskalcev zaposlitve kot delovnih mest. Trenutno v Kranju podjetja, ki so pripravljena zaposlovati, iščejo 28 delavcev, iskalec zaposlitve pa je 2700. Pri nižje kvalificiranih delavcih na eno delovno mesto kandidira 119 iskalcev zaposlitve, pri stopnji tehnikov 75, pri visoko izobraženih ljudeh pa 15. To je grob podatek, toda če bi stvari analizirali, bi najbrž kmalu prišli do tega, da potrebe pokrijemo, je ocenil Slavko Kalan. Voditi je treba tako politiko, ki bo spreminjala miselnost in bo vsak več storil za svoje delovno mesto.

Alenka Kovšca je povprašala, ali bi v Kranju v republiki ne pripadal poseben status, ker je kot industrijsko središče bolj ogroženo kot drugi. Vprašala je tudi, koliko več denarja za socialno si je Kranj letos izboril iz republiškega proračuna. Na slednje je dobila odgovor, da smo med porabniki republiškega proračuna na glavo prebivalca na šestem mestu, po deležu dohodka pa na 21. mestu, kar je pogost vzrok očitkom, da dobimo še preveč. Prispevek k posebnemu statusu pa je komentirala Jožica Puhar, in sicer z naštevanjem gospodarsko veliko bolj ogroženih predelov Slovenije, denimo, Maribora, rudniških bazenov, zaokroženih dolin, kjer ima opuščanje programov, zmanjševanje proizvodnje in večanje nezaposlenosti še bolj pogubne učinke.

Kaj če pride do socialnih nemirov? Prerokovati ne moremo, je dejala ministrica, treba pa je uporabiti razum, da do socialnega konflikta ne pride.

● Foto: J. Cigler

Rado Pavlin:

Revščina se tihotapi v naše domove

»Na center za socialno delo v vedno večjem številu prihajajo ljudje, ki nimajo več dovolj sredstev za sprotno pokrivanje stroškov bivanja (stanovanje, ogrevanje). Več kot tri mesece ni pokrilo teh stroškov 860 imetnikov stanovanjske pravice, elektrike ni plačalo 120 gospodinjstev, grozijo jim z odklopi, nekatera gospodinjstva pa imajo tok že odklopljen. Še huje odzvanja dejstvo, da ni sredstev za normalno prehrano naših družin, za plačilo vrtcev, šoloobveznim otrokom ne moremo več zagotoviti denarja za nekatere stranske stvari, denarja za nakup učbenikov. Kot vzroke navajajo: mo šolo v naravi, celo za nakup učbenikov. Kot vzroke navajajo: dlje časa smo že brez plač, dobivamo le zajamčene OD, smo na čakanju doma, dobimo le nadomestila zavoda za zaposlovanje, ali ga celo ne dobivajo več, vse pogostejše tudi "iščem prvo zaposlitev".

Zgovorne so številke: začasne pomoči je bilo v četrtrletju lani 54 vlog, v letošnjem 136. Za enkratne pomoči je lani prosilo 40, letos 89 občanov. Domicilno zaščito so lani uživali 103 ljudje, letos 222. Še podatki o socialnovarstvenih pomočeh: družbeno pomoč otrokom je lani iskalo 3263 družin, letos 4600, subvencijo stanarin lani 1313, letos 1800, oprostitev participacije 1218, letos 2000. Povpraševanje po socialnovarstvenih pomočeh je naraščalo tudi v preteklosti, a ne tako drastično. Ob velikem pritisku na pomoči je vprašanje, kdo bo zagotovil denar in ali ga bo dovolj. Za pomoči je iz občinskega proračuna letos zagotovljeno neprimerno več sredstev kot lani in zneski, kakršni so trenutno v proračunu, bodo zadostovali, če se stanje ne bo slabšalo in če ne bo množičnih pojavov socialne stiske kot v primeru Tekstilindusa in dveh organizacij Iskre.

Trenutno namenimo socialnovarstvene pomoči še po veljavnem sporazumu o pomočeh, potem pa teze o novem socialnem zakonu predvidevajo, da bi imeli le dve pomoči od današnjih 15, in sicer pomoč kot edini vir preživljanja in denarni dodatek družini. Dosedanje merilo za pridobitev pomoči je bil povprečni OD v Sloveniji za preteklo leto, po tezah zakona o socialnem varstvu naj bi bil zajamčeni OD, od katerega se računa. Ne vemo pa, kdo bo v prihodnje poskrbel za dve kategoriji ljudi: mlade, ki iščejo prvo zaposlitev, ki po starih in novih socialnih kriterijih niso nikjer zajeti, in tiste zdrave, mlade, delavoljne in delazmožne ljudi, ki jim na zavodu za zaposlovanje nadomestilo za čas brezposelnosti preneha.

Torek, 30. aprila 1991

Pri Brencetovih v Gorenji vasi

Ko na kmetiji spoznajo, da je mleko le "polizdelek" ...

Pri Brencetovih v Gorenji vasi načrtujejo, da bi vse mleko, ki ga namolzejo doma, predelali v lastni sirarni. Do nje je po njihovih izkušnjah precej trnjeva pot.

Gorenja vas, 25. aprila - "Ko smo se pred petimi leti odločili, da kmetijo preusmerimo v prirejo mleka, smo ugotovili, da na stari lokaciji, v vasi, ni mogoča obnova gospodarskega poslovanja in da bo še najbolje, da kmetijo preselimo na zemljišče zunaj vasi. Hišo smo na tej lokaciji že gradili, potem smo se odločili še za gradnjo hleva za prosto rejo. Se v času gradnje smo prodali vso živino moškega spola in nakupili plemenske telice. Pred petimi leti smo imeli v starem hlevu dvanaest krav, ostalo so bila teleta in pitanci, na leto pa smo priradili okrog 35 tisoč litrov mleka in pet do deset pitancev, v novem hlevu, ki je zdaj v uporabi že tri leta, pa imamo dvaindvajset krav črno-bele in simentalke pasme, ki na leto dajejo okrog 120 tisoč litrov mleka, od katerega ga približno 100 tisoč litrov oddamo v mlekarino. Povprečna mlečnost je 5500 do 6000 litrov na kravo, naš cilj pa je, da bi dosegli sedem do osem tisoč litrov na kravo in da bi na leto namolzili 150 do 200 tisoč litrov mleka. S tem bi kmetija, ki ji že lahko rečemo družinska, ob ustreznih cenovnih razmerjih ustvarila dovolj dohodka za normalno preživljanje mojih generacij, starejše in mlajše. Zaenkrat z delovno silo še ni težav, mama in ata ter teta so še pri dveh generacij, starejše in mlajše. Prihodnje pa ob tolikšni prireji mleka in obsegu dela verjetno brez dodatne zaposlitve na kmetiji ne bo šlo," je dejal Milan Brenc, kmet iz Gorenje vasi, sicer pa tudi delegat škofjeloške občinske skupščine in delaven v kmečki zvezi.

Nekaj izkušenj z iskanjem delavcev za delo na kmetiji že imate. Kakšne so?

"Na kmetiji smo pred leti, v času najhujše mlečne krize, ko mleko ni imelo nobene cene, razmišljali o tem, kaj storiti. Predlogov je bilo več: ali se odločiti za rejo perutnine ali za gojenje gob, zmanjšati prirejo mleka na približno petdeset tisoč litrov na leto in pristati na to, da bi se jaz ali žena zaposlila. Nad zaposlitvijo v tovarni ali kje drugje nisva bila preveč navdušena, tudi zato ne, ker bi takšna zaposlitev porušila delovni ritem kmetije. Med tehtanjem možnosti, s čim se še ukvarjati in kako povečati dohodek kmetije, sva se odločila za to, da bi doma namolzeno mleko tudi doma predelali v mlečne izdelke, predvsem v poltrde in trde sire, ki so cilj

vsakega sirarja. Ker bi predelava mleka na domu zahtevala tudi dodatno delo, sva na škofjeloškem in kranjskem zavodu za zaposlovanje poizvedovala za ljudi, ki bi se bili pripravljali zaposliti na kmetiji. Čeprav sva pričakovala, da ob tolikšnem številu brezposelnih ne bo problem dobiti delavca za delo na kmetiji, pa se je izkazalo, da "profil", ki bi ustrezal ni in da vsak vztraja pri tistem delu, za katerega se je izšolal."

Mar to pomeni, da kriza še ni tako huda, kot se jo sicer skuša prikazati?

"Če bi sodil po najini izkušnji, bi že lahko dejal, da kriza še ni dosegla vrhunca. Za zaposlitev in delo na kmetiji ni zanimanja, pa čeprav kmečko delo zdaj ni več tako zasramovano, kot je bilo nekdanj, čeprav bi bila pripravljena delo primerno

plačati in čeprav se je na našem območju v zadnjem času število brezposelnih nekajkrat povečalo. To kaže dvojce: delo na kmetiji je specifično in se

"Kmetijskemu ministru je bila izrečena nezaupnica zaradi nezaupanja v sistemske rešitve (zakon o gozdovih, zadrugah, denacionalizaciji) in je bolj kot nanj letela na druge v sekretariatu, do katerih je minister po mojem mnenju preblag. Podrejeni so, kot kaže, izrabili svoj položaj in v zakone vtakli mišljenje in usmeritve, ki jih kmetje ne podpiramo. Če je 95 odstotkov kmetov proti obveznemu odkazilu lesa, je nenavadno, da se takšna opredelitev znajde v zakonu. Dr. Osterc je kot strokovnjak primeren za funkcijo ministra, politično pa bo moral biti odločnejši. Zamenjava trenutno ne bi bila smiselna, dobro pa bi bilo, če bi v kabinetu naredil red."

zanj le težko odločajo ljudje, ki niso živeli na kmetiji; in drugič: brezposelnim je, kot kaže, lepše doma in prejemanju tisočakov podpore, kot poprijeti za kakršnokoli delo. Vprašanje je, koliko časa bo država še zmogla plačevati podporo in kakšno perspektivo ima takšna politika."

Ko ste na kmetiji ugriznili v jabolko in se odločili, da začnete uredničevati zamisel o predelavi mleka, ste spoznali, da je jabolko precej kislo...

"Kar zadeva vračanje kmetijskih zemljišč in gozdov, sem mnenja, da je lastnino, ki je bila nepošteno odvzeta, treba vsem vrniti, kolikor je le mogoče, v naravi, naloga države pa je, da z davčnimi in drugimi ukrepi zagotovi primerno obdelanost in gospodarjenje. Edino, kar me nekoliko moti, je vračanje zemlje Cerkev. Cerkev je poklicana, da se ukvarja s človekovo dušo, država pa naj ji zagotovi možnosti za to poslanstvo."

Kar zadeva zakon o zadrugah, so predstavniki gorenjskih podružnic kmečke zveze menili, da bodo zadruge po novem zaživele le, če jim bo država priznala pri poslovanju posebne ugodnosti ali olajšave, če bodo dobile nazaj premoženje, ki jim je bilo odvzeto, in če jim bo zakon omogočil lastniške deleže v predelovalnih obratih, ki so nekdanj že bili zadrugi ali so nastali in se razvijali tudi s prelivanjem akumulacije iz kmetijstva.

zahtevajo, da se jim arondirana zemljišča vrnejo pod enakimi pogoji, kot so jim bila odvzeta. Razprava je pokazal, da tudi gorenjske podružnice in njihovo članstvo ni enotnega mnenja. Miro Bajd iz tržiške podružnice je dejal, da bi pri vračanju kmetijskih zemljišč in gozdov morali upoštevati predvsem gospodarska (ne pa politična) merila. Ciril Zaplotnik je menil, da je zakon o denacionalizaciji zelo "raztegljiv" in naj bi zemljo vračali v naravi le tistim, ki so, na primer, v določenem obdobju dali na trg določeno količino pridelkov, ostalim pa primerno odškodnino.

Republiški poslanec Ivan Štular je seznanil predstavnike podružnic z novim osnutkom zakona o gozdovih, v katerem odkazilo drevja za posek ni več obvezno. Igor Muri iz podružnice Jezersko je dejal, da so jezerski kmetje zdaj pastirji divjadi in da so večje lesne zaloge predvsem rezultat zaraščanja planin oz. večjih gozdnih površin. Ciril Smerkolj pa je opozoril, da bi zakon moral zavaruвати kmetovo lastnino v gozdarskih temeljnih organizacijah kooperantov in likvidacije TOK-ov razglasiti za neveljavne. ● C. Zaplotnik

"Ko sva z ženo obiskala pristojne kmetijske ustanove, sva ugotovila, da obvladujejo le velike sisteme za predelavo najmanj 50 tisoč litrov mleka na dan in da nimajo znanja in izkušenj z malimi predelovalnimi obrati. Z mlekarskega inštituta sva po dveh urah razgovora odhajala z dolgim nosom, razočarana in v dvomih, zakaj sva sploh rinila v to. Potem se nama je ponudila priložnost, da je žena lahko en mesec obiskovala mlekarsko planšarsko šolo v Švici. Domov se je vrnila z optimizmom in s spoznanjem, da je tisto, o čemer sva pred leti lahko samo sanjala, tudi uresničljivo. Ko sva si poleti vzela še nekaj časa in šla obiskat njene sošolce na švicarske planšarije, sva tudi v praksi videla, da je mogoče tudi za doslejve denarje postaviti si rarno za proizvodnjo sirov vrhunske kakovosti."

Nekaj sira ste poskusno že naredili...

"Za zdaj imamo doma v kleti majhno sirarno s 200-litrskim kotlom, v katerem lahko v eni "izmeni" naredimo okrog osemnajst kilogramov sira. To je poskusna sirarnica, za učenje in nabiranje izkušenj. Prednost prireje in predelave mleka na kmetiji je prav v tem, da lahko sproti preverjamo, koliko je kakovost sira odvisna od kakovosti mleka, od pravilnosti krmljenja in podobno in da lahko na spremembe hitro reagiramo."

Pri iskanju možnosti za predelavo mleka na kmetiji ste tudi spoznali, da so naši predpisi prire-

"V politiko sem se vključil toliko, kolikor se mi zdi pametno, in tam, kjer lahko pomagam, ne samo sebi, ampak tudi drugim. Tudi to, da smo se na kmetiji odločili za predelavo mleka in da sva z ženo pregledala vso zakonodajo, ki opredeljuje pogoje za ureditev zasebne sirarne, je politika. Zdaj lahko iz lastnih izkušenj opozarjamo na zakonske in druge ovire, ki otežujejo razvoj dopolnilnih dejavnosti na kmetiji."

jeni za velike obrate in zato tudi precej togli.

"Eden od razlogov, da pri ureditvi sirarne zamislili o lastni sirarni še nismo dlje, so tudi neživiljenjski zakoni in predpisi. Pri nas, na primer, predelovalni obrati ne smejo biti v stanovanjski hiši, vhod v sirarno ne z delovnega dvorišča... V Švici so glede tega manj omejevalni, zanima jih predvsem to, ali je izdelek v redu ali ne, ali vsebuje snovi, ki so dovoljene, ali tudi tiste, ki so prepovedane."

Sedanji predpisi zahtevajo za ureditev sirarne takšne pogoje, da so za vsako kmetijo finančno nesprejemljivi. Pri nas smo se prav zato lotili gradnje novega objekta. Če pa smo nekoliko bolj življenjski, lahko hitro ugotovimo, da ima veliko naših kmetij v hlevu ali v hiši še prostorske rezerve in s tem tudi možnosti, da ob spremembi predpisih uredijo lastne predelovalne obrate." ● C. Zaplotnik

Gorenjske podružnice kmečke zveze o organiziranosti in kmetijskih zakonih

Denacionalizacija naj zajame tudi arondirana zemljišča

Po nekaterih ocenah naj bi arondacije kmetijskih zemljišč povzročile na Gorenjskem celo več krivic, kot so jih agrarna reforma, zaplomba in drugi ukrepi poveljnih oblasti.

Naklo, 25. aprila - Predstavniki vseh gorenjskih podružnic Slovenske kmečke zveze - Ljudske stranke (Naklo, Sorško polje, Cerklje, Jezersko, Jesenice, Škofja Loka, Poljanska dolina, Selška dolina, Žiri in Trzin), izjemno radovoljše, so v četrtek zvečer na sestanku v gostilni Marink v Naklem obravnavali organizacijske probleme delovanja kmečke zveze na Gorenjskem in za kmetijstvo pomembne zakone (o denacionalizaciji, gozdovih, zadrugah, lovstvu, veterini itd.), zavzeli pa so tudi stališče do popravljanja krivic, ki so jih povzročile arondacije v času med 1960. in 1964. letom.

V razpravi o organizacijskih problemih delovanja kmečke zveze je bilo med drugim slišati, da je Gorenjska preslabo zastopana v osrednjih republikanskih organih stranke in da je zato tudi njen vpliv na delovanje stranke premajhen. Da bi lažje usklajevali dejavnost stranke na Gorenjskem, so imenovali regijski odbor, ki ga bo vodil kmet Ivan Štular iz Strahinja, sicer poslanec kmečke zveze v zboru združenega dela republiške skupščine. Miro Bajd, predsednik tržiške podružnice, je opozoril na to, da se članstvo v njihovi podružnici zmanjšuje, in sicer zato, ker naj bi kmečka zveza doslej premalo storila za kmeta. Janez Šebat, predsednik SKZ-LS Jesenice, je dejal, da se je v njihovi podružnici članstvo v enem letu povečalo za trideset odstotkov, da imajo enkrat na teden uradne ure, da so se na obnem zboru dogovorili za organizacijo kmečkega dne in da so razpravljali tudi o predlogu, ali bi veljalo ponovno začeti z ne-

kdanjimi kmečkimi zimskimi športnimi igrami...

V razpravi o zahtevi izvršilnega odbora kmečke zveze po odpoklicu kmetijsko-gozdarskega ministra dr. Jožeta Osterca se je pokazalo, da gorenjske podružnice (ali vsaj njihovi predstavniki) o tem nimajo enotnega mnenja in da se njihova stališča podobno kot na republiški ravni precej razlikujejo. Nekateri podpirajo zahtevo za odpoklic ministra, drugi ne, tretji celo menijo, da bi to lahko zahteval le upravni odbor stranke, ne pa izvršilni odbor. Ciril Zaplotnik, predsednik kranjskega odbora kmečke zveze, je ob tem dejal, da bi statut oz. pravilnik stranke moral določati, kdo lahko o določenem problemu daje stališče, mnenja, zahteve. Marjan Rožek, sicer direktor kmetijske zadruge Sloga Kranj, je menil, da bosta vodstvo stranke in kmetijsko ministrstvo morala bolj upoštevati mnenje članstva stranke. Ciril Smerkolj, ki je v stranki zadolžen za regij-

sko organiziranje stranke, je dejal, da "samo z napadi na svoje ljudi ne bomo veliko dosegli", in je pozval k enotnosti in preudarnosti. Janez Eržen, predsednik podružnice Sorško polje, je dejal, da se nemoč kmečke zveze kaže v vse slabšem položaju kmetijstva. V razpravi je bilo tudi slišati, da bo v kmetijstvu tako, kot je, vse dotlej, dokler ne bodo iz kmetijskega ministrstva in iz drugih služb, ki so pomembne za kmetijstvo, odšli ljudje, ki mislijo po starem, da so razmere v kmetijstvu odsev tega, kako smo volili in kaj smo izvolili, da bo probleme mogoče lažje reševati, ko bo Slovenija samostojna država...

Kar zadeva zakon o denacionalizaciji, so predstavniki podružnic menili, da je treba iz zakona črtati člene, ki ščitijo družbena posestva, in v zakon vnesti določbe, ki bodo omogočale popravljanje krivic, ki so jih oblasti povzročile kmetom z arondacijami v času od 1960. do 1964. leta. V podružnicah

Gorenjske podružnice kmečke zveze zahtevajo, da se količnik za izračun katastrskega dohodka povečuje skladno z rastjo odkupnih cen kmetijskih pridelkov, ne pa na podlagi gibanja drobno-prodajnih cen.

MEŠETAR

Po koliko so novi in rabljeni kmetijski stroji, priključki in nadomestni deli v Kmečkem stroju, v zasebni trgovini Franca Guzelja pri Sv. Barbari 23, nedaleč od Škofje Loke?

Novi stroji in priključki

vrsta stroja, priključka	cena (v din)
obračalnik Favorit 220	14.500,00
zgrabljajnik Zvezda 310	23.190,00
kosilnica Britev, disk, 165	35.660,00
trosilec Krpan 25	52.000,00
nakladalna prikolica za seno Novi pionir 17	68.150,00
trosilec hlevskega gnoja Orjak 40	62.490,00
cisterna Creina-2700	38.800,00
traktor TV 818	67.320,00
traktor IMT 539	136.350,00
kardan za nakladalno prikolico	2.170,00
dvojni prst za kosilnico BCS	225,00
puhalnik Tajfun brez elektromotorja	9.450,00
mešalec za beton LIV 120	6.330,00
motorna zaga Husquarna 266 E	8.140,00

Rabljeni stroji, priključki

vrsta stroja, priključka	cena (v din)
nahrbtna kosilnica Mitsubishi E-200	8.250,00
nakladalec za gnoj ZTN 1	6.100,00
traktor Store 404, letnik 1983	135.000,00
traktor Zetor 52-45, letnik 1986	176.000,00
sekular za obžaganje lesa	20.500,00
freza za traktor TV 18	8.720,00
elektromotor Sever 11 kW, 2800 obratov	4.100,00

● 90 ●

Ko je zvezna vlada februarja letos ukinila olajšave, ki so jih imele kmetijske organizacije, in kmetje, ki sodelujejo z njimi, pri nakupu dieselskega goriva D-2 ("kmečke nafte"), je slovenski sekretariat za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano predlagal republiški vladi, da bi Slovenija sama nadomestila na zvezni ravni ukinjeno olajšavo, vendar je slovenska vlada predlog zavrnila. Kaj bo storila Slovenija zdaj, ko zvezna vlada ponovno predlaga spremembo zakona o prometu blaga, s tem pa tudi opustitev plačila temeljnega prometnega davka za dieselsko gorivo D-2? Bo Slovenija to zakonsko spremembo sprejela ali pa se ji bo, zvesta svoji težnji po suverenosti, odrekla?

Koliko je vreden dinar

Tečajna lista z dne 26. aprila

Država	Devize	Velja za srednji tečaj
Avstrija	100 ATS	184,5596
Nemčija	100 DEM	1300,0000
Italija	100 ITL	1,7602
Švica	100 CHF	1546,1739
ZDA	1 USD	22,6823

Kakšne so cene?

Tokrat smo se odločili za novo rubriko, v kateri vam bomo skušali predstavljati cene izbranih izdelkov široke potrošnje v različnih trgovinah. Te trgovine bomo izbirali sproti, danes pa smo izbrali naslednje: zasebna trgovina Zapravljiveček iz Kranja, Nakupovalni center v Čirčah, Nakupovalni center Drulovka, samopostrežna trgovina Nama v Škofji Loki in Mercatorjeva Blagovnica iz Tržiča. Med seboj pa smo primerjali cene naslednjih izdelkov: navadna bela moka (1 kg), kruh - bela in črna "štruca", mlečna čokolada Gorenjka (100 g), ustekleničena coca cola (1 liter), pivo Union, kilogram zelene solate, olje Cekin v steklenici (1 liter), kilogram kivija, trikilogramski prašek Persil in liter dolenjskega sadjevca (žganje).

	Zapravljiveček	Čirče	Drulovka	Nama Šk. Loka	Mercator Tržič
moka	9-12,70	11,00	12,80	10,90	8,30
kruh - beli	13,00	13,00	13,00	13,50	13,00
- črni	/	12,50	/	/	12,50
čokolada	16,70	11,80	/	15,10	13,30
coca cola	25,20	25,40	25,40	23,20	21,70
pivo Union	14,30	13,90	13,90	14,10	11,80
solata	92,00	51,90	43,20	39,00	39,00
olje Cekin	21,30	25,40	25,40	25,60	20,80
kivi (1 kg)	80,00	74,20	75,60	79,00	78,00
Persil (3 kg)	150,40	143,80	143,80	160,20	/
dolenjski sadjevec	112,00	152,60	152,60	143,10	132,00

No, in sedaj, po pregledu cen, se lahko odločite, ali boste odšli v bolj oddaljeno trgovino in kupili ceneje ali pa boste ostali kar pri svoji in plačali nekaj več. Mogoče pa ste celo med tistimi srečnejši, ki imajo najcenejše med današnjimi trgovinami tik pred nosom. Lahko se veselite do prihodnjic, ko bomo izbrali druge trgovine in seveda do novih cen... ● (M. Peternejl)

Male, bogato založene trgovinice

BIBA v rožnatem

Kranj, aprila - Počasi, a vztrajno oživlja ulica Jake Platiše, odpirajo se trgovinice za trgovinice, čas pa hiti, da niti verjeti ne moreš, da bo že dve leti, kar so se vselili v Špilo, Mernik na dvoriščni strani, in Bibi, Avtole in druge na prednji, tam, kjer kraljuje Mona Lisa...

Po rožnati barvi se ozrite, pa boste našli BIBO. Na brniški cesti vam ogromen napis na betonskem ogrodju nakazuje smer k blokom vzdolž ceste proti kranjskemu pokopališču. Ne morete ga zgrešiti, Jože Trobec je avtor napisu. Z Mono Liso imata skupno tablo ob vhodu na parkirišče in ko ste tu, ste tudi že pred vrati BIBE, za katero se na Jake Platiše 13 trudita Francka in Miro Gašperlin.

Hitro pogled na izložbeni okni da vedeti, da je trgovina namenjena bolj otroški konfekciji, toda naj vas ne zavede: v njej dobite vse za otroke od rojstva pa do šestnajstega leta, moške in ženske pletenine, izbrane ženske bluže in krila, trenirke za vse, otroško, žensko in moško perilo, jeans, pa še kaj bi se lahko našlo.

Dobro so založeni, to jim je resnično treba priznati, saj tako polnih polic zlepa ne najdeš. Res je, da nimajo skladišča - v BIBI je takoj vse na prodajnih policah - to pa je za kupca še en plus, saj ima prav vse na očeh. Pisane so Bibine police, da je kaj. Kakšna izbira majic vseh velikosti, bombažnih otroških trenirk, "šumečih" trenirk

za odrasle, otroških oblekic! Kompletni otroški program za poletje je že tu, od kopalk do dolgih in bermuda platnenih hlač in tako zelo modnih in iskanih mornarskih kompletov. Pri srčne so oblekice za deklice iz temno modrega bombaža z belimi pikicami in čipkastimi ovratniki in obratno, iz belega blaga s temnimi pikicami. Ko bo naslednjo soboto, 11. maja, v Kranju na Trgu revolucije Direndaj, bodo male manekenke med drugim oblečene tudi v modele, ki jih prodajajo v BIBI. Vse, kar najdete tu, so izdelki naših priznanih konfekarjev, Jutranke, Beti, Pletenine in drugih.

Ne moremo pa tudi mimo programa za najmlajše. Morali bi si ogledati opreme za dojenčke, od belih čipkastih in ve-

Glasov test: Mercedes Benz MB 100 D

Udobje velikih

Mercedes je lansko leto predstavil novo serijo kombijev z imenom MB 100 D, ki dopolnjuje ponudbo lahkih dostavnih vozil in potniških kombijev serij 300, 400 in 500. Na naši preizkušnji, ki smo jo tokrat opravili po zaslugi ljubljanskega AUTOCOMMERCE, smo vozili luksuzno izvedbo potniškega kombija MB 100 D, s katerim smo opravili več kot 1100 kilometrov. Mercedesovi konstruktorji so pri snovanju projekta MB 100 ponovno posegli po kombijevskem pogonu na prednji kolesi, ker se zadnji pogon v vseh razmerah ni obnesel

najbolje. Sicer pa je MB 100 D izredno dolg kombi, saj meri v dolžino skoraj 5 metrov, v izvedbi s povišano streho pa je v svojem razredu resnično pravi velikan. To seveda pomeni, da je notranjost prostorna in udobna. Sedem sedežev v potniškem prostoru je razporejeno tako, da je mogoče iz kombija vstopati ali izstopati brez nadležnega premikanja sedežev in potnikov. Sedeži so opremljeni z naslonjali in s po višini nastavljivimi nasloni za roke, tako, da se po udobnosti MB 100 lahko meri s potniškim

avtobusom. Več kot dovolj prostora ima za svoje delo tudi voznik, ki sedi precej visoko, tako da ima dober pregled nad vsem vozilom, kar omogočajo velike steklene površine in dve veliki ter dobro nastavljeni bočni ogledali. Voznik ima na razpolago klasično armaturno ploščo, na kateri sta poleg kilometrskega števca še merilnika temperature motorja in količine goriva. Slednji bi bil lahko natančnejši, saj kazalec pri ustavljanju in speljevanju preveč niha. Pri opremljenosti plošče smo nekoliko pogrešali merilnik vrtljajev, čeprav je motor težko spraviti v visoko toražo. Manjše voznike utegne motiti, da so se konstruktorji nekoliko ušeli pri prestavni ročici, ki so jo postavili preveč nazaj. Sicer pa je tudi v spred-

njem delu kabine poleg tipično tovarnjaškega vzdušja, mogoče čuti udobje navadnih avtomobilov. Dovolj dobra je tudi klimatizacija kabine. Za ogrevanje poleg sprednjega ventilatorja skrbi tudi zadnji naftni grelec. Eden boljših delov je vsekakor motor, česar smo pri mercedeseh že vajeni. Prestavno razmerje je preračunano po tovarnjaško, tako da je treba dokaj hitro prestavljati do četrte prestave, s katero pa je mogoče voziti tudi pri dokaj nizki hitrosti. Pri hitrejši vožnji je motorju v pomoč tudi peta prestava, v kateri vozilo doseže zavidljivih skoraj 130 kilometrov na uro. Vozilo je glede na svoje mere in teže dokaj lahko vodljivo, seveda, če je voznik pripravljen na precej trdo prestavljanje, velik volanski obroč in orientacijo na bočni ogledali. Med hitrejšo vožnjo je krmilo s servoojačevalnikom kar nekoliko prelahkotno, tako da je potrebno vozilo ves čas uravnati. Ta lastnost pride prav pri obračanju na mestu ali pa

REKAR

d. o. o. Kranj, tel.: 323-085

MAZDA 323
MAZDA 626 cupe
DOBAVA TAKOJ!

Predstavitev
kolekcije M Cluba

Trgovsko podjetje Kokra in M Club Velenje sta v torek v Kranju odprla nov skupni butik. Otvoritev so popestrili tudi z modno revijo, kjer so prikazali letošnjo moško in žensko pomladno - poletno kolekcijo M Cluba. Manekenke in manekeni so predstavili tudi novo kolekcijo z imenom Agent, katere licenco je velenjski M Club prodal tudi ZDA. ● M. G., foto J. Cigler

pri ostrejših ovinkih, ko je treba z volanskim obročem narediti nekaj vrtljajev več. Glede voznih lastnosti je treba omeniti tudi to, da se je MB 100 na naši preizkušnji izkazal tudi v težjih razmerah, v 16-odstotnem klancu in snežnih razmerah. MB 100 je sodoben potniški kombi, ki ima seveda svoje klasične mercedeseve lastnosti, kar pomeni, da ne skopari z velikostjo in udobjem, ki se skupaj z dobrimi tehničnimi lastnostmi uvršča med tiste kombije, s katerimi bi se človek peljal tudi na daljše potovanje.

TEHNIČNI PODATKI: kombi, štiritirni diesel motor OM 616, 2399 ccm, 53 kW/72 KM, skupna teža 2650 kg, neto nosilnost na teža 2650 kg, 1+8 sedežev, hidravlično krmilo, petstopenjski menjalnik, posoda za gorivo 70 l. Največja hitrost 127 km/h (testna meritev). Cena pri Autocommerce: 34.380 DEM brez dajatev. ● M. Gregorič, slike J. Cigler

AUTOCOMMERCE

Ljubljana

Zunanja in notranja trgovina,
servis in proizvodnja d. d.
Ljubljana, Trdinova 4

PREDSTAVNIŠTVO KRANJ

Kranj, Cesta JLA 14
Telefon 064/213-968, 212-364

BANČNI NASVET

Vprašanje:

V Gorenjskem glasu ste pred kratkim objavili, da Gorenjska banka d. d. Kranj po pogodbi izvaja tudi posle za zainteresirane naročnike na Jugoslovanski borzi v Ljubljani. Ker se bodo na tej borzi prodajale tudi devizne pravice, me zanima, ali bo v pogodbi o borznem posredovanju preko LB GB d. d., Kranj, zajet tudi ta posel, ter kako?

Odgovor:

Odlok o prioritnem vrstnem redu plačil v tujino za skupne in splošne potrebe v Republiki Sloveniji, v pogojih oteženega plačevanja v tujino, ki je bil objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije št. 12/91, določa v 5. členu, da prenos evidenčnih deviznih pravic (EDP) med podjetji poteka preko borze v Ljubljani. Na borzi se trguje z izdelanimi »potrdili« o razpoložljivi evidenčni devizni pravici (EDP), ki ga izda banka - devizni sektor na željo prodajalca. Cena nakupa ali prodaje je izražena v proviziji nad uradnim srednjim deviznim tečajem.

Komitent, ki želi prodati svoje EDP ali kupiti EDP, se obrne na borzno posrednika v banki: Braneta Čareta oz. Miro Dragotnja, telefon 064/ 217-271 int. 294 oz. 328, telefax 064/ 212-422 s katerima se dogovori predvsem o naslednjih pogojih nakupa oz. prodaje EDP:

- znesek EDP,
- maksimalna oz. minimalna provizija izražena v odstotkih, po kateri je komitent pripravljen prodati oz. kupiti EDP,
- način in rok poravnave.

LB - Gorenjska banka d. d., Kranj opravlja preko svojega borznega zastopnika vse vrste poslov na borzi, torej tudi nakup in prodajo evidenčnih deviznih pravic.

POSOJILNICA - BANK

BOROVlje - Tel. 9943-4227-3235

podružnica BRODI - tel. 9943-4227-6227

ZAGOTOVLJENA ZAUPNOST POSLOVANJA

AVTOŠOLA

Begunjska 10, KRANJ, tel.: 216-245

VAŠA AVTO ŠOLA

Avtocesta predor Karavanke - Bregana, odsek Hrušica - Vrba

Še 245 dni do jeseniške obvoznice

Čeprav je dan D, ko bo odprt karavanški predor, bližji, je ta trenutek (seveda ob precej večjih zadregah in s precej "čejji") bolj znan dan D za Avtocesto na 13 kilometrov dolgem odseku od Hrušice do Vrbe.

Vrba, 30. aprila - Ob urejanju nekaterih kritičnih prometnih točk skozi Jesenice in ob pogledih na pobočje Mežaklje Jeseničani že nekaj časa živijo v znamenju dneva D. Prvi, ki se je že zelo približal, ki pa natančno ni znan (in tudi ob tej priložnosti nismo toliko spraševali po njem), je otvoritev karavanškega predora. Drugi, ki pa je kmalu po začetku gradnje predora začel razburjati prebivalce Jesenic in odgovorne v občini oziroma v skupščinskih klopih, pa je izgradnja odseka avtoceste od Hrušice do Vrbe. Na Jesenicah so namreč hitro ugotovili, da jih bo promet skozi mesto, ko bo zgrajen in odprt predor, dobesedno "razdelil" na dva dela. Ob zaskrbljenosti se včasih še zdaj "pošalijo", da bodo na eni ali drugi strani mesta živeli tisti, ki se bodo ob otvoritvi predora znašli na tisti strani, ali pa tisti, ki se bodo pač tam rodili. Vendar že od vsega začetka gradnje predora ni bilo navzoče zgolj opozarjanje domačinov, da bodo Jesenice hud prometni zamašek po otvoritvi predora. Tako prometni strokovnjaki, kot investitor, so bili mnenja, da je s predorom treba speljati tudi promet mimo mesta. In zelo hitro se je tudi pokazalo, da je možnost pravzaprav samo ena: avtocesta oziroma jeseniška obvoznica lahko poteka samo na strmih pobočjih Mežaklje, kjer je na vznožju že železniška proga Jesenice - Bohinjska Bistrica.

Kar zadeva predor, je treba ugotoviti, da vse poteka po programu in da bo promet skozi Jesenice lahko stekel nekako ob polletju. Kolikšen pa bo tisti trenutek promet, pa je ta hip še zelo neveljavna napoved. Na avstrijski strani namreč ob otvoritvi avtomobilske cestne povezave do predora v načrtovani izvedbi dvopasovne avtoceste tudi še ne bo gotova. Pri Sv. Miklavžu je namreč okrog 700 metrov dolg vkop, za katerega se sliči, da bo končan nekako sredi prihodnjega leta. Pa tudi, ko bo predor na avstrijski strani povezan s cesto, je ta trenutek še težko napovedovati, kolikšen prometni tok se bo usmeril na predor. Mnenja prometnih strokovnjakov so si precej vsak k sebi. Morda je še najbolj zanesljiva ocena, da bo šele zima prav usmerila promet na predor.

Zanesljivo pa je prav gotovo, da se bo promet v vsakem primeru v tistem trenutku, ko bo predor odprt, na Jesenicah povečal. Zato kakršnokoli odlašanje z izgradnjo Jeseniške obvoznice ni sprejemljivo. O tem so mnenja odgovornih, stro-

Na celotni trasi je bilo treba izkopati 140.000 kubičnih metrov humusa, 1,5 milijona kubičnih metrov drugega materiala in vgraditi v nasipe 1,3 milijona materialov... V zgornji ustroj bo treba vgraditi 90 tisoč kubičnih metrov tamponskega drobljenca, 300 tisoč kubičnih metrov bitudrobljenca in 296 tisoč kubičnih metrov asfalbetona...

Po končani izgradnji bodo opravili točne izmere in naredili tudi zemljiško knjižne vpise... Letos bi za usposobitev za promet (brez počivališč in drugih vzporednih objektov ob cesti) po ocenah (še pred devalvacijo) potrebovali okrog milijardo dinarjev. Prihodnje leto pa potem še okrog 200 milijonov za celotno ureditev...

kovnjakov in domačinov nede-

Zato je bivša Skupnost za ceste Slovenije že kmalu po začetku gradnje predora (1986) pripravila plan, po katerem bi promet mimo Jesenic moral steči in odprt predor. Vendar pa se je začetek gradnje zaradi različnih zapletov (odpori proti gradnji avtoceste na Gorenjskem, dolgotrajni upravni postopki, predvsem pa pomanjkanje denarja) odmikalo. Tako se je gradnja viadukta Moste začela šele prejšnjo zimo, za 13 kilometrov dolgo traso avtoceste od Hrušice do Vrbe pa je

Mag. Jernej Ravnikar - odgovorno razpet med ciljem D in številni "čejji"; vse večje ČE pa je (še vedno) denar...

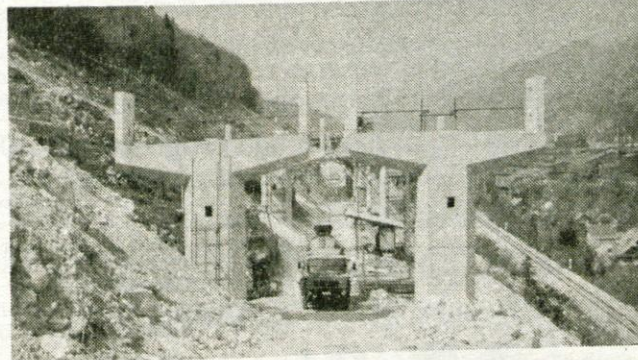
Če bo denar, viadukti bodo; čeprav so nekateri med njimi prava znanost. Prvi, 237 metrov dolg Podmežaklja 1 (v smeri proti Vrbi), že dobi podobo bodoče jeseniške obvoznice. Med 9. in 12. kilometrom pa so kar štirje gradbeno zelo zahtevni...

bilo gradbeno dovoljenje izdano šele 12. januarja lani. Rezultat teh kasnitev pa je bil, da se je prvotni rok za izgradnjo ceste z 28 skrajšal na 24 mesecev. Program se na ta način seveda ni več "pokrival" z otvoritvijo predora, vendar pa naj bi vseeno razbremenil Jesenice pred prometnimi zamaški že prihodnje leto.

Drugače povedano, avtocesta oziroma jeseniška obvoznica

mora biti narejena, da bo po njej lahko stekel promet, najkasneje do konca tega leta. In ta najkasneje je zdaj tudi dan D, do katerega pa je ta trenutek še 245 dni.

Na 13 kilometrov dolgi trasi od Hrušice do Vrbe sta trenutno dva glavna izvajalca (s številnimi podizvajalci); in sicer Slovenijeceste Tehnika in Gradis. Slednji ima več dela na viaduktih, sicer pa je na celotnem odseku povprečno 600 delavcev in mehanizacija, ki je kos naj sodobnejši tehnologiji gradnje tega zelo zahtevnega in za gradbene strokovnjake tudi zelo zanimivega gradbišča. Mimogrede povejmo, da so naši strokovnjaki in izvajalci od sedev, ki od časa do časa tudi "pogledajo" k nam, kako poteka gradnja v primerjavi z njimi, dobili zaradi presenečenj nad gradnjo kar nekaj laskavih ocen. Pa ne le izvajalci, tudi projektantu gre ta ocena, ki je

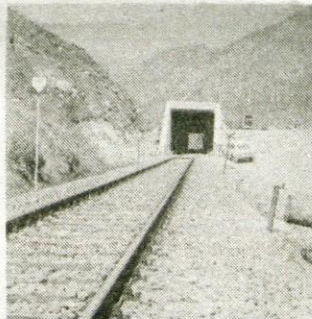

Pobočje Mežaklje - gradbeno zahteven in grd teren, na katerem del praktično ni moč ustaviti in vsak zamujeni dan lahko podre zastavljeni cilj...

ob tako imenovanem varčnem profilu (brez odstavnih pasov in brez zelenice med voznimi pasovoma) uspel postaviti v zelo zahteven in omejen prostor lepo cesto, saj se nikjer ni približal tistim mejnim, še v skrajnih primerih dovoljenim normativom, kar zadeva zavoje, strmine...

Cesta in tudi sama gradnja sta razdeljeni na dva dela: na samo traso z objekti od 6 do 19 kilometra in posebej na gradnjo viadukta Moste. Kritična je izredno zahtevna postavitev trase na strma pobočja Mež-

klje, kjer si na odseku od 9,2 do 11,6 kilometra sledijo štirje nesimetrični viadukti v skupni dolžini 1530 metrov. Na tem odseku dodatno otežujejo gradnjo strma pobočja, kjer na vznožju poteka železniška proga, gradbišče pa je dostopno le skozi dva ozka obokana podvoza pod to progo. Sicer pa se gradbišče avtoceste začneja pod naseljem Hrušica (kilometer 6) kot nadaljevanje trase iz predora Karavanke. Že takoj na začetku se razširi v obojestranski servisni plato, kjer so poleg črpalke, restavracije, informacijskega centra z menjalnico tudi drugi prostori s parkiriščem. Na 12 kilometru pa se trasa "odlepi" od pobočij Mežaklje in prečka železniško progo. Tu je potem deteljska priključka Lipce, ki je pravzaprav vzhodni priključek za Jesenice; saj je zahodno od Jesenic še priključek Hrušica, ki bo zgrajen v okviru gradnje predora. Trasa na 15 kilometru prečka kanjon Save z impozantnim viaduktom, grajenim po načinu prostokonzolne gradnje v vsej širini dobrih 20 metrov. Takoj za viaduktom pa se trasa "zarije" pod zemljo v 180 metrov dolg pokriti vkop, ki bo preprečeval hrup v Mostah. Od tod pa poteka naprej po iztegnjenem Zirovniškem polju, prečka v podvozu železniško progo Jesenice - Ljubljana in se za zdaj pod sedanjo magistralno cesto slepo konča z začasnim priključkom pri Vrbi (19. kilometer).

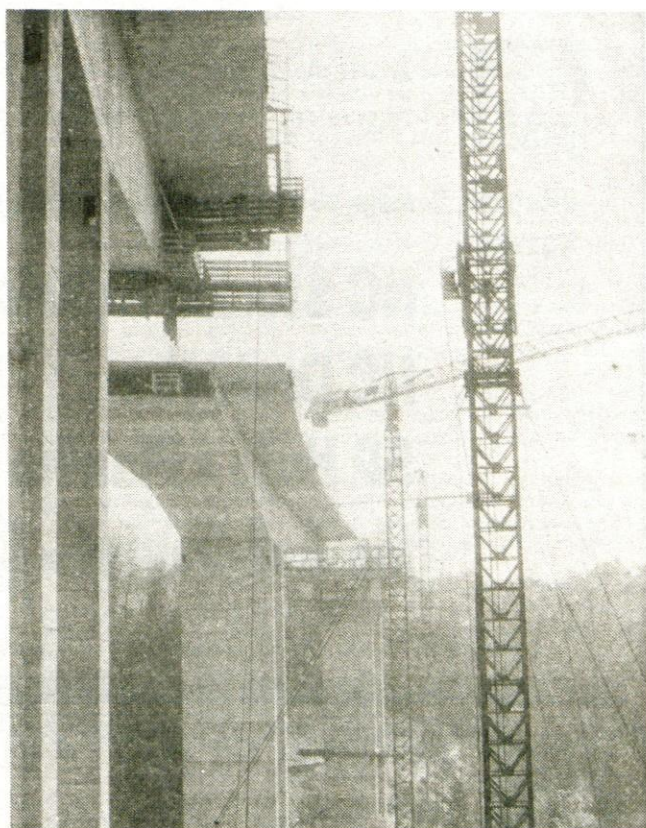

Na Lipcah (v smeri proti Hrušici), kjer smo morali prekriti tudi železniško progo, je lepega gradbenega terena konec...

Dolžina odseka je 13 kilometrov, izračunana hitrost na cesti 100 kilometrov na uro (čeprav bo mogoča neprimerno večja), maksimalni vzdolžni sklon (vzpon) 2,00 promili... Cesta bo imela 5 viaduktov, 6 nadvozov in 6 podvozov s površino več kot 35 tisoč kvadratnih metrov... Podporni zidovi bodo merili blizu 7.000 kvadratnih metrov, sidrane obložne stene prek 5.500 kvadratnih metrov... Skupna dolžina deviacij (zavojev) znaša 7.900 metrov, najkrajši zavoj pa je 1.200 metrov. Zaradi trase je bilo treba narediti 1.500 metrov nove struge za Savo...

Pravi naslov, kako je z dnevom D oziroma ali bo tako projektirana jeseniška obvoznica konec leta sprejela promet, pa je Cestni inženiring, ki nadzira gradnjo oblikovno, kakovostno, finančno in nenazadnje tudi časovno. Zato smo se tudi obrnili na vodjo Cestnega inženiringa za odsek avtoceste Hrušica - Vrba mag. Jerneja Ravnikarja, diplomiranega inženirja gradbeništva, in si skupaj pred dobrim tednom ogledali traso. "Ko je bilo 12. januarja lani izdano gradbeno dovoljenje, sem rekel, da je pred nami grda naloga. Tega mnenja še vedno nisem spremenil, saj ga gradbišče vsak dan ne le potrjuje, marveč tudi celo stopnjuje.

Lani smo delali neprekinjeno, tudi ob sobotah, nedeljah in praznikih. Ne seveda na celotni trasi. Tudi zdaj dela ne potekajo na vseh 13 kilometrih. Delali smo tudi pozimi in v mrzlih dneh ogrevali beton s posebno tehnologijo. Vendar je bila zima vseeno predolga. Načrtovali smo izpad 45 dni, pa je bil daljši.

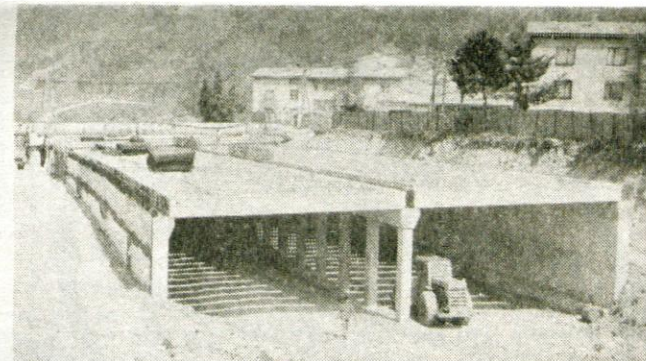

Viadukt Moste - gradbeno najbolj zahteven 444 metrov dolg objekt. Spojen mora(!) biti (tudi zaradi načina gradnje) julija oziroma avgusta letos, "prevozen" pa v začetku novembra...

Lanski plan na primer ni imel praznika 1. maja. Tudi letos bo ponekod tako. Dinamika je vražja, teren grd, strokovno tehnološko zahteven (za gradbene strokovnjake tudi pravi izziv in poslastica), gradbeni delavec pa je zaradi vseh teh razlogov in planiranja "suženj". Časa namreč ni. Denarja tudi ne dovolj. Izvajalci se pritožujejo, da investitor kasni s plačili. Vendar, odločeni smo, tako glede denarja, kot glede rokov, da cesta mora biti do konca leta tako narejena, da bo lahko razbremenila Jesenice... Kar zadeva denar, bi kakršnakoli ustavev del, ne le

bočju Mežaklje... Sicer pa je stanje na celotni trasi, po izjavi mag. Ravnikarja za zdaj v načrtovanih rokih, ponekod, na najmanj zahtevnih odsekih, sicer malo kasnijo, kar pa ni problem. Skrb in problem ob številnih "čejjih" je lahko zgolj in samo gradbišče pod Mežakljo.

Sicer pa laiku (kakršni smo bili mi) sprehod po 13 kilometrov dolgem gradbišču vzbuja najrazličnejše mešane občutke. Spopadanja izvajalcev in stroke z geološkimi spoznanji, ki so mlada (saj so stara komaj 10.000 let), o podorih in zdrobljenih

180 metrov dolg vkop (galerija) v Mostah. "Smešno" - nad njim bo na primer lahko rastel fižol...

bokih Mežaklje po umiku ledenika po zadnji ledeni dobi, o poroznih plasteh na njej... so nekako misteriozna. Občudovanje moči, tehnologije in sposobnosti vzbuja pogled na viadukte.

Ogromno znanje in odgovornost se kaže v gradnji viadukta Moste z nosilci in posameznimi deli cestišča. Celo magister Ravnikar potrjuje, da viadukt Moste spremlja cel strokovni konzilij, ki zjutraj, čez dan in ponoči s tisočinkami smešno majhnih merilnih enot preverja "dihanje", da se ne bi zgodilo, kar se v nobenem primeru ne sme... "Smešno" se zdi napoved, da bo v Mostah nad vkopano cesto lahko rasel na primer fižol... In svojevrstna zavist se poraja, da "železničarji", ki so bili tu "doma" že veliko prej, niso mogli "ugnati cestarjev", čeprav so slednji imeli nalogo, da niti za minuto ne sme zastati železniški promet... Skratka, strokovna ugotovitev je, ko bo ta odsek zgrajen, bo predstavljal zanimiv in lep gradbeni objekt, ki bo po tniku hkrati odprl tudi nov pogled na mesto Jesenice. Kar zadeva pogled, bi lahko ugotovili, da čaka Jeseničane v prihodnje precej zahtevna naloga; da bo ta pogled lepši, kot je s te strani na mesto zdaj. Vendar, časa za "ukvarjanje s pogledom" bo nenazadnje še dovolj. Zdjaj je najbolj pomemben cilj: od jutri naprej še 245 dni. Za dosego tega cilja pa je ta trenutek najbolj pomemben denar... ● A. Zalar

"Mlado" - 10.000 let staro pobočje Mežaklje "požira" beton in jeklene vezi za 5.700 kvadratnimi metri obložnih sten in na samem cestišču na stebrih...

ŽIVILA Kranj
trgovina in gostinstvo

V četrtek, 2. maja, so od 8. do 13. ure, odprte naslednje dežurne trgovine:

NC Storžič Kokrica
NC Drulovka
SP Huje - Planina
Market Center - Bled

Želimo vam prijetno praznovanje prvomajskih praznikov!

GORENJSKI GLAS

najučinkovitejši
propagandni
medij
na Gorenjskem

Številni naši oglaševalci so se že prepričali o tem, pridružite se jim tudi vi!

Vsem skupaj želimo prijetno praznovanje

Opozarjamo Vas tudi na posebne prilagoditve za propagiranje v Gorenjskem glasu:

- 17. maja izide Gorenjski glas v nakladi 60.000 izvodov in ga bodo prejela vsa gorenjska gospodinjstva
 - 21. maja izide avtomobilska priloga
 - 29. maja izide priloga Gradimo, obnavljamo...
- Pravočasno si rezervirajte oglasni prostor!

Gorenjski glas, propaganda, C. JLA 16, Kranj tel. 218-463
fax. 215-366

MARMOR HOTAVLJE

Gorenja vas
tel.: 064/68-210

SPOŠTOVANI GRADITELJI:
od 12. do 30. aprila 1991 vas vabimo, da obiščete našo
RAZPRODAJO,
na kateri vam bomo po znatno nižjih cenah
do 50 odstotkov

iz proizvodnega programa nudili pestro izbiro izdelkov iz domačega in uvoženega marmorja in granita

- tanke marmornate ploščice, poleg teh pa tudi NOVOST
- tanke granitne ploščice iz svetovno znanih vrst granita
- stopnice z različno oblikovanimi robovi
- police
- talne plošče raznih dimenzij
- balkonske obloge
- mize, kuhinjske in kopalniške pulte, kamine
- prozorno silikonsko zaščito za marmor

Na razprodaji vam bodo vsi ti izdelki na voljo sicer v omejenih količinah, vendar po izredno ugodnih cenah.

Od 12. do 30. aprila 1991 pa lahko izkoristite še dodatno ugodnost - za vsa naročila izdelkov po posebnih merah in vaših željah vam bomo nudili **15-odstotni AKCIJSKI POPUST.**

PRIDITE - PRESENEČENI BOSTE NAD PONUDBO IN KVALITETO!

**BI HUJŠALI
PA NIMATE ČASA**

SALON *Slender You*

ESMA PLANINŠEK,
STARA CESTA 15,
KRANJ, tel.: 218-323

1 URA TELOVADBE PRI NAS
ODTEHTA 7 UR REDNE TELOVADBE

PRI TEM SE IZBOLJŠA
PREKRVAJITEV TELES

KREPI CELOTNA MUSKULATURA
IZBOLJŠA GIBLJIVOST VSEH SKLEPOV

Samo še ta teden v našem salonu ugodna prodaja razstavnih eksponatov.

Kuhinje z belo tehniko že od 29.000,00 din dalje, sedežne garniture od 12.000,00 din dalje

AL

alples industrija pohištva

predsobe, dnevne in samske sobe, klubske mizice, karnise, video omarice po konkurenčnih cenah

Železniki

64228 Železniki, telex: 34-557 Yu alples, tel.: 064/67-121, telefax: 064/66154

**ČE SI TUDI VI
ŽELITE, DA BO
DOBER ZAČETEK
POL DELA,**

POTEM STORITE PRVI KORAK Z NAKUPOM V PRODAJALNAH KRANJSKEGA MERKURJA.

30 % Znižanje cen izdelkom proizvajalca HELIOS Domžale

- za zaščito lesa in kovin,
- za dekoracijo notranjih prostorov,
- fasadne barve,
- barve za avtomobile (reparature Mobihel)

Predstavitve proizvodnega programa HELIOS Domžale bodo od 15. do 18. ure v naslednjih dneh:

- 6. maja GLOBUS v Kranju,
- 7. maja BARVE LAKI v Škofji Loki,
- 8. maja BARVE LAKI v Radovljici,
- 9. maja FERRUM v Ljubljani.

25 % Znižanje cen izdelkom proizvajalca BELINKA Ljubljana.

(beltop, belton, belles, virga, belocid, fentin, super blesk, beli on, beli lux)

Predstavitve proizvodnega programa bodo od 15. do 18. ure v naslednjih dneh:

- 21. maja GLOBUS v Kranju,
- 22. maja BARVE LAKI v Škofji Loki,
- 23. maja BARVE LAKI v Radovljici.

ZNIŽANJA CEN VELJAJO ZA TAKOJŠNJA PLAČILA IN ČLANE STANOVANJSKIH ZADRUG PRI NAKUPIH NAD 300,00 DIN DO 25. MAJA.

Torek, 30. aprila 1991

Memorial Borisa Berganta

Tržič, 25. aprila - V Tržiču je bil v četrtek, 25. aprila, spet pravi tekaški praznik. Več kot 150 atletov in atletinj se je zbralo na tradicionalnem, že VI. Memorialu Boruta Berganta, II. odprtem prvenstvu Gorenjske za pripadnike ekip Teritorialne obrambe ter štafetnem teku po ulicah Tržiča. Prišli so od vsepovsod, tako kot je že običajno, najhitrejša letos pa sta bila Živko Romeo (AK Rudar Trbovlje) na najdaljši progi ter Veronika Bohinc (Mesarstvo Krušič Ljubljana) med atletinjami.

Prireditve, ki je potekala pod pokroviteljstvom poljedelstva Gorenjski glas ter Pokrajinskega štaba za TO Gorenjske, je bila dobro organizirana, brezhibno izpeljana in tudi dobro obiskana. Predsednik organizacijskega odbora VI. Memoriala Boruta Berganta Janez Kikel je povedal: »Potrudili smo se, in mislim, da smo v tem uspeli, da bi prireditve kar najbolj popularizirali. Teki so se udeležili številni kvalitetni tekači in tekačice in s tem potrdili našo usmeritev, da v Tržiču pripravljamo bolj kvalitetno kot množično prireditve. Množičnost se vidi bolj v pionirskih štafetah, saj jih je letos štartalo že 20. V popularizaciji prireditve pa vidim uspeh v številnih gledalcih, ki so stali ob cesti in bodrili tekače ter v tem, da so, kljub hladnemu vremenu, vztrajali vse do konca podelitve priznanj najboljšim.«

Prav podelitve pa so bila prava paša za oči za vse, saj so organi-

zatorji poleg lepih pokalov in kolajni pripravili vrsto praktičnih nagrad za številne udeležence. Prav praktične nagrade so svojevrsten čar teh tekov v Tržiču, kajti organizatorji vedno poskrbijo za kaj posebnega. Tako je podjetje TGT, trgovina gostinstva in turizem, d. o. o. Tržič v sodelovanju z Blagovnim centrom iz Celja prispevalo gorsko kolo za najhitrejšega, z ostalimi bogatimi nagradami pa so sodelovali še številni drugi posamezniki in podjetja z vseh koncev in krajev Slovenije in avstrijske Koroške.

Tekmovanje se je začelo s tekom štafet pionirjev, kjer sta se do zadnjega metra borili za zmago domača ekipa z osnovne šole heroja Grajzarja in ekipa AK Spodnja Idrija. Denis Debeljak je bil v finišu močnejši in je prinesel zmago domači vrsti. Med pionirkami so zmagale same atletinje iz treh atletskih kolektivov. Mladinci, mladinke ter članice

in veteranke so startali naenkrat, zelo zanimiv je bil boj za zmago na 5000 metrov dolgi progi, kjer so tekle članice in veteranke. Zmagala je Veronika Bohinc, ki je tako osvojila že svojo peto za-

Predsednik organizacijskega odbora Janez Kikel

Najbolj zanimiv je bil tek članov in veteranov na 10 000 metrov

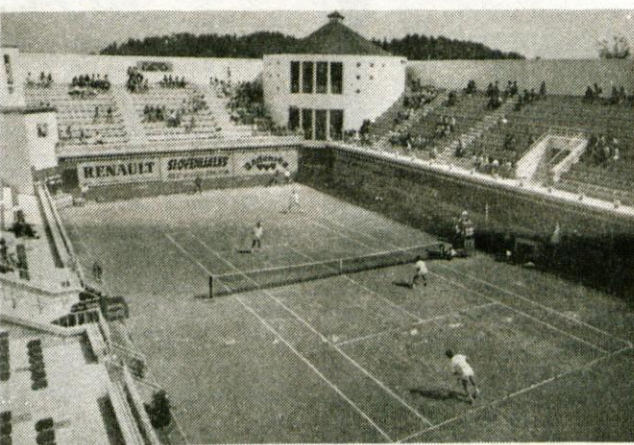
poredno zmago na teh v Tržiču.

Najzanimivejši tek je bil tek članov na 10 000 metrov, kjer je precej časa vodil Franc Teraž z Jesenic, v skupini najboljših pa so bili še Živko Romeo, Roman Hojak, Klemen Dolenc ter veterana Franci Novak in Milan Kotonik. V drugem krogu se je balkanski prvak v teku na 5000 metrov Živko Romeo prebil na čelo tekačev ter z lahkoto vodil do končne zmage. Vprašanje je bilo le, ali bo popravil rekord s teka z

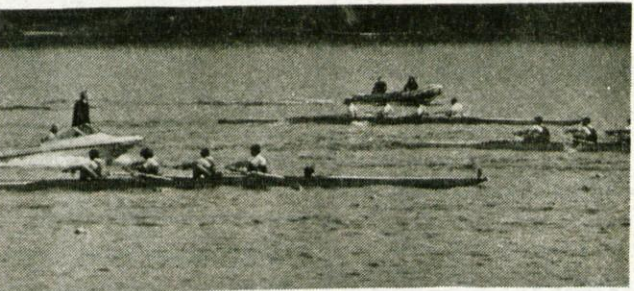
leta 1989, ko je tudi zmagal v Tržiču ali ne, vendar se je pokazalo, da je bil tokratni tek počasnejši. Tako še vedno ostaja rekord proge čas 30:54,61.

Za konec je potrebno omeniti še, da so si med številnimi gledalci in atletskimi delavci od vsepovsod prireditve ogledali tudi predsednik SO Tržič Peter Smuk, poveljnik PŠ za TO Gorenjske Peter Zupan, pokal najhitrejšemu pa je podelil oče Boruta Ivko Bergant.

J. K.

Domžale, 29. aprila - Ta konec tedna se v Domžalah začela drugi teniški turnir Slovenija Open 91. Prvi boji na igriščih bodo v soboto, 4. maja, ko se začnejo kvalifikacije posameznikov, prav tako pa bodo kvalifikacije tudi v nedeljo, ko bo zrebanje za glavni turnir. V ponedeljek, 6. maja, ob 10. uri se bo začel glavni turnir, ob 16. uri popoldne pa bo svečana otvoritev na centralnem igrišču. Turnir bo trajal vse do nedelje, 12. maja, ko bo ob 13. uri finale za posameznike in dvojice. Finalne obračune bo prenašala tudi naša televizija, sicer pa se v Domžalah obetajo zanimivi nastopi perspektivnih teniških igralcev, med njimi tudi Francoza Guillauma Raouxa, Portugalec Joao Cunha - Silve in Nuna Marquesa, Belgijca Barta Wuqta, Španec Francisca Roiga in Fernanda Lune. Zanimivost na turnirju pa bo prav gotovo nastop Slobodana Živojinovića. ● V. Stanovnik, slika: G. Sinik

Izvrstni rezultati Blejcev

Bled, 28. aprila - Letošnja uvodna pregledna tekma veslaških reprezentantov je prinesla pričakovane rezultate, saj med specialisti za sculle, kjer je zmagal zagrebški skifist Robert Stakor. Izredno prijetno presenečenje pa sta pripravila mlada blejska šampiona Iztok Čop in Denis Žvegelj, ki sta zmagala v močni konkurenci dvojcev brez krmarja.

Ostali rezultati blejske prvomajске regate - prvi dan: lahki veslači - enojec: 1. Božeglav (Argo); mladinke - dvojni dvojec: 1. C. Zvezda-Istra; članice - enojec: 1. Vermezović (Mladost); mlajši mladinci - enojec: 1. Tul (Argo); mladinci - dvojni dvojec: 1. Mladost; člani - enojec: 1. Stakor (Trešnjevka). Drugi dan: mladinke - enojec: 1. Bratič (Istra); članice -

dvojni dvojec: 1. Mladost; ml. mladinci - dvojni dvojec: 1. Istra; osmerek: 1. Jadran; mladinci - enojec: 1. Kostelič (Mladost); člani - dvojni dvojec: 1. Partizan.

Med prvomajsko regato so na Bledu pričakovali tudi mladinskega trenerja Krunoslava Jankovića, ki naj bi okvirno določil člane reprezentance za letošnje mladinsko svetovno prvenstvo, ki bo na olimpijski progi Banyoles v Španiji. Žal pa se trener na Bledu ni »prikazal«. Blejci so na tekmi vsekakor dokazali, da so v izvrstni formi, kako pa se bodo lahko merili s svojimi tekmeči, bodo pokazale prve mednarodne tekme. ● M. Peternelj

Šahovska misel

Šah je ena od človekovih nepogrešljivih sestavin vsakdanjega življenja. Zaradi izrezito intelektualne usmerjenosti oblikuje človekovo duševno življenje, v družbi pa utrjuje medčloveške vezi. Slovenski šah je v še ne tako davni zgodovini sooblikoval slovensko narodno zavest in je preko takšnih šahovskih velikanov, kot je bil vele mojster dr. Milan Vidmar, širom sveta ponesel glas o ustvarjalnosti slovenske misli.

Šahovska misel, nova slovenska strokovno-izobraževalna revija, ki je ugledala luč sveta 10. aprila, želi povezati bogato tradicijo z vizijo ponovnega vzpona slovenskega šaha. Slovenski šahisti in ljubitelji so že dolgo pogrešali podobno publikacijo, ki bi, kakor je v uvodniku zapisal predsednik Šahovske zveze Slovenije Milan Knežević, šahovske misel pripeljala v sleherni kotiček naše dežele.

To so glavni poudarki s tiskovne konference, ki sta jo ob izidu revije pripravila ustanovitelj Šahovska zveza Slovenije in izdajatelj šahovsko društvo Vrhnika. Revija bo namenjena igralcem, ki se aktivno ukvarjajo s kraljevsko igro, ljubiteljem, ki v šahu vidijo del obče človeške kulture, mladim in zvedavim kratkohladačnikom v šolskih klopih, ki šele spoznavajo svet lesenih figuric in labirintov variant.

Za kvalitetno izvedbo tako široke programske zasnove je izdajatelj pritegnil k sodelovanju glavnino slovenskih avtorjev, ki so se z aktivnim igranjem ali proučevanjem šaha iz znanstvenega, kulturnega, zgodovinskega in strokovnega vidika tako ali drugače zapisali igri na štirinajstdesetih poljih.

Revija bo na razpolago v kioskih Tobaka in v večjih knjigarnah, zainteresenti pa se nanjo lahko naročijo na naslov Šahovska misel, Colnarska 9, 61360 Vrhnika. Cena posamezne številke je 35 din, celoletna naročnina za 5 števk (revija bo izhajala vsaka dva meseca) pa je 150 din.

Uspešen začetek lokostrelske sezone

Lokostrelski klub Šenčur je organiziral letošnji prvi turnir v American-Roundu. Na turnirju je sodelovalo rekordno število 92 lokostrelcev iz 21 slovenskih klubov. Tekmovanje je šlo kot prvo tudi za točkovanje slovenskega pokala, ki je ponovno zaživel po večletnem premoru. Najbolje so se izkazali lokostrelci v compound slogu, kjer so bili tudi najštevilneje zastopani. Razveseljivo je, da so tokrat tudi pionirji zastopali svojo kategorijo v vseh stilih. Turnir so sponzorirali šenčurški obrtniki: pekarna Umnik, mesarija Kunej GTI, prodajalna ŠIK, trgovina z živili Pajer, vinoteka VIKI in Vina Makedonija.

Člani prosto: 1. Samo Medved, LK Moste, 854 krogov, 2. Marko Podržaj, LK Kranj, 837, 3. Vlado Rosa, LK Ankanan, 819; člani instinktivno: 1. Zare Krajnc, LK Gornji Grad 759 krogov, 2. Mitja Kocjančič, LK Ljubljana, 749, 3. Dušan Letnar, LK Kamnik, 747; člani compound: 1. Igor Kosi, LK Muta, 868 krogov, 2. Janez Skofic, LK Domžale, 867, 3. Dušan Klemen, LK Muta, 862; članice prosto: 1. Ksenija Podržaj, LK Šenčur, 793 krogov, 2. Marija Tomazin, LK Jesenice, 780, 3. Simona Fale, LK Gornji Grad, 667; članice compound: 1. Irena Rosa, LK Ankanan, 809 krogov, 2. Zdenka Iskra, LK Šenčur, 736, 3. Vida Lukanc, LK Šenčur, 648; članice instinktivno: 1. Sonja Ralca, LK Global, 609 krogov; veterani prosto: 1. Rado Čuš, LK Škofja Loka, 720 krogov; veterani instinktivno: 1. Janez Kramar, LK Šenčur, 622 krogov; veterani compound: 1. Roman Zupanc, LK Celje, 790 krogov; mladinci prosto: 1. Peter Koprivnikar, LK Maribor, 818 krogov, 2. Kristian Požar, LK Postojna, 807, 3. Marko Žerjal, LK Ljubljana 742; mladinci instinktivno: 1. Miodrad Gorič, LK Jesenice, 654 krogov, 2. Andrej Lužnik, LK Jesenice, 562; mladinci compound: 1. Grega Podgoršek, LK Domžale, 789 krogov, 2. Andraž Celigoj, LK Postojna, 715, 3. Boris Rebul, LK Postojna, 691; pionirji prosto: 1. Robi Justin, LK Škofja Loka, 728 krogov, 2. Marko Uršič, LK Jesenice, 686, 3. Urban Tavčar, LK Šenčur, 561; pionirji instinktivno: 1. Grega Zakrajšek, LK Jesenice, 752 krogov, 2. Matej Krumpstar, LK Kamnik, 681, 3. Aleš Gruškovnjak, LK Jesenice, 677; pionirke prosto: 1. Irena Antončič, LK Postojna, 484 krogov, 2. Simona Kos, LK Šenčur, 451, 3. Martina Kopic, LK Šenčur, 408; pionirke compound: 1. Janez Skofic, ml. LK Domžale, 838 krogov

Marjan Podržaj

Franci Petek med domačimi

Žirovnica - Po številnih sprejemih po osvojitvi naslova svetovnega prvaka v smučarskih skokih se je naposled Franci Petek znašel še v izredno prijetnem ambientu med člani njegovega kluba Stol Žirovnica.

V dvorani na Breznici so se zbrali številni prijatelji Francija Petka, domači kulturni ustvarjalci pa so poskrbeli za pester spored.

Predstavili so se vsi člani skalnega kluba Stol od najmlajših do članov, seveda na čelu z reprezentantom Francijem Petkom in Rajkom Lotričem.

Ob tej priložnosti so predstavniki kluba Stol in ZTKO Jesenice svetovnemu prvaku iskreno čestitali in mu izročili več daril.

Janko Rabič

Motociklistične dirke

Po 18-letih so bile ponovno motociklistične hitrostne dirke v Sloveniji in to na letališki stezi Sečovelje pri Portorožu. Odprto republiško prvenstvo je organiziralo prizadevno AMD Domžale, to pa je bila po 23-ih letih ponovno prva dirka v Portorožu, ki se je v 60-ih letih uveljavila z mednarodnimi motociklističnimi dirkami. Gorenjski tekmovalci so s tekmovanja prinesli odlične uvrstitve. V kategoriji do 125 cm je zmagal Gregor Gorec, 2. mesto je osvojil Janez Pintar iz Kranja, 3. mesto pa je pripadlo Albinu Šternu. Vsi trije so vozili motorje znamke Honda in so člani AMD Domžale. Gorenjci so imeli še dva predstavnika v kategoriji Super bike 750 ccm. Zmagal je Dimitrijevič pred Braneltom Lipnikom oba člana AMD Domžale, 3. mesto je osvojil Malec AMD. Matulji in 4. mesto Darko Katrašnik iz Radovljice član AMD Tržič.

Brane Lipnik je vozil motor znamke Kawasaki, Katrašnik pa motor znamke Honda. Naslednja dirka bo maja v Novem Sadu in bo štela za državno prvenstvo. Najhitrejši krog je prevozil Janez Pintar, povprečna hitrost enega kroga je bila 117 km/h.

Motokros

Na motokros progi v Mačkovcih pri Murski Soboti je bila prva dirka za republiško prvenstvo pionirjev v motokrosu. Edini gorenjski predstavnik je bil član AMD Tržič Aleš Rozman, ki je na motorju Kawasaki 80 ccm v prvi vožnji zasedel 3. mesto, v 2. vožnji pa osmo, tako da je dirko na koncu končal na 6. mestu.

Matevž Jenkole

Tekmovanje jadrlnih padalcev

Begunje, 30. aprila - Društvo jadrlnih padalcev Lesce Bled pripravila to sredo in četrtek, 1. in 2. maja, tekmovanje za pokal Avenik v jadrlnem padalstvu. Štart bo oba dneva ob 12. uri iz Dobrče in Sv. Petra, pristanek pa bo na nogometnem igrišču. V sredo bodo tekmovali posamezniki v četrtek pa bo ekipno tekmovanje. Prijave sprejemajo v sredo do 10. ure na nogometnem igrišču v Begunjah ali po telefonu 73-311. ● Ivo Zupan

Savčani dobro pripravljeni

Kranj - V soboto, 4. maja, se bo v Crikvenici začela že 25. tradicionalna kolesarska dirka Alpe - Adria, na kateri bodo nastopili tudi vsi najboljši kolesarji iz kranjske Save. V prvi ekipi bo nastopil Marko Polanc, ostali pa bodo vozili v reprezentanci Slovenije, ki jo bo vodil trener članske ekipe Save Matjaž Zevnik.

Na letošnji 25. kolesarski dirki Alpe - Adria bo nastopilo 20 moštvev iz štirinajstih držav: Italije, Nemčije, Avstrije, Nizozemske, Španije, Francije, Švedske, Poljske, Češkoslovaške, Bolgarije, SZ, Švice, Madžarske in Jugoslavije. V A reprezentanci, ki jo bo vodil zvezni trener Bilič bodo Fink, Ravbar in Eržen iz Krke, Smrc iz Merxa, Miškuljin iz Roga in Polanc iz Save. Kar trije Savčani pa bodo vozili v reprezentanci Slovenije, ki jo bo vodil Matjaž Zevnik. Poleg Pilarja, Zurnar in Bertoncija (Sava) bodo v drugi ekipi še Kranjec (As Astra) in Dolinar ter D. Pintarič (Rog). Kot je dejal Matjaž Zevnik, je reprezentanca Slovenije zelo mlada ekipa, saj je večini izmed šestih kolesarjev letos prva sezona v članski vrsti, zato od njih ne pričakuje ekstremno visokih uvrstitev. Precej več pa gre pričakovati od Polanca, ki bo tekmoval za A reprezentanco. Cilj je uvrstitev med prvih deset v končni razvrstitvi, kar je glede na zadnje re-

zultate tudi moč pričakovati, pravtako pa se zna dobro izkazati tudi Bertoncij. Na dirki z zelo močno zasedbo, ki je bila ta vikend v Avstriji, je bil Polanc sedmi, v času zmagovalca pa je v cilj prišel tudi Bertoncij. "Najtežja etapa dirke Alpe - Adria bo prav gotovo prva z začetkom v Crikvenici, kjer se bo že v grobem izoblikovala tudi končna razvrstitev," je dejal Matjaž Zevnik. Aleš Pagon trenutno vozi na Giro delle Regioni v Italiji, ali bo nastopil na AA, ali na Dirki Miru na Poljskem pa še ni določeno. ● I. Kavčič

Uspešni mladinci

Kranj - Na enodnevni dirki v Italiji so zelo dobro nastopili mladinci kranjske Save, saj je bil na 115 km dolgi progi Jure Studen peti (+0.20), Žiga Bajt pa osmi (+0.30). ● I. K.

Na teku trmastih tristo tekačev

Visoko pri Kranju, 27. aprila - Potem ko prireditelji niso imeli sreče z vremenom prejšnjo soboto, so tekmovalce prestavili v odlično izpeljani minulni konec tedna. Športno društvo Klub Trmastih iz Preddvora je prvič organiziralo tako veliko rekreativno prireditev, za katero so dobili tudi nekaj sponzorjev: Jeans klub Petrič, Športni park Rapa, Lesarstvo Čadež, Živila Kranj in Zavarovalna skupnost Triglav. Pripravili so majice za vse tekmovalce in vrsto daril za srečelov. Štarter na prireditvi je bil supermaratonec Dušan Mravljje. Zmagovalci: otroški tek na 3 kilometre, dečki: Gorazd Globočnik (Radovljica) 11,07, Klemen Dolenc (Klub trmastih) 41,38, ženske: Ana Jerman (ŠD Tržič) 50,29, tek na 21 kilometrov, moški: Roman Kejžar, 1.07,05, ženske: Olga Grm (ŠD Lesce) 1,25,11. ● V. S.

Ligaški izidi

Rokomet - V drugi zvezni rokometni ligi zažen hod so rokometiške Kranja doma gostile ekipo ŽRK Velenja. V borbi so si gostje iz Velenja priigrale prednost in zmagale z rezultatom 22 : 25. V slovenski rokometni ligi za moške so rokometiški Preddvora doma gostili ekipo škofjeloškega Šeširja in v gorenjskem ligaškem obračunu slavili z rezultatom 22 : 17 (9 : 9). To soboto, 4. maja, ob gostili ekipo Dobove. Tekma bo ob 20. uri. Rokometiški Preddvora pa gostujejo pri ekipi STT Rudar.

Vaterpolo - Prvič v letošnji vaterpolski sezoni so vaterpolisti kranjskega Triglava igrali v domačem letnem bazenu v Kranju. V boju za prvo mesto v 1. B zvezni vaterpolski ligi so zaslužno premagali ekipo Medveščaka iz Zagreba in tako dve koli pred koncem vodijo na leprvo A ligo. V naslednjem, trinajstem kolu, bodo vaterpolisti Triglava spet igrali doma v letnem bazenu v Kranju. Gostili bodo ekipo Bellvuea iz Dubrovnika, tekma pa bo to soboto, 4. maja, ob 17. uri.

Nogomet - Nogometiški Živil - Nakla e so v 23. kolu v prvi slovenski nogometni ligi doma gostili ekipo Steklarja in igrali izenačeno z rezultatom 1 : 1 (1 : 0). V prihodnjem kolu nogometiški iz Nakla gostujejo pri ekipi Mure. ● V. Stanovnik

Radsport **FABJAN**

VAŠ STROKOVNIAK ŠTEVILKA 1 NA KOROŠKEM
ZA KOLESA VSEH VRST IN KOLESARSKO OPREMO.

BELJAK
TREFFNERSTRASSE 2
Tel. 9943-4242-28413
(NA SEVERNI STRANI GLAVNE
ŽELEZNIŠKE POSTAJE)

SKUPŠČINA OBČINE ŠKOFJA LOKA

ČESTITA
VSEM PREBIVALCEM
ZA PRAZNIK DELA

SKUPŠČINA
OBČINE KRANJ
ČESTITA VSEM OBČANOM
OB PRAZNOVANJU
PRAZNIKA DELA

Za vse vas, ki čakate na delo ali pa bi si v kratkem času radi močno izboljšali življenjski standard, ponujamo enkratno priložnost!

Postanite naš redni ali honorarni sodelavec!

Resni interesi
naj kličejo
po tel. 064/50-714
vsak delavnik do 14. ure.

KRANJ, JAKA PLATIŠE 13

PODJETJE
KRANJ

ČESTITA VSEM OBČANOM
ZA PRAZNIK DELA

Agromehanika

Kranj, Hrastje 52 a

telefonski številki (064) 325-680 324-033

*Vsem kupcem
in poslovnim partnerjem
čestitamo
ob prazniku dela*

IZBERITE IZBIRO

M MERCATOR - IZBIRA

KRANJ

Trgovsko podjetje, d. o. o. KRANJ

*Spoštovanim kupcem, poslovnim partnerjem in
občanom čestitamo za praznik dela.*

Ko se odločate za nakup gradbenega materiala in živil,
IZBERITE IZBIRO

CESTNO PODJETJE
KRANJ, p. o.

Kranj, Jezerska cesta 20

tel.: 064/26-861

telex: 37720 CP KRN YU

Projektiramo, rekonstruiramo in gradimo ceste in ostale objekte nizkih gradenj. Upravljamo in vzdržujemo vse kategorizirane ceste na Gorenjskem. Nudimo vam gramozne in druge kamnite materiale. Opravljamo svetovalni inženiring za gradnje in obnove prometnih objektov.

Čestitamo Gorenjcem za praznik
dela - 1. maj

**NAGRADNA IGRA,
V KATERI SODELUJE VSAK KUPEC**

KRANJ
Koroška c. 16
tel.: 212-249

ŽREBANJE 29. 6. 1991

1. nagrada
VIDEOREKORDER SHARP
2. nagrada
BON v vrednosti 2.000,00 din
- 3., 4., 5. nagrada
PIJACA v vrednosti 1.000,00 din
v DISKOTEKI »Gorjanc«
6. nagrada
10 x PIZZA in PIVO
v PIZZERIJI »ORLI«
- 7., 8. nagrada
BON v vrednosti 500,00 din

Imena nagrajencev bodo objavljena v Gorenjskem glasu!
JEANS CLUB PETRIČ - NAJ JEANS CLUB

**6. 5. 1991 ODPIRA
TURISTIČNI URAD**
na MAISTROVEM TRGU 11,

- ki vam bo nudil
- ORGANIZACIJO IZLETOV
 - ZAKUP AVTOBUSOV
 - NAKUP VOZOVNIC

POKLIČITE NAS, 064/217-867 ali 50-394

MOŠKO - ŽENSKI
Frizerski salon
HELI

FICKO HELI
SENIČNO 31/A, 64290 TRŽIČ
TEL. 064/57-875

ODPRT OD 3. MAJA DALJE.

Sprejemam stranke tudi po naročilu
in dogovoru.

VLJUDNO VAS VABIM, DA ME OBIŠČETE

novο • novο • novο • novο • novο • novο • novο • novο

Trgovina za

**ŠPORT, LOV,
RIBOLOV IN PROSTI ČAS**

KRANJ, Reginceva 6

VELIKA IZBIRA - KONKURENČNE CENE

Odprto: od 9. - 19. ure, sobota od 9. - 12. ure

Torek, 30. aprila 1991

Nasilje v policiji

Ali policisti tepejo?

Vsak se lahko pritoži na postopek policista, če ni bil zakonit, takten, human.

Kranj, 29. aprila - Čeprav javnomnenjska raziskava, ki so jo lani predstavili na Fakulteti za sociologijo, politične vede in novinarstvo, kaže, da ugled slovenski policiji narašča, pozitivno mnenje o njej razbija predvsem tistih okroglo pet odstotkov ljudi, ki imajo z njo opraviti zaradi lastnih odklonskih dejanj in jim je policija s svojo prvenstveno represivno, kaznovno vlogo, neke vrste slaba vest, na peti, ki bi ga želeli izriniti. Ti se - da bi se pred javnostjo oprali - večkrat tudi pritožujejo, celo prek medijev, nad nasilnimi policisti, ki da pretepajo nedolžne ljudi. Za uradno prijavo se, žal, odločijo redki, menda zato, ker si ne upajo oziroma ker nima smisla, češ vrana vrani ne izkljuje oči. Škoda zaradi resnice in predvsem tistih, upajmo, da redkih, primerov, ko so policisti resnično prekorajčili svoja pooblastila. V pogovoru z načelnikom UNZ Kranj Ivanom Hočevarjem, inšpektorjem v sektorju UNZ za organizacijo in razvoj Alojzom Mihelčičem ter komandirjem postaje milice v Kranju Stanetom Fickom smo skušali, seveda z njihove strani, osvetliti problem nasilja v policiji - nasilja policistov nad ljudmi pa tudi nasilja ljudi nad policisti.

Od 61 pritožb šest upravičenih

Ivan Hočevar: »Uporaba prisilnih sredstev na območju UNZ Kranj je v primerjavi s številom postopkov z občani zelo redka. Lani, na primer, smo podali sodnikom za prekrške 10.806 predlogov zaradi kršitve cestnoprometnih predpisov, mandatno smo kaznovali blizu 42.000 voznikov oziroma udeležencev v prometu, okrog 5400 predlogov smo napisali sodnikom za prekrške zaradi kršitev javnega reda in miru, obravnavali 3000 kaznivih dejanj itd., skratka, represivo smo uporabili v 60.000 postopkih z občani. Eno od prisilnih sredstev v skladu z zakonom o notranjih zadevah in z navodili o uporabi prisilnih sredstev so naši policisti uporabili le v nekaj več kot sto primerih; fizično silo 50-krat, gumijevko šestkrat, plinski razpršilec desetkrat, vezanje in vlečenje 58-krat. Mislim, da ta podatek najbolj zgovorno zavrača negativno tezo o nasilnosti policistov UNZ Kranj do občanov. Moram pa reči, da so tudi policisti s strani ljudi doživeli samo dva direktna napada. Poskusov je bilo sicer več, a so jih preprečili z uporabo prisilnih sredstev. Pritožb na ravnanje policistov je bilo lani 61, od teh šest upravičenih.«

Navodilo o uporabi prisilnih sredstev jasno pravi, da mora policist - seveda, če se ne more temu izogniti - izbrati najmilejšo prisilno sredstvo, ki mu omogoča kvalitetno in strokovno opraviti nalogo. Vsak policist, ki uporabi prisilno sredstvo, mora o uporabi in vzroku napisati poročilo, njegov starešina pa preveriti, ali je bila uporaba upravičena ali ne, ali ne bi mogel policist opraviti naloge tudi z blažjim prisilnim sredstvom. V 90 odstotkih policisti posežejo po sredstvih prisile pri kršitvah javnega reda in miru, da bi zaščitili sebe in druge ljudi ter njihovo premoženje, večkrat pa tudi pri kršitvah v cestnem prometu.

O pritožbah občanov na postopek policistov pa je Ivan Hočevar pojasnil: »Vsak občan se lahko pritoži na postopek policista, če po njegovem ni bil zakonit oziroma v skladu s pooblastili organov za notranje zadeve. Na osnovi pritožbe smo dolžni analizirati vse okoliščine, zbrati podatke in s strokovno platjo oceniti pravilnost postopka. Policist mora ravnati zakonito, taktno, humano. Če iz poročila policista o uporabi prisilnih sredstev ali na osnovi pritožbe občana ugotovimo, da so bila prisilna sredstva neupravičeno uporabljena, proti postopku uvedemo disciplinski postopek, v hujših primerih kazenski postopek zaradi prekorajčil pooblastil, skratka, nad vsakim policistom visi kot Damoklov meč grožnja izgube delovnega mesta. Tudi taki primeri so.«

Netaktni policisti?

Alojz Mihelčič je še bolj do ločen; na postopek policista se lahko pritoži vsak, ustno ali pisno, na katerikoli postaji milice, UNZ ali republiškem sekretariatu za notranje zadeve, ki pritožbo preda pristojni UNZ. Vsaka pritožba se rešuje, zagotovljena je tudi nadzorna funkcija. Če pritožba nima večjega odmeva, jo rešuje starešinski kader na postaji milice, nadzorno funkcijo ima inšpektorat UNZ, če pa gre za širše odmeve pojavnosti, potem se v nadzor vključi tudi republiški sekretariat. V bistvu se ne da ničesar prikriti, reševanje je objektivno, resnico je težko izluščiti zlasti v primerih, ko sta kršitelj in policist sama in oba vztrajata pri svojem. V zadnjem času se pritožbe nanašajo v glavnem na netaktno ravnanje polici-

državni upravi so stroge, vsaka prekoračitev je hujša kršitev delovne dolžnosti. Policist je odgovoren disciplinsko in odškodninsko za povzročeno škodo.

Vse pritožbe seveda ne gredo tako na roke pritožiteljem kot v zgornjem primeru. Dokaj pogosti so namreč primeri, ko se kršitelj pritoži na ravnanje policista samo zato, da bi izsilil "premirje", češ če bo policija umaknila prijavo, potem bo tudi sam umolknil. Na takšna izsiljevanja, ki so najpogostejša pri kršitvah v cestnem prometu, policija seveda ne pristaja.

Zaplet ob poljanski cesti

Precej prahu je v zadnjem času dvignil tudi konflikt dveh škofjeloških policistov z Leopoldom Jerebom iz Podgore v Poljanski dolini, ki se je ponoči 16. marca vpletel v postopek policistov z voznikom Lojzetom Dolinarjem. Leopold Jereb se je vmešal, ker policista po njegovem nista imela pravice zasliševati Dolinarja na lastnem dvorišču. Pravi, da ga je srečanje s policistoma veljalo več dni bolniške, pretres možganov, dva zoba in podplutbe po vsem telesu.

Ivan Hočevar: »Na UNZ imamo celoten spis o tej zadevi, v reševanje je vključen tudi republiški sekretariat. Nismo reagirali zaradi pisanja v Mladini, ampak po lastni dolžnosti. Vsi dokumenti kažejo na to, da je bila uporaba fizične sile proti Leopoldu Jerebu, ki je policista

silnih sredstev največkrat razlog za pritožbo na ravnanje policistov, je koristno poznati zakon o notranjih zadevah (54. člen) in navodilo o uporabi prisilnih sredstev, kjer točno piše, kaj policist lahko uporabi pri opravljanju nalog. Za policista pride v poštev predvsem fizična sila, gumijevka, plinski razpršilec, lisice. Prisilna sredstva smo lani uporabili 21-krat, leto prej 23-krat, najpogostejše fizično silo in lisice. Vsaka konfliktna situacija je pogojena z osebnostjo dveh ljudi, storilca prekrška oziroma kazniviga dejanja in policista.

Opozoriti moram tudi na drugo plat; lani so bili kranjski policisti pri opravljanju nalog žaljeni v 73 primerih, leto prej v 57. To je hud pritisk na policiste, ki vedo, da morajo marsikaj prenesti, vendar pa ne dovolimo, da bi jih kršitelji žalili, jih napadali in jim preprečevali uradno dejanje. Zaradi žalitev smo napisali predloge sodniku za prekrške, v enem primeru tudi kazensko ovadbo, tri ovadbe smo podali zaradi preprečitve uradnega dejanja, pri čemer je bil en policist ranjen, eno zaradi napada na policista. Letos trend narašča.

Voznik, ki ne ustavi policistu, potem ko je ustavljen, ne more pričakovati, da bo policist z njim posebno vljuden. Policist ne ve, ali ni v avtu morda storilec kazniviga dejanja, oborožen terorist ali pa samo pijani voznik. Tudi vlomilca, ki ima pri sebi orožje, ne more lepo pozdraviti, preden ga prime. Prva je policistova varnost. Ivan Hočevar: »Lahko je po bitki biti general. Policist se mora v hipu odločiti, katero prisilno sredstvo bo uporabil, da bo lahko opravil nalogo. Kasneje, ko se pogovarjamo, ko pozna vse okoliščine, marsikateri prizna, da bi najbrž lahko ravnal tudi drugače kot je.«

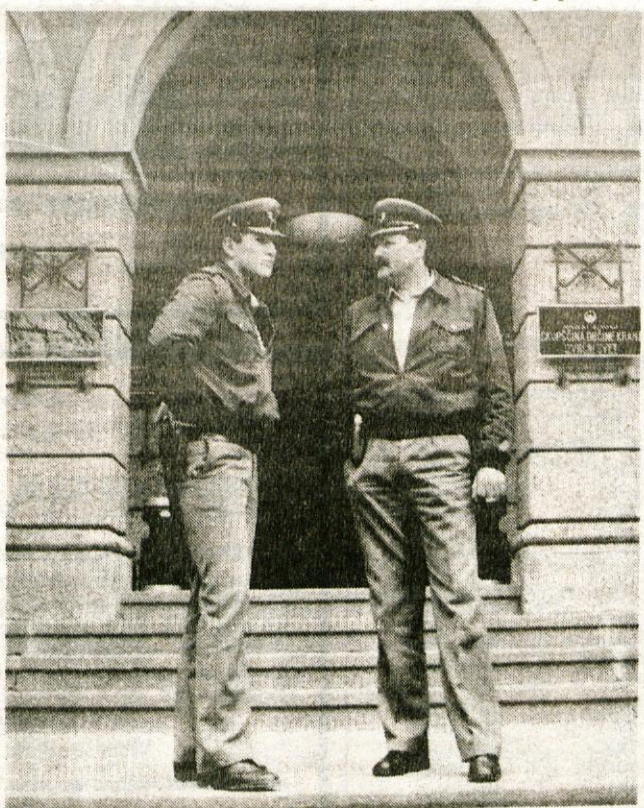
Policija "deklica za vse"

Po podatkih, s katerimi je postregel Alojz Mihelčič, so gorenjski policisti v prvih treh mesecih letos 81-krat uporabili prisilna sredstva, od tega fizično silo 50-krat, gumijevko enkrat, plinski razpršilec dvakrat, lisice 24-krat, trikrat strelno orožje, in sicer štirikrat pri raziskovanju kaznivih dejanj, 50-krat pri vzdrževanju javnega reda in miru, 14-krat pri urejanju in nadzoru cestnega prometa, dvakrat pri varovanju državne meje, trikrat pri spremljanju kršiteljev in izročanju pristojnim organom. Za policiste se je 71-krat šlo brez posledic, dvakrat s sledmi poškodb in dvakrat z lahkimi telesnimi poškodbami, za kršitelje pa brez posledic 65-krat, s sledmi poškodb šestkrat, po dvakrat pa z lahkimi ter hudimi telesnimi poškodbami. Pri ukrepih proti policistom gre za dve opozorili in en disciplinski postopek, proti občanom pa za 57 predlogov sodniku za prekrške in enajst kazenskih ovadb. Ti so se po sedemkrat pritožili zaradi uporabe prisilnih sredstev, zaradi ukrepanj ter zaradi neukrepanj policistov proti storilcem prekrškov, devetkrat pa zaradi netaktnih postopkov.

Pa še nedelja, dve o reorganizaciji slovenske policije, ki zajema tudi ukinitve nekaterih oddelkov in manjših postaj milice, v katerih so policisti po mnenju nekaterih ocenjevalcev preveč domači s prebivalci, z nekaterimi v dobro, z drugimi v škodo. Letos takega primera na območju UNZ Kranj sicer niso zabeležili, če pa ga zasledijo, takšne policiste opozorijo oziroma, če ne zaleže, premešajo. Da pa imajo prebivalci dobro mnenje tudi o manjših policijskih enotah, da jih potrebujejo, očitno potrjujejo njihovi odpori proti ukinitvi in celo protestni shodi. Ljudje se obračajo na policijo zaradi različnih problemov, ker vedno reagira, postaja nekakšna "deklica za vse", vedno pogostejše tudi za primere, za katere so pravi naslov inšpekcije ali socialna služba. ● H. Jelovčan

Žalitev, oviranje in napadi na policiste

Stane Ficko: »V letošnji programsko zasnovo smo premislje- no zapisali, da bo delo v kranjski postaji milice temeljilo na načelih strokovnosti, učinkovitosti, usklajenosti, zakonitosti in pravičnosti. Ker je uporaba pri-

stov in ne na nezakonitost ukrepov. Policisti so mladi, brez izkušenj, ko se srečajo s konfliktnim, običajno vinjenim kršiteljem, pride do zapleta. Seveda to ni opravičilo, policist se ne sme pustiti izzvati. Policisti z večkratnimi konflikti morajo presesti na dela, kjer nimajo stikov z ljudmi.

Klofuta mladoletniku

Med lanskimi pritožbami občanov na postopke policistov je tudi nekaj pritožb zaradi uporabe fizične sile. Najhujši je vsekakor primer, ko je policist udaril mladoletnika. Policistu je prenehalo delovno razmerje pogojno za eno leto, je v kazenskem postopku zaradi storitve kazniviga dejanja zlorabe položaja, starši so postavili tudi odškodninski zahtevek. Kazni po zakonu o delavcih v

NESREČE

LETOS ŽE 11 MRTVIH

Kolesar obležal

V četrtek, 25. aprila, ob pol sedmih zvečer je Bojan Klinar, roj. 1954, z Jesenic kolesaril po pločniku C. talcev na Koroški Beli. V bližini stanovanjskega bloka št. 8 d je iz neznanega vzroka zapeljal s pločnika na cesto, pri tem izgubil ravnotežje in oblast nad kolesom ter padel. Z glavo je udaril v rob pločnika in obležal na cesti. Huje ranjenega so odpeljali v jese- niško bolnišnico.

Deklica čez cesto

V nedeljo, 28. aprila, ob 16.45 je 23-letni Igor Perko iz Sp. Dupelj z Z 126 P peljal od Naklega proti Dupljam. V Strahinju je pred seboj na desni strani opazil skupino otrok, ki so se igrali na travniku. Tedaj je iz občestnega jarka prišla štiriletna Ana Jenko s Praprotnice in stekla čez cesto. Perko je zaviral in se umikal levo, vendar je kljub temu deklico zadel. Huje ranjeno so odpeljali v UKC. ● H. J.

GORENJSKA NOČNA KRONIKA

Napačna žrtev

M. A. iz Groharjevega naselja v Škofji Loki je prosil za posredovanje policistov. Natvezil jim je, da mu doma grozita žena in sin. Policista, ki sta možakarju prihitela na pomoč, sta ugotovila, da je prava žrtev žena, ki jo je M. A. pijan pretepal, dokler ni dokazovano njegove moškosti naredil konec sin, ki je, da bi rešil mater, očeta oklofotal. Oba bo podučil k lepšemu obnašanju sodnik za prekrške.

Preplah za nič

Starejši možak, ki sam živi v stanovanju stolpnice v Podlubniku, je sredi noči na plinskem štedilniku kuhal jed. Medtem je zaspal, ko se je prebudil, pa je začutil vonj po prismojenem. V paničnem strahu je zdrvel na balkon in klical na pomoč gasilce, meneč, da iz jeklenke uhaja plin in da bo vse skupaj eksplodiralo. Policista, ki sta prišla pogledat, kaj se dogaja, sta ugotovila, da je bil stanovančev strah odveč, kar je ugotovil tudi sam in se jima vljudno opravičil za nepotrebno vznemirjenje.

Preganjanci duhov

Trije pijančki so opolnoči pred škofjeloško občino na vse pretege kričali. Očitno so preganjali duhove, kar pa enemu od treh njih poslušalcev v sosednji hiši ni bilo prav nič všeč. Poklical je varuhe reda. Policista sta uspela prijeti samo M. K., doma z Mestnega trga, ki je bil tako pijan, da jima ni uspel pobegniti, medtem ko sta bila njegova kompanjona urnejših nog. M. K. se je pokazal za pravega tovariša, saj imen drugih dveh ni izdal. Tako se bo pred sodnikom za prekrške zagovarjal sam.

Ženski nasprotnici

K. A. z Novega sveta je poklical policiste, ker je njegovo ženo Š. A. pred zgradbo Ljubljanske banke napadla sosedja, jo oklofotala in popljuvala. Policista sta zgodbo preverila, ugotovila, da je resnična ter napisala predlog sodniku za prekrške, ki bo kaznoval sosedo K. M. Zvedela sta tudi, da sta sosedji že dalj časa sprti.

Žalili borce

Ko so imeli borci z Godešiča občni zbor, so se jim brez povabila pridružili tudi nekateri pijani krajani, ki so imeli v bližini delovno akcijo. Borce so motili, jih žalili, enega celo priprli z vrati. Izgredniki se najbrž še lep čas ne bi umaknili, če A. K. ne bi poklical policistov. Ti so napisali prijavo sodniku za prekrške proti L. S., K. J. in K. G.

NA SONČNI STRANI ALP

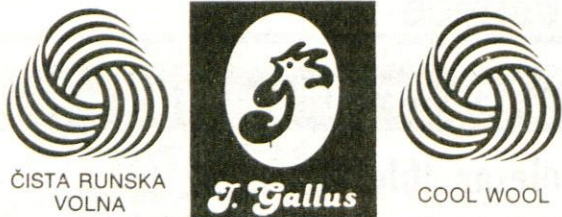
Odpadke nazaj v nahrbtnik

Kranj, 26. aprila - Posvet sanitarnih inšpektorjev z upravljalci planinskih postojank na Gorenjskem pred tednom dni je opozoril na zasipanje naših gora z odpadki. Največ jih tam puščajo obiskovalci, zato je umesten predlog, da bi jih spodbujali k drugemu ravnanju.

Ni več veliko časa do začetka nove planinske sezone, zato se upravljalci koč in drugi pripravljajo na sprejem prvih obiskovalcev. Bolj kot z oskrbo imajo težave predvsem s kopico ostankov za gosti iz preteklosti. Dolgoletna usmeritev v prilaganje zmogljivosti postojank potrebam najštevilnejšega obiska je namreč privedla v začaran krog, v katerem so povečane zmogljivosti pomenile večji obisk, le-ta pa je spet zahteval večje zmogljivosti. Ponudba s hrano in pijačo je presegla nekdanji planinski standard in je prinašala vedno večje probleme.

Nekdaj je veljalo, da v gore hodijo tisti, ki jih imajo radi. Temu že dolgo ni več tako, saj je gorski svet preplavljen z obiskovalci, ki jim gore ne pomenijo ničesar. To trditev potrjuje dejstvo, da imajo glavni delež v skupni količini odpadkov pri kočah prav smeti, ki jih tam puščajo obiskovalci. Ker veliko postojank ne zmore stroškov za odvoz odpadkov v dolino, je edina rešitev v spodbujanju planincev, da vsak odnese svoje smeti v nahrbtniku nazaj v dolino.

Kako naj bi to dosegli, so se spraševali planinski aktivisti tudi na nedavnem kranjskem posvetu. Strinjali so se, da niso dovolj besedna opozorila oskrbnikov v kočah, naj gostje pospravijo smeti za seboj. Kot je predlagal radovoljski sanitarni inšpektor, naj bi že ob poteh k postojankam namestili table z opozorilnimi napisi za vračanje odpadkov v dolino. Posebej so priporočili, da bi bilo v javnih medijih več videti in slišati tudi o ekoloških problemih v gorah. Dokler bodo v gore zahajali tudi ekološko neosveščeni obiskovalci, pa ne bo druge pomoči, kot vračunati stroške odvoza odpadkov v dolino - to stane planinsko društvo približno 1 nemško marko za 1 kilogram - v ceno storitev v kočah. ● S. Saje

Ne iščite teh modnih oblačil kjerkoli!

V KRANJU JIH LAHKO KUPITE SAMO PRI NAS!

Elita

SKUPŠČINA OBČINE RADOVLJICA

Komisija za kadrovske zadeve, odlikovanja in priznanja

Skupščina občine Radovljica na podlagi 35. člena Zakona o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91) razpisuje dela in naloge **RAVNATELJA MUZEJEV RADOVLJIŠKE OBČINE**

Na osnovi določil statuta Muzejev radovljiške občine morajo kandidati izpolnjevati naslednje pogoje:

- visoka strokovna izobrazba muzejske smeri
- 5 let delovnih izkušenj na muzejskem področju

Mandat traja štiri leta.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev morajo kandidati poslati v 8 dneh od dneva objave razpisa na naslov:

Skupščina občine Radovljica, Komisija za kadrovske zadeve, odlikovanja in priznanja, Radovljica, Gorenjska c. 19.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po odločitvi.

nidas

IMPORT EXPORT KRANJ, d.o.o.

trgovina *Dota*

Stražišče, Delavska cesta 26 a

Vam predstavlja del svoje bogate ponudbe:

- kozarci Luminarc
- jedilni servisi Arcopal
- slike slikarja Marjana Belca

Poročna darila

Za naše sodelavce pripravljamo darila za oblikovanje in izdelavo posoda v lepih posodah iz keramike

Novosti na našem tržišču

- plastika Vidroplast
- kuhinjska posoda Silampas
- japonski porcelan

Iskra

ELEKTROMOTORJI, d.o.o.

Železniki
Otoki 21

razpisuje

JAVNO LICITACIJO

ki bo v torek, 7. 5. 1991, ob 11. uri na sedežu družbe v Železnikih, Otoki 21, za:

— tovorni avto Zastava 645 AD, reg. št. KR 824-93, št. šasijske 007518, št. motorja 029997, leto izdelave 1979, prevoženih 410.000 km, (generalno popravljen po 300.000 km). Vozilo je tehnično brezhibno, registrirano do avgusta 1991, izklicna cena je 160.000 din. Varščina je 10 % od izklicne cene, ki jo plačajo potencialni kupci pri blagajni. Prometni davek plača kupec. Nakup je po sistemu videno - kupljeno. Kasnejših reklamacij ne upoštevamo.

ZLIT TRŽIČ, d.o.o.

prodaja dve kamp prikolici tip IMV Adria 420 TL, za 3 osebe, z baldahinom, leto proizvodnje 1979. Prikolici imata vgrajen sistem ogrevanja.

Cena 1 prikolice je 2.000 DEM + davek.

Možnost ogleda je v delovnem času v Zlitu-u.

ISKRA MKD

Podjetje mehanskih konstrukcij in delov

Po sklepu UO PO Iskra MKD, objavljamo

JAVNO LICITACIJO

rabljenih osnovnih sredstev:

STROJI IN NAPRAVE ZA ODPRODAJO

Zap. št.	Naziv	Proizvajalec Tip	Inv. št.	Leto izdel.	Izklicna cena — din
01.	rezn. st. za tekst.	ISKRA	20062	1966	32.500,00
02.	eks. stisk. 25 T	HME	18160	1965	104.000,00
03.	eks. stisk. 25 T	ISKRA	23546	1969	84.500,00
04.	eks. stisk. 30 T	TAS-ES 30	23545	1969	84.500,00
05.	eks. stisk. 25 T	TAS-ES 25	28452	1972	195.000,00
06.	napr. za posp. trak.	ISKRA	87908	1982	39.000,00
07.	struž. rev. do Ø17 mm	SMART-BROWN	16935	1971	65.000,00
08.	struž. rev. do Ø17 mm	SMART-BROWN	17932	1965	65.000,00
09.	struž. rev. do Ø26 mm	BOLEY	19893	1966	78.000,00
10.	struž. dokón. do Ø22 mm	SMART-BROWN	17946	1965	58.500,00
11.	struž. vret. do Ø30 mm	KARGER	07156	1962	97.500,00
12.	stroj za plos. bruš.	TOS	02457	1958	65.000,00
13.	brus. kozelj za trde kov.	WUPPERTAL-BAREM	20544	1967	26.000,00
14.	stroj. za bruš. rolir.	GARDIOL	02449	1962	19.000,00
15.	rolir. stroj	STEINEL	16742	1962	32.500,00
16.	vrt. str. nam. do Ø16 mm	VEBO	17930	1965	32.500,00
17.	vrt. str. nam. do Ø16 mm	VEBO	17943	1965	32.500,00
18.	vrt. str. nam. do Ø13 mm	VEBO	19811	1966	13.000,00
19.	str. za rez. nav. do M6	ISKRA	07810	1962	19.500,00
20.	stisk. pnev. 0,3 t	ISKRA	18190	1965	7.800,00
21.	stisk. pnev. 0,5 t	JOZEF SCHEELEN	20085	1966	9.100,00
22.	struž. vret.	COLCHESTER	17975	1965	104.000,00
23.	struž. univ.	PRVOMAJSKA	82974	1985	130.000,00
24.	rezn. univ. stroj	ELLIOTT	18119	1965	110.500,00
25.	rezn. nav. stroj	ELLIOTT	18120	1979	65.000,00
26.	brus. plošč. stroj	KIROVA	22180	1968	71.500,00
27.	brus. plošč. stroj	KIKINDA	54696	1981	97.500,00
28.	brus. str. za nože	AGATHOH	82918	1987	78.000,00
29.	strojna pila	ELLIOT	82945	1985	26.000,00
30.	rezn. stroj	MAS	02743	1962	58.500,00
31.	krož. žaga	ISKRA	02450	1962	26.000,00
32.	na. vrt. stroj	METALAC	19808	1966	6.500,00
33.	vrt. stroj	VEBO	83255	1985	13.000,00
34.	struž. polavt. do Ø22 mm	LEINEN	02556	1962	260.000,00
35.	struž. polavt. do Ø22 mm	LEINEN	02574	1962	260.000,00
36.	stroj za rez. nav.	ISKRA	22750	1967	19.500,00
37.	trač. brus. stroj	IKOS	80025	1983	26.000,00
38.	trač. žaga — vod.	MI-DSAN	17960	1965	32.500,00
39.	pisar. in delav. oprem. ter les. in kov. zabojniki				

Javna licitacija bo v sredo, 8. 5. 1991, ob 16. uri, PO Iskra MKD Ljubljanska c. 24 a, Kranj. Osnovna sredstva so na vpogled uro pred začetkom licitacije. Interesenti morajo pred začetkom licitacije plačati 10 % kavci-

jo od izklicne cene. Prometni davek ni vključen v ceno in ga plača kupec posebej. Prodaja bo potekala po načelu videno-kupljeno, kasnejših reklamacij ne bomo upoštevali. Dodatne informacije po telefonu 064/218-861, int. 2394.

GOSPODARSKA ZBORNICA SLOVENIJE
OBMOČNA ZBORNICA KRANJ
in
CENTER ZA INFORMACIJSKI SISTEM PRI GZS
Poslovni klub EUROPATINOVA

organizirajo

**PREDSTAVITEV IN DEMONSTRACIJO
POSLOVNO INFORMACIJSKIH SISTEMOV**

OBRTNIKE, PODJETNIKE IN DROBNO GOSPODARSTVO

SREDA, 8. MAJA 1991, OB 11. URI

OTVORITVENA DVORANA PPC GORENJSKI SEJEM

1. Kako ponuditi svoje izdelke tehnologije in storitve na domačem in tujem tržišču (Slovenija, Jugoslavija, dežele Alpe-Jadran, Pentagonale, Evropa, S. Amerika, J. Azija)

2. Svetovalne storitve GZ Slovenije pri navezovanju poslovnih stikov s tujimi partnerji na področju kooperacij, investicij in joint venturesov.

3. Predstavitve poslovanja kluba EUROPATINOVA — pomoč podjetnikom in obrtnikom pri predstavitvi svojih novih programov in storitev na sejnih, tele in videotekstu, borzah in informacijskih medijih.

PREDSTAVITEV IN DEMONSTRACIJA JE ZA UDELEŽENCE BREZPLAČNA!

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš upokojeni sodelavec iz strokovnih sektorjev — Finančnega sektorja

AVGUST POTUŠEK

rojen 1907

Od njega so se poslovili v družinskem krogu v petek, 26. aprila 1991, ob 11. uri na kranjskem pokopališču.

DELOVNI KOLEKTIV SAVA KRANJ

ZAHVALA

Ob izgubi 80-letnega dragega moža in očeta

GABRIJELA VILFANA

iz Zg. Bitenja

se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in prijateljem za plemenito pomoč, izrečena sožalja ter podarjeno cvetje. Hvala g. župniku za opravljen obred, pevcem za zapete pesmi in vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti.

YSI NJEGOVI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega sina, brata, strica in svaka

FRANCA VALJAVCA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem ter sodelavcem Planike Kranj — Finančno računovodska služba in Športna montaža, ki so nam v teh hudih trenutkih izrazili sožalja, darovali cvetje in nam vsestransko pomagali ter ga v tako velikem številu spremili na njegovo zadnjo pot. Zahvaljujemo se tudi pevcem iz Trstenika za lepo zapete žalostinke in g. župniku za opravljen pogrebni obred.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

ŽALUJOČI: mama Kristina, brat Bogdan in sestra Marta z družino

Trstenik, 10. aprila 1991

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše ljube

ALENKE MAUSER

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in sodelavcem Dinosa za sožalje in ke in darovano cvetje, vsem, ki ste nam izrekli sožalje in nam ob hudih trenutkih stali ob strani, osebju Onkološkega inštituta in osebju odd. 500 bolnišnice Golnik za ves trud ob njeni hudi bolezni. Iskrena hvala dr. Borutu Rusu, dr. Pavlinu, dr. Štanglu ter dr. Cerarjevi za njihovo nesebično pomoč. Vsem še enkrat iskrena hvala!

YSI NJENI

Bled, 24. aprila 1991

MALI OGLASI

217-960
Cesta JLA 16

APARATI STROJI

Prodaj 1-fazni MEŠALEC. Pret-nar. Zg. Gorje 227 6685

Prodaj STROJ za izdelavo beton-skega strešnika. 312-314 6696

Prodaj TRAKTOR Zetor 70-11, let-nik 1982 in traktorski VILICAR. Lončar, Zalog 35, Cerklje 6707

Ugodno prodaj dvoredno SEJAL-NICO za koruzo OLT II., starejši let-nik. Luže 6, Senčur 6710

Prodaj popolnoma nov TROSI-LEC umetnih gnojil VICON 502, s kardanom, 10 odstotkov ceneje od novega. Informacije na 328-108, po 18. uri 6718

Prodaj barvni TV Gorenje Color, ekran 67 cm. Cena 2.000,00 din. Črv. Javorniško nabrežje 7, Jeseni-ce 6720

Ugodno prodaj malo rabljeno ro-tacijsko KOSILNICO Britev 165. Kozelj, Hotemaže 16, Preddvor

ROBINSON
club TRŽIČ
tel.: 52-266

Letna terasa
SAS BAR
Robinson
od 9. do 22. ure
nedelja, prazniki od 14. - 22. ure
Disko petek, sobota od 21. - 2. ure

40.000 DEM, nudim partnerstvo. Šifra: ZELO VELIK ZASLUŽEK

Naj se javi voznik, ki mu je bil PO-ŠKODOVAN AVTO, v sredo, 24. 4. 1991, okrog 17. ure, pred Diskont-no trgovino na Železniški postaji v Kranju. Naslov v oglasnem oddel-ku. 6713

IZOBRAŽEVANJE

Angleščino, matematiko in fiziko uspešno INŠTRUIRAVA. 6734

KUPIM

Kupim GARSONJERO ali 1-sobno STANOVANJE, v Šorlijevem nase-lju - Kranj. Šifra: CENA 6681

STANOVANJA

V Kranju ali Ljubljani najajem GARSONJERO ali 1-sobno STA-NOVANJE. 061/558-679 ali 0602/23-158 6446

VOZILA

Prodaj JUGO 45 A, letnik 1986, prevoženih 37.000 km, dodatno opremljen. Cena po dogovoru. Va-ljavec, Kovor 70/a, Tržič, 6397

Prodaj Z 101 GTL 55, letnik 1986. Igor Petric, C. na Klanec 46, Kranj 6410

Ugodno prodaj zelo dobro ohran-jen VW GOLF, letnik avgust 1982, motor generalno obnovljen. Janko Zupan, Ul. Tončka Dežmana 8, Kranj, (9. nadstropje), 323-165 6564

Ugodno prodaj štiri nove GUME Sava Sempetir Hi-Life Radial, dim. 175/70 R 13. 327-652, po 15. uri 6617

Prodaj Z 750, letnik 1984 in AS-CONO 1.6 GLS, letnik 1987. Zmi-nec 60, Škofja Loka 6674

Z 101 Konfort, letnik oktober 1980, registrirana do oktobra 1991, pro-dam. 51-239 6678

Honorarno zaposlimo KUJARJA ali KUJARICO, v popoldanskem času. 75-504 6712

Če ste pripravljeni delati kot ZA-STOPNIK - vsako sredo, soboto in nedeljo, za 15.000,00 din mesečno, pustite svoj naslov. VODJEM sku-pin nudimo najboljše pogoje! 327-705 6717

Ponujamo vam perspektiven pro-gram in visoko provizijo. 215-903 6731

ŽIVALI

Prodaj KOKOŠI nesnice, stare 1 leto, za zakol ali nadaljno rejo. Za-draga 18, Duplje 6391

Prodaj 8 mesecev brejo KRAVO in 10 tednov staro TELIČKO. Škri-njar, Zg. Lipnica 2, Kamna gorica 6403

KOKOŠI, stare 20 tednov, tik pred nesnostjo, po 120,00 din za kos in JARKICE, stare 8 tednov, po 50,00 din za kos, z debikiranimi (šipani-mi) kljuni ali celimi, vse cepljene proti kugi, prodajamo. Gašperlin, Moste 99, Komenda, 061/841-471 6407

JARKICE, različnih starosti, ceplje-ne proti kugi, prodajamo vsak dan. Cegelnica 1, Naklo, 48-648 6621

Umrla je naša dobra mama

MARIJA ŽUŽEK

roj. Mertelj

Pogreb pokojnice bo v torek, 30. aprila 1991, ob 15. uri na kranjskem pokopališču.

Žalujoci: sin Jože z družino

Kranj, 29. aprila 1991

Nenadoma je odšla od nas

ALENKA

POTOČNIK-LAUKO

predsednica družbenopolitičnega zbora
Skupščine občine Škofja Loka

Od nje se bomo poslovili 28. aprila 1991

SKUPŠČINA OBČINE ŠKOFJA LOKA

Škofja Loka, 29. aprila 1991

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage žene, mame, babice, sestre, tete in tašče

VIDE PAVLIN

se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste jo tako številno po-spremili na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje, vsem, ki ste sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje. Iskrena hva-la dr. Benediku in njegovi zdravstveni ekipi, odd. 600 UKC Golnik za plemenito in požrtvovalno zdravljenje, duhovniku za lepo opravljen pogrebni obred, pevskemu zboru upokojencev za zapete žalostinke. Posebej se zahva-ljujem sosedom, sodelavcem Iskra TIV in UNZ Kranj.

Ohranili jo bomo v lepem spominu!

VSJ NJENI

Kranj, 22. aprila 1991

Za vedno in mnogo prezgodaj nas je zapustila

ALENKA

POTOČNIK-LAUKO

predsednica družbenopolitičnega zbora
Skupščine občine Škofja Loka

Slovenska demokratična zveza Škofja Loka
Liberalno demokratična stranka Škofja Loka
Slovenska kmečka zveza — ljudska stranka Škofja Loka
Slovenski krščanski demokrati Škofja Loka
Socialistična stranka Slovenije Škofja Loka
Socialno demokratska stranka Škofja Loka
Stranka demokratične prenovе Škofja Loka
Stranka za enakopravnost občanov Škofja Loka
Zeleni Slovenije

ZAHVALA

Nekoč se bomo srečali,
se videli še kdaj,
nasvidenje mama,
nasvidenje sedaj.

Zapustila nas je draga žena, mami, stara mama, sestra, teta

MARIJA VIRTNIK

roj. Žagar iz Kranja

Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti in darovali cvetje. Zahvaljujemo se tudi g. župniku, pevcem iz Nakla za zapete žalostinke, kolektivu Planike, OŠ Matija Čop in Iskri — Števci, za izraže-no sožalje in nesebično pomoč.

VSJ NJENI

Šenčur, Kranj

WIESNER

VSESKOZI PONUDBE POSEBNIH MODELOV IN RAZSTAVNIH VOZIL

CELOVEC, ROSENTERSTR. 205

Tel. 9943-463-281913

● NADOMESTNI DELI ● SERVIS

● DODATNA OPREMA ● VELIKA IZBIRA VOZIL

GRADBENI MATERIAL

Uvoženo plastificirano PLUTO, prodaj. 83-727, po 20. uri 5940

Ugodno prodaj rabljeno opečno strešno KRITINO, OKNA z roleta-mi, VRATA, večjo količino ZIDA-KOV ter 2.300 kosov nove sive strešne KRITINE Trajanka Dravo-grad, Strahinj 76, Naklo, 48-591

Canon FAX-80 FAX S TELEFONOM SUPER CENA!

TRIMMEL BAHNHOFSTR. 55 CELOVEC

Prodaj 300 kosov sive strešne OPEKE Veronika Eržen, Pungert 9, Škofja Loka 6699

AL FOLIO za izolacijo mansard, saven, talnih gretij ..., v ploščah, 1,5 x 2,5 m, 350 kvad. m. je 1.000,00 din. 77-067, od 8. do 12. ure ali 77-080, zvečer 6729

Prodaj suhe jesenove in javorje-ve DESKE. 65-134 6737

OPTIKA POSLOVALNICA KRANJ Cesta JLA 18 nasproti porodnišnice Telefon 212-196

VELIKA IZBIRA UVOŽENIH OKVIRJEV IN STEKEL

PREGLEDI VIDA: ponedeljek, sredo od 14. - 15. ure torek od 15. - 17. ure

Odprto: od 8. - 18. ure sobota od 8. - 12. ure

SE PRIPOROČAMO!

MOTORJI KOLES

Prodaj dve KOLESI Senior, na 10 prestav. Cena 3.000,00 din. 6675

Prodaj KOLO mountain bike Gan-na, nerabljen, 10 odstotkov cene-je. 632-036 6689

OBVESTILA

BARVAM z apnom in ostalimi ob-stoječimi materiali. Poceni in brez čakanja! Informacije na 4664

J & J TV, VIDEO, HI-FI, SERVIS. Popravljamo vse vrste TV, VIDEO, HI-FI NAPRAVE. 329-886 5871

Ne ostanite sami, pomlad je tu! Vabi vas AFRODITA ženitna po-sređevalnica in AFRODITA club iz Kranja. Poslovni center Planina 3, od 8. do 14. ure, četrtek in petek, od 14. do 19. ure. 324-258 6058

Osebi, (do 35 let), ki mi POSODI

OSTALO

Prodaj dolgo obhajilno belo OBLEKO. Levstikova 3, Kranj 6682

Poceni prodaj otroški italijanski kombiniran VOZIČEK Peg. Infor-macije na 82-801 6683

Prodaj zložljivo KAMP PRIKOLI-CO Brako. 323-163 6688

Prodaj bukove BUTARE. 45-787 6701

Prodaj mešana DRVA. 43-352

POSESTI

HIŠO, z gospodarskim poslopjem, prodaj. Šifra: MED KRANJEM IN RADOVLJICO 6695

PEUGEOT TALBOT BRODNIK ● PRODAJA. DELI IN SERVIS Klagenfurtstr. 37 Tel.: 0043-4242-24388

PRIREĐITVE

Duo IGRA na ohceti, praznova-njih in zaključnih družbah. 46-137 6694

POZNANSTVA

Fant želi SPOZNATI mlado dekle ali mamico, za skupno življenje na urejeni kmetiji. Šifra: NAJIN DOM 6724

RAZNO PRODAJ

Prodaj avtomobilsko tovarno PRIKOLICO in termoakumulacij-sko PEČ. 83-962 6673

Ugodno prodaj rabljen POMI-VALNI STROJ Iskra in ŠOTOR Krk, za 4 osebe. Informacije na 329-187, zvečer 6684

Prodaj VIDEOREKORDER Toshi-ba, star 1 leto, za 800 DEM, ŠO-TOR za 4-člansko družino, za 250 DEM in žensko KOLO Rog za 50 DEM. Ogled popoldan. Rajko Do-rem, Gradnikova 91, Radovljica 6692

Prodaj mešana DRVA in diatoni-čno HARMONIKO. 622-418 6700

Prodaj barvni TV Gorenje, star 5 let, za 150 DEM in RADIATORJE Trika, malo rabljeni, 4 kose. Cena po dogovoru. 622-767 6727

Prodaj JUGO 1100 GX, letnik 1988, 17.000 km, OBRAČALNIK se-na in PLUG Gorenje Kosor. 45-141 6728

STAN. OPREMA

Ugodno prodaj zložljivo vrtno GARNITURO. 68-422 6676

Ugodno prodaj kuhinjsko MIZO in štiri STOLE. 218-208 6679

Ugodno, na tri obroke, prodaj sko-ranj novo belo SPALNICO in kom-plet KOPALNIŠKIH ELEMENTOV, z ogledalom in lučjo. Informacije na 327-158 6721

Prodaj 3-delno skoraj novo GAR-DEROBNO OMARO in POSTELJO z jogijem, aluminijasto LESTEV ter TELEFONSKO TAJNICO. Informa-cije na 327-158 6722

Prodaj VOLVO 144, letnik 1968, generalno obnovljen. 47-383

Prodaj MINI MORIS 1000. Grmi-čeva 23, Kranj - Čirče 6698

R Clio 1.4, nov, metalne barve, ugodno prodaj. 77-317, po-poldan 6703

TOYOTO Corola DX, letnik 1987, prevoženih 60.000 km, z veliko do-datno opremo, garažirana in odli-čno ohranjena, prodaj. Sajovic, Mlaška c. 85, Kranj, 217-527

Prodaj R 4 GTL, star 7 let in pri-bližno 500 kg betonskega ŽELEZA, premer 10 mm. Pegam, Ješetova 31, Kranj - Stražišče, 310-752

Z 750, letnik 1976, vozna, neregis-trirana, poceni prodaj. 79-818 6715

Prodaj PRIKOLICO za osebni av-to. Janez Frelih, Posavec 64, Pod-nart 6732

Z 750, letnik 1979, ugodno prodaj. Luže 63, Senčur 6733

Prodaj Z 101, letnik 1977. 57-549 6735

Ugodno prodaj R 4 TL, motor ge-neralno obnovljen, letnik 1981, re-gistriran do septembra 1991. 66-772 6736

ŠIVILSTVO »MAJDA«

Cerklje, Ul. 4. oktobra 11 Tel.: 42-095

Obveščam cenjene stranke, da sem odprla delavnico za žensko in otroško konfekcijo. Izdelava po najnovejši modi. Cene in plačilni pogoji ugodni - prepričajte se!

ZAPOSLOTITVE

Na področju PRODAJE enega naj-konkurenčnejših artiklov v Slove-niji, zaposlimo (honorarno ali red-no) samo omejeno število kandi-datov. 327-058, od 20. do 21.30

V Škofji Loki honorarno zaposlim PRODAJALCO oziroma PRODA-JALCA, za prodajo na stojnici. Po-goj: celodnevni prosti čas in avto. Šifra: ŠKOFJA LOKA 6709

Prodaj brejo TELICO simentalco. Fister, Brda 5, Radovljica 6686

Prodaj KOZO, sanska in KOZO, srnasta, z mladiči. 66-797 6690

Prodaj TELIČKE po izbiri, stare do 2 mesecev. Franciška Šparo-vec, Zg. Duplje 26 6691

Prodaj 6 tednov starega BIKCA simentalca. Česnjevek 3, Cerklje 6693

Prodaj BIKCE simentalce, stare od 6 do 8 mesecev. Lahovče 17, Cerklje 6702

Prodaj dva BIKCA, stara 10 dni in 25 dni ter TELICO simentalco, bre-ja 9 mesecev. Sr. vas 55, Senčur 6714

Prodaj TELETA za zakol. Voklo 68, Senčur 6716

Prodaj nemške OVČARJE, čisto-krvni. C. II. grupe odredov 3, Cer-klje 6719

Tri TELIČKE, prodaj. 49-388 6723

Prodaj 3 mesece stare rjave JAR-KICE, cepljene proti kugi. Drino-vec, Strahinj 38, Naklo 6725

Prodaj dva PRAŠIČA, težka od 50 do 70 kg. Ogled v torek, popoldan in v sredo, ves dan. Lancovo 28, Radovljica 6730

Prodaj 2 PUJSKA težka okoli 40 kg. 217-791

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš predragi

PETER LIKAR

iz Potoč

Od pokojnika se bomo poslovili v sredo, 1. maja 1991, ob 16. uri na pokopališču v Preddvoru.

Žalujoci: žena Jožica, otroci Nevenka in Sašo z družinama ter Miha in Natalija, sestra Tončka, bratje Nace in Ivan z družinami, mama Pavla in vsi, ki smo ga imeli radi

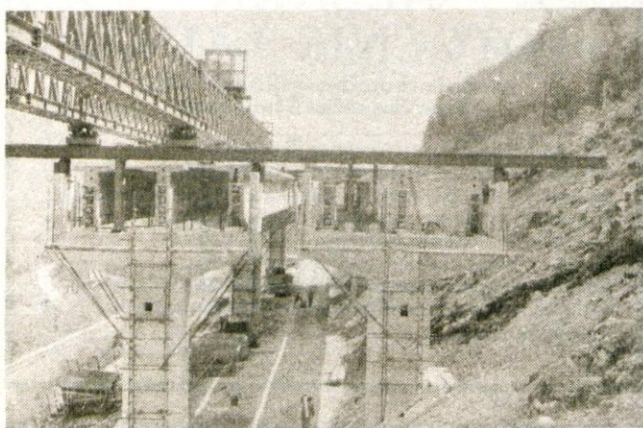
Slovenija in svet

Lastna zunanja politika temelj državnosti

Slovenska skupščina se je prejšnji teden seznanila s temelji zunanje politike nove slovenske države in z zasnovo zakona o zunanjih zadevah. Vlada in zunanje ministrstvo bosta morala po naročilu skupščine oba dokumenta še dopolniti in ju predložiti v ponovno obravnavo.

Zunanji minister dr. Dimitrij Rupel je poslanecem v obrazložitvi predloga za izdajo zakona z osnutkom zakona poudaril, da je ta zakon med tistimi predpisi, ki so potrebni za prevzem izvrševanja vseh suverenih pravic in morajo biti pripravljeni v šestih mesecih po plebiscitu. Slovenija se ne more osamosvajati, hkrati pa še naprej priznavati jugoslovansko ureditev oziroma pristojnosti glede rednih meddržavnih stikov ter urejanja sodelovanja med državami in meddržavnih pravic in obveznosti. Minister je analiziral trenutne poglede Združenih držav Amerike in evropskih držav na razplet jugoslovanske krize in osamosvajanje Slovenije. Združene države Amerike in Evropska skupnost zagovarjata enotnost in ozemeljsko celovitost Jugoslavije, dialog med republikami, spoštovanje človekovih pravic, demokracijo in tržno gospodarstvo. Odcepitvenih teženj ne bosta ne spodbujali, ne nagrajevali. Spoštovali pa bosta vsako ureditev, za katero se bodo dogovorili jugoslovanski narodi. Sovjetska zveza molči, čeprav je njeno stališče zaradi njenih notranjih razmer, jasno: enotna Jugoslavija. Med našimi sosedi ima Avstrija največ razumevanja za slovenske težnje. Italijanski odnos je trenutno tak kot odnos Evropske skupnosti, Madžarska se posebej ne izpostavlja, vendar Slovenija lahko računa na njeno podporo, razumevanje pa bolj ali manj odkrito izražajo tudi nekatere druge evropske države. Seveda pa bi bilo napak, če bi Slovenija v nedogled čakala na mednarodno priznanje in ne bi tudi na tem področju vlekl svojih potez. Predlagani zakon o zunanjih zadevah opredeljuje organizacijo in delovanje ministrstva za zunanje zadeve, katerega del so diplomatskokonzularna predstavništva, določa splošna načela za opravljanje teh zadev ter modele za sklepanje in uresničevanje mednarodnih pogodb. Nekaj tega bo opredeljenega v ustavi, posebej pa bo treba razmejiti odnose med najvišjimi državnimi organi in ministrstvom, razmerja med posameznimi ministrstvi na tem področju, položaj delavcev v teh službah. Zunanji minister ima že po mednarodnem pravu poseben položaj med državnimi organi, najvišji uradnik v ministrstvu pa je generalni sekretar. Brez ustreznega zakona ni mogoče urediti delovanja in položaja naših predstavnikov po svetu, za Slovenijo pa bodo lahko v prehodnem obdobju opravljala te naloge predstavništva drugih držav, s katerimi bi se dogovorili. Kadrom v tej službi bo namenila Slovenija posebno pozornost. Razen strokovnosti bo merilo slovensko državljanstvo, znanje tujih jezikov in starost. Ker Slovenija ta trenutek takih ljudi nima na pretek, bo treba pred temi merili "zamižati" in si pomagati s pogodbenimi diplomati ter "častnimi konzuli", ki naj bi bili naši državljani na delu v tujini in izseljenci. Tudi sedanji pooblaščenici Republike Slovenije naj bi postali častni konzuli.

V prihodnje utegne povzročiti precej razprav razmejitev pristojnosti na področju zunanjih zadev. Minister Rupel meni, da bi morala vlada predlagati šefu države vodje diplomatskokonzularnih predstavništev, vodja pa bi moral dobiti soglasje odbora parlamenta, pristojnega za zunanjo politiko. Za vsa ostala imenovanja naj bi bil pristojen minister. Slovenija naj bi v petih letih zgradila svoj zunanje-politični sistem, zunanji minister pa naj bi imel v tem obdobju večja pooblastila. Sporno ostaja še naprej vprašanje, ali bodo smeli biti diplomati člani političnih strank in vodstev. ● J. Košnjek

Avtocesta predor Karavanke - Bregana, odsek Hrušica - Vrba, znan tudi kot jeseniška obvoznica, ima dan D, ko naj bi, čeprav še ne do vseh podrobnosti končana, že lahko prevzela promet mimo Jesenic, konec leta. Na gradnem in zahtevnem terenu pod Mežakljo in tudi na drugih delih 13 kilometrov dolgega odseka že dobiva podoba. Kljub zahtevnosti gradnje in številnim "Čejem" pa je ta hip ob izvedljivem cilju, največji "ČE" denar... - A. Ž. - Foto: Aleš Gorišek

Dom na Kališču odprt tudi med prazniki

Planinsko društvo Kranj sporoča, da bo planinski dom na Kališču odprt tudi med prazniki in sicer od torka do vključno nedelje. Planinci bodo lahko opravljali ture na bližnjo Veliko Poljano ali Sv. Jakoba. Za vzpon na Storžič priporočajo nekoliko več pazljivosti. Planinski dom ima na voljo 60 ležišč, planinci pa bodo lahko dobili tudi topli obrok.

Begunje, 26. aprila - V galeriji Aysenik so odprli "100 let varovanja naravne dediščine pragozdov na Slovenskem", ki sta jo oblikovala Tomaž Hartman in Janez Konečnik iz Gozdnega gospodarstva Kočevje. Razstava je odprta vsak dan od 11. do 17. ure, razen ponedeljkov, ker je predvsem poučnega značaja je kot nalašč za šolske izlete, dogovoriti se je moč tudi za strokovno vodstvo po razstavi. Gozdarji so pragozd kot prvobitno naravo pri nas ohranili na Kočevskem, največja sta Pečka in Rajhenanski gozd. Natanko pred sto leti je gozdar dr. Leopold Hufnagel v prvih gozdnogospodarskih načrtih zapisal, naj pragozd ostane in gozdarji so ga ohranili vse do danes. Prav zdaj si prizadevajo, da bi ga zavarovali s posebnim republiškim zakonom. ● M. V. Foto: J. Cigler

Izjava kranjskih socialdemokratov

Kranj, 26. aprila - Odbor Socialdemokratske stranke Kranj nam je posredoval izjavo, v kateri pravi, da so bili socialdemokrati Kranja zelo presenečeni nad izjavo predsedstva Socialdemokratske stranke Slovenije ob 27. aprilu. Menimo, pravijo v izjavi, da ta dan ni simbol svobodoljubnosti in neodvisnosti slovenskega naroda, ker nam zgodovinska dogajanja, ki so sledila temu dogodku, še do danes niso prinesla svobode in neodvisnosti. Na ta dan (natančneje - na predvečer tega dne) je bila ustanovljena pod vodstvom komunistične partije le protiimperialistična fronta, katere cilj je bil boj proti demokratičnim državam - predvsem Angliji, v kolaboraciji z okupatorjem. Namen KP je bil predvsem uvedba boljševiške sovjetske oblasti, kar je partiji tudi uspelo, meni vodstvo kranjskih socialdemokratov.

Slovenska obračunska enota

Ljubljana, 24. aprila - Po 1. maju bodo lahko podjetja, banke in občani, ki bodo z njimi poslovali, uporabljali posebno obračunsko enoto, po vzorcu evropskega ekuja. Imenovala se bo seku, odlok o uporabi pa je republiška vlada sprejela 19. aprila in naj bi začel veljati po objavi v uradnem listu 26. aprila. Seku še ne bo obvezno plačilno sredstvo, njegovo vrednost bodo ugotavljali sproti, tako da bodo srednji devizni tečaj NBJ za eku povečali za zadnji tedenski povprečni tečaj evidenčnih deviznih pozicij na ljubljanski borzi.

Obrt in podjetništvo

Kranj, 29. aprila - V torek, 7. maja, se bo v Kranju začel letošnji sejem obrti in podjetništva. Na prireditvi, ki bo trajala štiri dni, se bo predstavilo okrog 100 razstavljalcev. Že prvi dan bo v okviru prireditve okrogla miza o položaju obrtništva in podjetništva. Vodil jo bo predsednik kranjske občinske skupščine Vitomir Gros, ki bo v torek sejem tudi odprl. Obisk pa je napovedala tudi že Koroška gospodarska zbornica, s katero bodo tudi pogovori o sodelovanju. ● A. Ž.

Prvomajska srečanja

Kranj, 30. aprila - Območni svet Zveze svobodnih sindikatov Gorenjske vabi vse ljudi dobre volje in novega upanja na praznovanje 1. maja. Škofje-ločani bodo praznovali na Križni gori na praznik dela ob 11. uri, Radovljčani na Šobcu ob 14. uri, Jeseničani pa na Poljanah ob 11. uri. Svet kranjskih sindikatov pa vabi na tradicionalno srečanje delavcev na Joštu, ki se začneja že drevi ob 20. uri, nadaljuje pa na praznik dela ob 11. uri. Opozarjajo tudi na cestni zapori. Danes bo od 16. do 24. ure zaprta cesta Javornik - Jošt, jutri pa bo ta zaprta od 8. do 1. ure, cesta Stražišče - Čepulje pa od 8. do 11. ure.

GOZDNO
GOSPODARSTVO
K R A N J
n. sol. o.

TOZD GOZDNO GRADBENIŠTVO,
TRANSPORT IN MEHANIZACIJA

OBVEŠČA

INTERESENTNE,
DA DAJEMO V NAJEM
DEL POSLOVNIH PROSTOROV
V SKUPNI IZMERI 480 m²

Prostori so v Kranju ob cesti Staneta Žagarja, z možnostjo preureditve.

Prednost pri oddaji bo imel najboljši ponudnik z možnostjo zaposlitve delavcev TOZD.

Informacije so na voljo po telefonu na št. 211-472 vsak delavnik od 6. do 14. ure ali v prostorih TOZD GGTM, Staneta Žagarja 53, Kranj.

Pisne ponudbe zbiramo do 10. 5. 1991.

Upanje za varčevalce Lesa

Kranj, 29. aprila - Varčevalcem banke Les lahko nekaj upanja vendarle vliva nedavni razgovor njihovega odbora s predstavniki slovenske vlade.

Po devetih mesecih so se minuli teden prvič sešli predstavniki slovenske vlade, slovenskih bank in varčevalcev Lesa, vsaka stran je predstavila svoj pogled na reševanje problematike varčevalcev. Odbor zato sporoča varčevalcem, da obstaja nekaj optimizma, ne nazadnje tudi v povezavi z Elanom.

Udeleženci sestanka so se dogovorili, da do konca maja opravijo nadaljnje pogovore in poiščejo dokončne možne rešitve, zato odbor prosi varčevalce naj potrpijo do zaključka pogovorov konec maja. ● M. V.

Kdor malega travna
ceneje kupuje,
trgovine kranjskega
MERKURJA obiskuje.

- 20%

- 10%

- elektromaterial,
- orodje,
- material za centralno kurjavo,
- vodovodne inštalacije,
- kopalniška oprema,
- posoda,
- steklo, kristal in porcelan
- okovje in vijaki

- proizvodi črne metal.,
- gradbeni material,
- mali gospodinjski aparati,
- bela tehnika,
- akustika,
- rez. deli za kolesa, motorje in osebna vozila,
- motorji in kolesa
- zeleni program in kovinska galanterija

ZNIŽANJA CEN VELJAJO DO KONCA APRILA PRI NAKUPIH NAD 500,00 din
ZA ČLANE STANOVANJSKIH ZADRUG IN TAKOJŠNJA PLAČILA

☆ RAČUNALNIŠKI PREGLED VIDA (BREZPLAČEN)
☆ 8000 STEKEL V SKLADIŠČU
☆ 4000 OKVIRJEV NA ZALOGI
☆ SLUŠNI APARATI

BELJAK / VILLACH
RINGMAUERGASSE 2
(V KASTNER & ÖHLER)
Tel. 9943-4242-23970

KRANJ, JAKA PLATIŠE 13